

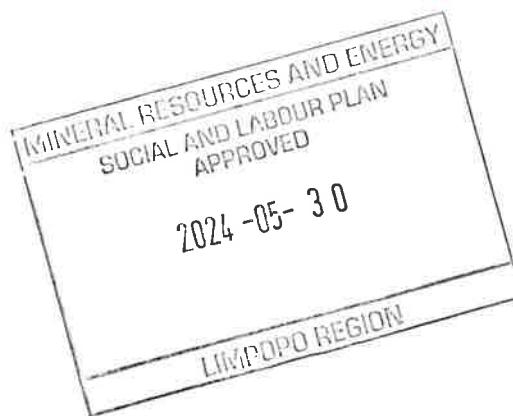

PALABORA COPPER (Pty) Ltd

KUNGU RA VANHU NA VATIRHI

EKA

2023 – 2027

TAFULA RA LESWI NGA ENDZENI

 Tiakhironimi..... Xiyenge xa 1: Nsumo, Vuxokoxoko bya vundzhaku eka mitirho 1. Manghenelo na Vundzhaku..... 2. Nongoloko wa Nhluvukiso wa Swipfuno swa Ximunhu Xiyenge xa 2: Nongoloko wa nhluvukiso wa swipfuno swa ximunhu 2.1 Kungu ra nhluvukiso wa swikili 2.2 Kungu ra ntlakuso wa ntirhovutomi 2.3 Kungu ra vudyondzisantirho na vudzaberi..... 2.4 Vutirhelantokoto, Vuleteri bya le Ndzeni ka Ntirho na Basari 2.5 Kungu ra Ndzingano wa ku Thoriwa Xiyenge xa 3: Nongoloko wa nhluvukiso wa swa miganga na ikhonomi 3.1 Vuxokoxoko bya vundzhaku bya swa vanhu na ikhonomi 3.2 Nkhumbo wa mitirho na mgingirikokulu ya ikhonomi..... 3.3 Magoza ya ku tirhana na tiyindlu na swiyimo swa vutshamo..... 3.4 Tiphurojeke ta swimakiwakulu na ku herisiwa ka vusweti..... 3.5 Kungu ra ntlakuso wa maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri..... Xiyenge xa 4: Tiphurosese leti fambelanaka na malawulelo ya herisiwa ka mitirho na ku hungutiwa ka vatirhi..... 4.1 Ku tumbuluxiwa ka foramu ya vumundzuku 4.2 Tindlela ta ku ponisa mitirho na ku papalata milahleko ya mitirho na ku ya ehansi ka ku thoriwa 4.3 Tindlela ta ku nyika switshunxo swin'wana na maendlelo ya ku tumbuluxa nhlayiseko wa mitirho laha milahleko ya mitirho yi nga kotiki ku papalatiwa 4.4 Tindlela ta ku hunguta nkhumbo wa vanhu na ikhonomi eka munhu hi un'weun'we, swifundza na tiikhonomi laha ku hungutiwa ka vatirhi kumbe ku pfariwa ka ntirho swi nga tiya Xiyenge xa 5: Ndlela ya Nsimeko..... Xiyenge xa 6: Ku Nyikiwa ka Timali..... Xiyenge xa 7: Ntwananoxinawu..... 	Pheji iv 2 12 18 39 49 53 65 73 75 76 77 80 113 123 124 126 127 131 133 135 138
--	--

NXAXAMELO WA MATAFULA

Tafula ra 1: Van'watikontiraka va Palabora Copper	6
Tafula ra 2: Vatirhi va Palabora hi ndhawu yo rhumela vatirhi	6
Tafula ra 3: Phurose se ya nkanerisano	7
Tafula ra 4: Kungu ra Matirhelo ra ku pfuxeta SLP	10
Tafula ra 5: Nhlayo ya Levhele ya Dyondzo ya le ntirhwe hi ku ya hi Fomo ya Q ya vatirhi	20
Tafula ra 6: Nhlayo ya Levhele ya Dyondzo ya nhlayo ya vatirhi hi ku ya hi Fomo ya Q ya van'watikontiraka	21
Tafula ra 7: Ku ya emahlweni ka minongoloko ya AET	24
Tafula ra 8: Kungu ra ntlhanu wa malembe ra Minongoloko ya AET ya vatirhi na van'watikontiraka	24
Tafula ra 9: Vuleteri lebyi bohaka hinkwabyo lebyi hetiweke hi nkavanyiso hi nkhete kanyo wa ntirho	29
Tafula ra 10: Vatirhi lava leteriweke hi mayelana na Vuleteri bya Bindzuxidzi (Minongoloko ya Swikili swa Vatirhi va Mitirho ya Mavoko)	29
Tafula ra 11: Vatirhi lava leteriweke hi mayelana na Vuleteri bya Bindzuxidzi (Minongoloko ya Swikili swa Vatirhi lava nga riki va Mitirho ya Mavoko)	30
Tafula ra 12: Kungu ra Ntlhanu wa Malembe ra Vuleteri bya Bindzuxidzi (Nongoloko wa Swikili)	31
Tafula ra 13: Kungu ra Ntlhanu wa Malembe ra Vuleteri bya Bindzuxidzi lebyi Bohaka	32
Tafula ra 14: Vatirhi lava leteriweke hi mayelana na Vudyondzelantokoto bya Vatirhi va Mitirho ya Mavoko	35
Tafula ra 15: Vatirhi lava leteriweke hi mayelana na Vudyondzelantokoto bya Vatirhi lava nga riki va Mitirho ya Mavoko	35
Tafula ra 16: Vuleteri bya Vutirhelantokoto bya Vatirhi va Mitirho ya Mavoko lebyi Kunguhatiweke bya Ntlhanu wa Malembe	35
Tafula ra 17: Vuleteri bya Vutirhelantokoto bya Vatirhi lava nga riki va Mitirho ya Mavoko lebyi Kunguhatiweke bya Ntlhanu wa Malembe	37
Tafula ra 18: Swivandla swa mitirho swo tika ku swi pfala	38
Tafula ra 19: Nhlayo ya vatirhi lava leteriweke eka swivandlanene swa Ntlakuso wa Ntirhovutomi	40
Tafula ra 20: Nhlayo ya vatirhi lava leteriweke eka swivandlanene swa swiave	40
Tafula ra 21: Kungu ra vatirhi hi mayelana na Ntlakuso wa Ntirhovutomi	42
Tafula ra 22: Kungu ra Ntlakuso wa Ntirhovutomi ra Ntoloveloo	45
Tafula ra 23: Ndlela ya Ntirhovutomi eka marhavi yo hambarahambana - Vukorhokeri byo Seketela	46
Tafula ra 24: Ndlela ya Ntirhovutomi eka marhavi yo hambarahambana - Vucelamigodi na Vuinhiniyara	47
Tafula ra 25: Ndlela ya Ntirhovutomi eka marhavi yo hambarahambana - Pulanti na Vuinhiniyara	48
Tafula 26: Kungu ra matirhelo ra vudyondzisantirho	52
Tafula ra 27: Miphalalo ya Tibasari eka lava nga riki vatirhi	55
Tafula ra 28: Miphalalo ya Tibasari eka vatirhi	56
Tafula ra 29: Kungu ra ntlhanu wa malembe ra Tibasari	57
Tafula ra 30: Vuleteri bya le Ntirhweni lebyi hetiweke eka Vatirhi na lava nga riki Vatirhi	59
Tafula ra 31: Kungu ra ntlhanu wa malembe ra Kungu ra Vuleteri bya le Ntirhweni	59
Tafula ra 32: Miphalalo ya Vutirhelantokoto eka Vatirhi na lava nga riki Vatirhi	63
Tafula ra 33: Kungu ra ntlhanu wa malembe ra Vutirhelantokoto	64
Tafula ra 34: Tinhlayonhlayo ta ndzingano wa ku thoriwa	66
Tafula ra 35: Kungu ra ntlhanu wa malembe na mipakaniso	67
Tafula 36: Vutekaxiave bya kungu ra matirhelo ra HDSA	68
Tafula ra 37: Kungu ra ntlhanu wa malembe na mipakaniso ya vutekaxiave bya vaxisati	69
Tafula ra 38: Kungu ra matirhelo ra nsimeko wa tiphujojeke ta LED	81

Tafula ra 39: Kungu ra bindzu ra nsimeko wa switirhisiwakulu	83
Tafula ra 40: Ntirhiso wa timali wa Palabora wa xumakulu, switirhisiwa swa nkarhinyana, na vukorhokeri	115
Tafula ra 41: Ntirhiso wa timali wa maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri eka Ba-Phalaborwa	117
Tafula ra 42: Mipakaniso eka ku engetela ntirhiso wa timali eka tikhamphani ta BBBEE	117
Tafula ra 43: Vaphakelavukorhokeri va 15 va le henhla va Palabora	118
Tafula ra 44: Kungu ra matirhelo ra maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri hi ku ya hi ntsakelo	120
Tafula 45: Kungu ra matirhelo ra ku herisiwa ka mitirho na ku hungutiwa ka vatirhi	125
Tafula ra 46: Ntlhantlho wa ku nyikiwa ka timali ka SLP	137

NXAXAMELO WA TIFIGARA

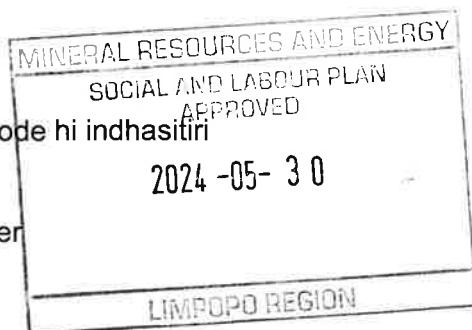
Figara ya 1: Vudhawu bya xifundza bya Mugodi wa Palabora Mine eka Xifundzakulu xa Limpopo

Figara ya 2: Ndhawuxidzi ya Mugodi wa Palabora

Figara ya 3: Ntlawahato wa ku nyikiwa ka koporo na khathode hi indhasitiri

Figara ya 4: Xivumbeko xa SLP ya Palabora

Figara ya 5: Xivumbeko xa Nhlangano wa Palabora Copper

NXAXAMELO WA SWINGETELWA

Xiengetelwa xa 1: Tidokhumente ta Phuroseya ya Mikanerisano ya SLP to Seketela

Xiengetelwa xa 1.1: Kungu ra Nhluvukiso leri Pfanganisiweke

Xiengetelwa xa 1.2: Marhijisitara ya Matelo kusuka eka Phuroseya ya Mikanerisano ya SLP na Vakhomaxiave.

Xiengetelwa xa 2: Makungu yo Tirha ya Nhluvukiso wa Swipfuno swa Ximunhu yo Seketela

Xiengetelwa xa 2.1: HRD na Qhinga / Pholisi

Xiengetelwa xa 2.2: Kungu ra ndzingano wa ku thoriwa

Xiengetelwa xa 3: Makungu yo Tirha ya Nhluvukiso wa Ikhonomi ya Miganga yo Seketela

Xiengetelwa xa 3.1: Kungutsongo ra tiphurojeke ta nhluvukiso wa ikhonomi ya miganga

Xiengetelwa xa 3.2: Kungutsongo ra tiyindlu na swiyimo swa ku hanya

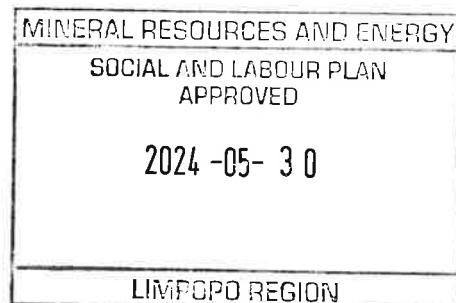
Xiengetelwa xa 3.3: Phollisi ya / Kungutsongo ra maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri

Xiengetelwa xa 3.4: Phollisi ya / Kungutsongo ra ESD

Xiengetelwa xa 3.5: Phollisi ya / Kungutsongo ra Hundzuluxo

Xiengetelwa xa 4: Kungu ro Tirha na Malawulelo ya ku Herisiwa ka Mitirho na ku Hungutiwa ka Vatirhi

Xiengetelwa xa 4.1: Swipimelo swo Yelaniso swa TCF

TIAKHIRONIMI

NKOMISO	NHLAMUSELO YO HLA WULEKISA
AET:	Dyondzo ya Lavakulu na Vuleteri
B-BBEE:	Havexerisomatimba wa Ikhonomi ya Vantima wo Angarhela
BEE:	Havexerisomatimba wa Ikhonomi ya Vantima
BLC:	Senthara ya Nxakelaniso wa Mabindzu
BPLM:	Masipala wa Miganga wa Ba-Phalaborwa
CBOs:	Mihlangano leyi Kumekaka Emigangeni
CEO:	Muofisirinkulu wa Vurhangerinkulu
CMR:	Hundzuluxo wa Mfanelo ya Vucelamigodi
CSR:	Vutihlamuleri byo Vuyerisa Vaaki
DMRE:	Ndzawulo ya Swipfuno swa Swicelwa na Eneji
DoL:	Ndzawulo ya Vatirhi
DTI:	Ndzawulo ya Mabindzu na Vumaki
DWAF:	Ndzawulo ya Timhaka ta Mati na Swihlahla
ED	Nhluvukiso wa Mabindzu
EMEM:	Makhaniki wa Switirhisiwa swo Fambisa Misava
FF:	Foramu ya Vumundzuku
GET:	Dyondzo yo Angarhela na Vuleteri
GMR:	Ku Nyika Timfanelo ta Vucelamigodi
TiHDSA:	Maafrika-Dzonga lama Pfumatiweke hi ku ya hi Matimu
HET:	Dyondzo ya le Henhla na Vuleteri

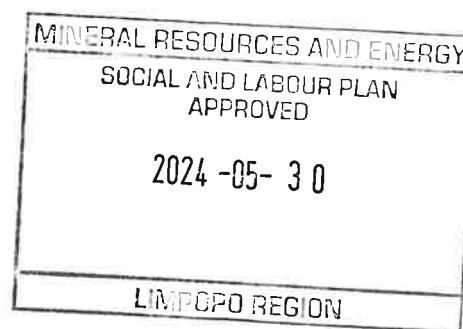
NKOMISO	NHLAMUSELO YO HLA WULEKISA
HLC:	Tiyindlu na Swiyimo swa Vutshamo
HRD:	Nhluvukiso wa Swipfuno swa Ximunhu
HRDP:	Nongoloko wa Nhluvukiso wa Swipfuno swa Ximunhu
TiIDP:	Makungu ya Nhluvukiso lama Pfanganisiweke
KNP:	Ntanga wa Swiharhi wa Kruger
LED:	Nhluvukiso wa Ikhonomi ya Miganga
LEDP:	Nongoloko wa Nhluvukiso wa Ikhonomi ya Miganga
LRA:	Nawu wa Vuxaka bya Vatirhi
MDM:	Masipala wa Xifundzatsongo wa Mopani
MPRDA:	Nawu wa Nhluvukiso wa Swipfuno swa Swicelwa na ^{Ovumibini}
MQA:	Vulawuri bya Mithwaso ya Vucelamigodi
NGOs:	Mihlangano leyi nga riki ya Mfumo
NQF:	Rimba ra Mithwaso ra Rixaka
PDPs:	Makungu ya Nhluvukiso wa Munhu yena N'wini
PMIC:	Ndhawunhlanganelo ya Vucelamigodi na Tiindhasitiri ya ^{Dholobane}
PPP:	Xinakulobye xa Mfumo na Vaaki
RDP:	Nongoloko wo Aka hi Vutshwa na Nhluvukiso
SAQA:	Vulawuri bya Mithwaso bya Afrika Dzonga
SD:	Nhluvukiso wa Vaphakeri va Tinhundzu na Vukorhokeri
SETA:	Vulawuri bya Dyondzo ya Sekitara na Vuleteri
SHEQ:	Vuhlayiseki, Rihanyo, Mbangu na Risima
SLP:	Kungu ra Vanhu na Vatirhi
TiSMME:	Mabindzu Lamatsongo, ya le Xikarhi na Lamatsongotsongo
TCF	Foramu yo kanerisana yo Cinca
UIF:	Nkwama wa Ndzindzakhombo wa lava nga Tirhiki
VCT:	Nkhongotelo wa swi Tshunxekela na ku Kamberiwa
WIM:	Vavasati eka Vucelamigodi
WSP:	Kungu ra Swikili swa Ndhawu ya Ntirho
BCF:	Foramu ya Vaakandhawu va Ba-Phalaborwa

Tinhlamuselo:

2024 -05- 30

THEME	LESWI RI VULAKA SWONA
Palabora Copper (Pty) Ltd (Palabora)	Swi vula migodi ya koporo ra vhemikhulayiti na tipulanti ha xin'okisi xa koporo

Chatara wa Vucelamigodi	Swi vula Chatara ya Havexerisamatimba wa Vanhu na Ikhonomi wo Angarhela eka Indhasitiri ya Vucelamigodi ya Afrika-Dzonga
Mutirhi wa nkarhi hinkwawo	Swi vula vanhu lava thoriweke hi Palabora eka swa nkarhi hinkwawo
Mugodi lowu, kumbe Khamphani leyi	Swi vula Khamphani ya Vucelamigodi ya Palabora

XIYENGE XA 1

NSUMO:

Manghenelo eka na Vuxokoxoko bya vundzhaku eka ntirho

Xinawana xa 46(a)

1. Manghenelo na Vuxokoxoko bya Vundzhaku

Palabora Copper (Pty) Limited, rhavi ra Palabora Mining Company Ltd, i mugodi wa koporo lowu wu tlhelaka wu tirha tanihi xin'okisi na ndhawunhlanganelo ya vubasiselo leyi kumekaka eka edorobeni ra Phalaborwa, eka Xifundzakulu xa Limpopo xa Afrika-Dzonga. Mugodi lowu wu na masungulo ya wona ya xivumbiwa xa ribye leri nga fanaka ri ri roxe eka xifundza lexi tivekaka tanihi

Palabora

Igneous

Complex.

Palabora yi vile yi ri eku tirheni kusukela eka ku katsanisiwa ka yona hi 1956 naswona i muhumesinkulu wa tiko wa koporo leyi basisiweke, leyi humesaka kwalomu ka 45 000 wa tithaneji ta koporo hi lembe. Palabora Copper i muhumesi a ri yexe wa koporo leyi basisiweke wa Afrika-Dzonga, leyi yi phakelaka ngopfungopfu eka makete wa laha tikweni na ku rhumela ematikweni mambe nsalo. Tanihiloko koporo yi vumba lodi ya andlalelo ya bindzu ra yona, Palabora yi tlhela yi cela na ku rhumela ematikweni mambe swikumiwaxiwo swo tanihi Maginethayiti, Vhemikhulayiti, Salifurikiesidi, swidziki swa le hansi ka koporo na nikelosalifeti.

Swo tlula ku va yi ri mugodi

Tanihiloko yi kumeka ku vandzamana hi ku kongoma na xikokarinoko xa vupfhumba na ikhonomi lexi tivekaka misava hinkwayo, Ntanga wa Swiharhi wa Kruger, Palabora yi hlanganisa minongoloko yo talanyana ya le ndhawini ya malawulelo ya vutomi bya swiharhi swa nhova na ndzhaka ya mfuwo tanihi xiphemu xa pfhumba ra yona ra vuyisekamahlweni leri yaka emahlweni. Khamphani leyi yi tlhela yi tirhisana swinene na miganga yo hambanahambana eka xifundzatsongo xa Ba-Phalaborwa ku nyika matimba eka nhluvukiso wa ikhonomi na ku herisa vusweti.

Vun'wini

Khamphani leyi yi le hansi ka vun'wini bya Rio Tinto naswona yi fambisiwa hi yena. Rio Tintou na vun'wini bya 57.7%, kasi Anglo American a yi ri na 16.8% ta mikavelo. Hi siku ra 5 Ndzati 2012, tikhamphani letimbirhi ti tivisile kungu ra tona ra ku xavisa mitswalo ya tona hi ku landzelelana ePalabora. Hi siku ra 11 N'wendzamhala 2012, Rio Tinto u tivise leswaku yi fikelerile ntwanano wa mixaviso leyi bohaka na nhlangano wa tikhamphaninyingi lowu wu tibohaka eka vufambisi lebyi yisekaka emahlweni lebyi yaka emahlweni bya Palabora. Ntwanano wa nxaviso wu fikisiwile emakumu hi Mawuwana 2013, naswona vito ra khamphani ri cincile kusuka eka Palabora Mining Company kuya eka Palabora Copper (Pty) Limited naswona vakhomamikavelo i PMC leyi nga khoma 74% na Vatirhisani va Havexerisamatimba lava nga khoma 26%.

1.1. Vito ra khamphani

Palabora Copper (Pty) Ltd

MINERAL RESOURCES AND ENERGY
SOCIAL AND LABOUR PLAN
APPROVED
2024 -05- 30
LIMPOPO REGION

1.2. Vito ra mugodi

Palabora Mine (Palabora)

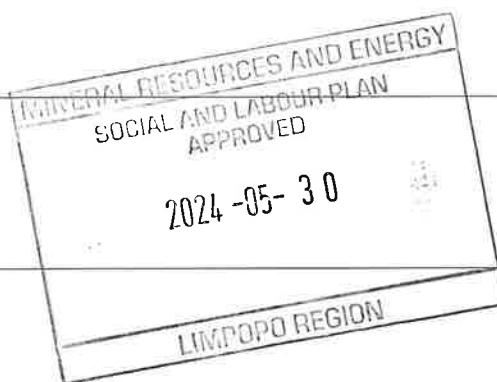
1.3. Adirese ya Ndhawu

1 Copper Road, Phalaborwa

1389

1.4. Adirese ya Poso

P O Box 65
Phalaborwa, 1390

1.5. Nomboro ya riqingho

(015) 780 2911

1.6. Nomboro ya Fekisi

(015) 780 0448

1.7. Ndhawuxidzi ya mugodi

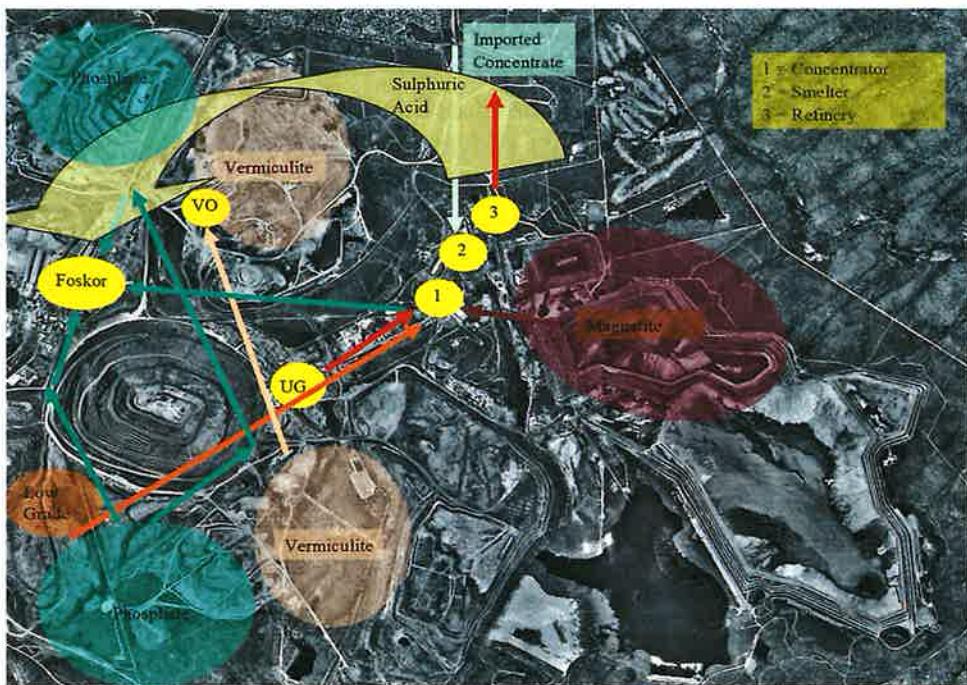
Palabora yi tshamile kwalomu ka 5 km edzongeni wa doroba ra Phalaborwa eka Phalaborwa Mining and Industrial Complex (PMIC), leyi vumbiwaka hi Palabora, Foskor na Transnet.. Foskor, khamphani yo cela ribye ra fosifeyiti, leyi tshameke xikan'wekan'we kuya evupeladyambu bya Palabora na Kruger National Park (KNP) kuya evuxeni. Vuxa na dzonga swa mugodi lowu i Ntanga wa Swiharhi wa Cleveland, lowu nga wa Palabora na swona ku kumeka exikarhi ka micingiriko ya vucelamigodi na KNP, laha ku nga na nkatsano wa vutomi bya swiharhi swa nhova exikarhi ka tindhawu letimbirhi.

Palabora Copper (Pty) Ltd (PC) i yi kumeka eka Ba-Phalaborwa Local Municipality (BPLM) leyi tshameke eka Xifundzakulu xa Limpopo eka xiphemu xa N'walungu-Vuxa xa Afrika-Dzonga. Yi angarhela ndhawu ya 300,488 km² naswona yi vumba xiphemu xa Mopani District Municipality (MDM).

Yelanisa eka Tifigara ta 1 na 2 eka vundhawu bya xifundza bya ntirho wa Palabora.

Figara ya 1: Vundhawu bya xifundza bya Palabora Copper (Pty) eka Xifundzakulu xa Limpopo1

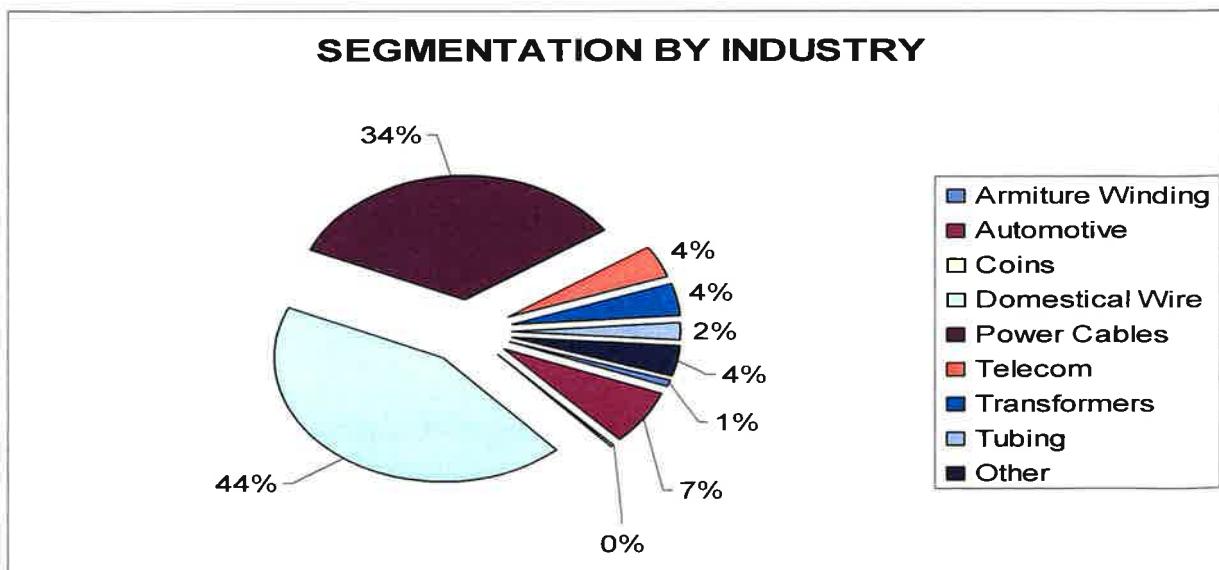

Figara ya 2: Ndhawuxidzi ya Palabora Copper (Pty) Ltd2

1.8. Xicelwambisi

Palabora yi cela na ku antswisa koporo na vhemikhulayiti, naswona yi humesa swikumiwaxiwelo swin'wana swo tanihi maginethayiti, nikellesalifeti, swidziki swa le hansi ka koporo na salifurikiesidi xikan'we.

Palabora i muhumesi a ri yexe wa koporo leyi basisiweke wa Afrika-Dzonga. Koporo yi xavisiwa tanihi rhodo kumbe khathode naswona 92% ta koporo ti xavisiwa kwala tikweni. Ko va ntsena 8% ti rhumeriwaka ematikweni mambe. Chati leyi landzelaka yi nyika nthantlho wa tiindhasitiri leti phakeriwa rhodo ya koporo na khathode:

Figara ya 3: Ntlawahato wa ku nyikiwa ka rhodo ya koporo na khathode hi indhasitiri3

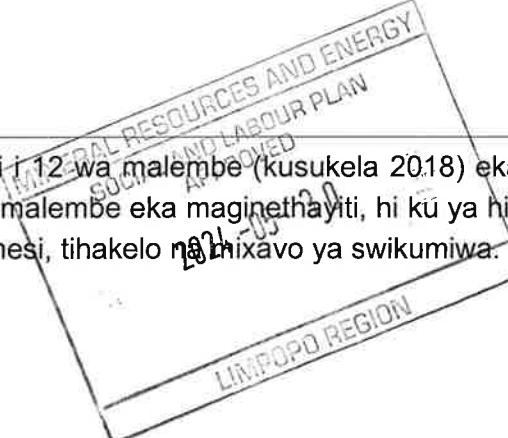
Ku humesiwa ka rhodo ya wayere ya koporo na khathode swi enerisa ku laviwa hi vanhu vanhu va Afrika-Dzonga, loko swisriwa swa maginethayiti swi tirhisiwa tanihi xiyimo xo tika eka swibasiselo swa malahla swa Afrika-Dzonga swo tala. Tindhundhuma timbirhi ta magnethayiti ya xikumiwaxiwelo ti vumbiwile kusuka hi 1996 kufika hi 2000, leti nga na 241 wa timiliyoni ta tithani ta maginethayiti loko yi nga si va nhlengeleto eka 56 % ta giredi ya ayoni. Matheriyali lowu a wu maketeki, loko wu nga antswisiwangi ku ya emahlweni, hambi ku ri eka makete ta nkarhi wa sweswi, hikwalaho ka giredi ya ayoni ya le hansi na swipfanganisiwa leswi nga, leswi swi susiwaka hi ku olova hi vuhambanisi bya maginethayiti yo chipa. Hambiswiritano, Palabora yi phakela maginethayiti kusuka eka mitumbuluko ya nkarhi wa sweswi kuya eka indhasitiri yo hlantswa malahla, na kuya eka indhasitiri ya ayoni na nsimbhi eChina.

Ku humesiwa ka maginethayiti ka nkarhi wa sweswi i xikumiwaxiwelo xa mitirho ya koporo naswona loko swi te tano hi humesiwa eka xinambyana xa masalelwa ya mpapamalo wa Xihlengetelo hi vuhambanisi bya maginethayiti. Kwalomu ka 15%, hi ntikelo, ta maginethayiti ti susiwa hi 'ku basisiwa' na 'ku basisiwa hi vuntshwa' ka nhlengeleto wa maginethayiti kusuka eka xiteji xo sungula. Leswi swi hetelela eka ku antswisiwa ka maginethayiti kufika eka 66% Fe (yi kulukumba eka 95% ta maginethayiti). Endzhakukaswona maginethayiti leyo antswisiwa yi yisiwa eka vuhambanisi hi ku papamarisa, ku endla swikumiwa swa giredi ya le xikarhi na yi khwaxa. Giredi ya le xikarhi i xikumiwa xa DMS, naswona giredi leyo khwaxa yi xavisiwa tanihi fidi ya xipfanganisiwa eka tikhaisimende to endla nsimbhi.

Palabora yi tlhela yi humesa Vhemikhulayiti. Vhemikhulayiti i vito ra ntivoxivumbekomisava leri nyikiweke ntlawa wa swicela swa kamba leri tswongaka mati, leswi swi nga tisilikheti ta magineziyamu ya aluminiyamu-ayoni naswona swi nga na xivumbeko xa mikha leyi nga eka xiyimo xa yona xa ntumbuluko. Vhemikhulayiti yi tirhisiwa eka switirhisiwa swo hambarahambana, tanihi xikombiso tanihi ndlela ya ku kula ya swimila, tanihi xitsongi lexi nga na swihalaki swa khombo ku siva marilarila eka tifayabodo na ku endla tibirikixuzi to pfumala marilarila. Vhemikhulayiti yi hava matimba ya tikhemikali, hikuva hi ntumbuluko wa yona, yi nyika ndlela yo hlayiseka eka timatheriyali ta khombo to tala leti tirhisiwaka hi ntolovelu eka indhasitiri leyi. Eka ku tirhisiwa ka nkarhi wa sweswi, goji ra Palabora Phosphate and Vermiculite (PP&V). Magoji ya Tala ra Mitirho ya Vhemikhulayiti, Masalelwa ya Tala ra mitirho ya Vhemikhulayiti na Vhemikhulayiti ya Koporo ya katsanile ya na swihlaysiwa swa ngwedi wa vhemikhulayiti lowu nga na vumbhoni wa kufikela 2021, Koporo kufikela 2023, na maginethayiti kufikela 2039. Palabora kungari khale ya ha ku tumbuluxa modlolo wa vucelamigodi bya vhemikhulayiti eka miri wa ngwedi wa PP&V, lowu wu nga tirhisiwaka eka nkunguhato wa nkarhi wo koma na wo leha wo katsakanya.

1.9. Vutomi bya mugodi

Vutomi lebyi languteriwaka bya mugodi i 12 wa malembe (kusukela 2018) eka koporo, 13 wa malembe eka vhemikhulayiti, na 30 wa malembe eka maginethayiti, hi kú ya hi xikalo xa nkarhi wa sweswi xa mitirho, mipimo ya vuhumesi, tihakelo na mixavo ya swikumiwa.

1.10. Ntlhantlho wa vatirhi na tindhawu to rhumela vatirhi

Nhlayo hinkwayo ya swiyimo swa mitirho (swa nkarhi hinkwawo ku katsa na vatirhi va nkarhi wo leha na van'watikontiraka) ePalabora i 5 200. Ku na mitlawa yinharhu ya vatirhi ePalabora leyi yi endlaka ntirhowa masungulo wa vucelamigodi tanihileswi a swi ri xiswona hi Nhlangula 2022:

Vatirhi va nkarhi hinkwawo 2 711 wa vatirhi

Vatirhi wa van'watikontirakaxidzi va Palabora: 2 500 wa vatirhi

Nhlamuselo leyi landzelaka yi tirhisiwile eka ku kumiwa ka Van'watikontirakaxidzi lava va lavaka mpfanganiso wo hetiseka eka SLP:

"Van'watikontirakaxidzi va yimela van'watikontiraka hinkwavo eka mugodi wo karhi, hi ku landza tinhlamuselo ta Xiyenge xa 1 na Xiyenge xa 101 Nawu wa Nhluvukiso wa Swipfuno swa Swicelwa na Oyilimbisi (MPRDA), leswi swi khumbekaka eka bindzu ra vucelamigodixidzi na antswiso wa mugodi, xik. Pulanti, Vucelamigodi, Macukumetelo na Malawulelo ya Masalelw. Nhlamuselo leya Van'watikontirakaxidzi yi nga ndlandlamukisiwa ku ya emahlweni ku katsa van'watikontiraka lavaya va phakelaka xiphemu xo tivikana xa vatirhi eka mugodi eka swiyimo leswi swi sivaka ku tirhisiwa ka vatirhi va nkarhi hinkwawo, kambe lava mitirhoxidzi ya vona yi nga riki ya nkoka wa le hansi na yi nga riki nkarhi hinkwawo wa le hansi kutlula lowuya wa mutirhi wa nkarhi hinkwawo, na laha mutirhi loyi a nga ta hlangana na mikhumbeko yo homboloka yo tivikana eka malinghenya ya yena loko mugodi a wo pfala eka nkarhi wolowo."

Leswi landzelaka u ntlhantlho wa vatirhi, hi N'watikontirakaxidzi:

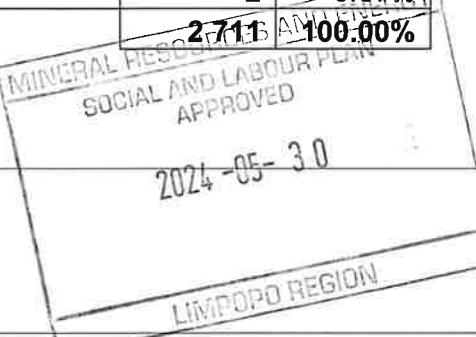
Tafula ra 1: Van'watikontiraka va Palabora Copper1

N'watikontirakaxidzi		N'watikontirakantsongo	
Vito ra N'watikontiraka	Nhlayo Vatirhi	Vito ra N'watikontiraka	Nhlayo Vatirhi
UMM Contracting Services	470	Nandzu	225
Lion One Mining Services	17	Long Island	15
Y N F Engineering	126	Thinavhuuo Recycling	14
PGN Civils	170	Makaselaair	26
Afritop SA	50	Homus Environment	13
Gears Technologies	91	Analytical Risk Management	124
Bora Mining	191	Johnrendy Projects	22
Vexovax	217	4tify United	5
BGRIMM	147	Vexovax (Khefi)	10
XCMG	8	Air Products	4
NTSENGO HINKWAWO	1487	BP Masana	2
		Khongo	93
		Nalco	3
		NTSENGO HINKWAWO	556

Tafula ra 2: Vatirhi va Palabora hi ndhawu yo rhumela vatirhi tanihileswi a swi ri xiswona hi Mhawuri 2022

MINERAL RESOURCES AND ENERGY SOCIAL AND LABOUR PLAN APPROVED
2024 -05- 30
LIMPOPO REGION

Province	Masipala wa Miganga	Doroba	Nhlayo	%
Limpopo	Ba-Phalaborwa	Benfarm	65	2.41%
		Gravelotte	2	0.07%
		Lulekani	467	17.33%
		Majeje	43	1.60%
		Makhushane	217	8.05%
		Maseke	38	1.41%
		Mashishimale	146	5.42%
		Namakgale	933	34.03%
		Phalaborwa	738	27.38%
		Selwane	60	2.23%
	Greater Giyani	Giyani	2	0.07%

Ntsengo Hinkwawo

1.11. Kuhela ka Lembeximali

31 N'wendzamhala

1.12. Phuroseya Nkanerisano

Hi xikongomelo xa hlengeleta na ku simeka hi ndlela leyi tirhaka kahle SLP ya Palaborwa, vakhomaxiave lava faneleke ku tihlanganisiwa na vona ku nyika vuxokoxoko bya vanhu na ikhonomi lebyi pfuxetiweke.

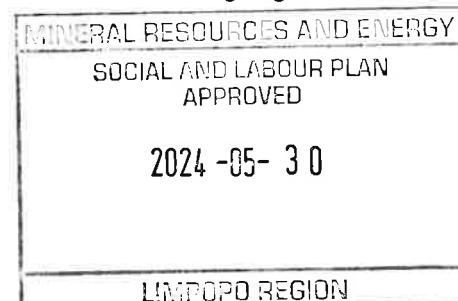
Tafula ra 3: Phuroseya nkanerisano

Siku	Phuroseya	Xikongomelo
Mawuwanza - N'wendzamhala 2022	Vufambisi bya PC	Ku aka ntvisiso wa SLP, ku humelerisa vun'wini na ku hetisiwa ka SLP.
13 Mawuwanza 2022	Nkanerisano na Foramu ya Vaakandhawu va Ba-Phalaborwa	Nkanerisano na BPLM hi mayelana na tiphurojeke ta LED ta PC.
20 Mawuwanza 2022 kutafika sweswi	Nkanerisano Mfumoxivongo	Nkanerisano na Varhangeri va Ndhavuko hi mayelana na tiphurojeke ta LED ta PC.
25 Mawuwanza 2022 kutafika sweswi	Nkanerisano BPLM	Nkanerisano na BPLM hi mayelana na tiphurojeke ta LED ta PC. Ku fambelanisiwa na IDP na swirhangana swa BPLM.
Eka ku nyikiwa ka Kontiraka	Van'watikontirakaxidzi	Ku anaka vuswikoti na van'watikontirakaxidzi lava nga eka SLP. Ku pfanganisa van'watikontirakaxidzi lava nga eka SLP

1.13. Tindhawu ta nkongomokulu ta SLP

Makungu ya matirhelo ya SLP ya tirha eka vatirhi va nkarhi hinkwawo na vatirhi va van'watikontirakaxidzi va Palabora. Tindhawu ta nkongomokulu ta SLP hi leti:

- Ku engetela litheresi / nyumeresi,
- Ku simeka nhluvukiso wa ntirhovutomi,
- Ku nyika swivandlanene swa nhluvukiso wa swikili,
- Ku dyondzisa ntirho eka Maafrika-Dzonga lama Pfumatiweke hi ku ya hi Matimu (tiHDSA) na mitlawa ya havexerisamatimba,
- Ku nyika timalimpfuneto ta dyondzo, tibasari, swikolaxipi, vudyondzelantirho eka vatirhi na muganga,
- Ku engetela vutekaxiave bya HDSA eka vufambisi,
- Ku engetela vutekaxiave bya vavasati eka vucelamigodi,
- Ku kondletela nhluvukiso wa mabindzu na wa vaphakeri
- Ku fambelanisiwa na tiIDP na swirhangana swa BPLM.
- Ku simeka tiphuromeje ta nhluvukiso wa ikhonomi ya miganga, leyi nga ta kongomisa eka vukorhokeri bya masungulo na swimakiwakulu, ku herisiwa ka vusweti na ku tumbuluxiwa ka nhlayiseko,
- Ku antswisiwa ka tiyindlu na swiyimo swa vutshamo
- Ku nyikiwa mfikelelo wa vukorhokeri bya masungulo byo ringanelu na tiyindlu,
- Ku nyikiwa mfikelelo wa nhlayiso wa swa rihanyo wa masungulo,
- Ku tiysisa mphamelo wa swakudya leswi nyikaka rihanyo,
- Ku engetela vutekaxiave eka tiHDSA na miganga eka swivandlanene swa maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri,
- Ku yisa emahlweni minongoloko ya vulemukisi bya HIV/AIDS na Nkhonngotelo na ku Kamberiwa hi ku swi Tshunxekela (VCT),
- Ku cinca Palabora hi ku fambisana na Chatara ya Vucelamigodi,
- Ku hlayisa senthara ya hina ya vuleteri,
- Ku sungula Foramu ya Vumundzuku (FF) na vufambisi na vatirhi,
- Ku kongomisa timali ro ringanelu eka mapfhumba ya SLP,
- Ku endla ku va na tisisiteme na swikombo swa matirhelo,
- Ku simeka na ku vika hi ndzima ya mapfhumba ya SLP,
- Ku pima vuyisekamahlweni na matirhelo ya SLP eka vatirhi na miganga,
- Ku vulavurisana na vakhomaxiave, na
- Ku pfanganisa N'watikontirakaxidzi

1.14. Xivumbeko xa SLP

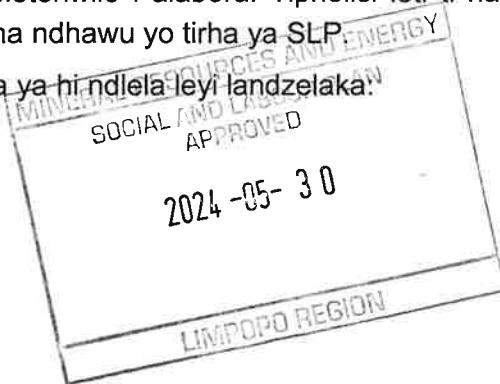
Lemuka: Dokumente leya SLP yi seketeriwa hi “*Supporting Policies/Strategies*”, leswi swi yimelaka “*Working Documents*” ku kotisa nsimeko wo tirheka wa SLP na ku vikiwa ka ndzima hi endlelo leri yaka emahlweni.

SLP ya Palabora yi vumba rimba ro angarhela ra mgingiriko ya Nongoloko wa Nhluvukiso wa Swipfuno swa Ximunhu (HRDP), na Nongoloko wa Nhluvukiso wa Ikhonomi ya Miganga (LEDP) ePalabora. Tikhamphani leti nyikiwaka tikontiraka leti khumbekaka eka mgingirikoxidzi ya vucelamigodi ePalabora yi ta laveka ku endla mgingiriko ya yona endzeni ka vuanami bya SLP ya Palabora. **Eka xivumbeko xa yona xa sweswi, SLP leyi yi ta va na data ya andlalelo na mipakaniso leyi fambelanaka na vatirhi va nkarhi hinkwawo ntsena.** Hambiswiritano, makungu ya matirhelo ya kombisile eka mpfanganiso wo katsakanya wa Van'watikontirakaxidzi eka SLP ya Palabora SLP hi masiku yo karhi.

Hi xikongomelo xa ku humelerisa malawulelo lama faneleke na ku humelerisiwa ka makungu, xikatsa xa “Tipholisi/Maqhinga yo Seketela”, swi hlengeleteriwile Palabora. Tipholisi leti ti na maendlelo na makungu ya matirhelo lama fambelanaka na ndhawu yo tirha ya SLP

Makungu yo Tirha yo Seketela ya SLP lama fambelanaka ya hindlela leyi landzelaka:

- Pholisi ya HRD
- Kungu ra Ndzingano wa ku Thoriwa
- Pholisi ya Nhluvukiso wa Mabindzu na Vaphakeri
- Kungu ra Tiyindlu na Swiyimo swa Vutshamo
- Pholisi ya Maxavelo ya Tinhundzu na Vukorhokeri

Tipholisi/maqhinga ya endliwile ya va kona ku landzelela swilaveko swa Chatara ya Vucelamigodi na ku humelerisa nsimeko wa SLP ya Palabora. Tipholisi ta Palabora ti endleriwile ku simeka SLP ya Palabora, leyi yi nga ta cinca hi ndlela ya nkarhi hinkwawo ku kombisa ndzima eka ku simeka SLP.

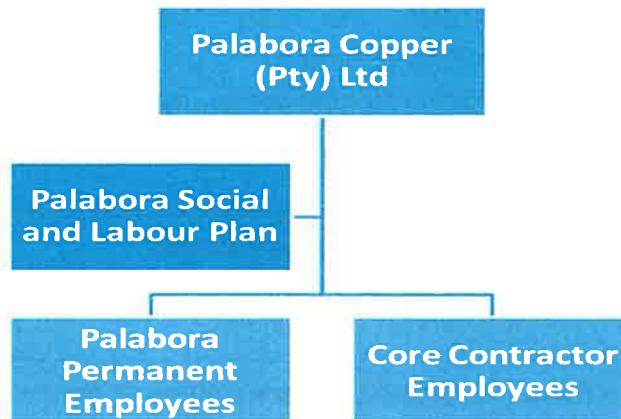
Tanihileswi SLP yi nga ta ka yi nga koti ku hundzuluxiwa, ku ri hava mpfumelelo wo hlawuleka wa Holobye wa DMRE, tipholisi ti endleriwile swikongomelo swa nsimeko swa SLP ya Palabora, nawona ti ta tirhisiwa eka swikongomelo swa ku vika. Ndzima hi mayelana na nsimeko yi ta rhumeriwa eka DMRE emakumu ka ndzhendzeleko wo vika wun'wana na wun'wana.

Tanihileswi Palabora yi nga mukhomi wa Mfanelo ya Vucelamigodi, mugodi wu na vutihlamuleri hi ku landza Xiyenge xa 1 na Xiyenge xa 101 swa tinhlamuselo ta MPRDA, ku tiyisisa vulandzelelanawu bya Van'watikontirakaxidzi lava nga endzeni ka SLP ya Palabora.

Hi xikongomelo xa ku tiyisisa leswaku Van'watikontirakaxidzi va landzelela swilaveko swa MPRDA, Palabora yi tibohile ku endla phurose se ya nkanerisano yo tiya na Van'watikontirakaxidzi na ku hluvukisa dokumente leyi vuriwaka Mafumelo ya V va PMC leyi yi nga na xikongomelo xa ku nyika qhinga na rimba swa Mafumelo ya Van'watikontiraka leswi endleriweke ku amukela nsimeko lowu tirhaka kahle na ku humelerisiwa ka Khamphani ya Vucelamigodi ya Palabora. Palabora yi pfunile Van'watikontirakaxidzi hi ku tumbuluxiwa ka tisisiteme ta HR leti ti nga ta endla swi koteka eka tikhamphani leti ku simeka na ku veka tihlo

minongoloko ya SLP. Khombo ra kona, a hi tisisiteme hinkwato na tindlela ti nga kona eka nkarhi wa sweswi, naswona mavangwa yo karhi ya vonakala eka SLP hi ku landza data ya andlalelo na mipakaniso, leswi fambelanaka na Van'watikontirakaxidzi. Palabora yi ta ya emahlweni yi pfuneta Van'watikontirakaxidzi hi ku tumbuluxiwa ka tisisiteme leti faneleke, naswona mavangwa hinkwawo ya ta pfariwa hi ndzhendzeleko wo vika lowu landzelaka.

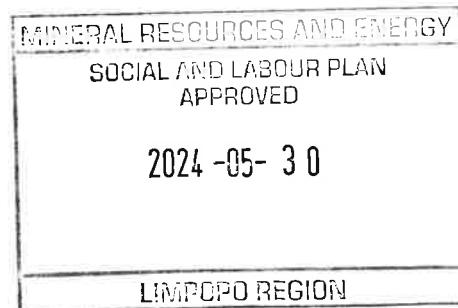
Figara ya 4 yi nyika xifaniso xa SLP ya Palabora na mitlawahato ya vatirhi leyi fambelanaka ya mipakanisotsongo na tindhawutsongo to tirha leti vumbiweke.

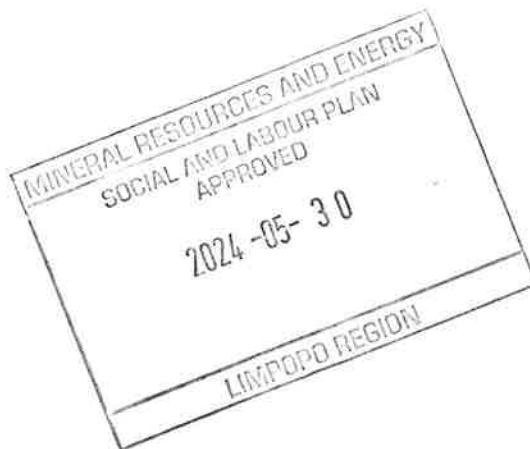
Figara ya 4: Xivumbeko xa SLP ya Palabora4

Tafula ra 3: ri na kungu ra matirhelo ra ku pfuxetiwa loku yaka emahlweni ka vuxokoxoko lebyi vuriweke laha henhla na mpfanganiso wa Van'watikontirakaxidzi eka SLP ya Palabora na ku tumbuluxiwa ka mipakaniso yo angarhela.

Tafula ra 4: Kungu ra matirhelo ro pfuxeta makungutsongo ya SLP na mpfanganiso wa Van'watikontirakaxidzi

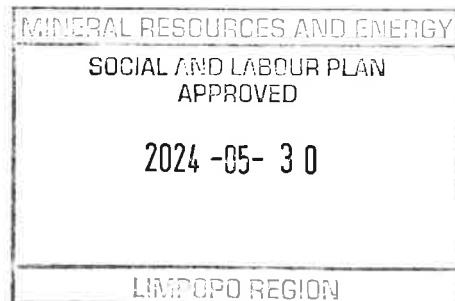
XIENDLO	SWIPHAKERIWA	SIKU RA MPAKANISO
Nsimoko wa makungu lama koxometiweke na tisisiteme hi N'watikontirakaxidzi ku ti fambelanisa na SLP ya Palabora.	Nsimoko wa minongoloko na mapfhumba ya SLP	Swi ya emahlweni
Ku tumbuluxiwa ka tindlela ta ku tiyisisa leswaku Van'watikontirakaxidzi va landzelela milawu hi ku landza nsimoko wa SLP.	Tindlela ta ku veka tihlo vulandzelelanawu bya Van'watikontirakaxidzi bya SLP ya Palabora.	Swi ya emahlweni
Nkambisiso na vuvekatihlo bya nkarhi na nkarhi bya nsimoko wa SLP.	Nkambisiso na vuvekatihlo.	Swi ya emahlweni
Ku tiyisisa leswaku Van'watikontirakaxidzi va landzelela dokhumente ya Mafumelo ya Van'watikontiraka va PMC	Ku pfuxeta xiviko xa lembe na lembe xa SLP na tinhlayo ta ku thoriwa ka Van'watikontirakaxidzina ku landzeleriwa ka swilaveko swa SLP.	Lembe na lembe.

XIYENGE XA 2

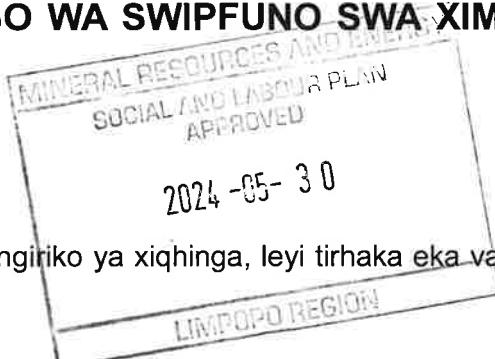
NONGOLOKO WA NHLUVUKISO WA SWIPFUNO SWA XIMUNHU

Xinawana xa 46 (b)

2. NONGOLOKO WA NHLUVUKISO WA SWIPFUNO SWA XIMUNHU (HRDP)

Xinawana xa 46 (b)

Swiyenge leswi landzelaka leswi nga na micingiriko ya xiqhinga, leyti tirhaka eka vatirhi, leyti vumbaka masungulo ya HRDP ya Palabora.

Ku landzeleriwa ka Milawu ya Nhluvukiso wa Swikili.

Vakomberi lava hi nawu lava tsariseke na tiSETA va boheka ku nyika leswi landzelaka:

Vito ra SETA.	Vulawuri bya Mithwaso ya Vucelamigodi
Nomboro ya ntsariso na SETA	L430771826
Ntiyisiso wa ku va ku thoriwile Muhumelerisi wa Nhluvukiso wa Swikili.	Phumudzo Princess Moila (Yelanisa eka Xiengetelwa xa 2. – Papila ra ku thoriwa)
Xana hi le ka nhlangano mi rhumeleke kungu ra n'wina ra swikili swa le ka ndhawu ya ntirho?	MQA
Vumbhoni bya ku rhumeriwa ka Kungu ra Swikili swa Ndhawu ya Ntirho na siku ku rhumela	Dzivamisoko 2022

Vundzhaku na Endlelo

Xiengetelwa xa 2: Tidokhumente to Seketela

Vundzhaku

SLP ya Palabora Copper Mine Ltd, i xirhumeriwa xa vunharhu endzhaku ka leyti rhumeriweke na ku pasisiwa hi 2017 eka nkarhi lowu (2018 – 2022). SLP yi kombisa vutiboheleri bya Palabora Copper ku hoxa xandla eka ku antswisa nhlayseko wa vanhu na ikhonomi wa Baphalaborwa na Afrika-Dzonga hi ku angarhela ku ri na nkongomo wo karhi eka nkhumbo wa vanhu na ikhonomi lowu ntirho wu nga na wona eka vaakandhawu va le kusuhi hi ku angarhela. SLP leyti tlhela yi languta eka ku tirhana mikhumbo ya ku hungutiwa ka vatirhi loku endlekaka na ku pfariwa ka mugodi tanihi xiphemu xa nkunguhato wa xiqhinga wa nhlangano wo angarhela.

SLP leyti yi endla ndzulamiselo wa nhluvukiso wa vatirhi lava a va pfumatiwile eka nkarhi lowu nga hundza loko ku tlhela ku havexerisiwa vaakandhawu va le kusuhi hi swikili leswi swi

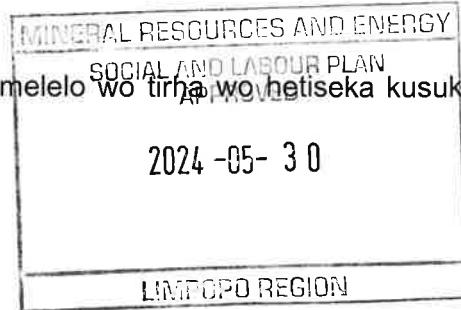
dingiwaka ku tumbuluxa swivandlanene swa mitirho. Kungu leri ri tumbuluke kusuka eka Xinawana 46 (a-f) xa MPRDA. SLP leyi yi yelanisa eka Chatara ya Vucelamigodi leyi yi lavaka ku vumba na ku simeka HRDP ku kotisa ncinco na havexerisamatimba wa nhlayo hinkwayo ya vatirhi ku tlakusiwa ku ya eka tilevhele ta le henhla eka nhlangano, na ku tirhisa swivandlanene swa malinghena swin'wana leswi nga ehandle ka nhlangano. Palabora Copper yi landzelerile hi vutalo swilaveko swa Nawu wa Nhluvukiso wa swikili (No 97 wa 1998) naswona yi rhumerile makungu ya nhluvukiso wa swikili na swiviko swa vuleteri swa lembe na lembe eka MQA lembe na lembe.

Loko swi te tano, Palabora Copper yi simeke qhinga leri ri kongomisaka eka mivuyelokulu leyi landzelaka:

- Antswiso lowu yaka emahlweni wa swikili swa nhlayo hinkwayo ya vatirhi hi ku tirhisa **minongoloko ya swikili** leyi yi engetelaka eka swikili swa swirho swa xipano ku ri swikhenso leswi nyikiwaka loko va fikelerile,
- Ku fikeleriwa ka swikili swa xithekiniki hi vacelamigodi na vatirhi va mitirho ya mavoko hi ku tirhisa **vudyondzelantokoto**,
- Nhluvukiso wa tipurofexinali na vativaxithekiniki hi ku va nyika vatirhi mfikelelo wa swivandlanene swa **ku dyondza ko ntokoto**,
- Nseketelo wa swichudeni eka marhavi yo hambanahambana hi ku tirhisa **Xikimi xa Tibasari** (Tibasari) hi ku fambisana na swidingo swa khamphani,
- Nhluvukiso wa swikili swa mathwasana hi ku tirhisa nongoloko wa **mathwasana/vutirhelontokoto** wa vakamberiwa lava fikelelaka,
- Ku fikeleriwa ka xiymo xa kahle xa vufambisi hi ku tirhisa minongoloko ya nhluvukiso yo tanihi Nongoloko wa Nhluvukiso wa Vufambisi, Tikhoso ta Vurhangeri bya Xidijitali, Nhluvukiso wa Munhu Yena N'wini (hl. Tikhoso ta Antswiso wa Mabindzu) na mapfhumba ya Vudzaberi na Vudyondzisantirho, xikan'we na mapfhumba nhluvukiso wa swiave na mapfhumba ya malawulelo ya titalenta,
- Nsimeko wa pfhumba ra vuthori leri kongomisaka eka vakamberiwa lava hetekete hi ndlela leyi humeleleke minongoloko yo dyondza yo hambanahambana.

Palabora Copper yi khatsile ndzima kahle hi ku landza vutekaxiave na mfambelaniso na tihuvo ta nhluvukiso wa swikili:

- Palabora Copper yi kumile xiymo xa mpfumelelo **wo tirha wo hetiseka kusuka eka MQA..**

- Palabora Copper yi fambelanisile swidingo swa yona swa swikili swa bindzu na mipimo ya tiyuniti, eka tisete ta swikili leswi swi kotisaka vatirhi ku va va havexerisiwa swikilinyingi.
- Palabora Copper yi yile emahlweni yi teka xiave eka tihuvo ta nhluvukiso wa swikili swa tiindhasitiri to tanahi Muganga wa Vatirhi va Vutivikulu (tiCEP) eka ku tumbuluxiwa ka mipimo ya indhasitiri, mithwaso na timatheriyalidyonzo.
- Palabora Copper yi tsarisile tanahi TVET na Ndzawulo ya Dyondzo ya le Henhla na Vuleteri (DHET) na Risima leri Tiyisisiweke hi Umalusi na QCTO eka dyondzo ya masungulo na nthwaso wa le ntirhweni hi ku hambanahambana.
- Palabora Copper yi na senthara ya AET leyi tumbuluxiweke na ku seketeriwa hi vutalo laha vatirhi na van'watikontiraka va nga kotaka ku ya eka levhele ya AET ya 0-4.
- Palabora Copper yi endlile xinakulobye na kholichi ya le mugangeni ku nyika swivandlanene swo dyondza leswi pfanganisiweke

Matirhelo ya Palabora Copper eka SLP eka nkarhi lowu (2018 – 2022)

Matirhelo ya Palabora Copper eka SLP eka nkarhi lowu (2018 – 2022) eka miphalalo ley i vikiweke hinkwayo a ma ri ehansi ka kungu eka xiviri xa (1842) ehenhla ka kungu ra (2327) leswi nyikeke nkayivelo wa -485. Yelanisa eka tafula eka matirhelo ya miphalalo yo hambanahambana ya nhlangano.

Matirhelo ya SLP ya Palabora Copper SLP ya (2018 – 2022) eka miphalalo

Nkhetekanyo Minongoloko wa	Vito ra Nongoloko	Kungu (2018 - 2022)	Xiviri (2018 – 2022)	Nkayivelo (2018 – 2022)	Mpimanyeto lowu Tirhisiweke (2018 – 2022)
Vuleteri bya Dyondzo ya Lavakulu	Minongoloko ya AET FLC SAC	255 120 63	88 83 29	(167) (37) (34)	R4,079,103.1
Minongoloko ya Swikili	Minongoloko ya Swikili swa Vatirhi va Mitirho ya Mavoko Minongoloko ya Swikili swa Vatirhi lava nga riki va Mitirho ya Mavoko TMM OHS	195 375 249	244 307 162 92	49 (68) (154) (87) (76)	R136,243,559.4
Vudyondzelantokoto	Vudyondzelantokoto bya Vatirhi va Mitirho ya Mavoko Vudyondzelantokoto bya Vatirhi lava nga riki va Mitirho ya Mavoko	55 425 249	68 271 162 92	13 13 13 13	
Minongoloko ya Mathwasana	Tibasari Nongoloko wa le Ntirhweni Nongoloko wa vutirhelantokoto	82 72 268	160 92 143	78 20 (125)	R25,477,044.2 R110,176,511.2
Vudyondzisantirho	Vudzaberri na vudyondzisantirho	0	68	68	R23,029,013.9
Ntlakuso Ntirhovutomi Ntsengokulu	Thikiti ro Balasela Swibuluki/GCC	0 2327	35 1842	35 (485)	

2024 -05- 30

Nkayivelvo lowu wu fambelanisiwile na mitlhontlo kumbe swikombo swa matirhelo leswi landzelaka:

- Nghozi ya ndzilo wa bandhi ley i koxeke vutomi yo vavisa mbilu hi Mawuwana 2018 ley i vangeke rifu ra tsevu wa vatirhi na mitirho ku va yi yimisiwa nkarhinya wa kwalomo ka lembe ku ri hava micingiriko yo tirha.
- Xiboho xa huvo ya khamphani hi 2020 xa ku yimisa vuthori bya le handle hinkwabyo leswi endleke swi nga kote ki ku vulavurisana na vadyondzi lavantshwa
- Ku engeteriwa ka minongoloko ya mathwasana/vutirhelantokoto kusuka eka malembe mbirhi ya ntolovelu kufika eka malembe manharhu ku endla va vadyondzi va tshama va ri eku tirheni eka sisiteme ya lembe ro engetela
- Hundziselo wa vadyondzi eka minongoloko yinyingi kusuka eka SLP ya nkarhi lowu nga hundza leswi swi tsandziseke khamphani ku nghenisa vadyondzi vo engetela hikwalaho ka swiphiqo swa vuswikoti.
- Ntungukulu wa misava hinkwayo wa Covid-19 lowu vangeke leswaku minongoloko hinkwayo yi yimisiwa tanihileswi tikhamphani a ti laveka ku tirha hi tinhlayo ta vatirhi to tsongahala ku endla maqhinga ya ku siya mpfhuka exikarhi ka vanhu .
- Ku yimisiwa ka mitirho ya Xin'okisi hi 2019 kutafika sweswi ku nghenisa hi ku tlhela endzhaku swivavula swa tingula leswi tshiveleriwaka hi gezi.

Swikombo leswi nga laha henhla swi kombisile na ku tivisiwa DMRE eka nkarhi wa oditi ya matirhelo ya tiSLP ya 2020. Endzhakukaswona Palabora Copper yi pfuxetile kungu ra SLP naswona yi ri pfuxetile kufika eka 77.4% ta mpakaniso wa masungulo. Nghingiriko lowu wu endliwa hi ku tirhisa mbulavurisano na mikanerisano na DMRE laha mpfumelelo wu nyikiweke eka Q1 ya 2021.

SLP ya Ntlhanu (5) wa Malembe ya Palabora Copper eka nkarhi lowu (2023 – 2027)

Palabora Copper yi ta ya emahlweni yi nyika miphalalo ya nhluvukiso wa swikili ley i kongomisiweke eka ku hluvukisa vatirhi va yona na vaakandhawu va le Afrika-Dzonga hi ku angarhela etindhawini leti ti nga ta seketela vuyisekamahlweni bya nkarhi wo leha bya mabindzu. SLP ya Ntlhanu (5) wa Malembe ya yi nyikiwile eka tafula leri nga laha hansi Swi boheka ku lemukiwa leswaku ku pima madurhelo loku tirhisiwa a swi lulamiselangi vadyondzi lava va nga ta tshama eka sisiteme ku ringana mikarhi yo leha kuhundza lembe hikwalaho ka miphalalo yo dyondza yin'wana ley i fimbaka kutlula lembe rin'we (1). Yin'wana ya mikarhivunavi ya minongoloko yi engeteriwile hi lembe rin'we (1) hi xikongomelo ku va ku nyika xivandlanene xa ku titoloveta swikili leswi dyondziweke hi xivumbeko xa ntokoto wa le ka ndhawu ya ntirho lowu wu antswisa vumaketeki bya vona. Swi tlhela swi boheka ku

Iemukiwa leswaku nhlayo ya vadyondzi leyi hundziseriwaka emahlweni kusuka eka SLP ya nkarhi wa sweswi kuya eka leyintshwa, ku nghenisiwa ka vadyondzi lavantshwa swi ta helela eka malembe mambirhi (2) lamo sungula (2023 - 2024) hikwalho ka kungu ro ringanisa ku tirhana na mikayivelo ya SLP ya nkarhi lowu nga hundza SLP (2018-2022) kambe nhlayo leyi yi ta engetela hi switsongotsongo hi 2025 kuya emahlweni.

Kungu ra SLP ya Palabora Copper SLP eka nkarhi lowu (2023 – 2027) hi ku ya hi miphalalo

Nkhetekanyo Minongoloko wa	Vito ra Nongoloko	Kungu ra Ntithanu (5) wa Malembe ra nkarhi wa SLP (2023 – 2027)					
		Leswi Hundziseriwaka Emahlweni	Vatirhi (18.1)	Lava nga riki Vatirhi (18.2)	Kungu Hinkwaro	% Ku Landzeleriwa ka Matirhelo	% Vuhoxaxandla
Vuleteri bya Dyondzo ya Lavakulu	Minongoloko ya AET FLC SAC	88 60 46	7 0 4	12 0 4	19 0 8	0.97% 0.00% 0.41%	1.38%
Minongoloko ya Swikili	Minongoloko ya Swikili swa Vatirhi va Mitirho ya Mavoko Minongoloko ya Swikili swa Vatirhi lava nga riki va Mitirho ya Mavoko TMM OHS	31 80 1 0	38 50 40 100	30 44 0 60	68 94 40 160	3.47% 4.80% 2.04% 8.17%	18.48%
Vudyondzelantokoto	Vudyondzelantokoto bya Vatirhi va Mitirho ya Mavoko Vudyondzelantokoto bya Vatirhi lava nga riki va Mitirho ya Mavoko	75 60	16 12	28 12	44 24	2.25% 1.23%	3.47%
Ntlakuso wa Ntirhovutomi	Xitifikheti xa Vuswikoti xa Mfumo xa DMRE Nhluvukiso wa Swiave (Vuleteri bya le Handle)	0 0	37 1042	10 0	47 1042	2.40% 53.19%	55.59%
Minongoloko ya Mathwasana	Tibasari Nongoloko wa le Ntirhweni Nongoloko wa vutirhelantokoto	133 5 81	112 0 0	125 36 60	237 36 60	12.10% 1.84% 3.06%	17.00%
Swikili swa Tindhawu Hinkwato	Swikili swa Tindhawu Hinkwato	2070 -05 660	-30 40 1498	40 461	80 1959	4.08% 100.00%	4.08%
Ntsengokulu							

Kungu ra SLP ya Palabora Copper SLP eka nkarhi lowu (2023 – 2027) hi ku ya hi miphalalo leyi bohaka

Nkhetekanyo wa Minongoloko	Vito ra Nongoloko	Kungu ra Ntithanu (5) wa Malembe ra nkarhi wa SLP (2023 – 2027)					
		Leswi Hundziseriwaka Emahlweni	Vatirhi (18.1)	Lava nga riki Vatirhi (18.2)	Kungu Hinkwaro	% Ku Landzeleriwa ka Matirhelo	% Vuhoxaxandla

Vuleteri lebyi Bohaka	Tilayisense	0	101621	173681	275302	100.0%	100.0%
Ntsengokulu		675	103422	174587	278009	100.0%	

2.1. Kungu ra Nhluvukiso wa swikili

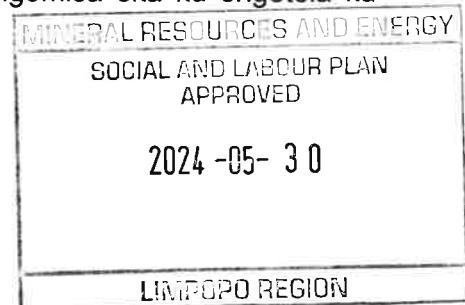
Xinawana xa 46 (b) (i)

Manghenelo

Palabora yi tirhise Kungu ra Nhluvukiso wa Swikili leri ri kongomisaka eka ku havexerisa vatirhi na vaakandhawu va le migangen hi swikili ku antswisa ku tlakusiwa ka vona eka indhasitiri ya vucelamigodi na nhluvukiso wa vona hi mayelana na tisekitara ta yena eka ikhonomi. Loko swi tshinelela emakumu ka Mugodi lowu, khamphani yi ta kongomisa eka ku engetela ku nyikiwa ka vuleteri bya swikili swa tindhawu hinkwato.

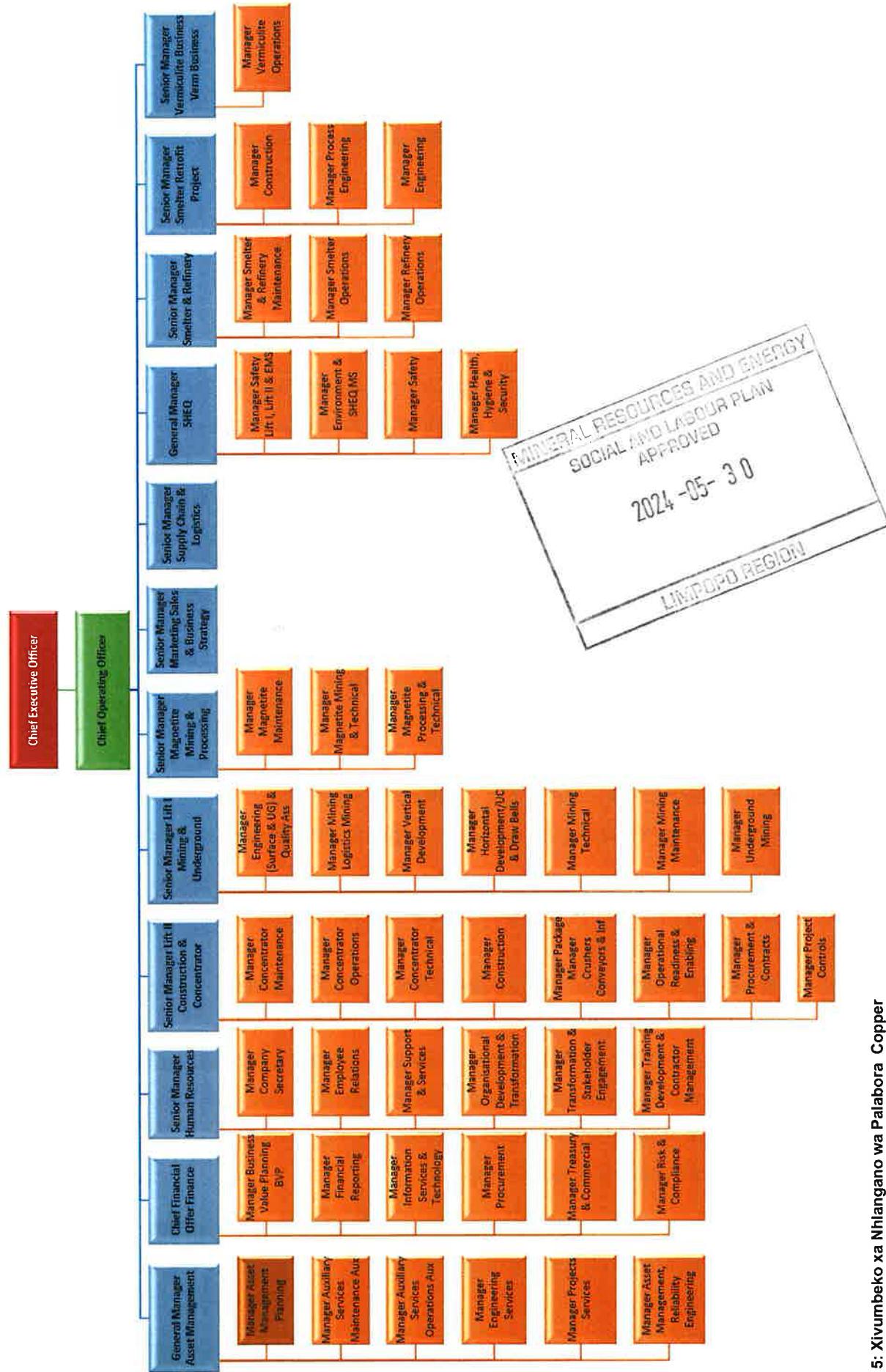
Swikongomelo swa nhluvukiso wa swikili ePalabora hi leswi:

- Ku antswisa risima ra vutomi bya vatirhi,
- Ku antswisa nkoteko wa ntirho na ntlakuso wa vatirhi,
- Ku antswisa ntshovelo na vuphikizani bya vatirhi,
- Ku nyika swivandlanene swa vutitirhi,
- Ku antswisa tilevhele ta vuvekisi eka dyondzo na vuleteri,
- Ku khutaza ku tirhisiwa ka ndhawu ya ntirho tanihi mbangu wa ku dyondza wo gingiriteka,
- Ku pfumelela vangheni lavantshwa eka makete wa vatirhi ku kuma ntokoto wa ntirho lowu faneleke, na
- Ku antswisa mikoteko ya ku thoriwa tiHDSA hi ku tirhisa dyondzo na vuleteri.

Kungu ra Nhluvukiso wa Swikili ra Palabora ri landzelela milawu ya nhluvukiso wa swikili leyi yi katsaka na ku rhumeriwa ka lembe na lembe ka Kungu ra Swikili swa Ndhawu ya Ntirho (WSP) na swiviko swa vuleteri swa lembe na lembe (ATR), ku hakeriwa na ku koxiwa ka milubo na timalinhlhayiso eka tiSETA leti faneleke.

Xivumbeko xa ku thoriwa xa narhi wa sweswi na swiyimo swa Palabora Copper swi kombisiwile eka Xivumbeko xa Nhlangano eka Figara ya 5.

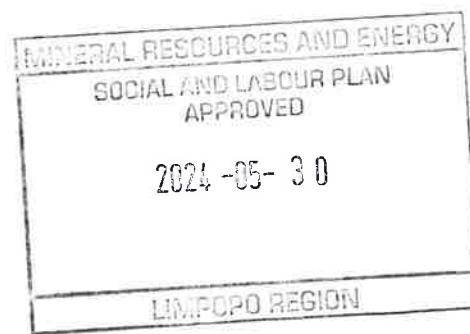
Figara ya 5: Xivumbeko xa Nhlhangano wa Palabora Copper

Tafula ra 5: Nhlayo ya Levhele ya Dyondzo ya ndhawu ya ntirho hi ku ya hi Fomo ya Q ya vatirhi, Swinawana swa 46(b) (i)

Bende	Levhele ya NQF	Sisteme ya Ntlawahato	Waximuna						Waxisati			Ntsengo Hinkwawo		Ntsengokulu	
			Muntima	Mukhaladi	Mundiya	Asian	Mulungu	Muntima	Mukhaladi	Mundiya	Asian	Mulungu	Waxinuna	Waxisati	
General EDUCATION Vuhayseki Training (GET)	A	A ngang Ngenhangi Xikolo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Giredi 0 / Khirexe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Giredi ya 1 / Ntanghatsongo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Giredi ya 2 / Ntanghatsongo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	B	Giredi ya 3 / Ntangha 1 / AET ya 1	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	
	Giredi ya 4 / Ntangha 2 ya 2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	
	Giredi ya 5 / Ntangha 3 / AET ya 3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	
	Giredi ya 6 / Ntangha 4	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4	
	Giredi ya 7 / Ntangha 5 / AET ya 4	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17	17	
	Giredi ya 8 / Ntangha 6	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	13	
Dyondzo yo Yisa Emahlweni na Vuleteri (FET)	Giredi ya 9 / Ntangha 7 / AET ya 5	31	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	31	4	
	Giredi ya 10 / Ntangha 8 / N1	107	3	0	0	0	6	2	0	0	0	1	116	3	
	Giredi ya 11 / Ntangha 9 / N2	253	1	0	0	0	12	38	3	1	0	2	266	41	
	Giredi ya 12 / Ntangha 10 / N3	834	1	0	0	0	54	248	0	3	0	0	32	889	
	Swiftikheti swa Henlia Tidipuloma na Swiftikheti leti Antswisiveke	451	10	4	0	0	160	137	0	0	0	0	14	625	
	Digiri ya Bachelora na Dipuloma leti Antswisiveke	137	0	1	0	0	17	58	1	0	0	0	9	155	
	Digiri ya Onasi, Dipuloma ya le Henlia ka Digiri yo Sungula na Mithwaso ya Xiphurofexinali	145	0	1	3	8	103	1	0	0	0	0	12	157	
	Digiri ya Masitasi	14	0	0	1	4	31	0	0	0	0	4	19	35	
	Digiri ya Vudokodela	7	0	0	3	5	5	0	0	0	0	1	15	6	
	Ntsengokulu	2020	15	6	7	268	624	6	1	0	0	1	1	p21 1	

Tafula ra 6: Nhlayo na Levhele ya Dyondzo ya nhlayo ya vathiri hi ku ya hi Fomo ya Q ya van'watkontiraka, Swinawana swa 46(b) (i)

Bende	Levhele ya NQF	Sisteme ya Ntlawahato	Muntima	Mukhaladi	Mundiyia	Asian	Mulungu	Muntima	Mukhaladi	Mundiyia	Asian	Mulungu	Waxisati	Ntsengo Hinkkawo	Waxisati	Ntsengo Hinkkawo	Waxisati
General EDUCATION Vunhayiseki Training (GET)	1	Anga Ngenhangi Xikolo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Giredi 0 / Khirexe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Giredi ya 1 / Ntangatsongo A	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Giredi ya 2 / Ntangatsongo B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Giredi ya 3 / Ntangha 1 / AET ya 1	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	1	6	
		Giredi ya 4 / Ntangha 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Giredi ya 5 / Ntangha 3 / AET ya 2	12	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	4	18	
		Giredi ya 6 / Ntangha 4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Giredi ya 7 / Ntangha 5 / AET ya 3	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	2	7	
		Giredi ya 8 / Ntangha 6	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	4	
Dyondzo yo Yisa Emahlweni na Vuleteri (FET)	2	Giredi ya 9 / Ntangha 7 / AET ya 4	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16	0	16	
	3	Giredi ya 10 / Ntangha 8 / N1	45	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	51	1	52
	4	Giredi ya 11 / Ntangha 9 / N2	77	1	0	0	0	7	8	0	0	0	0	85	8	93	
	4	Giredi ya 12 / Ntangha 10 / N3	1079	25	5	0	0	615	76	0	0	0	0	6	1724	82	1806
	5	Swiftikheli swa Henhla	225	9	4	0	0	146	20	0	0	0	0	4	384	24	408
Dyondzo ya Je Henhla na Vuleteri (HET)	6	Tidipuloma na Swiftikheli Ieti Antswisiweke	33	0	1	0	0	19	16	0	0	0	0	53	16	69	
	7	Digiri ya Bachelara na Dipuloma leti Antswisiweke	19	0	0	0	0	7	4	0	0	0	0	0	26	4	30
	8	Digiri ya Onasi, Dipuloma ya le Henhla ka Digiri yo Sungula na Mithwaso ya Xiphurofexinali	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	9	Digiri ya Masitasi	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
10		Digiri ya Vudokodela	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Ntsengokulu 1521 36 10 0 801 130 1 0 0 11 2368 142 2510

2.1.1 Vuleteri bya Dyondzo ya Lavakulu (AET)

Palabora yi tekela enhlokweni xidingo xa ku khutaza vuleteri bya litheresi exikarhi vatirhi, van'watikontiraka na vaakandhawu lava khumbekaka hi ku kongoma hi ntirho wa yona. Ku humelerisa leswi, Palabora yi nyika vuleteri bya AET tanihi xiphemu xa vuleteri bya swikili swa masungulo endhawini ya ntirho na le handle ka ntirho. AET i nongoloko wa dyondzo na vuleteri lowu wu nyikaka dyondzo yo angarhela eka lavakulu lava va nga vangiki na mfikelelo wa wa ku nghena xikolo swa ximfumo, na lava va kumeke dyondzo ya le hansi ka Giredi ya 9 (khale ka Ntangha 7). Nongoloko wa AET wu nyika Palabora Copper wu va famba hi rivilo ra vadyondzi eka vatirhi naswona i ra nkarhi hinkwawo eka vaakandhawu. Palabora yi nyika AET ku kondletela ku dyondza ko yisa emahlweni kumbe ku dyondza ka vutomi hinkwabyo eka vatirhi na/kumbe van'watikontiraka hi ku antswisa kumbe ku engetela tilevhele ta vuswikoti bya ku hlava na ku tsala.

Kusuka eka tinhlayonhlayo ta dyondzo leti nga eka Tafula ra 5 na 6, nhlayo ya vatirhi va Palabora yi na levhele ya le henbla hi ndlela yo tivikana ya vuswikoti bya ku hlava na ku tsala, ku na kwalomu ka 75 wa vatirhi na 51 wa van'watikontiraka lava va nga eka Levhele ya AET ya 4, kumbe ehansi ka yona. Nkoka wa minongoloko ya AET i ku humelerisa laha van'wana va vatirhi va tlakusiwa naswona nhlayo yo tivikana ya van'watikontiraka yi tswongiwaka endzeni ka khamphani endzhaku ka ku tsarisa na ku heta minongoloko ley.

Miako yo dyondza ya AET leswi nga kona yi nghanisiwile tisenthara ta swihangalasamahungu, tiseketeriwa hi vatirhi va AET lava thwaseke lava va tiyisisaka leswaku ku va na nseketelo lowu nga kotekaka wa le henhlahenbla wa phurose yo dyondza. Palabora yi tlhela yi nyika swivandlanene angarhela swa ntsariso eka minongoloko ya AET aka miganga ley khumbekaka ePhalaborwa hi ku tirhisa Senthara ya Vuleteri ya Fawundexini ya Palabora ley kumekaka eNamakgale, muganga wo rhumela vatirhi lowukulu eka hinkwayo wa Palaborwa.

Tilevhele ta AET leti Nyikiwaka ePalabora ti katsa:

- Swirhangelalevhele ya 1 (Vasunguri/Girdei ya R)
- Levhele ya AET ya 1 (Yi ringana na Giredi ya 3)
- Levhele ya AET ya 2 (Yi ringana na Giredi ya 5)
- Levhele ya AET ya 3 (Yi ringana na Giredi ya 7)
- Levhele ya AET ya 4 (Yi ringana na Giredi ya 9)

Vadyondzi lava va hetaka hi ndlela fambaka kahle Levhele ya AET ya 4 va kuma nthwaso wa Levhele ya NQF ya 1 naswona hikokwalaho va kota ku hundzela emahlweni eka minongoloko ya Levhele ya NQF ya 2. Ku seketela leswi, Palabora kungari khale ya ha ku sungula FLC (Vusswikoti bya ku Dyondza ka Masungulo) ku pfala vangwa loko vatirhi va

tlakusiwa kusuka eka Levhele ya AET ya 4 (Levhele ya NQF ya 1) kuya eka Nthwaso wa Levhele ya NQF ya 2. FLC yi vumbiwa swiyenge swa dyondzo swimbirhi leswi ku nga Litheresi ya Matematiki na Ntivovovuvulavuri eka NQF L2.

Palabora yi tlhele yi sungula Xitifikheti lexi Hundzuluxiweke xa le Henhla SAC) lexi xi ringanaka na nthwaso wa Levhele ya NQF ya 4. Matirhelo ya Palabora Copper eka SLP (2018 – 2022) eka minongoloko ya AET vutirhelantokoto a ya ri ehansi ka 45.6% hi ku angarhela. Swikombiso leswi xaxametiweke laha henhla a swi ri swivangelokulu leswi hoxaka xandla eka nhluleko ku fikelela mpakaniso lowu vekiweke.

2024 -05- 30

Swi boheka ku lemukiwa leswaku ku pima madurhelo loku tirhisiwaka eka mipakaniso ya SLP yintshwa ya AET a swi lulamiseli vadyondzi lava va nga ta tshama eka sisiteme ku ringana mikarhi yo leha kuhundza nkarhi wa vuleteri lebyi kunguhatiweke hikwalaho ka ntiyiso wa leswaku ku dyondziwa ka AET eka Palabora Copper ku famba hi rivilo ra vadyondzi naswona vadyondzi van'wana va nga ha tshama eka sisiteme ku ringana mikarhi yo leha kuhundza leyi kunguhatiweke.

Tafula ra 7: Ku ya emahlweni ka minongoloko ya AET ya Vatirhi na Van'watikontiraka kutafika sweswi (2018 - 2022)

Minongoloko ya AET leyi hetiweke ya vatirhi/vaakandhawu eka nkarhi lowu (2018-2022)												
LEMBE	2018		2019		2020		2021		2022		Ntsengokulu	
Levhele ya AET	Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri								
Ehansi ka Levhele ya 1	5	2	5	2	0	1	0	4	0	1	10	10
Levhele ya AET ya 1	10	3	5	8	5	0	0	4	0	5	20	20
Levhele ya AET ya 2	20	2	15	9	15	0	10	2	15	41	75	54
Levhele ya AET ya 3	10	0	15	1	15	1	10	0	15	1	65	3
Levhele ya AET ya 4 (NQF ya 1)	20	0	15	0	15	0	20	0	15	1	85	1
FLC (NQF ya 2)	30	29	25	0	25	24	20	3	20	27	120	83
SAC (NQF ya 4)	11	12	11	0	11	1	15	1	15	15	63	29
Ntsengokulu	106	48	91	20	86	27	75	14	80	91	438	200

Tafula ra 8: Kungu ra Ntihanu (5) wa Malembe ra Minongoloko ya AET eka nkarhi: (2023 – 2027) ya vatirhi / van'watikontiraka va Palabora Copper

Kungu ra Ntihanu (5) wa Malembe ra Vatirhi (18.1) na Van'watikontiraka(18.1)						
Levhele ya AET	2023 Lava ha ku Nghenisiwaka		2024 Lava ha ku Nghenisiwaka	2025 Lava ha ku Nghenisiwaka	2026 Lava ha ku Nghenisiwaka	2027 Lava ha ku Nghenisiwaka
	Ehansi ka Levhele ya 1	0	0	0	0	0
Levhele ya AET ya 1	0	0	0	0	0	0
Levhele ya AET ya 2	0	0	0	0	0	0
Levhele ya AET ya 3	0	1	1	1	1	4
Levhele ya AET ya 4 (NQF ya 1)	0	0	1	1	1	3
SAC (NQF ya 4)	0	1	1	1	1	4

Van'watikontiraka (18.2) (Vaakandhawu na Van'watikontiraka)

Ehansi ka Levhele ya 1	0	0	0	0	0	0
Levhele ya AET ya 1	0	0	0	0	0	0
Levhele ya AET ya 2	0	1	1	1	1	4
Levhele ya AET ya 3	0	1	1	1	1	4
Levhele ya AET ya 4 (NQF ya 1)	0	1	1	1	1	4
SAC (NQF ya 4)	0	1	1	1	1	4
Ntsengokulu	0	6	7	7	7	27
Mipimanyeto yo Angarhela	R0.00	R887,892	R897,092	R897,092	R897,092	R3,579,168

Kungu ra Matirhelo ra AET

AET leyi ya emahlweni yi ta ya emahlweni yi vumba xiphemu lexi pfanganisiweke xa qhinga ra vuleteri bya mabindzu ra Palabora Copper ku seketela Nhluvukiso wa Swikili eAfrika-Dzonga. Tanihi khamphani leyi hakela xibalo leyi yi rhumelaka WSP eka MQA, Palabora yi ta ya emahlweni yi landzelela pholisi ya manyikelo ya timali kusuka eka MQA loko yi ri karhi yi endla swikombelo swa timalimpfuneto leti ti nga ta nyikiwa vatirhi ku hetisa AET. Leswi swi ta endliwa ku endlela ku khutaza vutekaxiave na ku nyika xikhenso eka ku dyondza. Palabora ya kholwa leswaku vatirhi lava dyondzekeke va dingiwa swonghasi eka ku humelela ka yona ka nkarhi lowu taka. Vatirhi na Van'watikontiraka lava va kotaka ku hlaya na ku tsala va kota ku landzelela na ku kume ntwisiso wa endlelo ro tirha ro hlayiseka leri fambelanaka na ntirho wa vona, hikwalaho ka sweswi va tirheka kahle eka ku endla swintirhwana swa vona swa siku na siku xikan'we ku kuma swivangamhangu na mixungeto eka ndhawu ya ntirho.

Hambileswi khamphani yi tholaka vatirhi lava nga na Giredi ya 12 tanihi xilaveko xo nghena xa masungulo, ka ha ri na vatirhi vo hlayanyana va HDSA na van'watikontiraka lava nga na mitlhontlho ya vuswikoti bya ku tsala na ku hlaya ya le henhla.

Tafula ra Kungu ra Matirhelo na Swiphakeriwa

Xiendlo	Swiphakeriwa	Siku ra Mpakaniso
Ku tiyisisa tivhelele ta dyondza na ta vuswikoti bya ku hlaya na ku tsala eka vatirhi va hina van'watikontiraka va hina	Levhele ya dyondzo ya vuswikoti bya ku hlaya na ku tsala ya vatirhi va hina van'watikontiraka va hina	Swi ya emahlweni
KU hluvukisiwa nongoloko lowu koxometiweke ku nyika AET eka vatirhi na van'watikontiraka	Nongoloko wa AET wa vatirhi na van'watikontiraka	Swi ya emahlweni
Ku kambisia na ku hlela minongoloko ya dyondzo na vuleteri ya nkarhi lowu nga hundza ePalabora Copper.	Ku pfuxetiwile na ku hanya hi Qhinga ra Vuleteri ra Palabora	Swi ya emahlweni
Ku kambisia na ku pfuxeta swilaveko swa swikili na swilaveko swa vuswikoti swa Palabora Copper.	Ku pfuxetiwile na ku hanya hi Tinhlayo ta Swikili	Swi ya emahlweni

2.1.2 Vuleteri bya Bindzuxidzi (Vuleteri bya Swikili bya Vulandzelelanawu lebyi Bohaka)

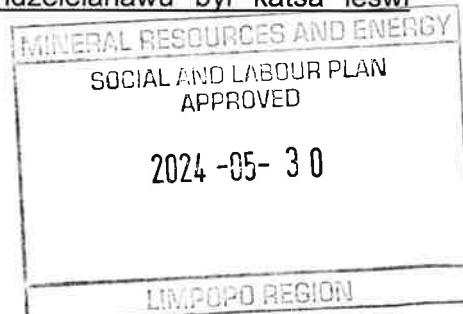
Palabora Copper yi na vutihlamuleri bya muakatiko wa xibindzu, yi landzelela Nawu wa Vuhsayiseki bya Rihanyo ra Migodi (MHSA) hi ku tiyisisa leswaku vatirhi va leteriwa kahle swinene na havexerisiwa swikili ku opareta tipulanti to phurosese, switirho swa pulanti, na michini leyi fambafambaka hi ndlela yo hlayiseka. Leswi swi fikeleriwile hi ku tirhisa vatirhi va hina lava nga na vuleteri lebyi bohaka kumbe bya bindzuxidzi lebyi byi katsaka swilaveko swa vuleteri bya milawu hinkwaswo xikan'we na minongoloko ya swikili leyi tsarisiweke etikweni hinkwaro leyi vuriweke eka tiphurofayili ta vuswikoti bya khamphani. Minongoloko ley i miphalalo ya swikili swa xithekiniki leswi lawuriwaka hi ntirho ley i nyika vatirhi, vaakandhawu na van'watikontiraka vutivi na swikili leswi lavekaka ku endla ntirho wa vona hi ndlela yo hlayiseka na hi mukhuva .

EPalabora, vatirhi va kuma vuleteri lebyi bohaka va nga si sungula ntirho na hi nkarhi wihi kumbe wihi loko ku cinca ko tivikana ku endlia endzeni ka mipimo ya nhlangano, tiCOP, tiSOP na maendlelo lama fambelanaka man'wana wahi kumbe wahi. Vatirhi hinkwavo (va khale na va nkarhi wa sweswi) ku katsa na van'watikontiraka va leteriwa na ku kumeka va ri na vuswikoti va nga si tirhisa switirho eka tindhawu ta vona ta vutihlamuleri.

Mipimo ya Tiyuniti ya tirhisiwa laha yi khumbekaka ku nyika vatirhi vuleteri lebyi nga vutshembeki naswona byi tekeriwaka enhlokweni hi Vulawuri bya Mithwaso bya Afrika-Dzonga. Nongoloko wa swikili wu nga tekiwa wu ri nthwasotsongo hikuva wu vumbiwa hi ntlawa lowu twananiweke wa mipimo ya yuniti (tikhireddi eka nthwaso lowu tsarisiweke.). Vuleteri bya le ndzeni ka nhlangano/bya vulandzelelanawu lebyi nyikiwaka vatirhi byi fambelanisiwa na nongoloko wa swikili wa rixaka lowu wu vumbaka tikhireddi eka nthwaso lowu tsarisiweke hi NQF, hikwalaho ka sweswo ku nyikiwa vatirhi na van'watikontiraka mithwaso ley i tekeriwaka enhlokweni etikweni hinkwaro.

Vuleteri lebyi bohaka bya bindzuxidzi kumbe bya vulandzelelanawu byi katsa leswi landzelaka:

- Vuleteri bya SHEQ,
- Michini ley Fambafambaka (TMM/TBMM),
- Michini ya Tipulanti/Michini yo Phurosesa,
- Minongoloko ya Swikili,
- Vuleteri bya Matikhomelo na Madyondzelo ya Xielekitironiki.

Tafula leri nga lha hansi ri kombu vuleteri bya bindzuxidzi (Minongoloko ya Swikili) bya Palabora Copper:

Minongoloko ya Swikili swa Vatirhi va Mitirho
ya Mavoko

Minongoloko ya Swikili swa Vatirhi lava nga riki
va Mitirho ya Mavoko

Mupfuni wa Vatirhi va Mitirho ya Mavoko: Swa Gezi	Ku Fayeleta
Mupfuni wa Vatirhi va Mitirho ya Mavoko: Swa Gezi	Fulothexini (Vuhambanisi bya Swipfanganisiwa)
Mupfuni wa Vatirhi va Mitirho ya Mavoko: Ku Nghanisa na ku Lunghisa Michini	Vuhumesi bya Timetali ta Koporo
Mupfuni wa Vatirhi va Mitirho ya Mavoko: Ku nghanisa (Ku Tsemelela na ku Vumba Swivumbeko hi Michini)	Vuhambanisi bya Swidziki na Swipapamari swa le Xikarhi
Mupfuni wa Vatirhi va Mitirho ya Mavoko: Muvirisamati hi Michini	Ku Hlela na ku Hlantswa ka Matimba
Mupfuni wa Vatirhi va Mitirho ya Mavoko: Matirhiselo ya Switirho	Ku Vuyisiwa ka Swiphemutsongo swa Ngwedi
Mupfuni wa Vatirhi va Mitirho ya Mavoko: Dizele MINERAL RESOURCES AND ENERGY SOCIAL AND LABOUR PLAN APPROVED 2024-05-30 LIMPOPO REGION	Mupfuni wo Balesa Swibuluki (Ehandle) Mupfuni wo Balesa Swibuluki (Ehansi ka Misava) Vuswikoti bya A (Ehandle) Vuswikoti bya A (UG) Michini leyi Fambafambaka ku ri Hava Xiporo Rihanyo na Vuhalayiseki bya le Ntirhweni

Palabora Copper yi tlhela yi kondletela ku kuma swikilinyingi laha vatirhi va nyikiwaka swikhenso swa ku kuma xikatsa swikili swo engetela lexi lavekaka ku humelerisa vutihlamuleri byo tala lebyi byi fambelanaka na swiave swa vona nkarhi wa sweswi na swa nkarhi lowu taka. Swikatsa swa swikili swi endliwile kumbe ku vumbiwa hi ndlela leyi endlaka leswaku vuleteri byi ta hundzuka ku va vatirhi va kuma mithwaso ya xiphemu leyi tivekaka tanahi nongoloko wa swikili. Xikatsa lexa swikili xi tlhela xi pfumelela ku tlakusiwa ku ya eka swiave swo landzeleriseka leswi landzelaka.

Swikongomelo swa swikatsa swa swikili swi nyikiwile laha hansi:

- Ku tlakusa swikili swa vatirhi hi xikatsa xa swikili leswi lavekaka ku humelerisa vutihlamuleri bya vona eka swiave swa vona swa nkarhi wa sweswi.
- Ku tiyisisa vulunghekeli bya ntirho bya vatirhi lava kumiwaka hi varhangeri ku ya eka xiave xo landzeleriseka lexi landzelaka.
- Ku tiyisisa leswaku vatirhi va leteriwa eka tilayisense leti kongomisiweke ku ringanela xikongomelo.
- Ku pfumelela vatirhi ku kuma nthwaso wa xiphemu lowu tekeriwaka enhlokweni etikweni hinkwaro (nongoloko wa swikili).

- Mojulu wa Tilayisense lowu akiweke ehenhla ka Mipimo ya Yuniti ley iyi nga na tikhireddi naswona wu tsarisiwile na SAQA (Vulawuri bya Mithwaso bya Afrika-Dzonga)

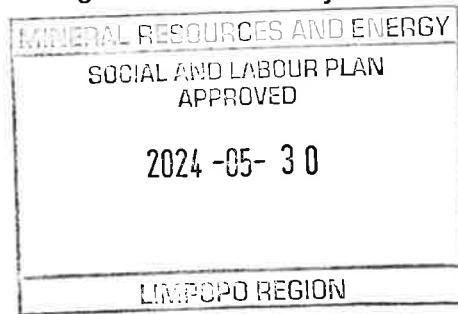
Vufambisi bya le Henhla byi seketela nhluvukiso na vuleteri bya vatirhi hi ku nyika mpimanyeto wo tivikana wa vuleteri lembe rin'wana na rin'wana. Vuleteri lebyi Palabora yi byi nyikaka byi simekiwile ehenhla ka mivuyelo, ku dyondza swi humelela ekamareni ro dyondzela na le ndhawini ya ntirho.

Matirhelo ya Palabora Copper ya SLP (2018 – 2022) hi mayelana na minongoloko ya swikili swa vatirhi lava na riki va mitirho ya mavoko na vatirhi va mitirho ya mavoko a ku ri 75.6% na 125.1 hi ku hambanahambana leswi nyikaka matirhelo yo angarhela eka minongoloko ya swikili hinkwayo ya 60.9%. Nkayivel a wu fambelanisiwa na swikombo leswi vuriweke laha henhla eka nkomisokulu wa xiviko lexi.

Swi boheka ku lemukiwa leswaku ku pima madurhelo loku tirhisiwaka eka mipakaniso ya SLP yintshwa ya minongoloko ya swikili a swi lulamiseli vadyondzi lama nga tshama eka sisiteme ku ringana mikarhi yo leha kuhundza nkarhi wa vuleteri lowu kunguhatiweke.

Kungu ra Matirhelo ra Vuleteri bya Bindzuxidzi

Palabora yi ta ya emahlweni yi nyika swivandlanene swa vuleteri bya bindzuxidzi eka vatirhi va yona, vaakandhawu, na van'watikontiraka hi xivumbeko xa minongoloko ya swikili ley i tsarisiweke na vuleteri lebyi bohaka lebyi nga eka milawu byin'wana. Minongoloko ley iyi ta fambelanisiwa na tinhlayo ta swikili hi ku fambisana na kungu ra ntlakuso wa ntirhovutomi ra mutirhi na hi ku seketela ndzingano wa ku thoriwa. Laha swi kotekaka vatirhi va ta nyikiwa mpfumelelo wo tirha hi ku tirhisa RPL eka swikili leswi va nga na swona hi ku ya hi ntokoto.

Tafula ra 10: Vuleteri lebyi bohaka hinkwabyo lebyi hetiweke hi nkhetekanyo wa ntirho ePalabora Copper eka nkarihi lowu (2018 – 2022)

Nkheteckanyo wa le Ntirhweni	Mitirho ya Vucelamig odi	Vuaki na Vuphurossesi ya	Mitirho ya Mhatasiso ya	Mitirho ya Maginetha yiti	Mitirho ya Vhemikhul ayiti	Nkhulukela no wa Tinhundzu na	Swipfuno swa Ximunhu	Malawulelo ya Rifuwo (Tinhundzu)	Timali	Vumaketi, Mixaviso na Vutleketli bya Tinhundzu	Vukorho keri bya SHEQ	Ntsengo Hinkwaw o
Vufambisi bya le henhahenha	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Vufambisinkulu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Vaendlamilawu, Vaofisiri va le Henha	14	12	9	4	2	0	0	0	0	0	0	77
Tiphurofexinali	62	13	p21	15	7	0	0	0	0	0	0	306
Vatirhi va swa Xithekiniki	108	33	57	37	17	2024	119	23	25	3	12	538
Vamatsalani	19	8	5	5	5	14	134	87	17	1	33	205
Mitirho ya mavoko na mabindzu lama fambelana ka	243	58	108	57	2	2341	23	42	73	10	7	578
Topare dara Tipulanti na Tiopare dara Michini	539	196	224	249	128	163	55	78	0	0	1	1705
Ntsengokulu	985	320	424	367	219	87	456	296	167	18	75	3414

Tafula ra 11: Vatirhi lava leteriweke hi mayelana na Vuleteri bya Bindzuxidzi (Minongoloko ya Swikili swa Vatirhi va Mitirho ya Mavoko) eka nkarihi lowu (2018 – 2022)

LEMBE	Nongoloko wa Swikili wa Vatirhi va Mitirho ya Mavoko wa Vatirhi na lava naga nki Vatirhi (18.1 na 18.2)				2022	Ntsengo Hinkwawo
Muxaka wa Vuleteri	Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri
Mupfuni wa Vatirhi va Mitirho ya Mavoko: Swa Gezi	3	0	8	11	8	4
					14	8
					12	35
					35	41

Mupfuni wa Vatirhi ya Mitirhi ya Mavoko: Swag Gezi	0	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	2	0	0	
Mupfuni wa Vatirhi ya Mitirhi ya Mavoko: Dizele	2	0	6	1	6	6	6	6	6	6	6	6	6	10	10	26	26	17	17	
Mupfuni wa Vatirhi ya Mitirhi ya Mavoko: Ku Ngohenisa (Ku Tsemeleja na ku Vumba Swivumbeko hi Michini)	6	4	11	7	11	11	9	11	9	11	9	11	9	9	9	50	50	33	33	
Mupfuni wa Vatirhi ya Mitirhi ya Mavoko: Ku Ngohenisa na ku Lunghiswa Michini	0	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	4	0	16	16	0	
Mupfuni wa Vatirhi ya Mitirhi ya Mavoko: Muvirisamati hi Michini	4	0	8	7	8	8	3	8	3	8	3	8	3	3	3	36	36	17	17	
Mupfuni wa Vatirhi ya Mitirhi ya Mavoko: Matithiselo ya Switirho	0	5	6	10	6	10	6	6	6	6	6	6	6	0	0	24	24	p21	p21	
Ku Pfuleriwa ka Vholitejji ya le Xikarhi	0	28	0	47	0	47	0	0	0	0	0	0	0	14	0	26	26	0	115	
Ntsengo Hinkwawo	15	37	45	83	45	16	45	48	45	16	45	48	45	60	60	195	195	244	244	

Tafula ra 12: Vatirhi lava leteriweke hi mayelana na Vuleteri bya Bindzuxidzi (Minongoloko ya Swikili swa Vatirhi lava nga riki va Mimirho ya Mavoko) eka nkarhi lowu (2018 – 2022) 26

Nongoloko wa Swikili wa lava nga riki Vatirhi va Mavoko wa Vatirhi na lava nga riki Vatirhi (18.1 na 18.2)									
LEMME		Minongoloko ya Swikili		Kungu		Xiviri		Kungu	
2018		2019		2020		2021		2022	
Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri
Ku Fayelela	8	4	8	11	8	0	8	9	8
Fulothexini (Vuhambanisi bya Swipfanganisiwa)	27	1	0	42	0	0	0	8	0
Vuhumesi bya Timerali ta Koporo	10	0	10	0	10	0	10	0	10
Vuhambanisi bya Swidziki na Swipapamari swa le Xikarri	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ku Hlela na ku Hilantswa ka Matimba	0	0	5	0	5	0	5	5	0
Ku Vuyisisiwa ka Swiphemutsongo swa Ngwedi	10	28	10	0	10	3	10	13	10
Ntiyelolo wa Ndzhope	0	0	0	0	0	0	8	0	0
Mupfuni wo Balesa Swibulu (Ehandle)	5	0	10	9	11	0	4	8	4
Mupfuni wo Balesa Swibulu (Ehansi ka Misava)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ku Balesa Swibulu ka Sekondari	0	0	4	1	4	0	10	0	10
Vuswikoti bya A (Ehandle)	20	8	14	14	14	0	14	11	14
Vuswikoti bya A (UG)	10	4	10	6	10	p21	10	14	10

Michini leyi Fambahambaka ku ri Hava Xiporo	11	13	11	6	11	7	11	29	11	13	55	68
Rihanyo na Vuhayiseki bya le Nirhweni	85	51	85	66	85	5	85	8	85	141	425	271
Ntsengo Hinkwawo	186	109	167	155	168	36	167	124	167	222	855	646

Tafula ra 13: Kungu ra Ntithanu (5) wa Malembe ra Vuleteri bya Bindzuxidzi (Nongoloko wa Swikili) eka nkarti lowu (2023 – 2027)

LEMBE	Nongoloko wa Swikili lowu Kunguhatweke wa Vatirhi na lava nga riki Vatirhi (18.1 na 18.2)											
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Ntsengokulu
Muxaka wa Vuleteri	18.1	18.2	18.1	18.2	18.1	18.2	18.1	18.2	18.1	18.2	18.1	18.2
Lava ha ku Nghenisiw aka	Lava ha ku Nghenisiw aka	Lava ha ku Nghenisiw aka	Lava ha ku Nghenisiw aka	Lava ha ku Nghenisiw aka	Lava ha ku Nghenisiw aka	Lava ha ku Nghenisiw aka	Lava ha ku Nghenisiw aka	Lava ha ku Nghenisiw aka	Lava ha ku Nghenisiw aka	Lava ha ku Nghenisiw aka	Lava ha ku Nghenisiw aka	Ntsengo Hinkwawo
Minongoloko ya Swikili swa	0	0	5	0	5	0	5	0	10	0	10	0
Vucelamigodi	ya	Swikili	swa	0	0	0	12	0	12	10	10	10
Minongoloko ya Ntivotimetal	ya	Swikili	swa	0	0	0	0	12	10	10	10	10
Minongoloko ya Vunjinhiniyara	ya	Swikili	swa	0	0	5	5	5	10	10	10	10
Ku Pfuleriwa ka Vholiteji ya le Xikarhi	0	0	0	0	0	0	0	4	0	4	0	30
Minongoloko ya Swikili swa TMM (Ehandle)	0	0	0	0	0	0	0	5	0	5	0	0
Minongoloko ya Swikili swa TMM (UG)	0	0	5	0	5	0	10	0	10	0	10	0
Minongoloko ya Swikili swa OHS	0	0	20	10	20	10	30	20	30	20	100	60
Ntsengokulu	0	0	35	27	35	27	79	40	79	40	228	134
Mipimanyeto yo Angarhela	R0.00	R0.00	R664,447.5	R526,848.5	R664,447.5	R526,848.5	R1,421,242.0	R750,446.90	R1,421,242.0	R750,446.90	R6,725,969.95	R6,725,969.95

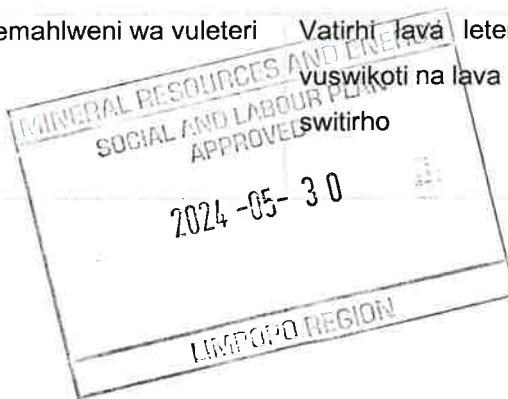
Tafula ra 14: Kungu ra Ntlhanu (5) wa Malembe ra Vuleteri bya Bindzuxidzi lebyi Bohaka (2023 – 2027)

LEMBE	Miphalalo ya Vuleteri lebyi Bohaka (Maakambelelo na Vuleteri byo Pfuxeta) eka nkarhi wa 2023 – 2027											
	2023		2024		2025		2026		2027		Ntsengokulu	
	18.1	18.2	18.1	18.2	18.1	18.2	18.1	18.2	18.1	18.2	18.1	18.2
Vuleteri bya SHEQ	11813	29773	12403	31261	13023	32824	13675	34465	14358	36189	65274	164514
Switirho leswi Fambahambaka (tiTMM/TBMM)	2096	1001	2200	1051	2310	1103	2426	1158	2547	1216	11581	5531
Vuleteri bya Tipulanti /Vuleteri byo Phurosesa	1656	539	1738	565	1825	594	1917	623	2012	65	9150	2978
Vuleteri bya Xithekiniki	2243	119	2355	124	2472	131	2596	137	2726	144	12393	657
Vuleteri bya Matikhomelo	583	0	612	0	642	0	674	0	708	0	3221	0
Ntsengokulu	18391	31423	19310	33003	20276	34653	21289	36386	22354	38205	101621	173681

Kungu ra Matirhelo ra Vuleteri bya Bindzuxidzi kumbe Vulandzelelanawu lebyi Bohaka/Vuleteri bya Swikili

Xiendlo	Swiphakeriwa	Siku ra Mpakaniso
Ku Kambela nkunguhato wa nhlayo ya vatirhi na swiviko swa mbulavurisano swa n'hweti na n'hweti swa HR ku kuma vatirhi vantshwa lava ngenaka eka bindzu na vatirhi lava kumaka vuleteri byo pfuxeta. (Ku tirha swo fana na le vatirhi lava ha ku tlakusiwaka)	Nxopaxopo wa swidingo lowu wu nga ta hundzuka kungu ra nhluvukiso wa vatirhi. Phurofayili ya mudyondzi leyi yi hlamuselaka tilevhele ta mithwaso na ntwisiso wa swirhalanganyi eka ku dyondza	Swi emahlweni ya
Ku kambela Nhlayo ya Vuleteri bya Valanguteri ku kuma vatirhi lava lavaka vuleteri byo pfuxeta kumbe lava nga na xidingo xa xikili swintshwa ku hikwalaho ka ku tlakusiwaka kumbe ku cinca ka ntirho kumbe ku kumisia mavangwa ya vuswikoti bya vatirhi	Xedulu kumbe kungu ra vuleteri leri ENERGY SUSTAINABILITY AND LABOUR PLAN APPROVED 2024-05-30 LIMPOPO REGION	Swi emahlweni ya
Ku endla nhlelo wa swikili swa nkarhi wa sweswi	Mfambelaniso wa minongoloko ya swikili eka maendlelo ya nkarhi wa sweswi	Swi emahlweni ya
Ku hlela vatirhi hi ku landza mavangwa ya swikili na vuswikoti, ku katsa na swilaveko swa ndzingano wa ku thoriwa	Tinhlaya ta tisete ta swikili leti dokumentiweke ta vatirhi	Swi emahlweni ya
Ku kambisia tipholisi na maendlelo ya vuleteri bya swikili swa tindhawu hinkwato eka nkarhi wa ku pfariwa ka mugodi	Ku seketela minongoloko leyi nga riki ya vucelamigodi yo tanihi Vupulambi, ku Ba Switina, Vurimi, Ku Bela Malwangu, Vupfhumba,s w.sw	Swi emahlweni ya

Mphakelo lowu yaka emahlweni wa vuleteri Vatirhi lava leteriweke lava va nga na Swi ya

2.1.3 vudyondzelantokoto (Vatirhi va Mitirho ya Mavoko na Vatirhi lava nga riki Mitirho ya Mavoko)

PMC i kholichi ya TVET leyi nga riki ya mfumo leyi nyikiweke mpfumelelo hi Ndzwulo ya Dyondzo ya le Henhla na Vuleteri na Vulawuri bya Mithwaso wa Vucelamigodi. Tanihi nhlangano wa vutihlamuleri na ku va lowu hlayisaka, hi tibohile ku nyika swivandlanene swa nhluvukiso wa swikili hi ku tirhisa minongoloko ya vudyondzelantokoto ya Vatirhi va Mitirho ya Mavoko na Vatirhi lava nga riki ya Mitirho ya Mavoko eka vatirhi va hina na miganga ya le kusuhi. Minongoloko leya Vudyondzelantokoto yi kongomisiwile ngopfungopfu eka lava nga tshika xikolo vo huma eka vaakandhawu va le migangeni lava tsakelaka ntirhovutomi eka vucelamigodi. Vunyingi bya vavuyeriwa byi hetelela byi nghanisiwile eka swiyimo swa nkarhi hinkwawo eka Mugodi lowu (xk. Tioparetara ta TMM, Tioparetara ta Pulanti sw.sw).

Minongoloko ya vudyondzelantokoto yi kotisa vadyondzi va le migangeni na vatirhi ku tirhela nthwaso lowu wu antswisaka mikoteko ya ku kuma ntirho xikan'we na antswisa mikoteko ya mitlakuso ya vadyondzi lava thoriweke. Vudyondzelantokoto hinkwabyo byi tiyisisiwile risima ehansi ka QCTO tanihilaha swi laviwaka hakona hi Nawu wa Nhluvukiso wa Swikili wa 1998.

Vudyondzelantokoto byi endliwa hi ku tirhisa endlelo ra vuleteri ra OBE ku nyika vadyondzi Vuswikoti lebyi Tirhisiwaka (Vuswikoti bya Masungulo/Thiyori, byo Endla na byo Kambisia) lebyi lavekaka eka mitirho leyi tirhaka kahle na vulunghisi bya vucelamigodi na ku tipulanti to phurosesi xikan'we na ntlakuso wa ntirhovutomi eka levhele yo hambana.

Minongoloko ya vudyondzelantokoto leyi nyikiwaka eka Palabora Copper (Pty) Ltd yi xaxametiwile etafuleni laha hansi:

Vudyondzelantokoto bya Vatirhi va Mitirho ya Mavoko	Vudyondzelantokoto bya Vatirhi lava nga riki va Mitirho ya Mavoko
Swa Gezi, NQF L3	Vuhumesi bya Timetali, NQF L2
Makhaniki wa Switirho swa Dizele, NQF L3	Ku Phurosesiwa ka Swicelwa (Ngwedi ya Swiphemuphemu), NQF L2
Matirhiselo ya Switirho, NQF L4	Mitirho ya Vucelamigodi ya Ribye ro Nonohwa ra le UG
Ku Nghanisa Michumu (Ku Tsemelela na ku Vumba hi Michini), NQF L3	Mufayamaribye eka Migodi ya le Handle, NQF L3
Ku Nghanisa na ku Lunghisa Michini	Nseketelo wa Xithekiniki xa Vucelamigodi, NQF L2

Muvirisamati, NQF L3
Swa Tintambhu ta Gezi

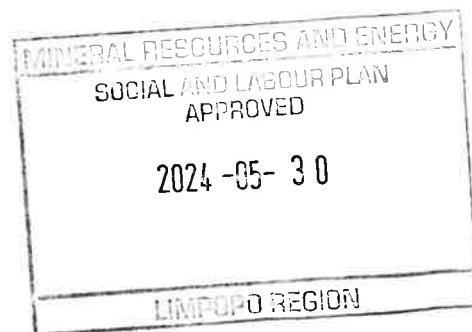
Thikiti ro Balesa Swibuluki ra DMRE (Migodi ya le Handle)
Thikiti ro Balesa Swibuluki ra DMRE (Migodi ya UG)

Matirhelo ((2018 – 2022) ya Palabora Copper ya SLP hi mayelana na minongoloko ya vudyondzelantokoto bya lava nga riki vatirhi va mitirho ya mavoko ya vatirhi va mitirho ya mavoko a ma ri ehansi ka mpakaniso eka 54.7% na 65.1% hi ku hambanahambana leswi nyikaka matirhelo ya le hansi ka mpakaniso yo angarhela eka vudyondzelantokoto hinkwabyo bya 60.9%. Nkayivelo wu fambelanisiwa na swikombo leswi vuriweke laha henhla eka nkomisokulu wa xiviko lexi laha bindzu ri hlanganeke na mikavanyetokulu.

Swi boheka ku lemukiwa leswaku ku pima madurhelo loku tirhisiwaka eka mipakaniso ya SLP yintshwa ya vudyondzelantokoto a swi lulamiseli vadyondzi lava va nga ta sala eka sisiteme eka mikarhi leyi nga leha kuhundza nkarhi wa vuleteri lowu kunguhatiweke hikwalaho ka ntiyiso wa leswaku nongoloko wa vudyondzelantokoto byo tanihi vudyondzelantokoto bya vatirhi va mitirho ya mavoko byi famba kutlula malembe mambirhi (2) ku ri na lembe rin'we (1) ro engetela ra ku vekiwa eka ndhawu ya ntirho ku kuma ntokoto wa le ka ndhawu ya ntirho. Endlelo ro fana ra tirhisiwa eka ndhawu ya vudyondzelantokoto bya vatirhi lava nga riki va mitirho ya mavoko laha vadyondzi loko va hetu minongoloko ya vuleteri va nyikiwaka engetelo wa wun'we (1) laha swikili leswi dyondziwaka wi tirhisiwa hi xivumbeko xa vutitoloveti eka ndhawu ya ntirho.

Kungu ra Matirhelo

Mugodi lowu wu ta ya emahlweni wu engetela hi ndlela ya xiqhinga wu nyika minongoloko ya vudyondzelantokoto yo hambanahambana eka miganga ya le kusuhi, vatirhi na van'watikontiraka eka marhavi lama ma fambelanaka na ntirho wa wona. Hi ku fambisana na swilaveko swa na xikongomelo xa Chatara ya Vucelamigodi, Palabora yi ta simeka nongoloko laha yi hluvukisaka vanhu lava nga na swikili eka ntirho wa Palabora. Palabora yi tlhele yi sungula xinakulobye na migodi ya le migangeni yin'wana na Kholichi ya TVET ku nyika ntokoto wa ntirho eka vadyondzi lava va tsariseke eka minongoloko ya vudyondzelantokoto yo hambanahambana.

Tafula ra 15: Vatirhi lava leteriweke hi mayelana na Vudyondzelantokoto bya Vatirhi va Mavoko (2018 – 2022)

LEMBE	Miphalaalo ya Vutirhelantokoto ya Vatirhi va Mavoko ya Vatirhi na lava nga riki Vatirhi (18.1 na 18.2)					Ntsengo Hinkwawo					Ntsengo Hinkwawo				
	2018	2019	2020	2021	2022	Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri
Vudyondzelantokoto						23	12	7	7	7	9	7	18	51	50
Vudyondzelantokoto bya Gezi	1	1	2	0	2	7	1	4	7	1	2	1	9	9	3
Vudyondzelantokoto bya Tintambhu ta Gezi	19	9	5	6	6	2	2	2	2	2	5	12	39	39	30
Dizele															
Vudyondzelantokoto bya Matirhiselo ya Switirho	8	4	7	3	7	5	5	5	3	5	3	3	36	36	12
Vudyondzelantokoto bya Mangheniselo na Malunghieselo	4	4	3	0	3	2024 APPROVED 3 PLANNING	0	3	2024 APPROVED 3 PLANNING	0	3	2	16	16	7
Vudyondzelantokoto bya Mangheniselo na Malunghieselo	4	4	3	0	3	2024 APPROVED 3 PLANNING	0	3	2024 APPROVED 3 PLANNING	0	3	2	16	16	7
Vudyondzelantokoto bya Michini															
Vudyondzelantokoto bya Mangheniselo (Ku Tsemelela na ku Vumba hi Michini)	18	9	8	7	7	8	7	8	7	8	8	10	50	50	39
Vudyondzelantokoto bya Muvirisamati	20	6	7	3	7	1	7	6	7	7	5	5	48	48	p21
Ntsengo Hinkwawo	93	45	39	26	39	12	39	28	39	51	249	249	162	162	

Tafula ra 16: Vatirhi lava leteriweke hi mayelana na Vudyondzelantokoto bya Vatirhi lava nga riki va Mitirho ya Mavoko (2018 – 2022)

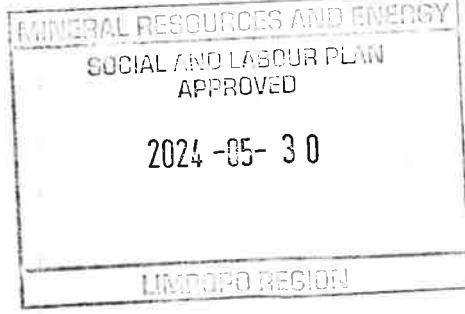
LEMBE	Miphalaalo ya Vutirhelantokoto bya Vatirhi lava nga riki va Mitirho ya Mavoko ya Vatirhi na lava nga riki Vatirhi (18.1 na 18.2)					Ntsengo Hinkwawo					Ntsengo Hinkwawo				
	2018	2019	2020	2021	2022	Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri
Vudyondzelantokoto						13	4	8	0	8	0	8	0	0	45
Vudyondzelantokoto bya Vuhumesi bya Timetali	9	0	8	8	8	8	0	8	8	8	8	8	24	41	40
Vudyondzelantokoto bya ku Phurosesiwa ka Swicelwa (Ngwedi ya Swiphemuphemu)	9	0	8	8	8	8	0	8	8	8	8	8	24	41	40
Mitirho ya Vucelamigodi ya Ribye ro Nonohwa ra le UG	9	0	8	9	9	2	2	8	9	8	8	13	41	41	33
Vudyondzelantokoto bya Mutayamaribye eka Migodiyale Hande	9	0	8	7	8	0	8	5	8	5	8	3	41	41	15
Ntsengo Hinkwawo	40	4	32	24	32	2	32	22	32	40	40	168	168	92	

Tafula ra 17: Vuleteri bya Vutirhelantokoto bya Vatirhi va Mitirho ya Mavoko lebyi Kunguhatiweke bya Ntihau wa Malembe eka nkarihi wa (2023 – 2027)

LEMBE	Miphalaalo ya Vutirhelantokoto bya Vatirhi va Mitirho ya Mavoko bya Ntihau (5) Malembe bya Vatirhi na lava nga riki Vatirhi (18.1 na 18.2)					Ntsengokulu					Ntsengokulu				
	2023	2024	2025	2026	2027	Lava ha ku	Nghenisi waka	Lava ha ku	Ntsengo Hinkwawo						
Muxaka wa Vueteeri	18.1	18.2	18.1	18.2	18.1	Lava ha ku	Nghenisi waka	Lava ha ku	Ntsengo Hinkwawo						
Vudyondzelantokoto bya Gezi	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Vudyondzelantokoto Tintambhu ta Gezi	0	0	0	0	0	2	0	2	1	0	1	0	1	0	2
Vudyondzelantokoto bya Dizele	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Vudyondzelantokoto	bya	0	0	0	0	2	0	2	0	2	0	0	2	0	2	0	0	4	4
Matihiselo ya Switirho	bya	0	0	0	0	2	0	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	6
Vudyondzelantokoto	bya	0	0	0	0	2	0	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	6
Mangheniselo na Malunghiselo ya Michini	bya	0	0	0	0	1	0	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	4	6
Vudyondzelantokoto (Ku Tsemelela na ku Vumba hi Michini)	bya	0	0	0	0	1	0	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	4	6
Vudyondzelantokoto	bya	0	0	0	0	2	0	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	4	6
Muvitisamati	bya	0	0	0	0	2	0	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	4	6
Vudyondzelantokoto	bya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	6
Vucelamigodi	bya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	6
Vudyondzelantokoto	bya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	6
Ntivotimetal	bya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	6
Ntsengokulu	0	0	0	0	10	0	10	0	14	10	14	10	14	10	14	10	28	40	40
Mipimanyeto yo Angarhela	R0.00	R0.00	R0.00	R2,441,453	R0.00	R2,441,453	R0.00	R2,918,419	R2,441,453	R2,918,419	R2,441,453	R2,441,453	R2,441,453	R2,441,453	R2,441,453	R2,441,453	R15,602,650.00	R15,602,650.00	R15,602,650.00

Kungu ra Matirhelo ra Minongoloko ya Vudyondzisantiro

Swiphakeriwa		Siku ra Mpakaniso	
Xiendlo	Ku xopaxopa kungu ra bindzu leri nga eka pheji ley iku fiketela BBBEE.	Ku landzeniwa ka Chatara ya Vucelamigodi, BBBEE na SLP	Lembe na lembe.
Ku kanerisana na Swirho swa Komiti ya Nhluvukiso wa Swikili	Ku kumisisa swirhalanganyi wa vuleteri,	Swidingo swa swikili swa nkarhi lowu takा swa Palabora ku	Tin'hweti timbirhi tin'wana na tin'wana
Ku kumiwa ka vadyondzi va le ndzeni	Ku kumbisisa na ku kambela nongoloko wa vudyondzelantokoto	Neimeko wa Vudyondzelantokoto bya Vaakandhawu	Swi ya emahlweni Lembe na lembe.
Ku kumiwa ka vadyondzi va le ndzeni	Ku kumbisisa na ku kambela nongoloko wa vudyondzelantokoto	Ku antswisa nongoloko wa vudyondzelantokoto na maendlalo ya	
Ku kumiwa ka vadyondzi va le ndzeni	wa nkarhi wa sweswi, ku katsa na swidingo swa swikili swa	Palabora Copper	
Ku kumiwa ka vadyondzi va le ndzeni	nkarhi lowu takा swa Palabora Copper na mipakaniso.		
		 <p>MINERAL RESOURCES AND ENERGY SOCIAL AND LABOUR PLAN APPROVED 2024-05-30 LIMPOPO REGION</p>	

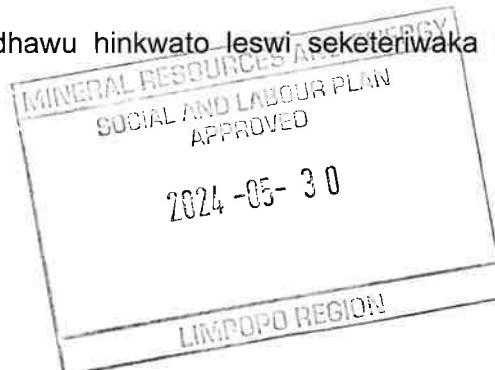
2.1.4 Swikili swa Tindhawu Hinkwato

Nxopaxopo wa swidingo swa nhluvukiso wa swikili na nkunguhato lowu landzelaka ePalaborwa Copper swi katsa vuleteri na nhluvukiso leswi seketelaka xiyimo xa nkarhi wa sweswi wa nhlangano xikan'we na swidingo swa vatirhi na miganga ya le kusuhi. Palabora Copper yi ta nyika vuleteri eka swikili swa tindhawu hinkwato leswi swi tirhaka eka havumbirhi bya indhasitiri ya vucelamigodi na tisekitara tin'wana. Ku humelerisa leswi, ndzi ku kongomisa eka xilongoloxiwa (2.1.2 Vuleteri bya Bindzukulu) lexi nga laha henhla ku kuma nxaxamelo wa swikili swa tindhawu hinkwato hi xivumbeko xa minongoloko ya swikili leswi swi nyikiweke vatirhi va hina na lava nga riki vatirhi ku va lulamisela vutomi emugodini na le handle ka mugodi.

Xikongomelokulu i ku nyika vuleteri bya swikili swa tindhawu hinkwato eka vatirhi hi nkarhi lowu ku hungutiwa ka vatirhi swi nga humelela hawona. Minongoloko ya swikili swa tindhawu hinkwato wu ta tlhela nyikiwa vaakandhawu ku hunguta vutshemberi eka mugodi na ku kondletela swivandlanene swa ku tumbuluxiwa ka mitirho.

Swikombiso swin'wana swa swikili swa tindhawu hinkwato leswi seketeriwaka hi Palabora Copper swi xaxametiwile laha hansi:

- Vuthovheri
- Papila ra Vuchayeri na PDP
- Vukorhokeri bya Malwandla
- Mutivaxithekiniki wa Vusaseki
- Vufuwi/Vurimi

Bindzu leri ri kunguhatile ku vulavurisana na vatirhi na vaakandhawu hi ku angarhela ku nyika Swikili leswi Tindhawu Hinkwato ku ringa nkarhi wa 2023 – 2027. Bindzu leri ri ta ya emahlweni ri vulavurisana hi ndlela leyinene na vaakandhawu va Ba-Phalaborwa ku kuma na ku seketela mixaka leyi ya mapfhumba.

Tafula ra 17: Vuleteri bya Vutirhelantokoto bya Vatirhi va Mitirho ya Mavoko lebyi Kunguhatiweke bya Ntlhanu wa Malembe eka nkarhi wa (2023 – 2027)

Kungu ra Ntlhanu (5) Malembe ra Swikili swa Tindhawu Hinkwato						
Ndhawu ya Nhluvukiso	2023 Lava ha ku Nghenisiwaka	2024 Lava ha ku Nghenisiwaka	2025 Lava ha ku Nghenisiwaka	2026 Lava ha ku Nghenisiwaka	2027 Lava ha ku Nghenisiwaka	Vatirhi Hinkwavo
Vuthovheri	0	4	4	4	4	16
Papila ra Vuchayeri na PDP	0	8	7	8	7	30
Vukorhokeri bya Malwandla	0	4	4	4	4	16
Mutivaxithekiniki wa Vusaseki	0	0	5	0	5	10
Vufuwi/Vurimi	0	4	0	4	0	8
Ntsengokulu	0	20	20	20	20	80
Mpimanyeto Hinkwawo	0	R200,000	R200,000	R200,000	R200,000	R800,000

2.1.5 Swivandla swa Mitirho swo Tika ku swi Pfala

Swivandla swa mitirho swo tika ku swi pfala havumbirhi swa swiyimo leswi pfariweke na leswi pfulekeke swa nkarhi wa sweswi. Swiyimo leswiya swi tikaka ku swi pfala/ siva hikwalaho ka vukona byo tsongahala bya swikili emakete wa vatirhi eka swiyimo swo karhi. Swiyimo leswiya swi tlhela swi yimela swiyimo laha Palabora yi nga landzeleri milawu hi ku landza miboheko ya yona ya ndzingano wa ku thoriwa hi ku landza Chatara ya Vucelamigodi. Swivandla swa mitirho leswi tikaka ku swi pfala ePalabora ku ta tirhaniwa na swona hi ku tirhisa nsimeko wa tibasari, vudyondzelantokoto, Minongoloko ya Mithwaso ya Tidigiri xikan'we na vudyondzelantokoto. Swivandla swa mitirho swo tika ku swi pfala ePalabora swi rhekodiwile eka Tafula ra 10 laha hansi

Tafula ra 19: Swivandla swa mitirho swo tika ku swi pfala hi ku ya hi Fomo ya R ley i nga eka Xiengetelwa xa II xa swinawana swa MPRDA

Levhele ya le ntirhweni	Xiyimo xa Ntirho xa Xivandla xa Ntirho lexi nga Pfuleka	Xiyimo xa ntirho xa xikili xo kala na ku va xa nkoka swonghasi	Xivangelokulu xa ku nga koti ku pfala xivandla xa ntirho lexi nga pfuleka
Vufambisi bya le Henhlahenhlha	Ku hava		
Vufambisinkulu	Ku hava		
Lava thwaseke hi ndlela xiphurofexinali na vativinkulu lava nga na ntokoto na vufambisi bya le xikarhi	N'watinkota	N'watinkota wa Vufambisi, Mutsundzuxi kumbe Mufambisa wa Nkunguhato wa Timali	Nkayiveloo wa swikili, wutsongo emakete REAL RESOURCES AND ENERGY SOCIAL AND LABOUR PLAN APPROVED 2024 -05- 30
	Injhiniyara	Tinjhiniyara ta GCC (Tinjhiniyara ta Gezi, Tinjhiniyara ta Ximakhaniki)	LIMPOPO REGION
	Muofisiri wa swa Vuleteri	Muofisiri wa Vuleteri bya Vucelamigodi na Antswiso wa Swicelwa wa OETDP	Mpfumaleko wa mithwaso ley faneleke (levhele ley i naveriwaka ya dyondzo ley i nga kumekangiki kumbe ndzima ley i nga fanelangiki ya dyondzo kumbe vutivisisi bya dyondzo)
	Mutivaxithekiniki wa Switirho	Thekinolojisi ya Switirho	
	Mutivinkulu wa Nkhulukamoya	Mutivinkulu wa Nkhulukamoya	
	Injhiniyara ya Malawulelo ya Vulunghisi		Muholo wa Xiyimo xa le Hansi
	Injhiniyara ya Vutshembeki		

	Injhiniyara ya Maribye	Makete wu susumetile tisalari ti ya ehenhla hikwalaho ka ku laveka ka le henhla na vanhu lava thwaseke switsongo
	Injhiniyara ya Dizayini ya Tipurosese	Mpfumaleko wa ntokoto lowu faneleke
Vatirhi lava nga na swikili swa xithekiniki na lava thwaseke hi swa tidyondzo, vufambisi bya le hansi, valanguteri, tiforomani na tisuperinthendete	Vatirhi va mavoko Mudirowatipulani Onosetara	Mpfumaleko wa mithwaso leyi faneleke (levhele leyi naveriwaka ya dyondzo leyi nga kumekangiki kumbe ndzima leyi nga fanelengiki ya dyondzo kumbe vutivisisi bya dyondzo) Mpumaleko wa ntokoto lowu faneleke

2.2. Kungu ra Ntlakuso wa Ntirhovutomi

Xinawana xa 46 (b) ii

Xiengetelwa xa 2.3: Kungutsongo ra Ntlakuso wa Ntirhovutomi

Manghenelo

Kungu ra ntlakuso wa ntirhovutomi ri kongomisa eka ku kombisa ndlela ya ntirhovutomi eka vatirhi, leri kombisaka swindledyana leswi nga kotekaka ku famba kumbe ku cica kusuka eka xiave kumbe xiyimo xin'we kuya eka xin'wana endzeni ka rhavi hi ku hlamusela vuswikoti byo tanihi swikili na ntoko lebyi lavekaka hi mikhetekanyo ya mitirho yo hambarahambana. Endzhakukaswona minongoloko ya vuleteri na nhluvukiso wa mugodi yi va ndlela leyi vuswikoti lebyi lavekaka yi hlувukisiwaka hayona. Mfambafambo wu nga va wa ku ya eka xiyimo eka levhele yo fana kumbe eka xiyimo eka levhele ya le henhla. Ndlela ya ntlakuso wa ntirhovutomi yi nga tlhela yi tirhisiwa hi nkarhi wa ku hlawuriwa na ku thoriwa, vuleteri na nhluvukiso, xikan'we na malawulelo ya titalenta. Nkunguhato wa Ntlakuso wa Ntirhovutomi wu kombisa ntlawa wa vatirhi lava va kumekeke (kusuka eka ntlawa wa titalenta na ntlawa wa vuswikoti) naswona wu hlувukisiwile, kungari ntsena eka swiave swa nkarhi wa sweswi, kambe na le swiave leswi nga tshukaka swi va kona eka nkarhi lowu taka leswi va nga swi khomaka. Xikongomelo i ku tumbuluxa vulungheki ku endlela leswaku vanhu lava kumekeke va nga kota ku khoma swiave leswi nga tshukaka swi va kona eka nkarhi lowu taka.

Tinhlayo to tivikana na vatirhi se va tlakusiwile eka ku kuma ka vona swikili na tekeriwa enhlokweni phurosese ya ku dyondza ka khale, naswona hikwalaho ka sweswo va tlakusiwile hi landza salari xikan'we na ku kumiwa ka mithwaso ya rixaka. Vatirhi va Bende ya B (tioparetara) va hetile hi ndlela leyi fambeke kahle nongoloko wa vuleteri bya swikili kumbe

vudyondzelantokoto, tanihi xiphemu xa nongoloko wa ntlakuso wa ntirhovutomi, xikan'wekan'we va kuma ntlakuso wa salari, swi nga ri mhaka loko va tlakusiwa ku ya eka xiymo xa le henbla kumbe swi nga ri tano (Leswi i endleko ra sete ya swikili).

Ku tlakusiwa swi ya hi loko munhu a kota ku kuma vuswikotixidzi eka xiave lexi landzelaka loko a ha thoriwile eka xiave xa nkarhi wa sweswi. Makungu ya Nhluvukiso wa Munhu Yena N'wini (tiPDP) ya simekiwile hi ndlela leyi fambeke kahle naswona ma vekiwa tihlo na lawuriwa endhawini yin'we laha vatirhi va tlakusiwaka eka nongoloko ya vona nhluvukiso wa munhu yena n'wini.. Tindlela ta mitirhovutomi ya munhu yena n'wini ta kaneriwa na vatirhi tanihi xiphemu xa phurosese ya nkambelo wa ntirho naswona vatrihi va tlakusiwa ekhamphanini hi ku landza ku tlakusiwa ka ntumbuluko kusuka eka levhele ya ntirho yin'we kumbe giredi ya salari kuya eka leyi landzelaka.

2024-05-30

Palabora yi tumbuluxile swilaveko swa ntirho na swo dyondzo leswi koxometiweke eka xiymo xin'wana na xin'wana lexi nga endzeni ka nhlangano, tanihilaha swi kombiweke hakona eka nkomiso lowu nge eka Matafula ya 13(a-c) lama nga laha hansi. Yelanisa eka Xivumbeko xa Nhlangano eka Figara ya 1 ku kuma ntlhantlho lowu koxometiweke wa swiyimo swo hambarahambana. Tindlela ta ntirhovutomi leti koxometiweke na tinhlayo swi tumbuluxiwele eka xiymo xin'wana na xin'wana endzeni ka tirho.

Palabora yi ta kondletela swivandlanene swa ntlakuso wa ntirhovutomi na swa ntlhandlamano exikarhi va tirhi va yona, eka vanhu hi un'weun'we ku tlakusiwa kusuka eka tilevhele to tirha ta le hansi kuya eka tilevhele to tirha ta lava nga na swikili ta le henbla na leka ta vufambisi hi ku fumbisana na xilaveko xa EE. Palabora yi ta antswisa vulemukisi eka swivandlanene swa ntlakuso wa ntirhovutomi leswi kumekaka eka vatirhi hi ku tirhisa swivumbeko na tiphurosese ta vuhaniganisi leti faneleke.

Hambileswi mipakaniso ya SLP ya nkarhi wa sweswi eka nkarhi wa 2018 - 2022 yi nga lulamiselangiki kungu ra Ntlakuso wa Ntirhovutomiva trihi lava nga laha hansi va leteriweke tanihi xiphemu xa nhluvukiso wa vona. Ntlawa wa Titalenta leyi vumbiwaka hi vatirhi lava tikarhataka kutlula mpimo, xikan'we na vakamberiwa va vufambisi lava nga na vuswikoti lava nga na vuswikoti lebyi hleriweke eka tilevhele to hambarahambana, yi kumiwile, yi landzelerisiwile na ku vekiwa eka ntlawa wa titalenta ku endlela ntlhandlamano na nhluvukiso lowu hatlisisiweke.

Nhlayo ya vanhu ePalabora lava leteriweke eka swivandlanene swa ntlakuso wa ntirhovutomi kutafikasweswi yi nyikiwile eka Tafula ra 20 na 21.

Tafula ra 20: Nhlayo ya vatirhi lava leteriweke eka swivandlanene swa Ntlakuso wa Ntirhovutomi kutafikasweswi.

Miphalaio ya Ntlakuso wa Ntirhovutomi eka nkarhi lowu (2018 – 2022)

Ndhawu ya Mikavanyiso

Nongoloko wa Vurhangeri bya le

Thikithi ro

Mahlweni

Balesa

	(Vonelo ra ku Dyondza ka Xielekitironiki)		Swibuluki ra DMRE	Vudzaberri na vudyondzisantir ho	Nongoloko wa Nhluvukiso wa Vufambisi
	SLDP	Nhluvukiso wa Mabindzu			
Mitirho ya Vucelamigodi	9	2	12	18	20
Vuaki na Mitirho ya ku Phurosesa	3	0	0	5	16
Xin'okisi – Mitirho ya Mbhasiso	7	22	0	10	14
Mitirho ya Maginethayiti	5	0	0	5	10
Mitirho ya Vhemikhulayiti	0	0	0	2	5
Nkhulukelano wa Tinhundzu na	0	0	0	1	5
Vukorhokeri na Mafambiselos					
Swipfuno swa Ximunhu	6	0	5	6	14
Malawulelo ya Rifuwo (Tinhundzu)	3	0	0	9	14
Timali	3	0	0	4	15
Vumaketi, Mixaviso, na Vutleketli bya	2	0	0	0	2
Tinhundzu					
Vukorhokeri bya SHEQ	2	1	0	8	10
Ntsengokulu	40	25	17	68	125

Tafula ra 21: Nhlayo ya vatisihi lava leteriweke eka swivandlanene swa Ntlakuso wa Ntirhovutomi kutafika sweswi

Mphalalo	Mphalalo ya Nhluvukiso wa Swiave eka nkarihi lowu (2018 – 2022)					
	2018	2019	2020	2021	2022	Ntsengo Hinkwa wo
Levhele ya Xilamulelamhangu ya 1,2,3	0	0	13	0	0	13
Levhele ya Xilamulelamhangu leyi Antswisiweke ya 2-3	40	0	0	0	0	40
Khoso ya Muhleri	9	10	1	0	0	20
Khoso ya Sisiteme ya Laboretari	11	0	0	0	0	11
Khoso yo Koma	3	0	0	120	0	123
Mulanguteri wo Hlela wa Nkondzelelo wa Rihiso	0	0	6	0	0	6
ISO/IEC 27001	0	0	1	0	0	1
Swikili swa Litheresi ya Ikhonomi na swa Nkanerisano	0	0	25	0	0	25
Khoso ya Vuhalayiseki bya Rhadiyexini ya le ka Inthanete	0	0	1	0	0	1
Modulara wa PMD 57	0	0	1	0	0	1
Mbhoheko wa Xinawu	0	20	10	0	100	130
Masalelwya ya 2020	0	0	3	0	2	5
Muendli wa Switirho swa Masungulo (OEM)	0	0	0	20	20	40
Khomferense / Seminara	0	0	0	2	2	4
Cat ya Vuleteri bya Amoniya ya A & B	0	0	0	0	10	10
ArcGIS Basic Basic/Standard/Pro/Advance/	0	0	0	0	11	11
Vuleteri bya Xivirisamati	0	0	0	0	11	11
Vuleteri bya Oparetara ya Brokk	0	0	0	0	7	7
Nongoloko wa Antswiso wa Matirhelo ya Bindzu	0	0	0	0	43	43
Vuleteri bya Comsoc 1	0	0	0	0	8	8
Thekinoloji yo Khomeka	0	0	0	0	10	10
Ku Phurofayila Ntirho na ku Kambela Ntirho	0	0	0	0	2	2
Khoso ya Musunguri ya GIM	0	0	0	0	2	2
Vuleteri bya Vulavisi bya Mhangu	0	0	0	0	15	15
Masungulo ya Nkoka Lama Antswisiweke ya Tiinivhentara / Ku Modlolola Tiphati / Ku Modlolola Mahlengeletelo	0	0	0	0	14	14
ISO17025:2017/ISO 9001:2015	0	2	0	0	10	12
Ku Lawula Data ya Ntivotindhawu	0	0	0	0	3	3
Vudyondzisantirho na Vudzaberri	0	p21	0	0	15	36
Khoso ya Vafambisi ya Migodi	0	0	0	0	2	2

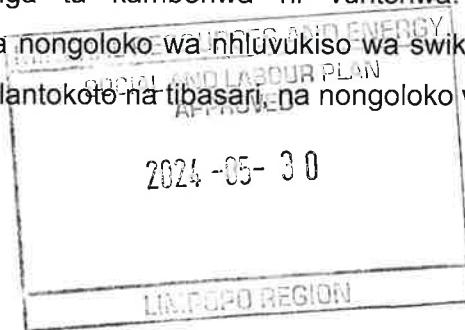
Malawulelo ya Mixungeto ya Matirhelo	0	1	0	0	9	10
Khoso ya MEC yo Endla	0	0	0	0	5	5
Vuleteri bya Tipompo	0	0	0	0	17	17
Vuleteri bya RCFA	0	0	0	0	10	10
Masungulo ya Nkoka ya Revit	0	0	0	0	5	5
Siemens- DR-DCM-DG	0	0	0	0	8	8
Vuleteri bya Simocode	0	0	0	0	12	12
Vuleteri bya Tibiriki ta Simret	0	0	0	0	6	6
Vuswikoti bya Mulanguateri na Nxopaxopo wa Sess	0	0	0	0	22	22
Malawulelo ya Titalenta eka Tilasikulu ya Vucelamigodi	0	0	0	0	2	2
Vuleteri bya UniPro	0	0	0	0	14	14
Ku Tekeriwa Enhlokweni ka Vuthovheri	0	0	0	0	10	10
Vavasati eka Vucelamigodi	0	0	0	0	47	47
Ku Tirha hi Xixoperi xa 3D hi ku tirhisa ArcGIS	0	0	0	0	3	3
Ku va Mutshamaxitulu na ku Sungula Nhleengeletano yo Twa Mayonelo yo Tshinya	0	49	0	0	0	49
Ntivotinkota wa Met	0	19	0	0	0	19
Mpfuxeto wa Chatara ya Vucelamigodi	0	2	0	0	0	2
Khoso ya Muringanisi	0	9	0	0	0	9
Vuleteri bya Opretara ya Scada	0	31	0	0	0	31
Sipiromeri	0	10	0	0	0	10
Ntsengokulu	63	174	61	142	457	897

Tafula ra 22: Kungu ra Ntlhanu (5) wa Malembe ra Vatirhi hi mayelana na Ntlakuso wa Ntirhovutomi eka nkarhi lowu (2023 – 2027)

Ndhawu ya Nhluvukiso	Kungu ra Ntlhanu (5) wa Malembe ra Vatirhi						
	2023 ha ku Nghenisiwaka	2024		2025		2026 ha ku Nghenisiwaka	2027 ha ku Nghenisiwaka
		Lava	ha ku Nghenisiwaka	Lava	ha ku Nghenisiwaka		Vatirhi Hinkwavo
Xitifikheti xa Vuswikoti xa Mfumo xa DMRE	3	14		10		10	47
Nhluvukiso wa Swiave (Vuleteri bya le Handle)	262	300		160		160	1042
Ntsengokulu	265	314		170		170	1089
Mpimanyeto Hinkwawo	R8,738,993.1	R10,000,000		R5,507,324		R5,507,324	R36,521,972

Kungu ra matirhelo

Palabora yi ta kondletela hi ku gingiriteka ntlakuso wa ntirhovutomi na swivandlanene vudyondzisantirho exikarhi ka vatirhi va yona. Kungu ra ntlakuso wa ntirhovutomi leri koxometiweke ri ta tivisiwa na ku humelerisiwa xikan'wekan'we loko qhinga ra nhluvukiso wa vurhangeri ri hetisisiwile na ku pasisiwa. Nongoloko lowu wu ta simekiwa eka nkarhi wa ntlhanu (5) wa malembe ri nava kusuka eka kungu ra lembe rin'we (1) kufika eka kungu ra ntlhanu (5) wa malembe leri endzhaku ka rona ri nga ta kamberiwa hi vuntshwa. Nongoloko wa Vudyondzisantirho wu ta fambelanisiwa na nongoloko wa nhluvukiso wa swikili, nongoloko wa vudyondzelantokoto, nongoloko wa vutirhelantokoto na tibasari na nongoloko wa ndzingano wa ku thoriwa.

2024-05-30

Kungu ra ntlakuso wa ntirhovutomi ri ta tiyisisa leswaku mithwaso, minavelo, swidingo swa nhluvukiso, na vuswikoti lebyi nga tshukaka byi va kona bya vatirhi hinkwavo swa nyikiwa vutihlamuleri hi ku fambisana na swidingo na vuswikoti bya Mugodi lowu. Vuxokoxoko lebyi byi ta tirhisiwa ku kunguhata tindlela ta mitirhovutomi ta vatirhi ku tlakuka kusuka eka swiyimo swa lava nga na swikili swa le hansi kuya eka tilevhele ta lava nga na swikili ta le nhenhla kumbe ta vufambisi.

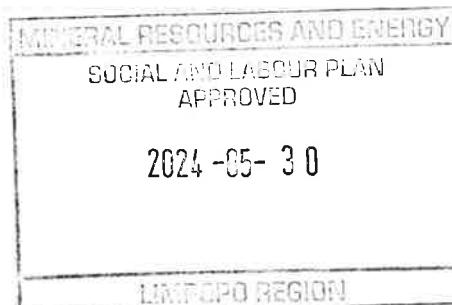
Palabora Copper yi ta simeka Nongoloko wa yona wa Ntlakuso wa Ntirhovutomi tanahi ndlelakulu ya hu havexerisa vatirhi va yona matimba ku pfala endzeni swikili na swidingo swa ndzingano wa ku thoriwa swa Khamphani . Ku yisa emahlweni, Palabora Copper yi ta simeka nongoloko wa vuleteri bya swikili eka miganga ya le kusuhi, lowu wu nga ta kongoma eka havexerisa vanhu hi swikili leswi lavekaka ku fikelela swilaveko swa vatirhi swa Palabora Copper.

Tindlela leti landzelaka ti ta simekiwa ku hatlisisa vatirhi lava kumekeke tanhi lava va nga na vuswikoti byo tivikana, hi xikongomelo xa ku kondletela antswiso wa tiHDSA ku va eka tilevhele ta lava nga na swikili swa le ehenhla na ta vufambisi bya e henhla endzeni ka Palabora:

- Ku endla makambelelo ama koxometaka eka munhu loyi a kumiweke, hi ku tirhisa tiinthavhiyu ta swikili swa vatirhi, ku kumisia minavelo na vuswikoti bya vatirhi,
- Ku simeka nkunguhato wa ntirhovutomi laha mitirhovutomi ya vatirhi yi kunguhatiwa hi ku ya hi vuswikoti bya vona vini, swikili, mithwaso, mitsakelo na mikhuvanene,
- Ku nyika nseketelo na mpfuneto eka mutirhi wa mfikelelo wa swikongomelokulu swa nkunguhato wa swa yena swa ntirhovutomi,
- Ku humelerisa mafambiselo ya tikhoso ta ET, tikhoso ta NQF na minongoloko ya nhluvukiso wa swikili,
- Ku hlengeleta na ku simeka nongoloko wa endla vulemukisi wa Nhluvukiso wa Swipfuno swa Ximunhu (HRD) lowu pfanganisiweke na vatirhi, ku katsa na swivandlanene swa ntlakuso wa ntirhovutomi,
- Ku tivisa mivuyelo na swivandlanene swa nhluvukiso wa ntirhovutomi eka vatirhi,
- Ku hlamusela hi ku hlawulekisa na ku hangalasa swilaveko swa swiyimo swa vatirhi.
- Ku hatlisisa ntlakuso wa ntirhovutomi wa tiHDSA leti kumiweke tanahi leti nga na vuswikoti byo tivikana na navelo,
- Ku humelerisa ku humelerisiwa ka swidingo swa nhluvukiso wa munhu yena n'wini swa vatirhi hi ku fambisa na swikongomelo swa xiqhinga swa Palabora,
- Ku tiyisisa leswaku vadyondzisantirho va yi tiva minavelo ya ntirhovutomi ya mutirhi wun'wana na wun'wana,
- Ku tiyisisa leswaku vadyondzisantirho na vafambisi va tivisiwa hi vuleteri bya ntirho hinkwabyo, na swivandlanene nhluvukiso leswi tumbulukaka leswi swi nga ha kumekaka eka mutirhi, na

- Ku veka tihlo ndzima leyi khatsiwaka hi ku tirhisa malawulelo ya matirhelo lama yaka emahlweni

Xiendlo	Swiphakeriwa	Siku mpakaniso
Ku endla phurose se ya Nkunguhato wa Ntlhandlamano yi va ya ximfumo eka bende ya D na kuya ehenhla.	Vuxokoxoko lebyi dokumentiweke bya vuswikoti na minavelo ya vatirhi.	Ndzati 2022 (na lembe na lembe eka malembe lama landzelaka)
Ku hetisisa phurose se ya ku kuma swikili swa nkoka swonghasi na swo kala swinene na ku kuma vatlhandlam.	Ku hatlisisa nhluvukiso mitlawa ya titalenta ta le ndzeni na ta le handle.	Lembe na lembe.
Ku tumbuluxa makungu yo hatlisisa ya ntlhandlamano wa tiHDSA na vavasati lava kumekeke kusuka ePalabora na ntlaw wa titalenta wa le Migangeni, tanhi lava nga na vuswikoti byo tivikana ku tlakuka kusuka eka swiave swa lava nga na swikili swa le henhla na swa vufambisi exikarhi ka rimba ra mikarhi ro koma.	Ku hatlisisa makungu ya tiHDSA na vavasati lava nga eka mitlawa ya titalenta.	Lembe na lembe.
Ku simeka nkunguhato wa ntirhovutomi wa ximfumo eka vakamberiwa lava kumekeke ku va va ri na vuswikoti hi ku tirhisa makungu ya ntakuso wa ntirhovutomi wa munhu.	TiPDP ta vakamberiwa lava kumekeke.	Lembe na lembe.
Ku antswisa kungu ra ntakuso wa ntirhovutomi ku katsa na ku hatlisisa vakamberiwa, tindlela ta ntirhovutomi ta vatirhi hinkwavo, swiyimo swa ku thoriwa leswi fambelanaka, mipakaniso leyi fambelanaka, vudyondzisantirho lebyi fambelanaka, vuleteri bya swikili lebyi lavekaka, switirhisiwa swa vuleteri leswi fambelanaka, swipfuno leswi fambelanaka, marimba ya mikarhi lama fambelanaka na mipimanyeto ku va swi simekiwa.	Kungu ra Ntlakuso wa Ntirhovutomi leri antswisiweke.	Lembe na lembe.
Ku ya emahlweni ku nyikiwa vuleteri na switsundzuxo swa ntirhovutomi eka vatirhi lava va kumekeke ku va va ri na vuswikoti leswaku va kuma nhluvukiso wo yisa emahlweni kumbe va nga tsakeriwiki nhluvukiso wo yisa emahlweni. Ku antswisa nongoloko wa vuhanlanisi ku tivisa swikoxometo wa minongoloko ya vuleteri na swivandlanene swa SLP leswi kumekaka eka vatirhi.	Switsundzuxo leswi yaka emahlweni na ku antswisiwa ka nongoloko wa vuhanlanisi.	Swi ya emahlweni

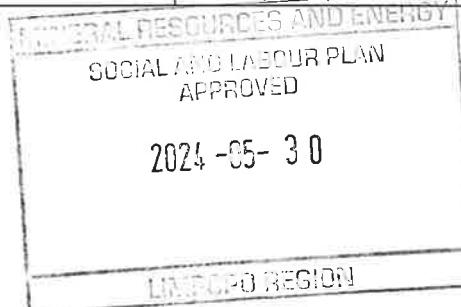
Tafula 23: Kungu ra Ntlakuso wa Ntirhovutomi ra Ntolovel

Xiyimo xa Nkarhi wa Sweswi					Xiyimo xa Nkarhi iowu Taka Iesi Tshukaka xi va Kona	
Ndzawulo	Xiyimo xa Ntirho	Giredi	Rixakandzimi	Rimbewu	Xiyimo xa Ntirho	Giredi
Vucelamigodi	Oparetara	B1-B5	HDSA	M/ F	Mukondleteri	C1-C3
	Mukondleteri	C1-C3	HDSA	M/ F	Mulanguteri	C4-C5
Vuinhiniyara	Mulunghisi	B3-B5	HDSA	M/ F	Vatirhi va mavoko	C1-C2
	Vatirhi va mavoko	C2	HDSA	M/ F	Mutirhi wa swa Xithekiniki	C4
	Muinjhiniyara thwasana	wa C1-C3	HDSA	M/ F	Mutivinkulu	C5
Vufambisi	Mulanguteri	C4-C5	HDSA	M/ F	Superinthendente	D2
	Superinthendente	D2	HDSA	M/ F	Mufambisi	D4
Swipfuno swa Ximunhu	Matsalani	B1-B5	HDSA	M/ F	Mukondleteri	C1-C3
	Mutivinkulu wa HR	C5	HDSA	M/ F	Superinthendente	D2
SHEQ	Muofisiri Vuhlayiseki	wa C4-C5	HDSA	M/ F	Superinthendente	D2
Timali	N'watinkota	C4-C5	HDSA	M/F	Superinthendente	D2
Vucelamigodi na Vuinhiniyara	Mukondleteri	C3	HDSA	M/F	Mulanguteri	C4-C5
	Mulanguteri	C5	HDSA	M/F	Superinthendente	D2
	Vuinhiniyara Vucelamigodi	bya C4	HDSA	M/F	Mutivinkulu wa swa Vucelamigodi	C5
	Vuinhiniyara Vucelamigodi	bya C5	HDSA	M/F	Superinthendente	D2
Pulanti na Vuinhiniyara	Mukondleteri	C1 – C3	HDSA	M/F	Mulanguteri	C4-C5
	Mulanguteri	C5	HDSA	M/F	Superinthendente	D2
	Mutivatimetalii	C4	HDSA	M/F	Mutivinkulu	C5
	Mutivatimetalii	C5	HDSA	M/F	Superinthendente	D2

Tafula ra 24: Ndlela ya Ntirhovutomi eka marhavi yo hambarahambana - Vukorhokeri byo Seketela

Malawulelo, HR, SHEQ, Timali, Laboretari, Mafambiselo na Tihofisikulu loko ti khumbeka					
Levh ele ya NQF	Tilevhele ta le ntirhweni	Giredi ya Ntirho	Xiyimo xa Ntirho	Swilaveko swa dyondzo	Swipimelo swa mithwaso
7	Vufambisi bya le Henhlahenhlha	F	Muofisirinkulu wa Vurhangerinkulu	B Sc, B Eng, MBA, Digiri ya Masitasi	Rhavi leri faneleke ra dyondzo
		F	Muofisirinkulu wa Mitirho	B Sc, B Eng, MBA, Digiri ya Masitasi	
		E5	Muofisirinkulu wa swa Timali	N'watinkota loyi a Tiyisisiweke	
		E5	Mufambisi wo Angarhela	B Fin, CA, B Comm, Digiri ya Masitasi	
6	Vufambisinkulu	E2	Mufambisinkulu	Digiri ya Onasi, Nthwaso wa le Ndzhaku ka Digiri yo Sungula	Mpimohansi wa 4 wa malembe ya dyondzo eka nhlangano wa Dyondzo ya le Henhla na Vuleteri
		E1	Mufambisi	B Sc, MBA, B-Tech, Digiri ya Onasi, Nthwaso wa le Ndzhaku ka Digiri yo Sungula	
		D4	Mufambisi	B Sc, MBA, B-Tech, Digiri ya Onasi, Nthwaso wa le Ndzhaku ka Digiri yo Sungula	
		D3	Superinthendente	Digiri ya Bachelora, Bachelora ya Thekinoloji Dipuloma ya le Henhla	
5	Phurofexinali	D2	Superinthendente	N Dip, B-Tech, BDigiri ya Bachelora, Bachelora ya Thekinoloji Dipuloma ya le Henhla	Mpimohansi wa malembe ma3 ya dyondzo eka nhlangano wa Dyondzo ya le Henhla na Vuleteri
		D1	Superinthendente	N Dip, B-Tech, B Admin	Mpimohansi wa malembe ma3 ya dyondzo eka nhlangano wa Dyondzo ya le Henhla na Vuleteri
4	Lava nga na swikili	C5	Mulanguteri, Mutivinkulu, Mukondleter, Mutivi wa swa Xithekiniki	N Dip, Xitifikheti xa Rixaka	Mpimohansi wa malembe ma3 ya dyondzo eka nhlangano wa Dyondzo ya le Henhla na Vuleteri
		C4	Mulanguteri, Mutivinkulu, Mukondleter, Mutivi wa swa Xithekiniki	N Dip, Xitifikheti xa Rixaka	Mpimohansi wa malembe ma3 ya dyondzo eka nhlangano wa Dyondzo ya le Henhla na Vuleteri
		C3	Mulawuri, Mukondleteri, Mutivinkulu	Xitifikheti xa le Henhla	Nthwaso lowu fambelanaka na xiave xk. Xitifikheti xa Mabindzu
		C2	Mulawuri, Mukondleteri, Mutivinkulu	Xitifikheti xa le Henhla	Nthwaso lowu fambelanaka na xiave xk. Xitifikheti xa Mabindzu
		C1	Mulawuri, Mukondleteri, Mutivinkulu	Xitifikheti xa le Henhla	Nthwaso lowu fambelanaka na xiave xk. Xitifikheti xa Mabindzu
2	Lava nga na Swikili swa Hafu	B5	Mulawuri, Oparetara,	Giredi ya 12. Levhele ya NCV ya 4, Levhele ya AET ya 4	Nthwaso wa lava nga tshika xikolo wo ringana na Giredi ya 12
		B4	Mulawuri, Oparetara,	Giredi ya 12. Levhele ya NCV ya 4, Levhele ya AET ya 4	Nthwaso wa lava nga tshika xikolo wo ringana na Giredi ya 12
		B3	Mulawuri, Oparetara,	Giredi ya 12. Levhele ya NCV ya 4, Levhele ya AET ya 4	Nthwaso wa lava nga tshika xikolo wo ringana na Giredi ya 12
		B2	Oparetara	Giredi ya 12. Levhele ya NCV ya 4, Levhele ya AET ya 4	Nthwaso wa lava nga tshika xikolo wo ringana na Giredi ya 12

Tafula ra 25: Ndlela ya Ntirhovutomi eka marhavi yo hambanahambana - Vucelamigodi na Vuinhiniyara

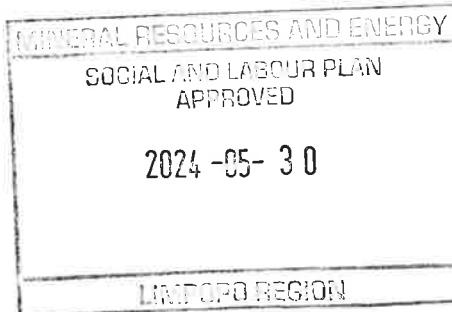
Vucelamigodi na Vuinhiniyara					
Levh ele ya NQF	Tilevhele ta le ntirhweni	Giredi ya Ntirho	Xiyimo xa Ntirho	Swilaveko swa dyondzo	Swipimelo swa mithwaso
7	Vufambisi bya le Henhlahenhlala	E5	Mufambisi wo Angarhela	B Fin, CA, B Comm, Digiri ya Masitasi	Rhavi ieri faneleke ra dyondzo
6	Vufambisinkulu	E2	Mufambisi wo Angarhela kumbe Mufambisinkulu wo Pfuneta	Digiri ya Onasi, Nthwaso wa le Ndzhaku ka Digiri yo Sungula	
		E1	Mufambisi	B Sc, MBA, B-Tech, Digiri ya Onasi, Nthwaso wa le Ndzhaku ka Digiri yo Sungula	
		D4	Mufambisi	B Sc, MBA, B-Tech, Digiri ya Onasi, Nthwaso wa le Ndzhaku ka Digiri yo Sungula	
		D3	Superinthendente	Digiri ya Bachelara, Bachelara ya Thekinoloji Dipuloma ya le Henhla	Mpimohansi wa 4 wa malembe ya dyondzo eka nhlangano wa Dyondzo ya le Henhla na Vuleteri
5	Phurofexinali	D2	Superinthendente	N Dip, B-Tech, BDigiri ya Bachelara, Bachelara ya Thekinoloji Dipuloma ya le Henhla	Mpimohansi wa malembe ma3 ya dyondzo eka nhlangano wa Dyondzo ya le Henhla na Vuleteri
		D1	Mutivinkulu	N Dip, B-Tech, B Admin	Mpimohansi wa malembe ma3 ya dyondzo eka nhlangano wa Dyondzo ya le Henhla na Vuleteri
4	Lava nga na swikili	C5	Mulanguteri, Mutivinkulu, Mukondleter, Mutivi wa swa Xithekiniki	Giredi ya 12, N Dip, Xitifikheti xa Rixaka	Mpimohansi wa malembe ma3 ya dyondzo eka nhlangano wa Dyondzo ya le Henhla na Vuleteri
		C4	Mulanguteri, Mutivinkulu, Mukondleter, Mutivi wa swa Xithekiniki	Giredi ya 12, N Dip, Xitifikheti xa Rixaka	Mpimohansi wa malembe ma3 ya dyondzo eka nhlangano wa Dyondzo ya le Henhla na Vuleteri
		C3	Mulawuri, Mukondleteri, Mutivinkulu	Giredi ya 12, Xitifikheti xa Rixaka	Nthwaso lowu fambelanaka na xiave xk. Xitifikheti xa Mabindzu
		C2	Mulawuri, Mukondleteri, Mutivinkulu	Giredi ya 12, Xitifikheti xa Rixaka	Nthwaso lowu fambelanaka na xiave xk. Xitifikheti xa Mabindzu
		C1	Mulawuri, Mukondleteri, Mutivinkulu	Giredi ya 12, Xitifikheti xa Rixaka	Nthwaso lowu fambelanaka na xiave xk. Xitifikheti xa Mabindzu
2	Lava nga na Swikili swa Hafu	B5	Mulawuri, Oparetara,	Giredi ya 12. Levhele ya NCV ya 4, Levhele ya AET ya 4	Nthwaso wa lava nga tshika xikolo wo ringana na Giredi ya 12
		B4	Mulawuri, Oparetara,	Giredi ya 12. Levhele ya NCV ya 4, Levhele ya AET ya 4	Nthwaso wa lava nga tshika xikolo wo ringana na Giredi ya 12
		B3	Mulawuri, Oparetara,	Giredi ya 12. Levhele ya NCV ya 4, Levhele ya AET ya 4	Nthwaso wa lava nga tshika xikolo wo ringana na Giredi ya 12
		B2	Oparetara	Giredi ya 12. Levhele ya NCV ya 4, Levhele ya AET ya 4	Nthwaso wa lava nga tshika xikolo wo ringana na Giredi ya 12

Tafula ra 26: Ndlela ya Ntirhovutomi eka marhavi yo hambanahambana - Pulanti na Vuinhiniyara

Pulanti na Vuinhiniyara					
Levh ele ya NQF	Tilevhele ta le ntirhweni	Giredi ya Ntirh o	Xiyimo xa Ntirho	Swilaveko swa dyondzo	Swipimelo swa mithwaso
7	Vufambisi bya le Henhlahenhlha	E5	Mufambisi wo Angarhela	B Fin, CA, B Comm, Digiri ya Masitasi	Rhavi leri faneleke ra dyondzo
		E1	Mufambisi	B Sc, MBA, B-Tech, Digiri ya Onasi, Nthwaso wa le Ndzhaku ka Digiri yo Sungula	
		D4	Mufambisi	B Sc, MBA, B-Tech, Digiri ya Onasi, Nthwaso wa le Ndzhaku ka Digiri yo Sungula	
		D3	Superinthendente	Digiri ya Bachelora, Bachelora ya Thekinoloji Dipuloma ya le Henhla	Mpimohansi wa 4 wa malembe ya dyondzo eka nhlangano wa Dyondzo ya le Henhla na Vuleteri
		D2	Superinthendente	N Dip, B-Tech, BDigiri ya Bachelora, Bachelora ya Thekinoloji Dipuloma ya le Henhla	Mpimohansi wa malembe ma3 ya dyondzo eka nhlangano wa Dyondzo ya le Henhla na Vuleteri
	Phurofexinali	D1	Mutivinkulu	N Dip, B-Tech, B Admin	Mpimohansi wa malembe ma3 ya dyondzo eka nhlangano wa Dyondzo ya le Henhla na Vuleteri
		C5	Mulanguteri, Mutivinkulu, Mukondleter, Mutivi wa swa Xithekiniki	Giredi ya 12, N Dip, Xitifikheti xa Rixaka	Mpimohansi wa malembe ma3 ya dyondzo eka nhlangano wa Dyondzo ya le Henhla na Vuleteri
		C4	Mulanguteri, Mutivinkulu, Mukondleter, Mutivi wa swa Xithekiniki	Giredi ya 12, N Dip, Xitifikheti xa Rixaka	Mpimohansi wa malembe ma3 ya dyondzo eka nhlangano wa Dyondzo ya le Henhla na Vuleteri
		C3	Mulawuri, Mukondleteri, Mutivinkulu	Giredi ya 12, Xitifikheti xa Rixaka	Nthwaso lowu fambelanaka na xiave xk. Xitifikheti xa Mabindzu
		C2	Mulawuri, Mukondleteri, Mutivinkulu	Giredi ya 12, Xitifikheti xa Rixaka	Nthwaso lowu fambelanaka na xiave xk. Xitifikheti xa Mabindzu
	Lava nga na swikili	C1	Mulawuri, Mukondleteri, Mutivinkulu	Giredi ya 12, Xitifikheti xa Rixaka	Nthwaso lowu fambelanaka na xiave xk. Xitifikheti xa Mabindzu
		B5	Mulawuri, Oparetara,	Giredi ya 12. Levhele ya NCV ya 4, Levhele ya AET ya 4	Nthwaso wa lava nga tshika xikolo wo ringana na Giredi ya 12
		B4	Mulawuri, Oparetara,	Giredi ya 12. Levhele ya NCV ya 4, Levhele ya AET ya 4	Nthwaso wa lava nga tshika xikolo wo ringana na Giredi ya 12
		B3	Mulawuri, Oparetara,	Giredi ya 12. Levhele ya NCV ya 4, Levhele ya AET ya 4	Nthwaso wa lava nga tshika xikolo wo ringana na Giredi ya 12
	Lava nga na Swikili swa Hafu	B2	Oparetara	Giredi ya 12. Levhele ya NCV ya 4, Levhele ya AET ya 4	Nthwaso wa lava nga tshika xikolo wo ringana na Giredi ya 12

2.3. Kungu ra Vudyondzisantirho na vudzaberi

Xinawana xa 46 (b) (iii)

Vudyondzisantirho i phurose ya nkoka na xitirho hi ku seketela nhluvukiso wa vanhu, ndzingano wa ku thoriwa, nkunguhato wa HRD, na malawulelo wa matirhelo. I vuxaka bya ximfumo exikarhi ka mudyondzisantirho na mudyondzisiwantirho, naswona byi tumbuluxeriwile ku antswisa ntirhovutomi wa mudyondzisiwantirho hi ndlela ya ku aka swikili na vutivi. Nongoloko wa vudyondzisantirho kahlekahele i phurose ya ku kondletela vuxaka bya vudyondzisantirho lebyi yaka emahlweni exikarhi ka mudyondzisantirho na mudyondzisiwantirho. Xikongomelo i ku tiyisisa leswaku vuswikoti bya mpimohenhla bya mudyondzisiwantirho bya pfuleriwa leswaku byi tumbuluxa mbuyelo wa matlhelohinkwalo ya mudyondzisiwantirho, mudyondzisantirho na Mugodi lowu.

Vudyondzisantirho bya le ndzeni swi vula vudyondzisantirho bya "le ndzeni ka nhlangano" laha vatirhi va tilevhele ta le hansi va paniwaka na vatirhi va tilevhele ta le henhla hi xikongomelo xa leswaku vuhundziseri bya swikili byi endleka. Vudyondzisantirho bya le handle swi vula vudzaberi swa swirho swa levhele ya le ntirhweni ya vufambisi (kusuka eka Levhele ya Mufambisi na kuya ehenhla) hi mutivinkulu kusuka ehandle ka nhlangano. Kungu ra Vudyondzisantirho ra Palabora ri yimela mphalalo lowu kunguhatiweke hi vukheta na ku va wa xiphurofexinali ku humelerisa pfhumba lerikulu ku seketela ndzingano wa ku thoriwa na nhluvukiso wa swikili endzeni ka ntirho.

Bindzu a ri kota ku letela na ku thola hi ndlela ya ximfumo 68 wa vadyondzisantirho eka nkarhi wa SLP ley (2018–2022). Eka swiyimo swin'wana, vadyondzisantirho lava tiyimiseleke ava kumeki vo tanihilaha vadyondzi va vudyondzelantokoto va dzaberiwaka hi vaofisiri va vuleteri hi nkarhi wa vuleteri bya ku dyondza u nga ri entirhweni eka tisenthara ta vuleteri to hambaranahambana na hi valanguteri lava va va rhangelaka hi nkarhi wa xiphemu xa vuleteri bya le ntirhweni.

Phurose leyo vudzaberi yi tlhela yi vumba xiphemu xa nsimeko wa swikili swintshwa na ku pima mbuyelo eka vuvekisi hi ku landza ntirhiso wa swikili leswi dyondziweke. Vudzaberi bya le handle ka ntirho bya kongoma naswona hakanyingi ehansi ka xileriso xa muofisiri wa vuleteri. Palabora Copper yi thorile vadzaberi va munhu un'wana na un'wana endzeni ka Ntlawa wa Titalenta. Vadzaberi va ta hlanganisiwa hi ndlela ya tikontiraka na swirho hi xin'wexin'we swa Ntlawa wa Titalenta naswona swi ta leteriwa hi ku fambisana na phurose ya vudzaberi ya PMC.

Tiphurose ta vudyondzisantirho na ta vudzaberi ti simekiwile hi ku kongoma eka vanhu lava vo huma eka mitlawa ya HDSA hi xikongomelo xa ku humelerisa mfambo wo ya ehenhla na ku fikelela swikongomelokulu swa hundzuluxo. Kungu ra vudyondzisantirho bya le ndzeni ra

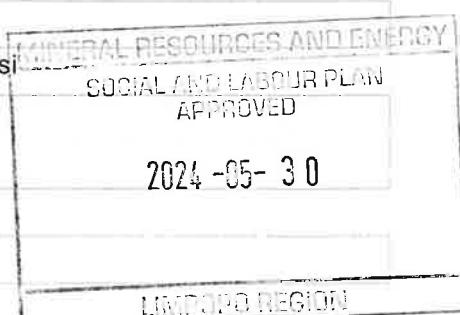
Palabora Copper ri endleriwile ku dyondzisa vatirhi va yona ntirho hiku fambisana na kungu ra nhluvukiso wa swikili, kungu ra ntlakuso wa ntirhovutomi na kungu ra ndzingano wa ku thoriwa.

Hi mayelana na vudyondzisantirho bya le ndzeni na vudzaberi bya vatirhi, Palabora Copper yi simekile tindlela leti landzelaka:

- Ku tumbuluxa swivumbeko swa nsimeko wa vudyondzisantirho/vudzaberi endzeni ka Palabora,
- Yi kume vadyondzisantirho/vadzabi na vadyondzisiwantirho,
- Yi letele vadyondzisantirho/vadzabi,
- Yi pananise vadyondzisantirho/vadzabi na vadyondzisiwantirho lava faneleke,
- Ku veka swikongomelokulu swa vuxaka na makungu ya minongoloko ya ku dyondza.
- Yi simeke sisiteme ya ku veka tihlo leyi khatsiwaka hi vadyondzisiwantirho, naswona
- Yi kambele na ku tiyisa phurosese ley.

Yi simeke Tiasayimente ta Vadyondzisiwantirho/Vadyondzisantirho ta Palabora Copper

Mudyondzisiwantirho	Mudyondzisantirho
Oparetara	Mukondleteri
Mukondleteri	Mulanguteri
Mulanguteri	Superintendent
Thwasana/Mutirhelantokoto/Mudyondzelantokoto	Superintendent na/kumbe Vafambisi
Injhiniyara	Superintendent
Mutivinkulu	Superintendent
Mulunghisi	Murhangelantlawa
Vadyondzi va Vatirhi va Mitirho ya Mavoko	Valanguteri va Vulunghisi
Vadyondzi va Vatirhi lava nga riki va Mitirho ya Mavoko	Valanguteri va Mitirho
Vatirhi va Mitirho ya Mavoko	Mulanguteri
Murhangelantlawa	Mulanguteri
Mutirhi wa Xithekiniki	Injhiniyara
Superintendent	Mufambisi
Mufambisi	Mufambisi wo Angarhela/Mufambisinkulu
Mufambisi wo Angarhela/ Mufambisinkulu	Muofisirinkulu wa Mitirho / Muofisirinkulu wa Vurhangerinkulu

MINERAL RESOURCES AND ENERGY
SOCIAL AND LABOUR PLAN
APPROVED
2024 -05- 30
LIMPOPO REGION

Kungu ra matirhelo

Palabora yi ta ya emahlweni yi kondletela hi ku gingiriteka swivandlanene vudyondzisantirho exikarhi vatirhi va yona va nkarhi wa sweswi na va nkarhi lowu taka. Nongoloko lowu wa Vudyondzisantirho wu ta kongoma eka ku dyondzsa ntirho na ku dzabela tiHDSA na vavasati ku

nghena eka swiyimo swa xithekiniki swo kongomisa swinene na swa vufambisi, hi ku fambisana na swilaveko swa ndzingano wa ku thoriwa swa Palabora.

Hi nkarhi lowu, makungu ya matirhelo lama koxometiweke eka Nongoloko wa Vudyondzisantirho ya ta simekiwa eka nkarhi lowu navaka kusuka eka lembe rin'we (1) kufika eka ntlanhu (5) wa malembe. Emakumu ka nkarhi wun'wana na wun'wana, kungu ra vudyondzisantirho ri ta kambisisiwa, kutani kungu rintshwa ri ta vumbiwa. Nongoloko wa Vudyondzisantirho wu ta fambelanisiwa na nongoloko wa nhluvukiso wa swikili, nongoloko wa vudyondzelantokoto, nongoloko wa ntakuso wa ntirhovutomi, nongoloko wa vutirhelantokoto na tibasari, na nongoloko wa ndzingano wa ku thoriwa. Kungu ra matirhelo ra vudyondzisantirho ri nyikiwile eka Tafula 14.

2024-05-30

Kungu ra Matirhelo ra Minongoloko ya Vudyondzisantirho

XIENDLO	SWIPHAKERIWA	SIKU MPAKANISO	RA
Vudyondzisantirho bya Van'watikontirakaxidzi eka ku vumbiwa na ku simekiwa ka SLP na HRDP.	Van'watikontirakaxidzi lava havexerisiweke matimba lava va navelaka hi vutalo ku simeka SLP.	Swi ya emahlweni	
Ku tumbuluxa nongoloko wa vudyondzisantirho bya le handle eka vafambisi lava kumiweke tanihu Lava nga na Vuswikoti bya le Henhla	Nongoloko wa vudyondzisantirho bya le handle wa vatirhisani va BBBEE.	Swi ya emahlweni	
Ku endla nongoloko wa vudyondzisantirho wa le ndzeni wu va wa ximfumo na ku wu fambelanisa na nongoloko wa ntakuso wa ntirhovutomi, nongoloko wa nhluvukiso wa swikili, nongoloko wa vutirhelantokoto na tibasari na nongoloko wa ndzingano wa ku thoriwa. Ku wu fambelanisa xidingo xa swikili na xidingo xa ndzingano wa ku thoriwa swa Palabora.	Ku endla na nongoloko wa vudzaberi na vudyondzisantirho wu va wa ximfumo.	2023	
Ku tsarisa vadyondzsantirho/vadzaberi eka sisiteme ya vudzaberi ya Palabora ya ximfumo.	Vuleteri bya vudyondzisantirho lebyi hetiweke na ku nyikiwa mpfumelelo wo tirha.	2023	
Ku nyika vadyondzisantirho ku hatlisisa vadyondzisiwa kusuka eka ntlawwa wa titalenta wa le ndzeni wa vatirhi wa Palabora wa, tanihilaha va kumekeke hakona eka nongoloko wa ntakuso wa ntirhovutomi. Ku pananisa mudyondzisiwantirho/mudzaberi na mudyondzisiwantirho.	Ku tsarisa vakamberiwa lava hatlisisiwaka eka vudyondzisantirho eka swiyimo swo karhi, hi ku fambisana na xidingo xa swikili na xilaveko xa ndzingano wa ku thoriwa xa Palabora. Vuxaka bya mudyondzisantirho -	Swi ya emahlweni	

	mudyondzisiwantirho lebyi endliweke bya ximfumo.	
Ku hlengeleta tafula ra "makungu ya matirhelo" ra nongoloko wa vudyondzisantirho na vudzaberi rintshwa ra 2022.	Tafula ra makungu ya matirhelo ra nongoloko wa vudyondzisantirho na vudzaberi rintshwa ra 2022.	Swi ya emahlweni

Kungu ra vudyondzisantirho ri ta simekiwa hi ku tirhisa tindlela leti landzelaka:

- Ku hundzisela swikili kusuka eka vatirhi kuya eka tiHDSA leti kumekeke,
- Ku dyondzisa ntirho na ku dzabela vatirhi hi mayelana na swivandlanene swa vudyondzelantokoto,
- Ku tiyisisa leswaku vadyondzisantirho va leteriwile ku ringanelala na ku nyikiwa vuswikoti swa xiave xa vona,
- Ku nyika swikhenso eka vadyondzisantirho lava va tirhaka kahle swinene naswona va nga humelela eka phuroseso ya nhlelo wa matirhelo,
- Ku tiyisisa leswaku vadyondzisiwantirho va pananisiwa na vadyondzisantirho lava ringanelaka hi ku landza, tanih i xikombiso, muxaka wa vumunhu, na
- Ku nyika minongoloko ya nhluvukiso leyi fambelanisiweke na munhu leyi hatlisisiweke eka vatirhi lavaya va kumekeke tanih lava nga na vuswikoti byo ringanelala na navelo

2024 -05- 30

Tafula ra 27 leri nga laha hansi ri katsakanya kungu ra vudyondzisantirho eka nkarhi wa 2023 – 2027 eka vadyondzi eka marhavi yo hambanahambana yo tanih mathwasana, vudyondzelantokoto bya le ntirhweni sw.sw. Kungu ra Vudyondzisantirho ra vatirhi ri ta simekiwa xikan'wekan'we loko nhlangano wu heta phuroseso ya wena ya ku kuma swikili swa nkoka swonghasi na ku va swo kala swinene eka tilevhele hinkwato naswona vatlhandlami va tumbuluxiwile ku va va hluvukisiwa tanih xiphemu xa ntlawa wa titalenta.

Tafula ra 27: Kungu ra Vudyondzisantirho leri nga na Marimba ya Mikarhi (2023 – 2027)

Lem be	Nkhetekanyo wa Vudyondzisantirho	Swiphakeriwa swa Ntirhovutomi	Nkarhivu navi	Nhlay o ya Vadyo ndzisa ntirho	Mpakaniso (Vadyondzisiwan tirho)	Mpakaniso
2023	Nongoloko wa Nhluvukiso wa Mathwasana	Tiphurofexinali leti nga na Swikili	Malembe ma2	0	0 Lava nga riki va HDSA	0 Waxin una Waxisa ti
2024	Nongoloko wa Nhluvukiso wa Mathwasana	Tiphurofexinali leti nga na Swikili	Malembe ma2	5	9 1	5 5

2025	Nongoloko wa Nhluvukiso wa Mathwasana	Tiphurofexinali leti nga na Swikili	Malembe ma2	5	9	1	5	5
2026	Nongoloko wa Nhluvukiso wa Mathwasana	Tiphurofexinali leti nga na Swikili	Malembe ma2	10	18	2	10	10
2027	Nongoloko wa Nhluvukiso wa Mathwasana	Tiphurofexinali leti nga na Swikili	Malembe ma2	10	18	2	10	10
Ntsengokulu				30	54	6	30	30

Tinhlayo ta EPA leti nga endzeni ka xifundzakulu xa Limpopo ti aviwile hi ndlela leyi landzelaka:

- HDSA = 96.9% na lava nga riki va HDSA = 3.1%
- Vaxinuna = 55.8% na Vaxisati = 44.2%

Tinhlayonhlayo ti tirhisiwile hi ndlela ya xiqhinga ku khakhuleta nhlayo ya minongoloko ya vudyondzisantirho.

2.4. Kungu ra Vutirhelantokoto, Vuleteri bya le Ntirhweni na Basari

Manghenelo

Palabora yi xi tiva kahle xidingo xa ku nga pfuni ntsena vatirhi va yona hi swivandlanene swa nhluvukiso, kambe na ku tlhela yi nyika swivandlanene eka vaakandhawu va le mugangeni ku fikelela swivandlanene swa dyondzo ya le henhla hi ku tirhisa tibasari na swivandlanene swa mitirho ya ntokoto hi ku tirhisa vutirhelantokoto na minongoloko ya le ntirhweni. Kungu ra tibasari, vutirhelantokoto na vuleteri bya le ntirhweni ri fambisana na ku hluvukisiwa ka vanhu ku phakela nhlangano hi vanhu lava nga na swikili.

2.4.1. Tibasari

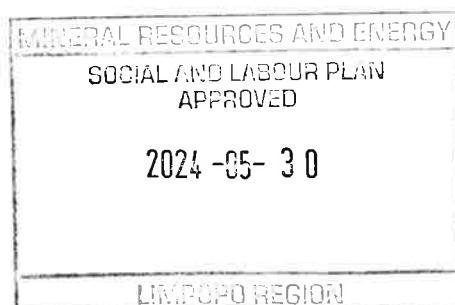
Khamphani ya Vucelamigodi ya Palabora yi tekela enhlokweni xidingo xa ku khutaza dyondzo eka tilevhele hinkwato naswona ku humelerisa leswi yi endla nhlayo leyi pimiweke ya tibasari ti kumeka eka vaakandhawu na vatirhi va yona hi ku angarhela. Khamphani yi lawula xikimi xa Tibasari hi xikongomelo xa ku pfuneta swichudeni leswi tirhelaka ehenhla leswi lava ku landzela khoso ya dyondzo eka digiri yo sungula kumbe dipuloma. Xikimi xa tibasari xi nyikiwa eka dyondzo eka tindzima ta Vuinhiniyara, Tisayense, Ntivotinkota, Ntivomaribye, Sayense ya Tikhomphyutara/Thekinoloji ya Vuxokoxoko, Mbalango wa Vucelamigodi na Khemisitiri yo Xopaxopa.

Palabora yi tlhele yi tumbuluxa xikimi xa swikolaxipi, lexi xi endliweke tanihi ndlela leyi yi hoxaka xandla eka nkoko wa rinoko wo angarhela, nhluvukiso, naswona yi nyika mpfuno wa timali eka lava pfumatiweke swinene, kambe vadyondzi lava nga na vuswikoti swinene eka emigangeni ya le ndhawini leyi, hi xikongomelo xa ku hetisa dyondzo ya sekondari exikolweni lexi nga riki xa mfumo. Palabora yi langutela ku koka rinoko ra vadyondzi lava tirheleaa ehenhla eka

ntirhovutomi eka vucelamigodi na vuinjhiniyara, naku koka rinoko eka xikimi xa tibasari ta Palabora. Loko vadyondzi ava tshuka va endla swikombelo eka swiyimo swa ku thoriwa ePalabora eka ku hetiwa ka tidyondzo ta vona, va ta tswongiwa ku nghena eka nhluvukiso na antswiso wo yisa emahlweni wa ntlawa wa titalenta wa Palabora.

Matirhelo ya Palabora Copper eka SLP (2018 – 2022) eka xikimi xa tibasari ta havumbirhi bya vatirhi na vaakandhawu a ri ehansi ma hundze mpakaniso eka 195.1%. Leswi swi fikeleriwile hambileswi swikombo leswi boxiweke laha hehenhla laha nhlangano wu karhatiweke hi mikavanyeto ya bindzukulu leswi vangaka milahlekokulu ya timali.

Swi boheka ku lemukiwa leswaku ku pima madurhelo loku tirhisiwaka eka mipakaniso ya SLP yintshwa ya tibasari a swi lulamiseli vadyondzi lama nga tshama eka sisiteme ku ringana ku nyikiwa ka xikalo hi vutalo xa basari ematshan'weni ya vangheni lavantshwa eka xikimi xa basari. Leswi swi endliwile hikwalaho ka ku tikeriwa loku hlanganisiweke na kona eka ku ringeta ku vona leswaku i mani loyi a nga ta humelela kuya eka levhele leyi landzelaka naswona i mani a nga ta ka a nga humeleli. Hambiswiritano, tanihhi bindzu hi ta veka tihlo xiyimo lembe rin'wana na rin'wana naswona ku pima madurhelo ko engetela loku lavekaka ku ta kumiwa na ku tirhisiwa hi nkarhi lowu ku lavekaka.

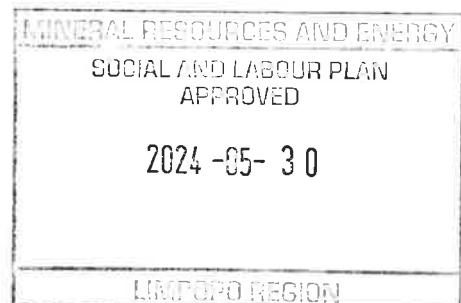

Tafula ra 28: Miphalaalo ya Tibasari eka lava nga riki vatirhi (2018-2022)

Muxaka wa Basari	Miphalaalo ya Tibasari eka lava nga riki vatirhi						Ntsengokulu			
	2018	2019	2020	2021	2022	Xiviri	Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri
Vuinjhiniyara bya Vucelamigodi	8	0	4	0	2	1	3	1	3	5
Vuinjhiniyara bya Ntivotimetalii/Tikhemikali	3	0	3	0	3	1	3	2	3	9
Vuinjhiniyara bya Ximakaniki/Ntivomekhatironiki	1	0	1	0	2	0	2	2	1	14
Vuinjhiniyara ya Gezi	1	0	1	0	1	1	1	1	1	6
Ntivomairye	2	0	2	0	2	0	2	1	2	0
Khemisitiri yo Xopaxopa	3	0	3	0	3	0	2	0	3	3
Nkhulukelano wa Tinhundzu na	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Vukorhokeri/Mafambiselo										5
Malawulelo ya Vuuhayiseki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
Sayense ya Tikhomphyutara / Thekinoloji ya Vuxokoxoko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12
Ntivotinkota bya swa Timali	0	0	1	0	1	3	2	0	2	11
Vuinjhiniyara bya Tiindhasitri	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0
Malawulelo ya Mbangu	0	0	0	0	0	1	0	1	0	2
Nhluvukiso wa Swipfuno swa Vanhu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
Nawu wa LLB	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3
Sayense ya Xiakichuwari	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Vuinjhiniyara bya Swimakiwa/Vuaki	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3
Bachelara ya Sayense	0	0	0	0	0	1	0	0	0	3
Sayense ya swo Khomeka na ya Swicelwa	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Vuvekisi/Nhluvukiso wa Nhundzu	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
Tidyondzo ta Mabindzu/Vudofiti bya le Ndzeni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Bayotheker/Sayense ya Vutshunguri/Altirasawundi yo Femba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Sayense ya Rihanyo/Fisiyoloji/Vudokodela	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0
Vuongori/Khemisi	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0
Vutshila na Mbulavurisano	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Sayense ya Ximatematiki	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
Dyondzo/Vukorhokimawanda	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0
Ntsengokulu	19	0	16	0	15	11	16	11	16	82
										130

Tafula ra 29: Miphatalo ya Tibasari eka lava nga riki vatirhi (2018-2022)

Muxaka wa Basari	Miphatalo ya Tibasari eka Vatirhi						Ntsengokulu
	2018	Xiviri	Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri	
Vuinjhiniyara bya Ntivotimetalii/Tikhemikali	0	0	0	0	0	0	1
Vuinjhiniyara bya Ximakhaniki/Ntivomekhatironiki	0	0	0	0	0	0	0
Nkhalukelano wa Tinhundzu na	0	0	0	0	0	0	0
Vukorhokerii/Mafambiselo	0	0	0	0	0	1	1
Malawulelo ya Vuuhayiseki	0	0	0	0	0	0	0
Ntivotinkota wa Timai/Mabinndzu	0	0	0	0	0	0	4
Vuinjhiniyara bya Tiindhasiliri	0	0	0	0	0	0	1
Nhluvukiso wa Swipfuno swa Vanhu	0	0	0	0	0	0	5
Nawu wa LLB	0	0	0	0	0	0	3
Sayense ya swo Khomeka na ya Swicelwa	0	0	0	0	0	0	1
Tidyondzo ta Mabinndzu/Vuoditi bya le	0	0	0	0	0	0	9
Ndzeni/Mafambiselo	0	0	0	0	0	0	0
Malawulelo ya Tiphuoreke	0	0	0	0	0	0	2
Vutekamahungu	0	0	0	0	0	0	1
Nongolo ko wa Nhluvukiso wa Malawulelo	0	0	0	0	0	0	0
Ntsengokulu	0	0	0	0	1	0	30

Tafula ra 30: Kungu ra Ntlhanu (5) wa Malembe ra Tibasari: (2023 – 2027)

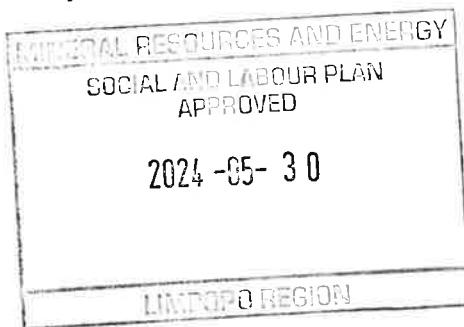
Lembe Basari	Kungu ra Tibasari ra Vatini na lava nga Tirkiki eka nkarti loru / (2023 – 2027)									
	2023		2024		2025		2026		2027	
	Lava ha ku Ngleniswaka		Lava ha ku Ngleniswaka		Lava ha ku Ngleniswaka		Lava ha ku Ngleniswaka		Lava ha ku Ngleniswaka	
	18.1	18.2	18.1	18.2	18.1	18.2	18.1	18.2	18.1	18.2
Vuuijhiniyara bya Vucelamigodi	0	2	2	2	3	4	3	4	3	4
Vuuijhiniyara bya Ntivotimetalii/Tikhemikali	0	2	2	4	3	4	3	4	4	11
Vuuijhiniyara ya Gezi Ximakhaniki/Ntivomekhatironiki	0	2	0	1	0	2	0	2	0	11
Vuuijhiniyara ya Gezi	0	3	0	4	4	3	4	3	4	16
Ntivomaribye/Mbalango wa Migodi	0	0	0	0	1	1	2	2	2	18
Khemisitiri yo Xopaxopa	0	0	0	0	1	1	1	1	1	9
Nkhulukelano wa Tinhundzu na Vukorokeni/Matambiseo	1	0	1	2	2	3	3	3	4	9
Malawulelo ya Vulaysieki/Malawulelo ya Risima Sayense ya Tikhomphyutara / Thekinolojii ya Vuoxokoyko	1	0	0	0	0	0	0	0	0	19
Malawulelo ya Timali/Ntivotinkota/ Vuoditi bya le Ndzeni	1	6	0	0	0	4	0	4	9	19
Ntivotimiehlekelo wa Tiindhasitiri swa Ximunhu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Malawulelo ya/Rihanyo ra Mbangu Tidyondzo la Mabindzu/Tidyondzo ta	0	0	1	0	1	1	1	1	1	2
Vufambisi/Tidyondzo ta le Ndzhaku ka Digiri yo Sungula	3	0	0	0	2	0	2	0	9	0
Vudirowatipulani	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vuuijhiniyara bya Tiindhasitiri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Switirho swo Phurosesa	0	1	0	0	2	0	2	0	2	7
Swinwana	1	9	0	3	3	1	3	1	10	15
Ntsengokulu	10	27	6	26	32	24	32	24	112	125
Mipimanyeto yo Angarhela	R1,600,000	R14,040,000	R960,000	R13,520,000	R5,120,000	R12,480,000	R5,120,000	R12,480,000	R12,480,000	R82,920,000

2.4.2. Vuleteri bya le Ndzeni ka Ntirho

Vuleteri bya le Ndzeni ka Ntirho i nongoloko wa ntokoto wa ntirho lowu wu kongomisiweke eka ku seketela vadyondzi va Dyondzo ya le Hanhla na Vuleteri (HET) hi ntokoto wa ntirho lowu faneleke ku landzelela mitirhovutomi ya vona. Hikokwalaho leswi swi katsa swichudeni swa Dyondzo ya Xithekiniki na Mitirho ya Mavoko na Vuleteri (TVET). Xikongomelo i ku pfanganisa tidyondzo ta xiakhademiki ta vadyondzi ntokoto wa ntirho hi ku tirhisa vuleteri bya le ntirhwени na ku thela va pfuniwa ku kuma nthwaso wa vona. Nongoloko lowu wu tlhela wu nyika vadyondzi na nkoteko wo antswa wa ku kuma ku thoriwa ko tivikana endzeni ka sekitala ya vucelamigodi.

Palabora yi nyika nongoloko wa ku dyondza lowu pfanganisiweke wa 12 wa tin'hweti (P1-P2) eka vadyondzi lava dyondzaka etiyunivhesiti ta tithekinoloji lava va nga vakhomabasari va Palabora na lavaya va nga endzeni ka miganga leyi nga na xidingo xa xivandlanene lexi. Lexi xi xivandlanene lexi nyikiwáka vadyondzi lava dyondzelaka nthwaso wa Dipuloma ya Rixaka. Khamphani ya Vucelamigodi ya Palabora yi tumbuluxile vuxaka na Kholichi ya TVET ya le migangeni hi ku fambisana na swilaveko swa Makungu ya swikili swa Rixaka hi ku nyika nongoloko wa ku dyondza lowu pfanganisiweke na ntirho wa 18 wa tin'hweti eka vadyondzi va le kholichi. Leswi swi ta pfuna vadyondzi ku fikelela Dipuloma ya vona loko va heta tidyondzo ta vona ta N6.

Matirhelo ya Palabora Copper eka SLP (2018 – 2022) eka nongoloko wa le ntirhweni wa havumbirhi bya vatirhi na vaakandhawu a ri ehenhla ka kungu hi 127.7%. Leswi swi ta fikeleriwa hambiloko nhlangano wu karhatiweke hi mikavanyeto wa bindzukulu leswi vangaka milahlekokulu ya timali.

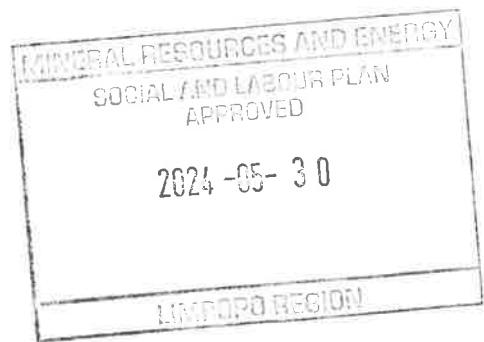

Tafula ra 31: Vuleteri bya le Ntirhweni lebyi hetiweke eka Vatirhi (18.1) na lava nga riki Vatirhi (18.2) eka nkarti lowu (2018-2022)

Lembe	Matikhomelo	2018				2019				2020				2021				2022				Ntsengokulu			
		Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri		
Vuinjhiniyara bya Vucelamigodi	4	0	2	0	4	0	2	0	2	0	4	0	2	0	4	0	16	0	0	16	0	0	16	0	
Vuinjhiniyara bya Ntivotimetalii	2	0	3	8	3	5	2	2	0	4	0	4	0	0	0	0	0	0	0	14	0	0	14	13	
Vuinjhiniyara bya Tikhemikali	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
Vuinjhiniyara bya Michini	0	1	3	4	1	2	1	2	1	2	1	2	1	3	4	2	2	0	2	2	0	2	2	9	
Vuinjhiniyara bya swa Gezi (Gezi ro Tika)	1	1	2	0	0	3	4	2	2	0	3	4	2	0	2	0	2	0	0	10	0	0	10	5	
Vuinjhiniyara bya Gezi (Gezi ro Vevuka)	2	2	2	1	1	1	0	3	0	3	0	3	0	3	0	2	0	2	1	1	0	2	1	4	
Ntivomaritbye	4	0	4	0	3	0	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	0	
Khemisitri yo Xopaxopa	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Mbalango wa Vucelamigodi	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	
Malawuelo ya Mabindzu (TVET)	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	
Yir'wana	0	3	0	18	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	27	0	0	27	49	
Ntsengokulu	13	8	16	35	15	14	12	5	16	30	72	5	16	30	72	92	92	92							

Tafula ra 32: Kungu ra Vuleteri bya le Ntirhweni eka nkarti: (2023 – 2027)

Lembe	Matikhomelo	2023				2024				2025				2026				2027				Ntsengokulu			
		Lava ha ku Ngohenisiwaka	18.1	18.2	18.1	18.2	18.1	18.2	18.1	18.2	18.1	18.2	18.1	18.2	18.1	18.2	18.1	18.2	18.1	18.2	18.1	18.2	18.1	18.2	
Vuinjhiniyara bya Vucelamigodi	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Vuinjhiniyara bya Ntivotimetalii	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	
Vuinjhiniyara bya Michini	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	1	0	1	5	
Vuinjhiniyara ya Gezi	0	0	0	1	0	2	0	0	2	0	0	2	0	0	2	0	0	0	1	0	1	0	1	5	
Switirho swo Phurosesa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	0	8	
Malawuelo ya Mabindzu (TVET)	0	4	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	4	0	12	
Ntsengokulu	0	4	0	10	8	0	6	0	8	0	6	0	8	0	36										
Ntsengokulu	R0.00	R1,366,506.40	R0.00	R2,167,224.40	R0.00	R1,900,318.40	R0.00	R1,633,412.40	R0.00	R8,967,780.00															

2.4.3 Vutirhelantokoto

Nongoloko wa vutirhelantokoto wu endleriwa ku hluyukisa mathwasana eka tindlela ta ntirhovutomi to hambanahambana hi ku ya nyika xivandlanene xa ku kuma ntokoto eka ndzima ya vona ya ku dyondza leyi va yi hlawuleke eka nkarhi wa malembe ma2. Endzhaku ko hetiwa ka nongoloko wa vutirhelantokoto, vadyondzi va nyikiwa ku yisa emahlweni engetelo wa 12 a tin'hweti eka ndzima ya vona ya dyondzo ku kuma ntokoto wo endla endzeni ka khamphani. Nongoloko lowu wu kongomisa eka nhluvukiso wa swikili swa xiphurofexinali swa Vucelamigodi i, Ntivotimetali, Swipfuno swa Vanhu, Swikili swa Timali na Vuinjhiniyara hi ku tirhisa nongoloko wa nhluvukiso wa mathwasana na vatirhelantokoto wa vakhomatibasari va Palabora Copper na mathwasana lama nga tirhiki man'wana lama nga endzeni ka Afrika-Dzonga.

Xikongomelo xa nongoloko wa vutirhelantokoto/mathwasana i ku aka vuswikoti bya nhlangano hi ku tirhisa nhluvukiso na ku hlayisa eka vatirhi lava thwaseke va levhele yo nghena na ku thela ku seketeriwa swikongomelo swa Ndzingano wa ku Thoriwa na BBBEE. Nongoloko wa nhluvukiso wa mathwasana i xiphemu xa qhinga ra bindzu ro angarhela ku tiyisisa leswaku ku va na xiyimonene xo pfuna ku phikizana hi ku vekisa eka vanhu na hi ku humelerisa vuswikoti bya vona bya mpimohenhla ku vuyerisa Palabora Copper na munhu hi un'weun'we.

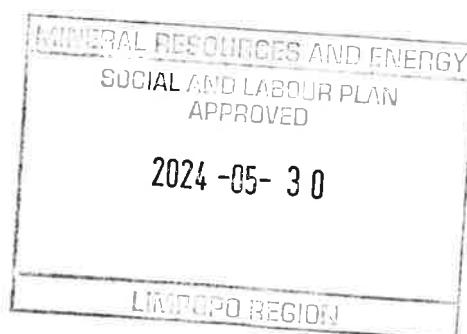
Matirhelo ya Palabora Copper eka SLP (2018 – 2022) eka nongoloko wa vutirhelantokoto/mathwasana wa havumbirhi bya vatirhi na vaakandhawu a ri ehansi ka mpakaniso eka 53.4%. Leswi a swi fambelanisiwa na swikombo leswi tlakuseriweke ehenhla ka nhlangano wu karhatiweke hi mikavanyeto wa bindzukulu leswi vangaka milahlekokulu ya timali.

Swi boheka ku lemukiwa leswaku ku pima madurhelo loku tirhisiwaka eka mipakaniso ya SLP yintshwa ya vutirhelantokoto a swi lulamisela vadyondzi lava va nga ta tshama eka sisiteme eka mikarhi yo leha kuhundza nkarhi wa vuleteri lebyi kunguhatiweke hikwalaho ka ntiyiso wa leswaku nongoloko wa vutirhelantokoto wu na engetelo wa lembe rin'we (1) ro engetela hi xivumbeko xa ntokoto wa le ka ndhawu ya ntirho laha swikili leswi dyondziweke swi tirhisiwaka.

Kungu ra matirhelo ra Vutirhelantokoto, Vuleteri bya le Ntirhweni na Tibasari

Xiendlo	Swiphakeriwa	Siku ra Mpakaniso
Kumisia swidingo swa bindzu hi ku landza swilaveko swa nkarhi lowu taka.	Swidingo swa bindzu swa xiphurofexinali leswi kumekeke	Swi y: emahlweni
Kumisia ku nghenisiwa entirhweni, eka vutirhelantokoto na tibasari hi ku ya hi swidingo swa bindzu ehenhla ka mipakaniso ya SLP.	Mipimo kumbe phurosesa ya ntsariso na makombelelo	Swi y: emahlweni
Vulandzelelanawu lebyi yaka emahlweni bya phurosesa ya ku nghenisiwa ka vahlaysiwa va vatirhi na vaakandhawu va Palabora Copper ku kumisia vakamberiwa lava nga na	Vakamberiwa lava ringanelaka lava katsiweke eka databases ya titalenta ta le migangeni.	Swi y: emahlweni

vuswikoti ku tsarisiwa eka minongoloko ya vutirhelantokoto na, ya le ntirhweni na ya tibasari.		
Ntirhisano na mihangano ya dyondzo ya le henbla na tikholichi ta TVET laha migangeni ku ngenisa swichudeni eka vutirhelantokoto hi nkarhi wa ku pfalela ku wisa.	Nxaxamelo wa vatirhelantokoto kusuka eka Tikholichi ta le migangeni na mihangano ya dyondzo ya le henbla.	Swi y; emahlweni
Hluvukisa na ku simeka nongoloko wa vulemukisi na vatisihi, mindyangu na vaakandhawu va le migangeni ku eka swivandlanene swa tibasari ePalabora Copper.	Ku vumbiwa na ku simekiwa ka nongoloko wa vulemukisi na mbulavurisano.	Swi y; emahlweni

Tafula ra 33: Miphalalo ya Vutirihelantokoto eka Vatirhi na lava nga riki Vatirhi (2018 – 2022)

Matikhomelo	Miphalalo ya Vutirihelantokoto eka Vatirhi na lava nga riki Vatirhi						Ntsengokulu
	2018	2019	Kungu	Xiviri	Kungu	Xiviri	
Vuinjhiniyara bya Vucelamigodi	12	1	8	3	8	2	8
Vuinjhiniyara bya Ntivotinetali/Tikhemikali	15	6	10	9	10	0	10
Vuinjhiniyara bya Michini	9	2	6	2	6	1	6
Vuinjhiniyara ya Gezi	7	0	6	1	6	0	6
Switiriro swo Phurosesa	0	0	0	0	0	0	1
Vuinjhiniyara ya Gezi	0	0	0	0	0	0	0
Ntivomariybe	8	0	4	5	4	0	4
Khemisitiri yo Xopaxopa	6	3	5	3	5	1	5
Mibalango wa Vucelamigodi	0	0	0	1	0	0	0
Mafambiseo na Yumaketi	0	0	0	1	0	0	0
Malawulelo ya Vuhalyseski	0	4	0	2	0	0	5
Vuinjhiniyara bya Tiindhasitiri	1	1	2	0	2	0	2
Savense ya Tikhomphyutara / Thekinoloji ya Vuxokoxoko	0	2	0	0	0	0	0
Ntivotinkota bya swa Tinali	3	2	2	3	2	0	2
Ku Kambela loku nga Onhiki	3	0	3	0	3	1	3
Ntivomiehlketo wa Tiindhasitiri	0	0	0	0	0	1	0
Malawulelo ya Mbangu	1	2	1	1	3	0	3
Nhilukiso wa Swipfuno swa Vanhu	0	0	0	0	1	0	2
Nsivelamavabyi wa le Ntithhweni	2	0	2	0	2	0	2
Malawulelo/Mafambiseo ya Mabindzu	0	0	0	3	0	5	0
Swinwana	0	0	0	0	3	0	2
Ntsengokulu	67	23	49	34	49	14	52
							37
							51
							268
							35
							143

Tafula ra 34: Kungu ra Ntl̄hanu (5) wa Malembra Vutirheltantoko (2023 - 2027)

SOCIAL / IND LABOUR PLAN
APPROVED

2024-25 - 30

LICENSING

2.5. Kungu ra Ndzingano wa ku Thoriwa

Xinawana xa 46 (b) (v)

Xiengetelwa xa 2.2: Kungu ra Ndzingano wa ku Thoriwa

Manghenelo

Palabora yi seketela hi ku hetiseka milawu ya Chatara ya Vucelamigodi, naswona yi tikarhatela ku fikelela swo tlula swilaveko swa mpimohansi. Mugodi wu kholwa leswaku ndzingano wa ku thoriwa i xiphemu lexi pfanganisiweke xa ku aka vatirhi lava tirhaka kahle na ku va va ri na vuyimeri na ku tiyisisa leswaku ku na ndzingano eka vatirhi hinkwavo. Matshalatshala yo karhi ya ta kongomisiwa eka kuma tiHDSA leti nga na talenta, na ku nyika mapfhumba ya vuleteri na nhluvukiso lama hatlisisiweke ku pfuna ku tlakusiwa ka toni.

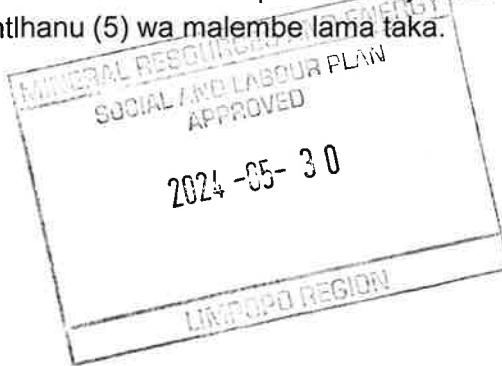
Palabora yi ya emahlweni hi matshalatshala ya yona ku fikelela swilaveko swa Kungu ra Ndzingano wa ku Thoriwa ra 2022 – 2025. Vufambisi byi ya emahlweni byi veka tihlo na ku kambela eka ndzima leyi khatsiweke eka nsimeko wa kungu ra ndzingano wa ku thoriwa na ku tiyisisa ku landzeleriwa ka kungu leri na ku tirhana na swirhalanganyi swihi kumbe swihi leswi swi khumbaka ku hloholoteriwa ka kungu leri. Ku vekiwa ka tihlo na nkambelo lowu wa nkarhi hinkwavo swi khumbile hi ndlela leyinene ku fikeleriwa ka mipakaniso. Mpakaniso wa Kungu ra Ndzingano wa ku Thoriwa tanihilaha swi koxometiweke hakona eka Kungu ra Vanhu na Vatirhi i 40% ta HDSA eka swiave swa Vufambisi na 10% ta Vavasati eka Vucelamigodixidzi. ku ri na mpakaniso wo angarhela wa 22%

Tanihilaha swi andlariweke hakona eka tafula leri nga laha henbla, tinhlayonhlayo ta Ndzingano wa ku Thoriwa ta xiviri ta Palabora tanihileswi a ti ri xiswona hi ku hela ka Ndzati 2022 ri kombu leswaku angarhelo wa 95% ta vatirhi va huma eka mitlawa leyi hlawuriweke kumbe eka Vanhu lava a va Pfumatiwile eka Nkarhi lowu nga Hundza (tiHDSA). TiHDP eka Tiphurofexinali na kuya ehenbla a ku ri 71,8%. Vutekaxiave bya vavasati eka Mugodi lowu a byi ri eka 20,6% naswona 20 wa vatirhi lava nga na vutsoniwa va vikiwile loko lava lavekeke ku ri 52 hi ku fambisana na nhlayo ya hina ya vatirhi hinkwayo.

Palabora yi ta emahlweni yi endla swivandlanene swi kumeka hi ku kuma swiyimo leswi swi nga ta ringaneli eka vanhu lava nga na vutsoniwa. Palabora yi ya emahlweni yi hluvukisa vadyondzi kumbe mathwasana lava nga tirhiki emigangeni ya le kusuhi na Ba-Phalaborwa hi ku va thola eka vudyondzelantirho, vutirhelantokoto, vuleteri bya le ndzeni ka ntirho na ku ntirho wa mavoko. Vatirhi va la migangeni va thoriwa na ku letela ku tirhisa switirhisiwa leswi fambaka laha va nga ta thoriwa swa nkarhi hinkwavo eka swiyimo hi nkarhi lowu swi nga ta va kona hi ku fambisana na milawu leyi fambelanaka.

Ndzima leyi khatsiweke hi mayelana na ndzingano wa ku thoriwa yi kandziyisiwa lembe rin'wana na rin'wana eka xiviko xa lembe na lembe na ku ku tivisiwa vakhomaxiave hi ku tirhisi tiforamu ta ndzingano wa ku throiwia.

Palabora yi tibohile ku hundzisa mpakaniso wa vutekaxiave bya tiHDSA na vavasati ngopfungopfu hi ku famba ka nkarhi. Tafula ra 28 leri nga laha hansi ri kombisa mipakaniso leyi kumbeteriwaka ta Palabora eka ku engetela vutekaxiave bya tiHDSA eka ntlanu (5) wa malembe lama taka.

Tafula ra 36: Tinhlayonhlayo ta Ndzingano wa ku Thorowi hi ku ya hi Fomo ya S' leyi nga eka Xiengetelwa xa II xa swinawana swa MPRDA

Tilevhele ntirhweni	ta	Waxinuna				Waxisati				Ntsengo Hinkwawo	% HDSA	Vatsoniwa		
		Muntima	Mukhaladi	Muindiya	Mulungu	Muhlapfa	Muntima	Mukhaladi	Muindiya	Mulungu				
Vufambisi bya le henhlahenhlia	le	6	0	1	3	3	1	0	0	0	0	14	73%	0
Vufambisinkulu	23	0	1	12	7	6	0	0	3	0	0	52	55%	0
Lava thwaseke hi ndlela xiphurofexinali na vativinkulu lava nga na ntokoto na	66	0	0	17	4	24	0	0	8	1	120	89%	1	
Vatirhi lava nga na swikili xithekiniki na lava thwaseke hi swa tidyondzo, vufambisi	689	11	4	190	3	206	4	0	0	2	1161	92%	10	
Ku tekiwa ka swiboho ka lava nga na swikili swa hafu	1066	5	0	30	5	246	1	1	1	0	1364	108%	9	
Ku tekiwa ka swiboho ka lava ofumalaka swikili na														
Nhlayo hinkwawo ya vatirhi va nkari hinkwawo	1850	16	6	253	22	493	5	1	62	3	2711	99%	20	

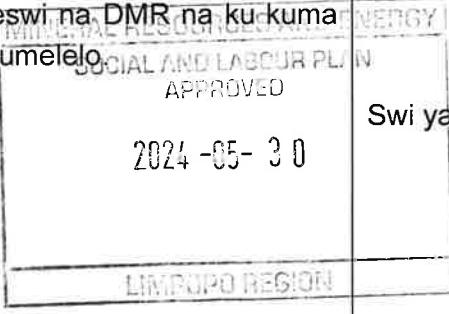
Palabora se yi le ka 92% ta vuyimeri bya HDSA eka vatirhi lava nga na swikili na 109% ta vuyimeri bya HDSA eka lava nga na swikili swa hafu. Nkongomo wu ta cincela eka nhluvukiso wa vuyimeri bya HDSA eka levhele ya xiphurofexinali na kuya ehenhla. Tafula leri landzela ri kombu kungu ra ntakuso ra mugodi eka nthantu wa malembe lama landzelaka eka tilevhele ta ku tekiwa ka swiboho.

Tafula ra 36: Kungu ra nthhanu wa malembe na mipakaniso ya vutekaxiave bya HDSA eka vufambisi

Nkhetekanyo (Giredi Patterson)	HDSA ya Xiviri eka Vufambisi		HDSA leyi Kunguhatiweke eka Vufambisi							
	2022		2023		2024		2025		2026	
	% ya HDS A	Nhlay o HDSA	Nhlay o Hinkway o.	% ya HDS A	Nhlay o Hinkway o.	% ya HDS A	Nhlay o Hinkway o.	% ya HDS A	Nhlay o Hinkway o.	% ya HDS A
Vufambisi bya le henhlahenlia	71%	8	14	71%	8	14	71%	8	14	71%
Vufambisinkulu	55%	30	52	62%	34	52	63%	35	51	65%
Lava thwaseke hi ndlela xiphurofexinali na vativinkulu lava nga na ntokoto na vufambisi bya le xikarhi										
HDSA Hinkwayo	130	186		139	200		143	199		145

Lemukani leswaku tinhlayo leti i mikumbetelo naswona ti lawuriwa hi ndzima leyi khatsiwaka hi HDSA. Tifigara leti ti ta tiyisisiwa lembe na lembe naswona ti ta endliwa ti kumeka eka DMR. Kungu i ku hlayisa tifigara ta nkari wa sveswi tanihiloko se ti hundzile mpakaniso. Hambiswiritano, leswi a swi vuli leswaku ku a ku nga vi na ku cincia eka ndzima leyi khatsiwake hi vakamberiwa va HDSA. Mugodi wu ta tlhela wu cincanyana tifgara keti ku landzelela swilaveko swa Chatara ya Vucelamigodi Leyintshwa hi nkari lowu yi nga ta sungula ku tirha hawona.

Tafula 37: Vutekaxiave bya kungu ra matirhelo ra HDSA

XIENDLO	SWIPHAKERIWA	SIKU RA MPAKANISO
Ku hlela ntlawa wa titalenta va Palabora wa le ndzeni wa vatisihi eka vakamberiwa va HDSA na va vavasati lava nga vuswikoti ku hatlisisa ku va va nghena eka swiyimo leswi, hi ku fambisana na kungu ra ntlakuso wa ntirhovutomi na nhluvukiso wa swikili.	Vakamberiwa va HDSA na va vavasati lava kumiweke va ri na vuswikoti bya nhluvukiso na ntlakuso ku va va nghena eka swiyimo leswi.	Swi ya emahlweni
Ku hlela ntlawa wa titalenta ta le handle wa vaakandhawu va miganga eka Vakamberiwa va HDSA na va vavasati lava nga na vuswikoti bya ku leteriwa na nku tlakusiwa ku nghena eka HRDP ya Palabora.	Vakamberiwa va HDSA na va vavasati lava kumiweke va ri na vuswikoti bya nhluvukiso na ntlakuso eka nongoloko wa Palaborwa.	Swi ya emahlweni
Ku pfuxeta kungu ra havexerisamatimba ku fikelela mipakaniso eka nkahi wo lehanyana swi ri karhi swi lawuriwa hi vuleteri, ku dyondzisiwa ntirho na ku tlakusiwa ka tiHDSA na vavasati kusuka eka tilevhele ta le hansi endzeni ka Palabora, na kusuka emigangeni, ku nghena eka swiyimo leswi. Ku kanerisana na DMR ku tiyisisa leswaku ku ku na vulemuki bya vona na ndzetelo eka phuroseya ndzingano wa ku thoriwa ya Palabora.	Kungu ra havexerisomatimba ra HDSA na vavasati leri pfuxetiweke. Ku vulavurisana hi leswi na DMR na ku kuma mpfumelélo SOCIAL AND LABOUR PLAN APPROVED 2024-05-30 LIMPOPO REGION	Swi ya emahlweni
Ku kuma na ku thola vakamberiwa va HDSA na va vavasati lava ringanelaka kusuka eka tiindhasitiri na tikhamphani tin'wana tanihgoza ro hetelela.	Kungu ra ku thola na vakamberiwa lava nga na vuswikoti eka swiyimo leswi.	Swi ya emahlweni
Ku hluvukisa nongoloko wa vuleteri bya miganga eka vakamberiwa va le handle kusuka eka miganga ya le ndhawini na ya kwala kusuhi ku pfala swiyimo leswi, loko vatisihi va le ndzeni va tshuka va nga ringanelangi eka swiave swa vufambisi.	Nongoloko wa vuleteri bya miganga/havexerisomatimba wa miganga.	Lembe na lembe.
Vuvekatihlo na nsimeko wa kungu ra ndzingano wa ku thoriwa	Ndzima leyi khatsiweke hi ku landza mipakaniso leyi hlamuseriweke.	Swi ya emahlweni

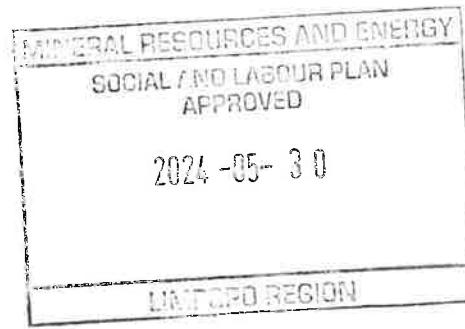
Tafula ra 38: Kungu ra ntithanu wa malembe na mipakaniso ya vutekaxiave bya vaxisati ePalabora

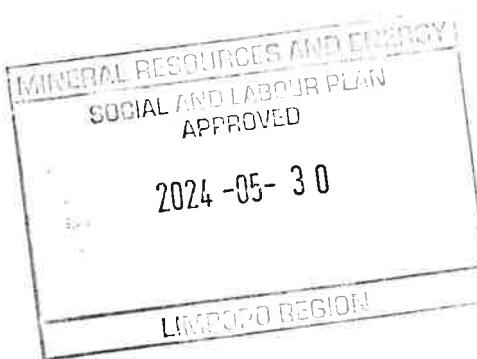
Nkhetekanyo (Giredi Paterson)	Vavasati va Xiviri												Vavasati lava Kunguhatiweke												
	2022						2023						2024						2022						
	A	C	I	W	Vava sati Hink wav o	% ya Vavasa ti	Nhlai o Hinkw ayo.	A	C	I	W	Vava sati Hin kwa vo	% ya Vavasa ti	Nhlai o Hink wayo.	A	C	I	W	Vava sati Hink wayo.	% ya Vavasa ti	Nhlai o Hinkw ayo.	% ya Vavasa ti			
Vufambisi bya le henhlahenhlia	1	0	0	0	1	9%	1	4	0	0	0	4	29%	1	4	0	0	0	4	29%	1	4	0	0	
Vufambisinkulu	6	0	0	3	9	15%	9	10	0	0	3	13	15%	13	10	0	0	3	13	22%	13	10	0	0	
Lava thwaseke hi ndlela xiphurofexinali na vativinkulu	24	0	0	8	1	30%	33	33	0	0	22	55	51%	36	36	0	0	22	58	54%	59	36	0	0	
lava nga na ntokoto na vufambisi bya le xikarhi	Vatirhi lava nga na swikili swa xithekiniki na lava va thwaseke hi	209	4	0	47	2	25%	262	218	4	0	46	268	26%	270	270	4	0	43	311	30%	131	270	4	0
Ku tekiwa ka swiboho lava nga na	ka 253	1	1	4	0	21%	259	263	1	1	4	269	22%	269	302	1	1	4	308	25%	308	302	1	1	

Nkhetekanyo (Giredi Paterson)	Vavasati va Xiviri				Vavasati lava Kunguhatiweke				2024										
	2022				2023				2024										
	A	C	I	W	Vava sati	% ya Hink wav o	Nhlayo o Hink ayyo.	A	C	I	W	Nhlayo o Hink wayo.	A	C	I	W	Nhlayo o Hink sati	% ya Vavasa ti	Nhlayo o Hink ayyo.
na hi ku ya hi mavonelo																			
Vavasati Hinkwavo	493	5	1	62	3	20.8%	564	528	5	1	75	609	589	616	5	1	72	86	512
Nhlayo tiphesente nkhetekanyo wa rixakangohe																			

A= Muafrika; C=Mukhaladi; I=Muindiyā; W=Mulungu

Nkhetekanyo (Giredi Paterson)	Vavasati lava Kunguhatiweke				Vavasati lava Kunguhatiweke				2026					
	2025				2026				2026					
	A	C	I	W	Vavasat i Hinkwa vo	% ya Vavasat i Hinkwa vo	Nhlayo o Hinkway o.	A	C	I	W	Vavasati o Hinkw o	% ya Vavasati o Hinkw o	Nhlayo o Hinkwayo.
Vufambisi bya le henlahenla	4	0	0	0	4	29%	1	4	0	0	0	4	29%	1
Vufambisinkulu	16	0	0	3	19	32%	19	16	0	0	3	19	32%	19

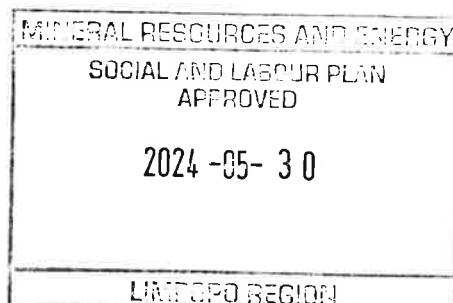

Nkhetekanyo (Giredi Paterson)	Vavasati lava Kunguhatiweke						Vavasati lava Kunguhatiweke						
	2025			2026			2025			2026			
	A	C	I	W	Hinkwavo	% Vavasati	A	C	I	W	Hinkwavo	% Vavasati	
Lava thwaseke hi ndlela xiphurofexinali na vativinkulu lava nga na ntokoto na vufambisi bya le xikarhi	37	0	0	22	59	55%	60	37	0	0	22	59	55%
Vatirhi lava nga na swikili swa xithokiniki na lava va thwaseke hi swa tidyondzo, vufambisi bya le hansi,	280	4	0	42	326	31%	328	280	4	0	42	326	31%
Ku tekiwa ka swiboho ka lava nga na swikili swa hafu na hi ku ya hi mavonele	319	1	1	4	325	27%	325	319	1	1	4	325	27%
Vavasati Hinkwavo	656	5	1	71	733		733	656	5	1	71	733	733
Nhlayo tiphesente nkhetekanyo wa rixakangohe	hi	hi	hi	hi	hi	hi	hi	hi	hi	hi	hi	hi	hi

A = Muafrika; C=Mukhaladi; I=Muindiya; W=Mulungu

Vutekaxiave bya vavasati

Ku ololoxa swiphiqo swa khale swa Afrika-Dzonga, leswi swi vangeke vunyingi bya Maafrika-Dzonga ku tsan'wiwa eka ku teka xiave eka ikhonomi ya ntolovel, ngopfungopfu vavasati, Palabora ya tiboha ku katsa vavasati eka nhlayo ya vatirhi, leswi swi voniwa hi ku tirhisa xiymo xa nkarhi wa sweswi xa 20.8% ta vuyimeri bya vavasati emugodini hinkwawo, ndzima leyinene kusukela hi 2018. Chatara ya Migodi leyintshwa yi tshikelela vuyimeri bya vavasati eka tilevhele hinkwato, Palabora yi na komiti ya ndzingano wa ku thoriwa leyi yi nga ta tiyisisa leswaku vavasati va yimeriwile eka swiyimo leswi hi ndhavuko a swi tekiwa swi ri swa vaxinuna ntsena, hl. ku tiyisa leswaku vavasati va thoriwa eka swiyimo swo hambanahambana swa Mugodi. Palabora se yi landzerile milawu hi 10% ta nhlayo ya ximfumo leyi pfumeleriwaka ya vatirhi ya vavasati lava nge ka vucelamigodi tanihilaha swi laviwaka hakona hi MPRDA.

XIYENGE XA 3

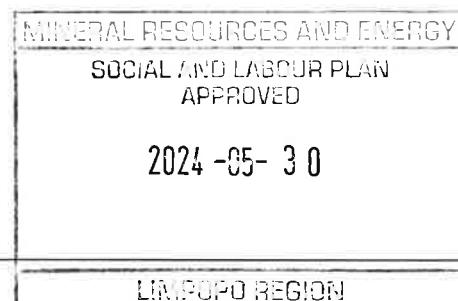
NONGOLOKO WA NHLUVUKISO WA IKHONOMI YA MIGANGA

Xinawana xa 46 (c)

3. NONGOLOKO WA NHLUVUKISO WA IKHONOMI YA MIGANGA (LEDP)

Xinawana xa 46 (c)

Vundzhaku na Endlelo

Vundzhaku

Ku ringana 35 wa malembe Palabora Copper yi tirhisile Palabora Foundation tanhi ejensi yo simeke tiphurojeke ku kota ku pfuneta hi Ajenda ya Hundzuluxo wa Palabora Copper. Tanihi voko ra Khamphani ra Vutihlamuleri byo Vuyerisa Vaaki bya Khamphani, Palabora hakanyingi yi sayina Mitwanano ya levhele ya Vukorhokeri ya lembe na lembe na Fawundexini ku simeka tiphurojeke ta nhluvukiso wa ikhonomi ya miganga leyi yi heleke hi Mawuwana hi 2022. Kusukela loko ntwanano ku fikile emakumu, sweswi yi engeterile vuswikoti bya yona bya ku simeka tiphurojeke ta le migangeni hinkwato endzeni ka nhlangano. Kungu i sungula hi vutalo, ku simeka, ku veka tihlo na ku hundzisela tiphurojeke hinkwato endzeni na ku nga tirhisi vandla ra vunharhu ku simeka.

Endlelo

Swiyenge leswi landzelaka leswi nga na micingiriko ya xiqhinga leyi vumbaka masungulo ya HRDP ya Palabora. LEDP yi ta lava ku kondletela ku fambelanisiwa na ku katsiwa ka Palabora eka mapfhumba ya LED ya IDP ya BPLM.

Tidokhumentekulu leti landzelaka ti ta vumba masungulo ya LEDP ya Palabora:

- BPLM IDP (Xiengetelwa xa 1.1)
- Kungu ra Tiyindlu na Swiyimo swa Vutshamo (leri khomanisiweke eka Xiengetelwa xa 3.2);
- Pholisi ya Maxavelo ya Tinhundzu na Vukorhokeri (leyi khomanisiweke eka Xiengetelwa xa 3.3); na
- Pholisi ya Nhluvukiso wa Mabindzu na Vaphakeri (Xiengetelwa xa 3.4);
- Pholisi ya Hundzuluxo (Xiengetelwa xa 3.5);

Nkongomo wa LEDP ya Palabora ya 2023 – 2027 wu ta va hi mayelana na:

- Ku simeka LEDP ya Palabora eka miganga ya le kusuhi na yo rhumela vatirhi, hi ku fambisana na IDP ya BPLM,
- Ku yisa emamhlweni tiphurojeke ta LED ta nkarhi wa sweswi, na ku tumbuluxa tiphurojeke ta LED tintshwa, leti ti kongomisaka eka nhluvukiso wa swimakiwakulu, ku nyikiwa ka vukorhokeri bya masungulo, ku herisiwa ka vusweti, nhluvukiso wa swikili na ku nyikiwa ka dyondza emigangeni,

- Ku engeteriwa ka tilevhele leti kumekaka eka HDSA na tilevhele ta maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri leti kumekaka emigangeni ya mugodi, na
- Ku kondleteriwa ka ku tumbuluxiwa ka van'wamabindzu exikarhi swirho swa miti swa vatirhi na le xikarhi miti yin'wana le migangeni ya le kusuhi na yo rhumela vatirhi ya Palabora.

3.1 Vuxokoxoko bya Vanhu na Ikhonomi bya Vundzhaku

Xinawana xa 46 (c) (i) na (ii) (a)

Manghenelo

Vuxokoxoko bya vanhu na ikhonomi bya vundzhaku lebyi koxometiweke eka ndhawu ya ntirho ya Palabora byi nyikiwile eka Kungu ra Nhluvukiso leri Pfanganisiweke ra Masipala leri khomanisiweke eka Xiengetelwa xa 1.1. IDP leyi a yi simekiwile eka vutekaxiave bya mani na mani na ndzavisiso wa le khomphyutara wa vuxokoxoko bya vanhu na ikhonomi na maqhinga ya nhluvukiso (i.e. Nhlangano wa Tinhlayonhlayo wa Afrika-Dzonga, tilDP, Data ya Nhlayelo wa Vanhu na Bodo ya swa Mindzilekano ya Masipala). Vulavisiya bya le ka khomphyutara byi katsa ku lavisisiwa ka tidokumente ta IDPA ya BPLM na ya MDM hi xikongomelo xa ku kuma mitlhontlo na swirhangana swa le mbangu.

Ndzavisiso lowu wu tlhela wu katsa vatirhi va Palabora naswona wu na xikongomelo xa ku kumisia muxaka wa ntirhisano na mugodi na vatirhi na vaakandhawu. IDP leyi yi paluxa nkhumbo wa vanhu na ikhonomi lowu koxometiweke wa Palabora eka miganga ya le kusuhi na yo rhumela vatirhi na le ka BPLM na MDM. Data ya xifundza kusuka eka masipala hi pfanganisiwie na data ya miti ya vanhu na ikhonomi kusuka eka vutekaxiave bya mani na mani.

Ndhawu ya ntirho

Palabora yi tshame eka BPLM leyi yi welaka endzeni ka MDM eka Xifundzakulu xa Limpopo.

Tindhawu to rhumela vatirhi

Ntlhantlo lowu koxometaka wa tindhawu to rhumela vatirhi wu nyikiwa eka Palabora eka Tafula ra 2. Hi ku landza SLP, ndhawukulu yo rhumela vatirhi leyi lavaka ku tikatsa eka mugodi eka LED na IDP leyi faneleke, yi ntlawahatiwa tanahi masipala wa miganga laha kutlula 80% ta vatirhi va mugodi va tshama kona swa nkarhi hinkwawo.

Hi ku ya hi data leyi kumekaka eka Tafula ra 2, BPLM havumbirhi i murhurheli na ndhawukulu yo rhumela vatirhi, 90% ta vatirhi lava tshamaka swa nkarhi hinkwawo eka xifundza lexi. Vatirhi lava va humaka eka miganga leyi landzelaka endzeni ka BPLM – 33.4% kusuka eNamakgale, 32.9% kusuka ePhalaborwa na kwalomu ka 16.2% kusuka eLulekani.

Hikokwalaho, Palabora yi fanele ku tikatsa eka migingiriko ya nhluvukiso wa vanhu na ikhonomi kumbe tiphurojeke ta LED leti nga endzeni ka BPLM, tanihileswi mugodi wu kumaka kutlula 80% ta vatirhi va wona kusuka eka masipala lowu wa miganga.

Kungu ya matirhelo yi komba zoni ya nkongomo wa LEDP ya Palabora

Zoni ya nkhumbo na tindhawu ta nkongomo ta LEDP ya Palabora, hi ku ya hi swilaveko swa MPRDA, yi ta va eka BPLM, endzeni ka MDM.¹

Kungu ra Matirhelo ra 1: Ndhawu ya masipala lowu rhurhelaka na ndhawukulu yo rhumela vatirhi ya Palabora i BPLM endzeni ka MDM. Endzhakukaswona, LED ya Palabora LED yi ta kongomisa eka tindhawu leti nga endzeni ka masipala lowu. Endlelo leri ri seketeriwa ku ya emahlweni hi ntiyiso wa leswaku ndhawukulu yo rhumela vatirhi eka Palabora i BPLM (90%).

Kungu ra Matirhelo ra 2: 10% leti nga sala mitirho ya vatirhi kusuka ePalabora ti hangalasiwa hi ku anama exikarhi ka timaspala letin'wana ta BPLM (yelanisa eka **Tafula ra 2**). Hikowalaho, mapfhumba ya SLP ya ta lava ku ya emahlweni ya havexerisa matimba mitirho ya vatirhi lava ku nghenelela eka micingiriko ya SLPeka timaspala ta miganga leti khumbekaka tin'wana.

3.2. Nkhumbo wa vanhu na ikhonomi wa ntirho eka muganga wa mugodi na micingiriko ya ikhonomi

Xinawana xa 46 (c) (ii) (b)

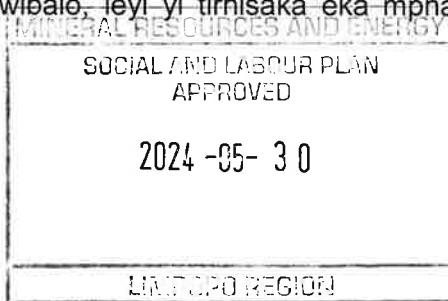
Xiyimo xa andlalelo

Masipala wa Ba-Phalaborwa wu na kwalomu ka 168 000 ya vanhu hinkwavo, na kwalomu ka 42 111wa miti. Vatshami va hangalakisla na tindhawu ta nhungu; Lulekani, Namakgale, Doroba ra Phalaborwa, Majeje, Maseke, Makhushane, Mashishimale na Selwane.

Nkhumbo

Hi nkarhi wa ntirho wa mugodi, vaakandhawu va le migangeni va nyikiwa mitirho na vukorhokeri byo hoxa xandla eka ntirho wa mugodi. Eka xiyimo xa Palabora, nkhumbo wa vanhu na ikhonomi eka BPLM wu le henbla hi ndlela yo tiviana eka swivangelokulu leswi landzelaka:

- kwalomu ka 4 000 wa vanhu ha khumbiwa hi ku kongoma hi mugodi hikwalaho ka vutshemberi eka malinghenya kusuka eka mugodi lowu. Vatirhi va Palabora va huma ngopfungopfu ediribeni ra Phalaborwa, Namakgale na Lulekani na le ka tindhawu ta le matikoxikaya ta le kusuhi. Eka xikalo xo angarhela, vatirhi va kumeka kusuka eka miganga leyi nga endzeni ka rhadiyasi ya 60 wa tikhilomitara ya mugodi.
- Ku kumbeteriwa leswaku 20% tin'wana vanhu hinkwavo va BPLM va tshembela hi dlela nga kongomiki eka mugodi lowu ku kuma mphakelo wa malinghenya, ku nga va hikwalaho ka ku nyikiwa ka vukorhokeri/tinhundzu eka mugodi lowu, kumbe hikwalaho ka malinghenya leyi horiwaka kusuka eka micingiriko ya ikhonomi ya swintirhwana.
- BPLM yi nghenisa malinhlengeleto ya henbla hi ndlela yo tiviana kusuka eka Palabora hi xivumbeko xa tihakelo ta masipala na swibalo, leyi yi tirhisaka eka mphakelo wa

swimakiwakulu swo tala, ku nyikiwa ka vukorhokeri na nhluvukiso wa vaakandhawu va le migangeni.

- PLM, na MDM, ta vuyeriwa kusuka eka Palabora hi ku ya hi ku herisiwa ka vusweti, nhluvukiso wa swikili na swivandlanene swa dyondzo.

Ku tumbuluxiwa ka rifumo ra ikhonomi ka BPLM ku xakelanisiwa hi ndlela leyi nga hambanisekiki na mitirhokulu ya vucelamigodi yinharhu: Palabora, Foskor na Stibium. Mitirho leyinharhu yi vumba ntalo wa 80% ta swihumesiwa swa ikhonomi eka ndhawu leyi. Hikokwalaho, nkhumbo wa vanhu na ikhonomi wa ku pfariwa ka wona loku nga humeleta ku ta tikisela ndhawu ya le migangeni na mpfhukeni eka swifundza swin'wana.

Hi ku engetela eka vuhoaxandla eka ikhonomi, Palabora yi tlhela yi hakeleta mitsengo yo tivikana eka swibalo swa lembe na lembe, ku katsa leswi landzelaka: swibalo swa swikili, UIF, VAT ya Khamphani, gezi, mati Vuhlanganisi bya Tiqingho na tihakelo ta masipala na swibalo.

Swi fanele ku tlhela swi tshikeleriwa leswaku Palaborwa hi yona muhumesi a ri yexe wa koporo leyi basisiweke eAfrika-Dzonga, naswona yi tibohile ku phakela makete wa laha tikweni yi nga si rhumela ematikweni mambe. Hambiswiritano, loko Mugodi wo yima ku tirha, Afrika-Dzonga yi ta va muxavi wa koporo kusuka eka matiko mambe hi nxavo wo durha kutlula wa tinhundzu leti yi ti rhumeleke ematikweni mambe.

3.3. Magoza ya ku tirhana na tiyindlu na swiyimo swa vutshamo

Vunyingi bya vatirhi va Palabora i vaakandhawu naswona va na tiyindlu ta midyangu ta ntoloveloo ta kahle. Tiyuniti ta mindyangu ti tumbuluxiwile, naswona loko swi te tano ku hava tihositele. Palabora yi ya emahlweni yi kondletela vun'wini bya tiyindlu hi ku humeleriwa swivandlanene swa vatirhi ku kuma tiloni ta tiyindlu laha ti lavekaka, malimpfuneto ya tiyindlu yi tlhela yi nyikiwa vatirhi hi ku fambisana na pholisi leyi, vatirhi vo tala va xavile tiyindlu ta vona vini ePhalaborwa na le ka xifundzatsongo xa le kusuhi, hi ku tirhisa timalimpfuneto ta xikweleti xa yindlu ta khamphani. Vatirhi hinkwavo va fikeleta eka timalimpfuneto ta tiyindlu hi xikongomelo xa ku pfuneta vatirhi ku kuma vun'wini bya tiyindlu ta vona. Vatirhi lava nga si tekaka/tekiwaka va tshama ku nga va etifuleteni to rhenta ePalaborwa, kumbe eka vurhurhelo bya tibachelara lebyi nga etindhawini ta le kusuhi to tanahi eNamakgale, Lulekani, Makhushane, Mashishimale, Majeje, swi ri karhi swi lawuriwa hi xihlawuriwa xa mutirhi. Kusukela hi Khotavuxika 2008, vatirhi hinkwavo va va kuma malimpfuneto ya tiyindlu ya masungulo yo engetela leyi yi kanerisaniweke tanahi xiphemu xa mikanerisano yo tivikana

Palabora yi ya emahlweni yi nyika vatirhi va yona na miti ya vona mfikelelo wa nhlayiso wa rihanyo wa masungulo hi ku tirhisa tliliniki ya mugodi, na Fawundexini ya Palabora eka miganga yo rhumela vatirhi. Palabora yi tlhela yi hakeleta tihakelo ta vutshunguri ta vutshunguri bya xidokodela bya le xibedhlele leswi nga riki swa mfumo lebyi fambelanaka na timbanga na swiphiqo swa rihanyo swo tivikana swa vatirhi va yona. ~~Palabora yi na nongoloko wa HIV/AIDS~~ APPROVED
APPROVED

2024 -05- 30

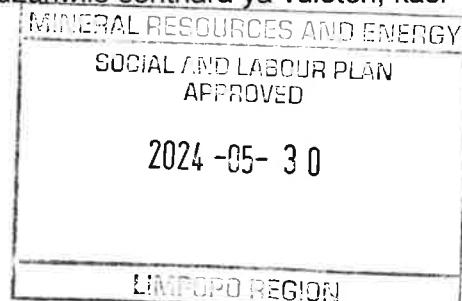
LIMPOPO REGION

Hi nkarhi wa va1990 na le masungulweni ya va2000 Palabora Copper yi xavisele vunyingi bya tiyindlu ta yona eka vatirhi va Palabora lava a va tshama etindlwini toleto. Kutafika sweswi rifuwo ieri nga sala, hinkwaro ieri kumekaka Phalaborwa, ri hi ndlela leyi landzelaka:

-7 wa tiyindlu (ta tikamara to etlela na ti3 na ta 4) – yi1 yi hundzuriwile senthara ya vuleteri, kasi yi1 yi hundzuriwile muako wa vutshunguri.

-20 wa tifulete (ta tikamara to etlela ti3)

14 wa vutshamo lebyi byi tirhisiwa hi vatirhi va Palabora.

Malimpfuneto yo rhenta

Eka matshalatshala yo pfuneta vatirhi va tibende ta lava ha ku thoriwaka na va le henhla ka vona, vurhurhelo byo rhenta bya munhu byi pfunetiwa hi mali eka nkarhi wa 6 wa tin'hweti hi mali yo rhenta ya R1000 hi n'hweti. Endzhakukaswona mali yo rhenta leyi fambelanaka na makete eka vutshamo yi avanyisiwa hi tin'hweti ta khumembirhi leti landzelaka.

Mpfuneto wa timali ta swa xinawu

Khamphani yi pfuneta hi 10% ta mali ya mafambiselo eka nxavo wo xava wa vutshamo, lowu pimiweke kufika eka R750, 000.00. Khamphani yi ta vuyisa 50% ta mali ya mafambiselo kusuka eka salari ya mutirhi eka nkarhi wa malembe mambirhi naswona yi ta herisa 505 leyi nga sala 50%.

Malimpfuneto ya xikweleti xa yindlu

Vatirhi lava va nga na yindlu leyi tsarisiweke hi vito ra vona va fikele malimpfuneto ya xikweleti xa yindlu ya n'hweti na n'hweti.

Yuniti ya Mpopelo wa Miholo ya 1 - R 600

Yuniti ya Mpopelo wa Miholo ya 2 - R 820

Yuniti ya Mpopelo wa Miholo ya 3 - R 770

Vatirhi - R1, 245

Malimpfuneto ya tiyindlu

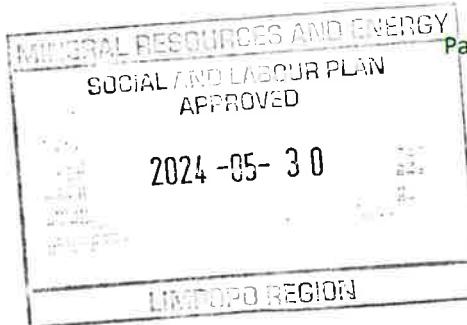
Vatirhi hinkwavo va fikelela malimpfuneto ya swa tiyindlu ya n'hweti na n'hweti hi ndlela leyi landzelaka:

B1-B5 - R1,231

C1 - R1,231

C2-C5 - R1,600

D1 - R2,500

D2	-	R2,800
D3-E2	-	R3,500

Nhlayiso wa rihanyo

Palabora yi ololoxa timhaka ta nhlayiso wa swa rihanyo ta vatirhi va yona hi ndlela ya magoza lama landzelaka:

- Ku yelanisa eka kungu ra tiyindlu na swiyimo swa vutshamo leri nga eka Xiengetelwa xa 3.1,
- Hi ku tirhisa nongoloko wa HIV na AIDS wa Miganga wa Phelang,
- Ku yisa emahlweni Pfhumba ra vulemukisi wa HIV/AIDS,
- Ku yisa emahlweni nongoloko wa VCT,
- Ku yisa emahlweni ku nyika ka timali eka minongoloko ya tihakelo ta swa vutshunguri bya nkarhi lowu taka lebyi nga tshukaka byi va kona na ya nseketelo wa vatirhi,
- Ku tumbuluxa vulemukisi exikarhi ka vatirhi na vahlayisiwa va vona eka ntirhiso wa miako ya nhlayiso wa swa rihanyo ra masungulo leswi tumbuluxiweke hi mfumo wa miganga wa le ndhawini leyi,
- Ku humelerisa mfikelelo wa nhlayiso wa swa rihanyo ra masungulo eka vatirhi hinkwavo xikan'we na vahlayisiwa va vona, ku katsa na lava va nga eka tindhawu to rhumela vatirhinyingi,
- Ku kambela nkarhi na nkarhi risima, hakelo na vufaneli bya vukorhokeri na mpimo/matirhelo ya murhi lowu nyikiwa etliliniki ya mugodi,
- Ku yisa emahlweni minongoloko ya nhlayiso wa swa rihanyo eka Senthara ya Rihanyo ya Phelang, pfhumba ra Fawundexini leri ri tirhaka tanihi tliliniki ya mugodi, leyi yi nga pfuleka eka havumbirhi bya vatirhi na vaaki va le mugangeni, na
- Ku nyika minongoloko ya dyondzo eka vatirhi na miganga hi mayelana na hilaha ku nga ololoxiwaka hakona timhaka leti khumbaka nkunguhato wa mindyangu, nkhongotelo wa vukati na tinhlokomhala leti fambelanaka.

Magoza ya ku antswisa mphamelo lowu nyikaka rihanyo

Xinawana xa 46 (c) (v) xi lava leswaku migodi yi endla magoza ya va kona ku tiyisisa leswaku vatirhi va na mfikelelo wo ringanelo wa madyelo lama ringanerisiweke kahle na swakudya. Palabora ya tiboha ku antswisa mphamelo lowu nyikaka rihanyo wa vatirhi va yona hi ku fambisana na mipimo leyi hlamuseriweke hi Chembara ya Migodi na mipimo ya swa rihanyo leyi amukeriwaka etikweni hinkwaro. Bindzu leri nga ehansi ka vun'wni bya vantima ra 100% ri nyikiwile ntsakelo ku tirha ekhefini. Bindzu leri i ra Thirasiti ya Miganga leyi yi nga ehansi ka vun'wni bya ntlhanu wa Valawuri va Mifumoxivongo va Phalaborwa. Palabora yi tiyisisile leswaku:

- Swakudya Iswi kumekaka ku xavisiwa endhawini ekhefini i swa xilaveko xa madyelo yo ringanelo,

- Swakudya leswi swi nyikiwaka hi hakelo leyfikelelekaka eka vatirhi hinkwavo va Palabora,
- Mfikelelo wo ringana wa vatirhi hinkwavo eka ku nyikiwa ka swakudya hi nkarhi wa tiawara to tirha,
- Dyondzo eka vatirhi na mindyangu ya vona hi mayelana na nkoka wa mphamelo lowu nyikaka rihanyo wo ringanelna ku va lowu faneleke, hi ndlela ya kungu ra vulemukisi bya mphamelo lowu nyikaka rihanyo,
- Makambelelo ya nkarhi na nkarhi ya risima ra swakudya na ku dya ka madyelo ka vatirhi lava va nga tirhisiki khefi leyf.

3.4. Tiphurojeke ta swimakiwakulu na ku herisiwa ka vusweti

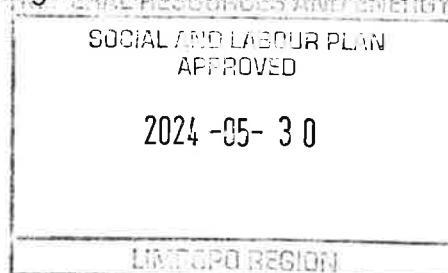
Endlelo

LED i endlelo ro yisa eka nhluvukiso wa ikhonomi leri ri pfumelela na ku khutaza vaakandhawu va miganga, mfumo na sekitara leyf. nga riki ya mfumo ku tirhisana ku fikelela ku kula ka ikhonomi loku yisekaka emahlweni na nhluvukiso, hikwalaho ka sweswo ku kondleteriwa mivuyelo ya ikhonomi na risima leri antswisiweke ra vutomi eka vatshami hinkwavo eka ndhawu ya masipala wa miganga yihi kumbe yihi. Palabora yi kondletela hi ku kongoma tiphurojeke ta LED, vukorhokeri bya masungulo, swivandlanene swa Nhluvukiso wa Swikili na Dyondzo eka vanhu lava nga emigangeni ya BLM na leyf nga ekusuhi.

Nhluvukiso wa Palabora wu ya emahlweni wu leteriwa hi tidokhumente to aka to hlayanyana leti ti katsaka Chatara ya Vucelamigodi, Makungu ya hina ya swa vanhu na Vatirhi na milawu ya wona vuakatiko bya khamphanikulu. Eka ntshanu wa malembe lama nga hundza 2018 kufika 2022, Palabora yi vejisile R125 wa timiliyon eka tiphurojeke ta nhluvukiso wa miganga leyf nga rhendzela mitirho ya yona. Milawu ya mabindzu ya Palabora yi seketela ntirhokulu wa yona, mikhuvanene, na muxaka bya vakhomaxiave. Tanihi khampani, hi lava ku tumbuluxa nkoka wa vatirhi na mindyangu ya vona xikan'we na miganga na mukhomaxiave un'wana, xikongomelokulu xa xinakulobye xolexo ku nga ku tiyisisa ntwisisano na ku tiyisa vuxaka bya ntirhisano. Vakhomaxiave va hina va katsa, mfumo, kusuka eka levhele ya masipala kufika eka levhele ya xifundzakulu, kufika eka levhele ya rixaka.

Swikongomelo swa LED

- Ku seketela na ku kotisa nhluvuko wa vantshwa, vavasati na vatsoniwa ku teka xiave hi ndlela yo gingirika eka minongoloko ya nhluvukiso wa ikhonomi ya le migangeni;
- Ku tumbuluxa mitirho ya nkarhi wo leha;
- Ku hlohlotela ku kula ka ikhonomi leyf kongomisaka eka sekitara;
- Ku tiyisa nkhomano exikarhi ka mabindzu lamatsongo; na
- Ku teka xiave eka mikanelo ya xiqhinga na Masipala wa Ba-Phalaborwa hi mayelana na ku vumbiwa ka nongoloko na makungu swa nhluvukiso wa ikhonomi ya le migangeni.

Xiyimo xa andlalelo

Palabora yi na vutiboheleri bya nkarhi wo leha eka nhluvukiso wa vanhu na ku havexerisa matimba emigangeni leyi nga eka BPLM. Palabora yi akile vuxaka byo tiya na mfumo wa miganga, valawuri va ndhavuko na miganga, lebyi simekiweke eka nkavuciva, ntshembano, nxiximano na nkanerisano wo gingirika.

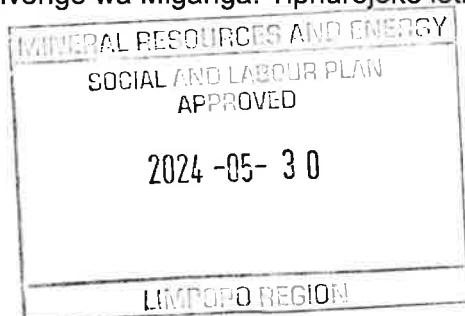
Palabora yi na xikongomelo xa ku pfuneta vaakandhawu va le migangeni ku va va titshemba, hi ndlela ya:

- Tiphurojeke ta LED Tiphurojeke ta swa Vupfhumba, hl. minongoloko yo herisa vusweti,
- Dyondzo (Nhluvukiso wa Swikolo Hinkwaswo, Minongoloko wa Nseketelo wa vadyondzi, Dyondzo ya Vutsongwana na Dyondzo swa Mbangu),
- Vuleteri bya Nhluvukiso wa Swikili
- Rihanyo ra Miganga (HIV na AIDS),
- Vutekaxiave bya LED na bya Vupfhumba, na
- Tiphurojeke ta Nhluvukiso wa Ikhonomi ta Xikalo Lexitsongo.

Tafula ra 39: Kungu ra matirhelo ra nsimeko wa tiphurojeke ta LED

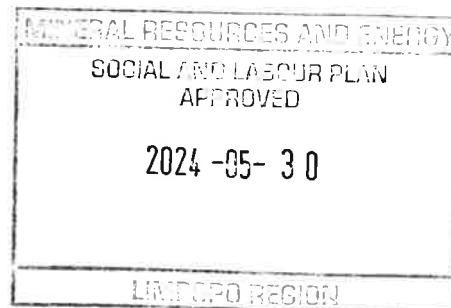
XIENDLO	SWIPHAKERIWA	SIKU RA MPAKANISO
Andalo wa ximfumo wa SLP ya Palabora eka vayimeri va BPLM, na mikanelo ya tiphurojeke ta SLP. Makanelwa ya ximfumo ya nhlengeletano.	Nhlengeletano na BPLM. Makanelwa ya ximfumo.	Swi ya emahlweni
Nsimoko lowu yisiwaka emahlweni wa tiphurojeke ta LED na nkanerisano wa nkarhi na nkarhi na vayimeri va BPLM, DMR, valawuri va ndhavuko, vayimeri va miganga na vakhomaxiave van'wana.	Nsimoko wa tiphurojeke ta LED. Makanelwa ya nkarhi na nkarhi ya nhlengeletano.	Swi ya emahlweni
Ku koka rinono ra timali ta vanyikeri kusuka eka mavandla man'wana eAfrika-Dzonga na misava hinkwayo, ku antswisa nhluvukiso wa swa vanhu na ikhonomi eka BPLM.	Swihlawuriwa swa timali ta vanyikeri swin'wana.	Swi ya emahlweni

Tiphurojeke ta Nhluvukiso wa Swimakiwakulu na Ikhonomi ya le Migangeni leti faneleke ku tumbuluxiwa kusuka hi 2023 ti hlawuriwile kusuka eka IDP ya BPLM na hi ku tirhisa nkanerisano na Vaakandhawu na Mfumoxivongo wa Miganga. Tiphurojeke leti hi leti landzelaka:

Vaakandhawu (Mfumoxivongo) va rhumele Tiphurojeke ta 2023 kufika 2027:

Mfumoxivongo	Munhu loyi ku Tihlanganisiwaka na Yena	Tiphurojeke leti Komberiweke	Ntsengo wa Tiphurojeke lowu Kumbeteriweke
Mfumoxivongo wa ka Selwana	Modjela T 060 324 0749 selwanatraditional council@gmail.com	1. Mpfxeto wa Xikolo xa Phurayimari xa Selwana na ku akiwa ka Senthara ya Mphamelonene yintshwa (Muako wa Xitanga) 2. Ku akiwa ka Senthara ya Mphamelonene yintshwa (Muako wa Xitanga) na 2X Swihambukelo swa Xikolo xa Phurayimari xa Madjadi 3. Ku akiwa ka Gondzo ra Xikontiri ra 3km rintshwa (Feyisi ya 2) 4. Ku pendiwa, ku pfuxetiwa, na ku akiwa ka Buloko ya Mafambiselo yintshwa eka Xikolo xa le Henhla xa Makikele	5,000,000.00 5,000,000.00 47,560,372.89 8,200,000.00
Mfumoxivongo wa ka Mashishimale	R Shayi 081 089 5856	5. Ku akiwa ka Xikolo xa le Henhla xa Vuthekiniki xintshwa eka Muganga wa ka Mashishimale	13,000,000.00
Mifumoxivongo ya ka Majeje	P Mabobo 072 310 1397 / 071 658 1659	6. Ku akiwa ka Senthara ya Vuhungasi ya Miganga yintshwa (Mitlangu na Timbala ta Mitlangu) 7. Ku Akiwa ka Gondzo ra Xikontiri na ro Phevhwiwa ra 3km - Gondzo ra Xikontiri 2km na gondzo phevhwiwa ra 1km kuya Eswilahlweni swa le Lulekani	5,000,000.00 18,000,000.00
Mifumoxivongo ya le Ba-Phalaborwa	L Malatji 083 875 1495	8. Ku Pfuxiwa ka Gondzo ra Xikontiri ra 5km eka Muganga wa ka Makhushane	9,000,000.00
Mifumoxivongo ya ka Maseke na Mashishimale	A Malatji 078 052 6547 & R Shayi 081 089 5856	9. Ku Pfuxiwa ka Gondzo ra Xikontiri ra 10,1 km na ku Akiwa ka Gondzo ra Xikontiri ra 13km (D4424) - Hi ku Tirhisana na RAL	50,000,000.00
Mifumoxivongo ka ka Majeje, Makhushane na Lokxi ra Lulekani	P Mabobo 072 310 1397 / 071 658 1659	10. Ku Pfuxiwa ka Gondzo ra Xikontiri ra 16,7 km (D8326) - Hi ku Tirhisana na RAL	50,000,000.00
		MITSENGO	210,760,372.89
		Nhlavoxikarhi ya 5 wa Malembe	42,152,074.59

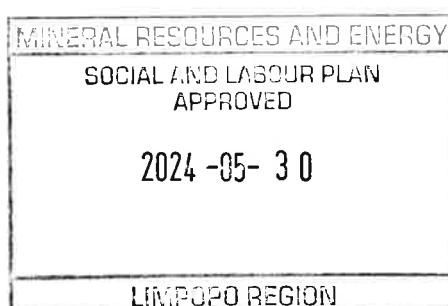

Masipala wa Ba-Phalaborwa wu kumile Tiphurojeke ta SLP leti nga hakeriwangiki ta 2023 kufika 2027:

Sekitara / KPA	Munhu loyi ku Tihlanganisiwaka na Yena	Tiphurojeke leti Komberiweke	Vavuyeriwa	Ntsengo wa Tiphurojeke lowu Kumbeteriweke	
Gezi	S Madiope - 0724513335 na G Sekgobela 0718786611	1. Ku nghanisiwa ka rhimotikhontirolo eka Switichitsongo swa gezi, ku antswisiwa ka swichigere na nsirhelelo	Doroba ra Phalaborwa	2 500 000,00	
		2. Ku Akiwa ka Layini yo Famba hi le Henhla ya 3km kusuka eka EXT 6 Spar		5 000 000,00	
		3. Ku antswisiwa ka switirhisiwakulu swa gezi kusuka eka feyisi yinwe kufika eka tifeyisi tinharhu		4 500 000,00	
		4. Ku Siviwa ka Switichitsongotsongo eka Doroba ra Phalaborwa		650 000,00	
		5. Ku Pfuxiwa ka Gondzo ra Xikontiri ra 1.8 km - Xitarata xa Chris Hani eka Lokixi ra Lulekani	Lokixi ra Lulekani	4 500 000,00	
		6. Switichi swa Tipompo ta Nkululo	Doroba ra Phalaborwa na Namakgale	14 614 432,02	
		7. Ku Pfuxiwa ka Gondzo ra Xikontiri ra 1km - Xitarata xa Desmond Tutu eNamakgale	Lokixi ra Namakgale	4 000 000,00	
		8. Ku Nyikiwa ka xigolonyana xa Mpfalagondzo lexi Fambafambaka lexi nga na switirhisiwa hi vutalo	Doroba ra Phalaborwa	700 000,00	
MITSENGO				36 464 432,02	
Nhlayoxikarhi ya 5 wa Malembe				7 292 886,40	

Yelanisa eka **Tafula ra 40** ku kuma Makungu ya Tiphurojeke koxometiweke eka tiphurojeke leti vuriweke laha henhla.

Tafula ra 40: Makungu ya tiphurojeke eka nsimeko wa tiphurojeke ta Swimakiwakulu na ta LED:

NOMBORO YA PHUROJEKE 1: MPFUXETO WA XIKOLO XA PHURAYIMARI XA SELWANA NA KU AKIWA KA SENTHARA YA MPHAMELONENE YINTSHWA (MUAKO WA XITANGGA)

VUNDZHAKU BYA PHUROJEKE NA VUANAMI BYA NTRHO

Selwana i muganga lowu ishamake kwalomu ka 50km ekule na doroba ra Phalabonwa. Muganga lowu wu na swikolo swa phurayimari swimbirri ntsena (Swikolo swa Phurayimari swa Selwana na Madjadj) Ieswi swi dingaka ku Korhokela muganga hinkwaxo. Xikolo xa Phurayimari xa Selwana eka nkari wa sweswi xi amukela ehenhla ka 600 wa vadyondzi kusuka emugangen. Xikolo lexi xi na xiphijo xa ku tala kutlula mpimo ka vana tanihleswi tiliasi yin'wana na yin'wana yi rhurhetaka kwalomu ka 45/50 wa vadyondzi. Xikolo lexi xi akiwilehi hi 1978 hikokwalaheo xi hlakarilie naswona a xi na senthara ya mphamelonene leyi antiswisiweke kumbe leyi lavekaka (Muako wa Xitanga). Ku na xidingo xa senthara ya mphamelonene yintshwa (tibuloko ti3 + Layiburari) na ku xi penda hi swakudyia leswi nga na nsivelamavabyi lowu nga farnela na ku phama xikolo hinkwaxo (tibuloko ti3 + Layiburari) na ku xi penda hi vunshwa ku kota ku languteka.

Xikombo lexi koxometiweke xa vuuanami bya ntirho:

Muako wa Xitanga - Tikamara ta vuhayiselo na vunyingi bya nhundzu na bya siku na siku, ndhawu yo lulamisela swakudyia, ndhawu yo swekela na ndhawu yo dyela, swihambukelo, ndhawu ya tibangi ta gasi, vupulambi na vutswongelo na ku bela lwangu na ku penda, ku endia txelufu.

Mpfuxeto - ku pfala makhumbi na ku hateela pende leyi nga kona eka tikamara to dyondzela hinkwato na buloko ya mafambiselo ehangle, ku phakela pende yintshwa hi ku ya hi mihihovo ya swilaveko swa xikolo na ku basisa na ku vekela mafasitere mantshwa laha swi kotekekaka.

SWIKOMBO SWA MATIRHELLO

- Ku aka Senthara ya Mphamelonene yintshwa eka Xikolo xa Phurayimari xa Selwana eka Muganga wa ka Selwana
- Ku phaniwa na ku pendiwa ka xikolo hinkwaxo (tibuloko ti3) + Buloko ya Mafambiselo.

MIGINGIRIKO

Nxaxamelo wa mikarhi / Lembe

Mpirmanyeto

Feyisi ya 1 – Mawuwana 2024 kufika Ndzati 2025

Tindzimakulu

Feyisi ya 1 – Mawuwana 2024 kufika Khotavuxika 2026

RIMBA RA MIKARHI – MPIMANYETO NA TINDZIMAKULU

2024

2025

2026

SWIKONGOMELO/NKHUMBO WA PHUROJEKE

- Pfuna vadyondzi va le mugangenku ku kuma swakudyia leswi nga na rihanyo, dyondzo yo antswa, na mbang wo dyondzelia lowu nga basa.
- Hi ku tirhisu phurojeke leyi, hi ta pfuneta nhluvukiso wa ikhonomi endzeni ka BPLM hi ku tlhela hi tumbuluxa mitirho ya vaakandhawu.
- Ku seketela minongoloko ya swimakiwakulu hi ku fambisanra na Kungu ra Nhluvukiso wa Rixaka

- Pfuna vadyondzi va le mugangenku ku kuma swakudyia leswi nga na rihanyo, dyondzo yo antswa, na mbang wo dyondzelia lowu nga basa.
- Hi ku tirhisu phurojeke leyi, hi ta pfuneta nhluvukiso wa ikhonomi endzeni ka BPLM hi ku tlhela hi tumbuluxa mitirho ya vaakandhawu.
- Ku seketela minongoloko ya swimakiwakulu hi ku fambisanra na Kungu ra Nhluvukiso wa Rixaka

SWIVANDLANENE SWA KU THORIWA / MÄJIRHO LEYI RANELEKE KU TUMBULUXIWA

- | MITLAWA
PAKANISIWAKA
(Vavuyeriwa):
Vaakandhawu | LEYI
NDHAWUXIDZI
BPLM, Muganga wa
ka Selwana | 20 wa vanhu va ta thoriwa, mpimohansi wa vantshwa ya 8 wa vaxisati va
vantima na 12 wa vanxuna |
|---|---|---|
| | | |

RIMBA RA MIKARHI – MPIMANYETO NA TINDZIMAKULU

SWIVANDLANENE SWA KU THORIWA / MÄJIRHO LEYI RANELEKE KU TUMBULUXIWA

- | MITLAWA
PAKANISIWAKA
(Vavuyeriwa):
Vaakandhawu | LEYI
NDHAWUXIDZI
BPLM, Muganga wa
ka Selwana | 20 wa vanhu va ta thoriwa, mpimohansi wa vantshwa ya 8 wa vaxisati va
vantima na 12 wa vanxuna |
|---|---|---|
| | | |

SWIVANDLANENE SWA KU THORIWA / MÄJIRHO LEYI RANELEKE KU TUMBULUXIWA

- Ku tivisa Ndzaawulo ya Dyondzo na ku kuma swikoxometo leswi lavekaka, Huvo ya Mfumoxivongo, BCF na Masipala ku katsa na vakhomaxiavenkulu van'wana.
- Ku hluvukisa vuuanmi bya xithekiniki bya phurojeke leyi na ku navetisa thendara leyi.

NOMBORO YA PHUROJEKE 1: MPFUXETO WA XIKOLO XA PHURAYIMARI XA SELWANA NA KU AKIWA KA SENTHARA YA MPHAMELONENE YINTSHWA (MUAKO WA XITANGA)	
<ul style="list-style-type: none"> Ku nyika vukorhokeri bya vuinjhiniyara byo tsunduxa ku tityisa leswaku phurojeke leyi yi hetiwa hi ndlela leyi humeletaka. Vuvekatihlo na nkambelo wa phurojeke kufikaloko yi hetiwa naswona endzhakukaswona yi nyikiwa vaakandhawu, BPLM na Ndzwawulo ya Dyondzo. Ku katsa van'watikontiraka va HDSA eka vuaki / ku pfuxiwa ka xikolo lexi. 	<p>Feyisi ya 2 – Hukuri 2025 – Khotavuxika 2026</p> <p>(Ku Phamiwa na ku Pendiwa ka Xikolo)</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku ahlula na ku kuma muphakeri loyi a nga humeletela na ku nyika kontiraka. Ku tumbuluxiwa ka ndhawu hi n'vatikontiraka na ku sunguriwa ka mitiho - Vukamberi bya n'hweti na n'hweti. Vukamberi lebyi yaka emahlweni hi PMC, BCF, TCF na BPLM.

NOMBORO YA PHUROJEKE 2: KU AKIWA KA SENTHARA YA MPHAMELONEENE YINTSHWA (MUAKO WA XITANGA) NA 2X SWIHAMBUKELO SWA XIKOLO XA PHURAYIMARI XA MADJADJI

VUNDZHAKU BYA PHUROJEKE NA VUANAMI BYA NTIRHO

Selwana i muganga lowu tshameke kwalomu ka 50km ekule na doroba ra Phalabonwa. Muganga lowu wu na swikolo swa phurayimari swimbirhi ntsena (Swikolo swa Phurayimari swa Selwana na Madjadjii) leswi swi dingaka ku kothokela muganga hinkawo. Xikolo xa Phurayimari xa Madjadjii eka nkarti wa sweswi xi na 13 wa vadyondzsi naswona xi rhurehela kwalomu ka 520 wa vadyondzki kusuka emugangen. Xikolo lexi xi tlhela xi va na xiphigo xa ku tala kuttula mpimo ka vana tanhileswi tiliasi yin'wana na yin'wana yi rhurhrelaka kwalomu ka 45/50 wa vadyondzzi. Xikolo lexi xi hava senthara ya mphamelonene lowu pasisiweke kumbe lowu lavekaka (Muako wa Xitanga) naswona swihambukelo swa kayivel.

Ku na xidingo xa senthara ya mphamelonene yintshwa ku kota ku sweekela vadyondzi swakudyta leswi ng na nsivelamavabyi lowu nga fanelia na 2 X swihambukelo swo engetela (4 swa vaxinuna na 4 swa vaxisati).

Xikombo lexi koxometiweke xa vuuanami bya ntirho:

Muako wa Xitanga – Tikamara ta vuuhlayselo na vunyingi bya nhundzu na bya siku na siku, ndhawu yo lumisela swakudyta, ndhawu yo sweekela na ndhawu yo dyela, swihambukelo, ndhawu ya tibangi ta gasi, yupulambi na vutswongelo na ku bela lwangu na ku penda, ku endla tixelufu.

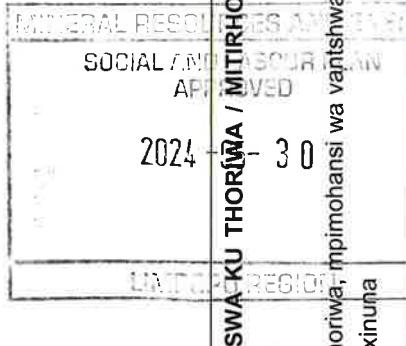
Xihambukelo – 2 X swihambukelo swa vaxinuna na swa vaxisati - Ntirho lowu wu khumba mphakelo, mfikiso na ku vekeriba ka tiyuniti ta nkuluwo heta mati lowu nga riki na mati wa Enviro Loo (20 wa vatirhisi va xihambukelo hi siku) leti nga na xivumbeko lexi nga yiki hi maxelo lexi laverkaka eka vatsharni va le purasini eka tindhawu leti kumisisiwa hi ku tirthisana na vaakandhawu va vavuyeriwa na masipala lowu.

SWIKOMBO SWA MATIRHELO

- Ku aka Senthara ya Mphamelonene yintshwa na 2 X swihambukelo (4 swa Vaxinuna na 4 swa Vaxisati) eka Xikolo xa Phurayimari xa Madjadjii eka Muganga wa ka Selwana
- Pfuna vadyondzi va le mugangeni ku kuma swakudyta leswi ng na rihamyo na ku va swo tenga na nkuluwo wo ringanela lowu nga fanelia.
- Hi ku tirthisa phurojeke leyi, hi ta pfunera nhluvukiso wa ikhonomi endzeni ka BPLM hi ku tlhela hi tumbuluxa mitirho ya vaakandhawu.
- Ku sekelela minongoloko ya swimakiwakulu hi ku fambisana na Kungura ra Nhluvukiso wa Rixaka

RIMBARA MIKARHI – MPIMANYETO NA TINDZIMAKULU

MIGINGIRIKO	Nxaxamelo wa mikarhi / Lembe	Mpimanyeto	Wu kumbeteriwa eka 5 000 000.00

NOMBORO YA PHUROJEKE 2: KU AKIWA KA SENTHARA YA MPHAMELONENE YINTSHWA (MUAKO WA XITANGA) NA 2X SWIHAMBUKELO SWA XIKOLO XA PHURAYIMARI XA MADJADJI

	Feyisi 1 – N'wendzamhala 2024 kufika Knotavuxika 2025 (2X Swihambukelo Swintshwa)	<ul style="list-style-type: none"> Ku tivisa Ndzawulo ya Dyondzo na ku kuma swikoxometo leswi lavekaka, Huvo ya Mfumoxivongo, BCF na Masipala ku katsa na vakhomaxiavenkulu van'wana. Ku hluvukisa vuani bya xithekiniki bya phurojeke ley na ku navetisa thendara ley. Ku ahlula na ku kuma muphakeri loyi a nga humelela na ku nyika kontiraka. Ku tumbuluxiwa ka ndhawu hi n'watifikontiraka na ku sunguriwa ka mitirho - Vukamberi bya n'hweti na n'hweti. Vukamberi lebyi yaka emahlweni hi PMC, BCF, TCF na BPLM.
Tindzimakulu	Feyisi ya 2 – Sunguti 2026 – Khotavuxika 2026 (Senthara Mphamelonene – Muako wa Xitanga)	<ul style="list-style-type: none"> Ku tumbuluxiwa ka ndhawu hi n'watifikontiraka na ku sunguriwa ka mitirho - Vukamberi bya n'hweti na n'hweti. Vukamberi lebyi yaka emahlweni hi PMC, BCF, TCF na BPLM.

NGOMBORO YA PHUROJEKE 3; KU AKIWA KA GONDZO RA XIKONTIRIRA 3KM RINTSHWA EKA MUGANGA WA KA SELWANA (FEYISI YA 2)

WUNDZHAKU BYA PHUROJEKE NA VUANAMI BYA NTIRHO

Selwana i muganga lowu tshameke kwalomu ka 50km ekule na doroba ra Phalaborwa. Gondzokulu eka Selwane i Rikhwarta naswona ri tisa nxungeto wa ritshuri tanihileswi miti yin'wana yi nga tshama kwala nthelo ka gondzo leri. Ku na mabazi matsongo lama yaka eka ndhawu leyku tleketella vanhu kuya edorobeni. Mathekisi a ma angarhei andela ley tanihileswi yi nga gondzo ra ritshuri.

Ku na mingiriko ya vurimi bya le henhla eka Selwana, naswona vanwamapurasu va tirhisa gondzo lera rikhwarha ku titiketlia switchoveriwa swa vona kuya emakete. Hi akile gondzo ra xikontiri ra 3km eka Feyisi ya N'we, leswi i engetelo eka gondzo leriyu.

Xikombo lexi koxometiweke xa yyanami bya ntirho;

Ку |къам| иса ма|сун|нам|о. ку aka |тsh|

SWIKOMBO SWA MATIRHELO	MITTAWA	LEYI	NDHAWUXIDZI	SWIVANDLANENE SWA KU THORIWA / MITIRHO LEYI
• Ku akiwa ka Gondzo ra Xikontirri ra 3km to engetela kusuka emakumu ka gondzo ra 3km ra Feyisi ya N'we lerii ri akiweke hi PMC hi 2021 (Nkhomaniso).	PAKANISIWAKA
(Vavuyeriwa):		Muganga wa ka Selwane	Ku languteriwe leswaku 30 wa vanhu va le mugangeni va vatirhi, 10 ra vaxisati na 20 wa waxinuna, ngopfungopfu vantishwa.

BIMBA BA MIKABHI MRIMANXETO NA TINDZIMAKI II

2023 kultura 2025

Wu *et al.* • *Neurokinin-1 Receptor Agonist*

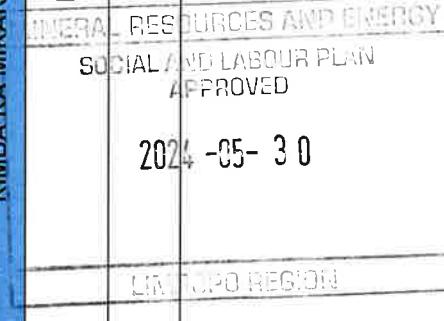
 SOCIAL RESOURCES AND ENERGY SOCIAL AND LABOUR PLAN APPROVED	2024-05-30
LURAGO REGION	

2024 -05- 30

NOMBORO YA PHUROJEKE 3: KU AKIWA KA GONDZO RA XIKONTIRI RA 3KM RINTSHWA EKA MUGANGA WA KA SELWANA (FEYISI YA 2)

<ul style="list-style-type: none"> Ku hoxa xandla hi timali eka ku akiwa ka Gondzo ra Xikontiri ra 3km Ku katsa Ndzawulo ya Magondzo na Vuttekeli, BPLM na BCF eka phurose se ya ku aka Gondzo ra Xikontiri Vuvekatiho na nkambelo wa phuromeke kufikaloko yi hetiwa naswona endzhakukaswona yi nyikiwa BPLM na Ndzawulo ya Magondzo na Vuttekeli. Ku katsa van'watikontiraka va HDSC eka xiphemu xa ku aka xa phuromeke. 	<ul style="list-style-type: none"> Ku tivisa Ndzawulo ya Magondzo na Vuttekeli na ku tlhela ku kumiwa swilkoxometo leswi lavekaka, Huvo ya Mtumoxivongo, BCF na Masipala ku katsa na vakhomaxia venkulu van'wana. Ku hluyukisa vuwanami bya xithekiniki bya phuromeke leyi na ku navetisa thendara leyi. Ku ahlula na ku kuma muphakeri loyi a nga humelela na ku nyika kontiraka. Ku tumbuluxiwa ka ndhawu hi n'watikontiraka na ku sunguriwa ka mitirho - Vukamberi bya n'hweti na n'hweti. Vukamberi lebyi yaka emahlweni hi PMC, BCF, TCF na BPLM. 	<p>Mawuwana</p> <p>Tindzimakul</p> <p>2023</p> <p>Khottavuxika</p> <p>2025</p> <p>u</p>
---	---	---

NOMBORO YA PHUROJEKE 4: KU PENDIWA, KU PFUXETIWA, NA KU AKIWA KA BULOKO YA MAFAMBISELO YINTSHWA EKA XIKOLO XA LE HENHLA XA MAKIKELE																							
VUNDZHAKU BYA PHUROJEKE NA VUANAMI BYA NTIRHO																							
<p>Xikolo xa le Henhlxa Makikele xi kumeka eka muganga wa ka Selwana lowu Isthameke kwalomu ka 50km kusuka eka doroba ra Phalaborwa. Xikolo lexi eka nkarti wa sweswi xi amukela kwalomu ka 1 550 wa vadyondzi kusuka emugangeni. Pende, mafasitere, silini' na makhumbi exikolweni swi vavisekile naswona swi hlakarile hi famba ka malembe.</p> <p>Xi akiwie hi kwalokuya ka 1979 naswona hi xona xikolo xa le henhl xi ri xoxe eka Muganga wa ka Selwana. Xikolo lexi xi na 25 wa vadyondzisi lava eka nkarti wa sweswi va tirthisaka xibulokwana xa mafambiselo lexi xi va nga eneriki hinkwavo ka vona eka xona Va hlawurile ku tirthisa tikamara to dyondzea tanhi kamara ra vadyondzisi. Hi ta va hi penda hi yuntshwa, hi lunghisa makhumbi na silin'i ku katsa na ku vekela mafasitere mantshwa eka xiphemu xin'wana xa xikolo na ku aka buloko ya mafambiselo yo engetela.</p> <p>Xikombo lexi koxometiveke xa vuuanami bya ntirho:</p> <p>Buloko ya Mafambiselo - Vuuanami bya ntirho byi ta angarhela ku akiwa ka muako wa mafambiselo hi ku ya hi matshamelo lama pasisiweke ya ntivormiako kusuka eka ndzawulo ya dyondzo. – Ndhawu yo Isthama vadyondzisi, kmara ra tinhlengelatano na vuhlayselo bya tibuku na swihambukelo.</p> <p>Mipfuxeto – ku pfala makhumbi na ku halela pende leyi nga kona eka tikamara to dyondzela hinkwato na buloko ya mafambiselo ehandise, ku phakela pende yintshwa hi ku ya hi mihiollo ya swilaveko swa xikolo na ku penda na ku basisa na ku vekela mafasitere mantshwa laha swi kotekaza.</p>																							
SWIKOMBO SWA MATIRHELO <ul style="list-style-type: none"> Ku pendiwa, ku pfuxetiwa, na ku akiwa ka buloko ya mafambiselo yintshwa eka Xikolo xa le Henhlxa Makikele xi kusuka Selwana 																							
<table border="1"> <thead> <tr> <th>MITLAWA PAKANISIWAKA (Vavuyeriwa): Selwana</th> <th>LEYI ZI</th> <th>NDHAWUXID ZI</th> <th>LEYI ZI</th> <th>NDHAWUXID ZI</th> <th>SWIVANDLANENE SWA KU THORIWA / MITIRHO LEYI FANELEKE KU TUMBULUXIWA</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Migingiriko</td> <td>Nxaxameto wa Mikarhi/ Lembe</td> <td>Muganga wa ka Selwana</td> <td>Rimba Ra Mikarhi – Mpimanyeto na Tindzimakulu</td> <td></td> <td>Nyenyanyana 2026 – Nyenyanyana 2027</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Mpimanyeto</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>Wu kumbeteriwa eka R8 200 000</td> </tr> </tbody> </table>						MITLAWA PAKANISIWAKA (Vavuyeriwa): Selwana	LEYI ZI	NDHAWUXID ZI	LEYI ZI	NDHAWUXID ZI	SWIVANDLANENE SWA KU THORIWA / MITIRHO LEYI FANELEKE KU TUMBULUXIWA	Migingiriko	Nxaxameto wa Mikarhi/ Lembe	Muganga wa ka Selwana	Rimba Ra Mikarhi – Mpimanyeto na Tindzimakulu		Nyenyanyana 2026 – Nyenyanyana 2027		Mpimanyeto				Wu kumbeteriwa eka R8 200 000
MITLAWA PAKANISIWAKA (Vavuyeriwa): Selwana	LEYI ZI	NDHAWUXID ZI	LEYI ZI	NDHAWUXID ZI	SWIVANDLANENE SWA KU THORIWA / MITIRHO LEYI FANELEKE KU TUMBULUXIWA																		
Migingiriko	Nxaxameto wa Mikarhi/ Lembe	Muganga wa ka Selwana	Rimba Ra Mikarhi – Mpimanyeto na Tindzimakulu		Nyenyanyana 2026 – Nyenyanyana 2027																		
	Mpimanyeto				Wu kumbeteriwa eka R8 200 000																		
 <p>MINERAL RESOURCES AND ENERGY SOCIAL AND LABOUR PLAN APPROVED 2024-05-30</p>																							

NOMBORO YA PHUROJEKE 4: KU PENDIWA, KU PFUXETIWA, NA KU AKIWA KA BULOKO YA MAFAMBISELO YINTSHWA EKA XIKOLO XA LE HENHLA XA MAKIKELE

<ul style="list-style-type: none"> Ku hoxa xandla eka ku penda na ku aka buloko ya mafambiselo yo engetela eka xikolo lexi Ku katsa Ndzwulo ya Dyondzo, BCF, Mifumoxivongo, na BPLM eka phuroseso ya ku pendiwa ka xikolo lexi Vuvekathilo na nkambelo wa phurojeke kufikalo yi hetiwa naswona endzhakukaswona yi nyikiwa BPLM na Ndzwulo ya Dyondzo. Ku katsa vanwatikontiraka va HDSC eka xiphemu xa ku aka xa phurojeke. 	<p>Feyisi ya 1 – Nyenanyanya 2026 kufika Khotavuxika 2027 Tindzimakulu (Buloko ya Mafambiselo yintshwa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ku tivisa Ndzwulo ya Dyondzo na ku kuma swikoxometo leswi lavekaka, Huvo ya Mfumoxivongo, BCF na Masipala ku katsa na vakhomaxiavenkulu vanwana. Ku hiluvukisa vuwanmi bya phurojeke leyi na ku navetisa thendara leyi. Ku ahlu na ku kuma muphakeri loyi a nga humelela na ku nyika kontiraka. Ku tumbuluxiwa ka ndhawu hi n'watikontiraka na ku sunguriwa ka mitirho - Vukamberi bya nthweti na n'hweti. Vukamberi lebyi yaka emahlweni hi PMC, BCF, TCF na BPLM.
---	--	---

NOMBORO YA PHUROJEKE 5: KU AKIWA KA XIKOLO XA LE HENHLA XA VUTHEKINIKI XINTSHWA EKA MUGANGA WA KA MASHISHIMALE

VUNDZHAKU BYA PHUROJEKE NA VUANAMI BYA NTIRHO

Mashishimale i muganga lowu tshameke kwalomu ka 20km ekule na doroba ra Phalaborwa. Ku na swikolo swa le henhlha swimbirhi ntsena emugangeni lowu, hambiswiritano hikwalaho ka sayizi ya vanhu hinkwavo emugangeni lowu, swa tika eka swikolo eswimbirhi ku korhokela vaakandhawu hinkwavo na ku tlhela ku nyikiwa dyondzo ya vuthekiniki leyi a yi ta va pfuna van'wana va lava va ngal tsikha xikolo. Xikolo xa henhlha xa vuthekiniki lexi ringanyetiweke xi ta Kongomisa eka tidyondzo leti fambelanaka na mitirho ta mhandidzi, vupulambi, vuaki, sw.sw.

Xikombo lexi koxometiwike xa vuwanami bya ntirho:

Vuwanami bya ntirho byi ta angarhela ku akiva ka muako wa mafambiselo, 4 x 4 wa tilbuloko ta tilkamara to dyondzela hi ku hi matshameko lama pasisiweke ya ntivomiako kusuka eka ndzwulo ya dyondzo, 2 X swihambukelo (4 swa Vaxinuna na 4 swa Vaxisati).

SWIKONGOMELO / NKHUMBO WA PHUROJEKE

- Ku pfuneta vadyondzi va muganga ku kuma mfilelelo wa dyondzo yo antiswa, mati na nkululo na mbangu wa ku dyondza wo basa.
- Ku nyika vadyondzi va le mugangeri miako ya xikolo yo basa hi ndlela ya nsivelamavabyi.
- Hikwalaho ka phurojeke leyi, hi ta pfuneta eka nthluyukiso wa ikhonomi eka BPLM
- Ku seketele minongoloko ya swimakiwakulu hi ku fambilana na Kungu ra Nhluyukiso wa Rixaka

MINERAL RESOURCES AND ENERGY

SOCIAL AND LABOUR PLAN
APPROVED

2024-05-30

LAWSON QUIGGON

NOMBORO YA PHUROJEKE 5: KU AKIWA KA XIKOLO XA LE HENHLA XA VUTHEKINIKI XINTSHWA EKA MUGANGA WA KA MASHISHIMALE

SWIKOMBO SWA MATIRHELO

- Ku akiwa ka Xikolo xa le Henhlala xintshwa eka Muganga wa ka Mashishimale

(Vavuyeritwa):
Muganga wa BPLM, Muganga wa ka Mashishimale

RIMBA RA MIKARHI – MPIMANYETO NA TINDZIMAKULU

MIGINGIRIKO	Nxaxameto wa Mikarhi / Lembe	MPIMANYETO	MITLAWA LEYI PAKANISIWAKA (Vavuyeritwa): Muganga wa BPLM, Muganga wa ka Mashishimale	NDHAWUXID ZI	SWIVANDLANENE SWA KU THORIWA / MITIRHO LEYI FANELEKE KU TUMBULUXIWA
				Muganga wa ka Mashishimale	Kwalomu ka 20 wa vanhu va le mugangeni va ta vatirhi, 7 wa vaxisati na 13 wa vaxinuna, ngopfungopfu vantishwa va HDSCA.

BUDGETED FINANCIAL RESOURCES AND ENERGY

SOCIAL AND LABOUR PLAN
APPROVED

2024-05-30

LIMPOPO REGION

NOMBORO YA PHUROJEKE 6: KU AKWA KA SENTHARA YA VUHUNGASI YA MIGANGA YINTSHWA (MITLANGU)

VUNDZHAKU BYA PHUROJEKE NA VUANAMI BYA NTIRHO

- Muganga wa Majeje wu tshamile 20km ekule na le CBD ya Phalaborwa. Vaakandhawu va muganga wa ka Majeje va thela va teka xiave eka migingiriko ya mitlangu yo tala ley i katsaka bolo ya milenge, netibolo, na maratoni sw.sw. Ku na xidingo xa ku aka senthara ya vuhungasi bya mitlangu ku rhurhela vaakandhawu na ku hunguta mgingiriko ya vugevenga exikarhi ka vana hi ku tirhisu migingiriko ya vutiori na ku ku lawula maeleketelelo hi vunshwa kuya eka leswinene.
- Xikombo lexi koxometiweke xa vuuanami bya ntirho:**
- Vuuanami bya ntirho byi angarnela ku akiwa ka tindhawu ta mitlangu ta vana leti nga na switirhisiwa hinkwaswo, ku katsa na switirhisiwa swa vutiori. Mabence yo tshama eka wona endzeni ka tiphaka. Ku biyelela hi fense ku rhendzeleka na rdhawu ley, ku tumbuluxa tindlela to famba eka tonna lomu ku phevhiseke, ku vekela switirhisiwa swa vutiori na ku vekela switirhisiwa swa mitlangu.

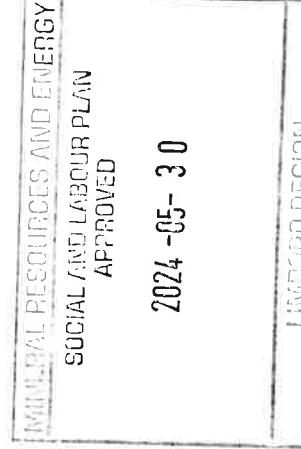
SWIKOMBO SWA MATIRHELO

- Ku akiwa ka senthara ya vuhungasi bya mitlangu yintshwa eka Muganga wa ka Majeje

SWIKONGOMELO
<ul style="list-style-type: none"> Ku pfuneta vaakandhawu ku fikelela senthara ya vuhungasi bya mitlangu yo antswa, ku pfuneta ku hunguta vugevenga. Ku hlonhotela vaakandhawu ku hlувukisa mahanyelo yo tshamela ku endla vutiori na ku kongomisa titalenta eka tindhawu to phikizana ta mitlangu. Hikwalaho ka phurojeke ley, hi ta pfuneta eka nhluvukiso wa ikhonomi eka BPLM Ku seketela minongoloko ya swimakiwakulu hi ku fambisana na IDP

SWIKOMBO SWA MATIRHELO	MITLAWA LEYI PAKANISIWAKA (Vavuyeriwa): Muganga wa BPLM, Muganga wa ka Majeje	NDHAWUXIDZI	SWIVANDLANENE SWA KU THORIWA
MIGINGIRIKO	Nxaxameto wa Mikarhi/ Lembe	RIMBA RA MIKARHI – MPIMANYETO NA TINDZIMAKULU 2024 kufika 2025	10 ra vatirhi va le mugangeni, Vantsawa va HDSA

Mpimanyet	Wu kumbeteriwa eka R 5 000 000
o	

LUMETZO NEGOMI

NOMBORO YA PHUROJEKE 6: KU AKIWA KA SENTHARA YA VUHUNGASI YA MIGANGA YINTSHWA (MITLANGU)

<ul style="list-style-type: none"> Ku hoxa xandla hi timali eka ku akiwa ka senthara ya vuhungasi bya mittangu ya vaakandhawu eka muganga wa ka Majeje Ku faniele ku tihianganisiwa na vakhomaxiave ku katsa Ndzaawulo ya Mitlangu, Vutshila na Mfuwo, BPLM na BCF eka phurosesse ya ku antswisiwa na ku pfuxiwa ka magondzo. Vuvekatihi lo na nkambelo wa phurojeke kufikalo yi hetiwa naswona endzhakukaswona yi nyikwa BPLM na Ndzaawulo ya Mitlangu. Ku katsa van'watikontiraka va HDSA eka xiphemu xa ku aka xa phurojeke. 	<ul style="list-style-type: none"> Ku tivisa Ndzaawulo ya Mitlangu, Vutshila na Mfuwo, Huvo ya Mtumoxivongo, BCF na Masispala ku katsa na vakhomaxiavenkulu van'wana. Ku hluvukisa vuwanami bya xithekiniki bya phurojeke leyi na ku navetisa thendara leyi. Ku ahldula na ku kuma muphakeri loyi a nga humelela na ku nyika kontiraka. Ku tumbuluxiwa ka ndhawu hi n'watikontiraka na ku sunguriwa ka mitirho - Vukamberi bya n'hwei na n'hwei. Vukamberi lebyi yaka emahlweni hi PMC, BCF, TCF na BPLM. 	Hukuri 2024 Dzivamisoko 2025	Tindzimaku lu
---	--	---------------------------------	------------------

NOMBORO YA PHUROJEKE 7: KU AKIWA KA GONDZO RA XIKONTIRI NA RO PHEVHIWA RA 3KM KUSUKA EKA MUGANGA WA KA MAJEJE KUYA ESWILAHHLWENI SWA LE LULEKANI

VUNDZHAKU BYA PHUROJEKE

Muganga wa Majeje wu tshamile 20km ekule na le CBD ya Phalabonwa. Ku na Gondzo ra Xikontir/ro Phevhiwa leri vavisekeke kusuka eka Muganga wa ka Majeje kuya Eswilahhlwieni swa Lulekani. Gondzo leri sweswi i rikhwarha, naswona ri na magojigoji naswona ri veka vaakandhawu ekhombyeni laha va dingaka ku ya eswilahhlweni ku ya lahiha varhandziwa va vona.

Xikombo lexi koxometiweke xa vunani bya ntirho:

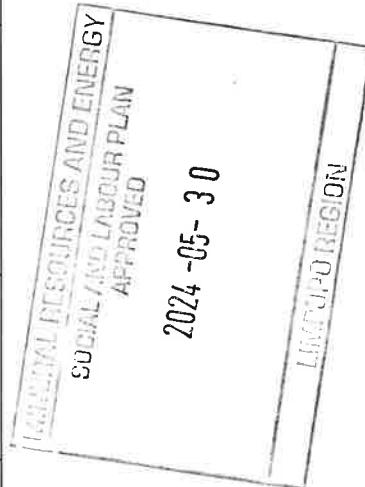
Vuanani bya ntirho lowu angatheliwaka hi vukorhokeri bya vunininiyara (Ku khurhiwa hi vunishwala ka vuhenhla bya gondzo kutani ku antswisiwa swiphemu ri va gondzo ra kale leri cheriweke asifaliti) eka dizayini ka gondzo ra 3km. Nkarhivunawi wa ku akal/ marimba ya mikathilya kumbeteriwa eka 12 wa tin'hwei.
Ku rhurhisawa ka vukorhokeri, Ntswongo wa mati ya xidzedze, Ntsemo wa bokisi egondzweni (Ku cela na ku gandja, ku tsema na ku lomba ku kota ku chela), Ku ringanisela vuhenhla (30mm ta asifalii leyi ringaniseriwicka hi ndlela leyi yaka emahlweni, Ku Vekeriba ka Tikhheribi, na ku Pendiwa ka Tilayini.

SWIKONGOMELO

- Ku pfuneta vaakandhawu ku kuma mfikelelo wa magondzo ya kahle na tindlela ta miganga hinkwato ta vutteketli
- Ku pfuneta vaakandhawu ku tleketli varhandziwa va vona kuya eswilahhlweni hi mukhuwa wo enerisa lowu nga kotekekaka.
- Hikwalaho ka phurojeke leyi, hi ta pfuneta eka nhluvukiso wa switrisiwakulu eka BPLM
- Ku seketedla minongonoko ya swimakiwakulu hi ku fambisana na Kungu ra Nhluvukiso wa Rixaka

NOMBORO YA PHUROJEKE 7: KU AKIWA KA GONDZO RA XIKONTIRI NA RO PHEVHIVA RA 3KM KUSUKA EKA MUGANGA WA KA MAJEJE KUYA ESWILAHLE SWALE LULEKANI			
SWIKOMBO SWA MATIRHELLO	MITLAWA PAKANISWAKA (Vavuyeriwa); Muganga wa BPLM na muganga wa ka Majje	LEYI	NDHAWUXIDZI
Ku akiwa ka Gondzo ra Xikontiri (Gondzo ra 3km) - 2 km Xikontiri kasi 1km ya phevhiwa eka Gondzo ra Majje kuya Eswilahlweni swa le Lulekani	Muganga wa BPLM na muganga wa ka Majje	Muganga wa ka Majje	15 lawa vaakandhawu va le migangeni, ngopfungopfu vantishwa va HDSA.
MINGIRIKO	Nxaxamelo wa mikarhi / Lembe	RIMBA RA MIKARHI – MPIMANYETO NA TINDZIMAKULU	2026 - 2027
<ul style="list-style-type: none"> Ku hoxa xandla hi timali eka ku akiwa ka Gondzo ra Xikontiri/Ku Phevhiwa Ku katsa Ndzafulo ya swa Magondzo na Vutteketti eka phuroseya ku aka Gondzo ra Xikontiri Vuvekatithlo na nkambelo wa phurojeke kufika loko yi hetiwa naswona endzhakukaswona yi nyikiwa BPLM na Ndzafulo ya Magondzo na Vutteketti. Ku katsa van'watkontiraka va HDSA eka xiphemu xa ku aka xa phurojeke. 	<p>Mpimanyeto</p> <p>Nyenyanyana Hukuri 2026 -2027</p>	<p>Wu kumbeteriwa eka R 18 000 000</p> <p>-</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ku tivisa Ndzafulo ya Magondzo na vutteketti, Huvo ya Mfumoxivongo, BCF na Maspala ku katsa na vakhomaxiavankulu van'wana. Ku hilukisa vuuanami bya xithekiniki bya phurojeke leyin na ku navetisa thendara leyi. Ku ahula na ku kuma muphakeri loyi a nga humelela na ku nyika kontiraka. Ku tumbuluxiwa ka ndhawu hi n'watkontiraka na ku sunguriwa ka mitirho - Vukamberi bya n'hweti na n'hweti. Vukamberi lebyi yaka emahlweni hi PMC, BCF, TCF na BPLM.

NOMBORO YA PHUROJEKE 8: KU PFUXIWA KA GONDZO RA XIKONTIRI RA 5KM EKA MUGANGA WA KA MAKHUSHANE

VUNDZHAKU BYA PHUROJEKE

Muganga wa ka Makhushane wu kwalomu ka 15k ekule na doroba ra Phalaborwa. Ku na gondzo ra xikontiri eka gondzokulu, naswona ri hlakarile hi magojigoji yo tala hikwalaho ka risima ra le hansi ra gondzo leri akiweke malembe lama nga hundza, naswona ri veka vaakandhawu ekhombyeni.

Xikombo lexi koxometiweke xa vuaniami bya ntirho:

Vuanami bya ntirho lowu angarhehiwaka hi vuijnjhiniyara (Ku pfariwa ka magojigoji, ku khurhiwa hi vuntshwa ka vuhenhla na ku antswisiwa swiphemu swa gondzo leri vavisekeke leswaku ri va gondzo ra kahie leri cheriweke asifaliti) eka dizayini ka gondzo ra 5km. Nkarhivunavi wa ku aka/ marimba ya mikarhi ya kumbeteriwa eka 18 wa tin'hweti. Ku rhurhisiwa ka vukorhokeri, Ntswongo wa mati ya xidzedze, Ntsemo wa bokisi egondzweni (Ku cela na ku gandia, ku tsema na ku lomba ku kota ku chela), Ku ringaniseva vuhenhla (30mm ta asifaliti leyi ringaniseriwa ka hi ndlela leyi yaka emahlweni, Ku Vekeriba ka Tikhheribi, na ku Pendiwa ka Tilayini.

SWIKOMBO SWA MATIRHELO

- Ku pfuxiwa ka gondzo ra xikontiri ra 5km eka Muganga wa ka Makhushane

SWIKONGOMELO / NKHUMBO WA PHUROJEKE

- Ku pfuneta vaakandhawu ku kuma mfilelo wa tindlela ta miganga hinkwato ta vuttekeli na magondzo ya swiyimo swa kahie.
- Hikwalaho ka phurojeke leyi, hi ta pfuneta eka nhluvukiso wa ikhonomi eka BPLM.
- Ku seketela minongoloko ya swimakiwakulu hi ku fambilisana na Kungu na Nhluvukiso wa Rixaka

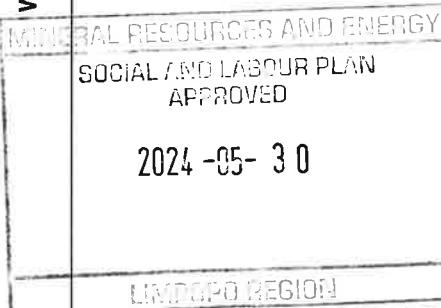
SWIVANDLANENE SWA KU THORIWA / MITIRHO LEYI

MITLAWA	LEYI	NDHAWUXIDZI	SWIVANDLANENE SWA KU TUMBULUXIWA
PAKANISIWAKA
(Vavuyeriwa):
Muganga wa BPLM
Muganga wa ka Maseke	Muganga wa ka Makhushane	Ku languteriwi leswaku 20 wa vanhu va le mugangeniva va vatihni,
10 ra vaxisati na 20 wa vaxinuna, ngopfungofu vantishwa.	FANELEKE KU TUMBULUXIWA

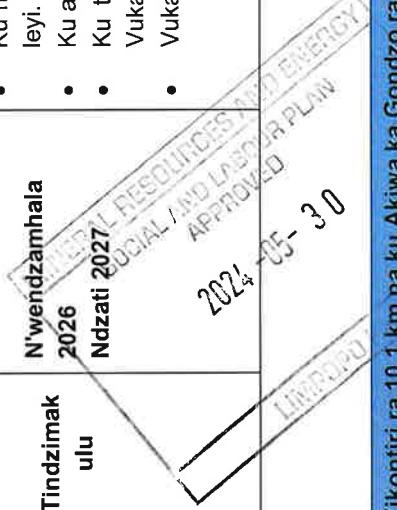
RIMBA RA MIKARHI – MPIMANYETO NA TINDZIMAKULU

2026 kufika 2027

Wu kumbeteriwa eka R 9 000 000

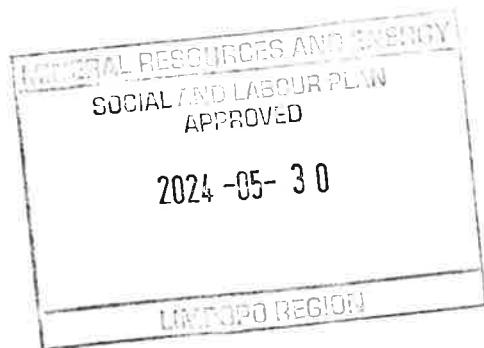
NOMBORO YA PHUROJEKE 8: KU PFUXIWA KA GONDZO RA XIKONTIRI RA 5KM EKA MUGANGA WA KA MAKHUSHANE

<ul style="list-style-type: none"> Ku hoxa xandla hi timali eka ku akiwa ka Gondzo ra Xikontiri ra 5km Ku katsa Ndzwawulo ya Magondzo na Vutteketi, RAL, BPLM na BCF eka phurosese ya ku aka Gondzo ra Xikontiri Vuvekatihi na nkambelo wa phurojeke kufikafoko yi hetiwa naswona endzhakukaswona yi nyikiwa RAL kuya eka BPLM na Ndzwawulo ya Magondzo na Vutteketi. Ku katsa van'watkontiraka va HDSC eka xiphemu xa ku aka xa phurojeke. 	<ul style="list-style-type: none"> Ku tivissa Ndzwawulo ya Magondzo na vutteketi, Huvo ya Mfumoxivongo, BCF na Masipala ku katsa na vakhomaxiavinkulu vanhwana. Ku hluvukisa vuwanami bya xithekiniki bya phurojeke ley na ku navetissa thendara ley. Ku ahlula na ku kuma muphakeri loyi a nga humelela na ku nyika kontiraka. Ku tumbuluxiwa ka ndhawu hi n'watkontiraka na ku sunguriwa ka mitirho - Vukamberi bya n'hweti na n'hweti. Vukamberi lebyi yaka emahlweni hi PMC, BCF, TCF na BPLM.
 <p>2024-05-30</p>	 <p>2024-05-30</p>

NOMBORO YA PHUROJEKE 9: KU PFUXIWA KA GONDZO RA XIKONTIRI RA 10,1 km NA KU AKIWA KA GONDZO RA XIKONTIRI RA 13km KUSUKA EKA MASEKE KUFICA EKA MAKHUSHANE (Hi Ku Tirthiana na RAL)

VUNDZHAKU BYA PHUROJEKE NA VUANAMI BYA NTIRHO Muganga wa Maseke na Muganga wa Makhushane iyi tshamile kwalomu ka 20km ekule na doroba ra Phalaborwa. Gondzokulu kusuka eka R40 eka Maseke na xiphemu xa Makhushane ri na xikontiri lexi xi akiweke kwalomu ka 8 wa malembe lama nga hundza naswona ri hilakarile naswona ri na magojigoj yo tala. Xiphemu xa Muganga wa ka Makhushane kuya eka Hoffsi ya Mfumoxivongo na switandi a ku na gondzo ra xikontiri naswitsanana.	SWIKONGOMELO / NKHUMBO WA PHUROJEKE <ul style="list-style-type: none"> Ku nyika mfikelelo wo tshembeka eka magondzo muganga ngopfungopfu yo ya eka vatishami, na tihofisi ta mfumoxivongo, na xikolo. Ku pfuneta mabindzu ya le migangeni ku tleketla swirinwa swo tsakama kuya etimakete ta le migangeni na le ka vaakandhawu. Hi ku tirhisa phurojeke ley, hi ta pfuneta nhluvukiso wa ikhonomi endzeni ka BPLM hi ku titheha hi tumbuluxa mitirho ya vaakandhawu. Ku seketela minongoloko ya swimakiwakulu hi ku fambisana na Kungu ra Nhluvukiso wa Rixaka
XIKOMBO LEKI KOXOMETIWEKE XA VUANAMI BYA NTIRHO: Ku lulamisa masungulo, ku aka tshaku ro tiya, ku tijysa mubedo wa gondzo, ku vekela asifaliti endzhaku ka nkarti, ku gandla na ku ku heisa vuhenha.	SWIKOMBO SWA MATIRHELO Ku Pfuxiwa ka 10,1 km kusuka eka Gondzo ra R40 ra ku ya eka Makhushane, Gondzo ra D4424 ra kuya eka Maseke kufica eka ku akiwa na ku pfuxiwa ka Gondzo ra Xikontiri ra 13km eka Makhushane leri ri khomanaka na gondzokulu ra R71

NOMBORO YA PHUROJEKE 9: Ku Pfuxiwa ka Gondzo ra Xikontiri ra 10.1 km na ku Akiwa ka Gondzo ra Xikontiri ra 13km kusuka eka Maseke kufika eka Mashishimale (Hi ku Tihisana na RAL)			
MIGINGIRIKO	RIMBA RA MIKARHI – MPIMANYETO NA TINDZIMAKULU	Nxaxameto wa Mikarhi / Lembe	2023 kufika 2025
Mpimanyeto			Wu kumbeteriwa eka 50 000 000.00
<ul style="list-style-type: none"> Ku hoxa xandia hi timali eka ku pfuxiwa ka Gondzo ra Xikontiri ra 10.1 km na ku Akiwa ka Gondzo ra Xikontiri ra 13km hi ku tihisana na Road Agency Limpopo (RAL) Ku katsa Ndzawulo ya Magondzo na Vutleketli, RAL, BPLM na BCF eka phuroseya ku aka Gondzo ra Xikontiri Vuvekatihlo na nkambelo wa phurojeke kufikaloko yi hefiva naswona endzhakukaswona yi nykiwa RAL kuya eka BPLM na Ndzawulo ya Magondzo na Vutleketli. Ku katsa vanwatkontiraka va HDSC eka xiphemu xa ku aka xa phurojeke. 	<ul style="list-style-type: none"> Havumbirhi bya PMC na RAL, va fanele ku tivisa Ndzawulo ya Magondzo na Vutleketli na ku thela ku kumiwa swikoxometo leswi lavekaka, Huvo ya Mtumoxivongo, BCF na Masipala ku katsa na vakhomaxiavenkulu vanwana. Havumbirhi bya PMC na RAL, va fanele ku hluyukisa vuwanami bya xithekiniki bya phurojeke leyi na ku navetisa thendara leyi. Havumbirhi bya PMC na RAL, va fanele ku ahlula na ku kuma muphakeri loyi a nga humelela na ku nyika Kontiraka. Havumbirhi bya PMC na RAL, va fanele ku pfuneta hi ku tumbuluxiwa hi n'watikontiraka na ku sunguriwa ka mitirho hi vukamberi bya n'hweti na n'hweti Vukamberi lebyi yaka emahweni hi PMC, RAL, BCF, TCF na BPLM. 	<ul style="list-style-type: none"> Mawuwana 2023 N'wendzam hala 2025 	<ul style="list-style-type: none"> 2024 -05- 30

NOMBORO YA PHUROJEKE 10: KU PFUXIWA KA GONDZO RA XIKONTIRI RA 16,7 KM KUSUKA ELULEKANI KUFICA EKA MUGANGA WA MATIKOXIKAYA (HI KU TIRHISANA NA RAL)

VUNDZHAKU BYA PHUROJEKE NA VUANAMI BYA NTIRHO

Muganga wa Maseke na Muganga wa Mashishimale yi tshamile kwalomu ka 20km ekule na doroba ra Phalaborwa. Gondzokulu kusuka eka R40 eka Maseke na xiphemu xa Mashishimale ri na xikontiri lexi xi akiweke kwalomu ka 8 wa malembe lama ngahundza naswona ri magojigoj yo tala. Xiphemu xa Muganga wa ka Mashishimale kuya eka Hofisi ya Mfumoxivongo na switandi a ku na gondzo ra xikontiri naswitsanana.

Ku na mgingiriko yo ba switina na ya vurimi ku xaxamela na gondzokulu, naswona van'wamapurasi va tirhisa gondzo leru ku tekelta switshoveriwa swa vona kuya emakete. Vunyingi bya vatirhi kusuka eka Migodi ley vi tirhisa magondzo lama siku na siku ku famba va ya entirhweni.

Xikombo lexi koxometiweke xa vuwanami bya ntirho:

Ku lulamisa masungulo, ku aka tshaku ro tiya, ku tijisa mubedo wa gondzo, ku vekela asifaliti endzhaku ka nkarti, ku gandia na ku ku hetisa vuhenha.

SWIKOMBO SWA MATIRHELO

- Ku pfuxiwa ka gondzo ra xikontiri ra 16,7 km kusuka elulekani kufika eka muganga wa Matikoxikaya.

SWIKOMBO SWA MATIRHELO

- Ku pfuxiwa ka gondzo ra xikontiri ra 16,7 km kusuka elulekani kufika eka muganga wa Matikoxikaya.

SWIKONGOMELO / NKHUMBO WA PHUROJEKE

- Ku nyika mfikelelo wo tshembeka eka magondzo muganga ngopfungopfu yo ya eka vatshami, na thofisi ta mfumoxivongo, na xikolo.
- Ku pfuneta mabindzu ya le migangeni ku teketa swirlin'wa swo tsakama kuya etimakete ta le migangeni na le ka vaakandhawu.
- Hi ku tirhisa phurojeke ley, hi ta pfuneta nhluvukiso wa ikhonomi endzeni ka BPLM hi ku thela hi tumbuluxa mitirho ya vaakandhawu.
- Ku seketele minongoloko ya swimakiwakulu hi ku fambisana na Kungu ra Nhluvukiso wa Rixaka

SWIVANDLANENE SWA KU THORIWA / MITIRHO LEYI

FANELEKE KU TUMBULUXIWA

MITLAWA LEYI
PAKANISIWAKA (Vavuyeriwa):
Muganga wa ka Makhusane, Maseke,
na Muganga wa ka Mashishimale

NDHAWUXIDZI
Muganga wa BPLM
Muganga wa ka Maseke

RIMBA RA MIKARHI – MPIMANYETO NA TINDZIMAKULU

Nxaxameto wa Mikarhi / Lembe

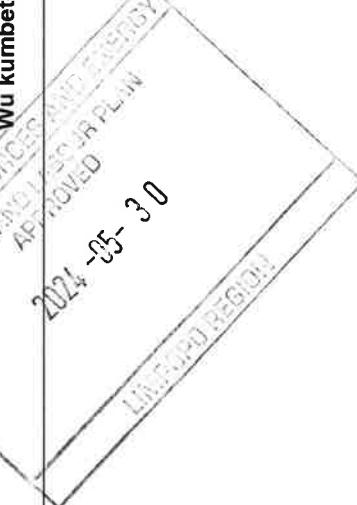
2023 kufika 2025

Mpimanyeto

Wu kumbeteriwa eka 50 000 000.00

2024 35-30

2025

NOMBORO YA PHUROJEKE 10: KU PFUXIWA KA GONDZO RA XIKONTIRI RA 16,7 KM KUSUKA ELULEKANI KUFIIKA EKA MUGANGA WA MATIKOXIKAYA (HI KU TIRHISANA NA RAL)

<ul style="list-style-type: none"> Ku hoxa xandla hi timali eka ku pfuxiwa ka Gondzo ra Xikontiri ra 16,7 km hi ku tirhisana na Road Agency Limpopo (RAL) Ku katsa Ndzwawulo ya Magondzo na Vuttekeli, RAL, BPLM na BCF eka phurosesa ya ku aka Gondzo ra Xikontiri Vuvekatihlo na nkambelo wa phurojeke kufikaloko yi hetiwa naswona endzhakukaswona yi nyikiwa RAL kuya eka BPLM na Ndzwawulo ya Magondzo na Vuttekeli. Ku katsa van'watkontiraka va HDSC eka xiphemu xa ku aka xa phurojeke. 	<ul style="list-style-type: none"> Havumbirhi bya PMC na RAL, va fanele ku tivisa Ndzwawulo ya Magondzo na Vuttekeli na ku thela ku kumiwa swikoxometo leswi lavekaka, Huvo ya Mfumoxivongo, BCF na Masipala ku katsa na vakhomaxiavenkulu van'wana. Havumbirhi bya PMC na RAL, va fanele ku hluvukisa vuwanmi bya xithekiniki bya phurojeke leyi na ku navetisa thendara leyi. Havumbirhi bya PMC na RAL, va fanele ku ahlula na ku kuma muphakeri loyi a nga humelela na ku nyika kontiraka. Havumbirhi bya PMC na RAL, va fanele ku pfuneta hi ku tumbuluxiwa hi n'watkontiraka na ku sunguriwa ka mitirho hi vukamberi bya n'hweti na n'hweti Vukamberi lebyi yaka emahlweni hi PMC, RAL, BCF, TCF na BPLM. 	<p>Mawuwana 2023</p> <p>N'wendza mhala 2025</p> <p>Tindzimakulu</p>
---	--	--

NOMBORO YA PHUROJEKE 11: KU NGHENISIWA KA RHIMOTIKHONTIROLO EKA SWITCHITSONGO SWA GEZI, KU ANTSWISIWA KA SWICHIGERE NA NSIRHELELO

SWIKONGOMELO

- Ku pfuneta vaakandhawu ku kuma mfikeyelo wa gezi.
- Ku tiyisisa leswaku switchitsongo swi hlayisekile eka vatrihi va masipala
- Hlkwalaho ka phurojeke leyi, hi ta pfuneta eka nhluvukiso wa ikhonomi eka BPLM.
- Ku seketela minongoloko ya swimakiwakulu hi ku fambilana na Kungu ra Nhluyukiso wa Rixaka

VUNDZHAKU BYA PHUROJEKE NA VUANAMI BYA NTIRHO

Phurojeke leyi yi kumekile kusuka eka IDP ya nkarihi wa sweswi tanhi Phurojeke leyi nga hakeleriwiki lexi xaxametiweke eka Masipala wa Ba-Phalabrowa hi ku ya hi swirhangana swa wona. Doroba ri vle na swiphiqo hi switchitsongo ku ringana malembe naswona mikarhi hinkwawo gezi ra wa laha vaakandhawu va tshamaka masku va ri hava gezi. Switchitsongo swa gezi swi dinga ku antswisiwa.

Vuanami bya nhlamuselonhawulekiso ya phurojeke.

Xitichitsongo xa 8B – ku vekeperiwa ka tiphanele ta xitichitsongo ta 11kv tintshwa, ku vekela leswi a swi nga ri kona emasungulweni swa nsirhelelo na sisteme to pima matirhiselo, kuvekeriwa ka tisisiteme ta le migangeni ta mbulaurisano, ta tirhimotikhontirolo na ta vuvekatihlo. Mitirhotsongo ya mpifuxo wa miako eka miako ya switchitsongo.

SWIKOMBO SWA MATIRHELO

MITLAWA PAKANISIWAKA (Vavuyeriwa): Muganga wa BPLM, Doroba ra Phalabonwa	LEYI Doroba ra Phalabonwa	NDHAWUXIDZI Doroba ra Phalabonwa	SWIVANDLANENE SWA KU THORIWA 6 wa vatirhi va le migangeni, ku nga tsakeriwa Vantishta wa le Migangeni va HDSC
--	------------------------------	-------------------------------------	--

NOMBORO YA PHUROJEKE 11: KU NGHENISIWA KA RHMOTIKHONTIROLO EKA SWITCHITSONGO SWA GEZI, KU ANTWSIWIWA KA SWICHIGERE NA NSIRHELELO			
MIGINGIRIKO	Nxaxameto wa Mikarhi/ Lembe	2024	Wu kumbeteriwa eka R 2 500 000
<ul style="list-style-type: none">Ku hoxa xandla eka ku antswisiwa Switchitsongo.Ku katsa ESKOM na BPLM eka phurosesse ya ku antswisiwa ka switchitsongo swa gezi.Vuvekathlo na nkambelo wa phurojeke kufikaloko yi hetiwa naswona endzhatukaswona yi nyikiwa BPLM.Ku katsa van'watikontiraka va HDSA eka xiphemu xa ku aka xa phurojeke.Ku tiyisisa leswaku switchitsongo swi hayisekile na ku sivela ndzahleko wun'wana wihi kumbe wihi wa vutomi.	<ul style="list-style-type: none">Tividha ESKOM & BPLM hi mayetana na phurojeke leyi.Ku hluvukisa vuanami bya xithekiniki bya phurojeke leyi na ku navetisa.Ku ahlu la na kuma muphakeri loyi a nga humelela na ku nyika kontiraka.Ku tumbuluxiwa ka ndhawu hi n'waitikontiraka na ku sunguriwa ka ntirho.Vukamberi bya n'hweti na n'hweti hi PMC na BPLM.	<p>Mudyaxihi Mhawuri 2024</p> <p><i>APPROVED SUSAN JONES 2024-05-30</i></p>	<p>SWITCHITSONGO APPROVED SUSAN JONES 2024-05-30</p>

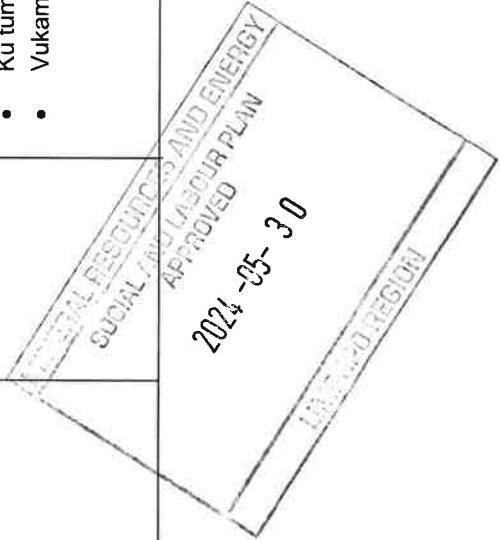
NOMBORO YA PHUROJEKE 12: KU AKIWA KA LAYINI YO FAMBA HI LE HENHLA YA 3KM KUSUKA EKA EXT 6 SPAR	
VUNDZHAKU BYA PHUROJEKE NA VUANAMI BYA NTIRHO	SWIKONGOMELO
<p>Phurojeke leyi yi kumekile kusuka eka IDP ya Masipala ya nkarti wa sweswi tanahi Phurojeke leyi nga hakeleriwiki lex i xaxametiweke eka Masipala wa Ba-Phalabrowa hi ku ya hi swirhangana swa wona.</p> <p>Doroba ri vile na swiphiqo hi gezi ku ringana malembe naswona mikarhi hinkwawo gezi ra wa laha vaakandhawu va tshamaka masku va ri hava gezi.</p>	<ul style="list-style-type: none">Ku pfundeta vaakandhawu ku kuma mfikelelo wa gezi.Hikwalaho ka phurojeke leyi, hi ta pfundeta eka nhluvukiso wa ikhonomi eka BPLM.Ku seketela minongoloko ya swimakiwakulu hi ku fimbisana na Kungu ra nhluvukiso wa Rixaka

NOMBORO YA PHUROJEKE 12: KU AKIWA KA LAYINI YO FAMBA HI LE HENHLA YA 3KM KUSUKA EKA EXT 6 SPAR**Vuanami bya nhlamuselonhlawulekiso ya phurojeke:**

Ku thoriwa ka mutsundzui eka endlelo ra xihattla ku dizayina layini ya 3km na ku yi aka.

SWIKOMBO SWA MATIRHELO	MITLAWA PAKANISIWAKA (Vavuyeriwa): Muganga wa BPLM, Doroba ra Phalaborwa	LEYI NDHAWUXIDZI	SWVANDLANENE SWA KU THORIWA
		Doroba ra Phalaborwa	10 ra vatrihi va le migangeni, ku nga tsakeriwa Vantshwa va le Migangeni va HDSA
MIGINGIRIKO	Nxaxameto wa Mikarhi / Lembe	RIMBA RA MIKARHI – MPIIMANYETO NA TINDZIMAKULU	Wu kumbeteriwa eka R 5 000 000
<ul style="list-style-type: none"> Ku akiwa ka layini yo famba hi le henhla ya 3km kusuka eka EXT 6 Spar 	<p>Mpimanyeto</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku hoxa xandia hi timali eka ku akiwa ka Layini yo Famba hi le Henhla exikarhi ka Spar na Garaji ya Masoniri Ku fanele ku tihlanganisiwa na ESKOM na BLPM eka phuroseseyo ku akiwa ka layini yo famba hi le henhla. Vuvekaithlo na nkambelo wa phurojeke kufifikoko yi hetiwile kutani endzhakukaswona yi nyikiwa BPLM na ESKOM. Ku katsa van'watikontiraka va HDSA eka xiphemu xa ku aka xa phurojeke. 	<p>Nyenyananya-Nwendzamhala 2027</p> <p>Tindzimakulu</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tivisa ESKOM & BPLM hi mayelana na phurojeke ley. Ku hluvukisa vuanami bya xithekiniki bya phurojeke ley na ku navetisa. Ku ahlula na ku kuma muphakeri loyi a ngå humelela na ku nyika kontiraka. Ku tumbuluxiwa ka ndhawu hi n'watikontiraka na ku sunguriwa ka ntirho. Vukamberi bya n'hweți na n'hweți hi PMC na BPLM.

2024 -35- 30

NOMBORO YA PHUROJEKE 13: KU ANTSWISIWA KA SWITIRHISIWAKULU SWA GEZI KUSUKA EKA FEYISA YIN'WE KUFICA EKA TIEFVISI TINHARHU**VUNDZHAKU BYA PHUROJEKE NA VUANAMI BYA NTIRHO**

Phurojeke leyi yi kumekile kusuka eka IDP ya Masipala ya nkarchi wa sweswi tanihi Phurojeke leyi nga hakeleriwiki lex i xaxametiweke eka Masipala wa Ba-Phalabrowa hi ku ya hi swirhangana swa wona. Doroba ri vil na swiphijoq hi switirhisiwakulu swa gezi ku ringana malembe naswona mikarchi hinkwawo gezi ra wa laha vaakandhawu va tshamaka masiku va ri hava gezi.
Ku na xidingo xa ku antswisa switirhisiwakulu swa gezi.

Vuanami bya nhlamuselohlawulekiso ya phurojeke:

Ku Antswisa ka engetelo wa 1 wa Ring A, ku akiwa ka xitichitsongotsongo eka khona ya xitarata xa van de Capelle na Frederick van Wyk.

SWIKOMBO SWA MATIRHELO

Ku Antswisa ka engetelo wa 1 wa Ring A, ku akiwa ka xitichitsongotsongo eka khona ya xitarata xa van de Capelle na Frederick van Wyk.

SWIKONGOMELO/NKHUMBO WA PHUROJEKE

- Ku pfuneta vaakandhawu ku ku kuma mfikelelo wa gezi.
- Hikwalaho ka phurojeke ley, hita pfuneta eka nhluvukiso wa ikhonomi eka BPLM.
- Ku seketela minongoloko ya swimakiwakulu hi ku fambisana na Kungu ra Nhluvukiso wa Rixaka

MITLAWA LEYI PAKANISIWAKA (Vavuyeriwa): Muganga wa BPLM, Doroba ra Phalabrowa	NDHAWUXIDZI	SWIVANDLANENE SWA KU THORIWA 15 wa vatirhi va le migangeni, ku nga tsakeriwa Vantshwa va le Migangeni va HDSA
	RIMBA RA MIKARHI – MPIMANYETO NA TINDZIMAKULU	
MIGINGIRIKO Nxaxameto wa Mikarhi/ Lembe	2024	Yi pimanyetiwa ku va R 4 500 000

NOMBORO YA PHUROJEKE 13: KU ANTWSISIWA KA SWITIRHISIWAKULU SWA GEZI KUSUKU EKA FEYISA YINWE KUFICA EKA TIFEYISI TINHARHU			
<ul style="list-style-type: none"> Ku hoxa xandla hi ndlela ya timali eka ku antswisiwa ka switirhisiwakulu swa gezi kusuka eka feyisi yinwe kuya eka feyisi ya nhari Ku katsa ESKOM eka phuroseseye ya ku antswisiwa ka switichitsongo swa gezi. Vuvekathilo na rkambelo wa phurojeke kufikalo yi hetiwiie kutani endzhakukaswona yi nyikiwa BPLM na ESKOM. Ku katsa vanwatikontiraka va HDSC eka xiphemu xa ku aka xa phurojeke. 	<p>Tindzimakulu</p> <p>Khotavuxika - Hukuri 2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tivisa ESKOM & BPLM hi mayelana na phurojeke leyi. Ku hluyukisa vuanami bya xithekiniki bya phurojeke leyi na ku navetisa. Ku ahluula na ku kuma muphakeri loyi a nga humtelela na ku nyika kontiraka. Ku tumbuluxiwa ka ndhawu hi n'watikontiraka na ku sunguriwa ka ntirho. Vukamberi bya n'hwteti na n'hwteti hi PMC na BPLM. 	

NOMBORO YA PHUROJEKE 14: KU SIVIWA KA SWITCHITSONGOTSONGO EDOROBENI RA PHALABORWA			
VUNDZHAKU BYA PHUROJEKE NA VUANAMI BYA NTIRHO			
<p>Phurojeke leyi yi kumekile kusuka eka IDP ya Masipala ya nkarti wa sweswi tanhi Phurojeke leyi nga hakeleriwiki lexi xaxametiweke eka Masipala wa Ba-Phalabrowa hi ku ya hi swirhangana swa wona. Doroba ri vile na swiphiqo hi Switchitsongotsongo ku ringana malembe naswona mikarhi hinkwawo gezi ra wa laha vaakandhawu va tshamaka masiku va ri hava gezi. Switchitsongo swa gezi swi dingga ku antswisiwa.</p> <p>Vuanami bya nhlamuselonhlawulekiso ya phurojeke:</p> <p>Switchitsongotsongo swa Gezi swi vumbiwa hi xivandla xa vholiteji ya le hansi.</p>	<p>SWIKONGOMELO/NKHUMBO WA PHUROJEKE</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku pfuneta vaakandhawu ku kuma mfikelelo wa gezi. Hikwalaho ka phurojeke leyi, hi ta pfuneta eka nhluvukiso wa ikonomi eka BPLM. Ku seketela minongoloko ya swimakiwakulu hi ku fambisana na Kungu ra Nhluvukiso wa Rixaka 	<p>MITLAWA</p> <p>PAKANISIWAKA</p> <p>(Vavuyeriwa):</p> <p>2024-05-</p> <p>MINGIRIKO</p>	<p>LEYI</p> <p>Doroba ra Phalabrowa</p> <p>RIMBA RA MIKARHI – MPIMANYETO NA TINDZIMAKULU</p>
<p>NDHAWUXIDZI</p> <p>Doroba ra Phalabrowa</p>	<p>SWIVANDLANENE SWA KU THORIWA</p> <p>8 wa vatirhi va le migangeni, ku nga tsakeriwa Vantshwa va le Migangeni va HDSA</p>		

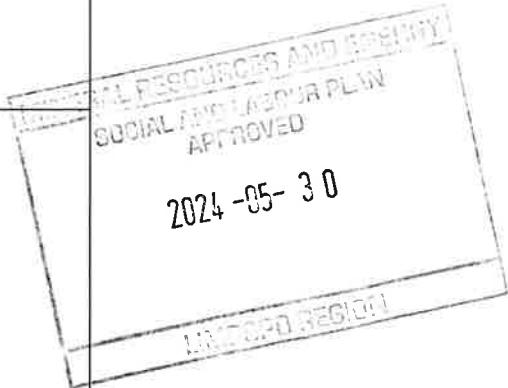
NOMBORO YA PHUROJEKE 14: KU SIVIWA KA SWITCHITSONGOTSONGO EDOROBENI RA PHALABORWA					
	Nxaxameto wa Mikarhi/ Lembe	2025 kufika 2026			
<ul style="list-style-type: none"> Ku hoxa xandia hi tinali eka ku siviwa ka Switchitsongotsongo. Ku fanele ku tihlanganisiwa na ESKOM eka phurosesee ya ku antiswisiwa ka switchitsongo leswi. Vuvekaithlo na nkambelo wa phurojeke kufikalo yi hetiwile kutani endzhakukaswona yi nyikiwa BPLM na ESKOM. Ku katsa van'watikontiraka va HDSA eka xiphemu xa ku aka xa phurojeke. 	<p>Mpimanyeto</p>	<p>Feyisi ya 1 - Sunguti 2025 kufika Khotavuxika 2025</p> <p>Ku Siva Swititchitsongotsongo</p> <p>Tindzimakulu</p> <p>Feyisi ya 2 - Sunguti 2026 kufika Khotavuxika 2026</p> <p>Ku Siva Swititchitsongotsongo</p>	<p>Feyisi ya 1 - Sunguti 2025 kufika Khotavuxika 2025</p> <p>Ku Siva Swititchitsongotsongo</p> <p>Tindzimakulu</p> <p>Feyisi ya 2 - Sunguti 2026 kufika Khotavuxika 2026</p> <p>Ku Siva Swititchitsongotsongo</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tivisa ESKOM & BPLM hi mayelana na phurojeke ley. Ku hluvukisa vuanami bya xithekiniki bya phurojeke ley na ku navetisa. Ku ahlu na ku kuma muphakeri loyi a nga humelela na ku nyika kontiraka. Ku tumbuluxiwa ka ndhawu hi n'watikontiraka na ku sunguriwa ka mitirho - Vukamberi bya n'hweti na n'hweti. Vukamberi bya n'hweti na n'hweti hi PMC na BPLM. 	<ul style="list-style-type: none"> Tivisa ESKOM & BPLM hi mayelana na phurojeke ley. Ku hluvukisa vuanami bya xithekiniki bya phurojeke ley na ku navetisa. Ku ahlu na ku kuma muphakeri loyi a nga humelela na ku nyika kontiraka. Ku tumbuluxiwa ka ndhawu hi n'watikontiraka na ku sunguriwa ka mitirho - Vukamberi bya n'hweti na n'hweti. Vukamberi bya n'hweti na n'hweti hi PMC na BPLM.

NOMBORO YA PHUROJEKE 15: KU PFUXIWA KA GONDZO RA XIKONTIRI RA 1.8 KM ELULEKANI - XITARATA XA CHRIS HANI					
VUNDZHAKU BYA PHUROJEKE NA VUANAMI BYA NTIRHO					
Lokxi ra Lulekani ri tshamile kwalomu ka 15km ekule na le CBD ya Ba-Phalaborwa. Ku na gondzo ra xikontiri eka Xitarata xa Chris Hani ri hlakarile hi magojigoji yo tala hikwalaho ka risima ra le hansi naswona ri veka vaakandhawu ekhombyeni.					
Vuanami bya nhlamuselonhlawulekiso ya phurojeke:					
Vulehi bya gondzo leri i 1.8km. Hi ku ya hi mpimo wa Road Agency Limpopo (RAL), vuanami bya mittho byi khumba ku khurhiwa na ku cheriwa ka vuhenhla ka 150mm ta riandlao ra le Ishakwini, ku vekeniwa ka Ishaku, ku ringaniseriwa ka 30mm ta asifalit yo hisa, na ku fungha gondzo.					

NOMBORO YA PHUROJEKE 15: KU PFUXIWA KA GONDZO RA XIKONTIRI RA 1.8 KM ELUJEKANI - XITARATA XA CHRIS HANI				
SWIKOMBO SWA MATIRHELO	MITLAWA PAKANISIWAKA (Vavuyeriva); Muganga wa BPLM, Lokixi ra Lulekani	LEYI	NDHAWUXIDZI Lokixi ra Lulekani	SWIVANDLANENE SWA KU THORIWA 10 ra vatirhi va le migangeni, ku nga tsakeriwa Vantshwa va le Migangeni va HDSA
MIGINGIRIKO	RIMBA RA MIKARHI – MPIMANYETO NA TINDZIMAKULU Nxaxarmelo wa mikarhi / Lembe	2027		
	Mpimanyeto		Yi pimanyetiwa ku va R 4 500 000	

- Ku hoxa xandla hi timali eka ku pfuxiwa ka gondzo.
- Ku katsa Ndawulo ya Magondzo na Vutleketli eka phurosesa ya ku pfuxiwa ka Gondzo ra Xikontiri
- Vuvekatihlo na nkambelo wa phurojeke kufikaloko yi hetiwa naswona endzhakukaswona yi nyikiwa BPLM na Ndawulo ya Magondzo na Vutleketli.
- Ku katsa van'watikontiraka va HDSA eka xiphemu xa ku aka xa phurojeke.

- Ku tivisa Ndawulo ya Magondzo na vutleketli, Huvo ya Mfumoxivongo, BCF na Masispala ku katsa na vakhomaxiavenkulu van'wana.
- Ku hluvukisa vuanami bya xithekinkiki bya phurojeke leyi na ku navetisa thendara leyi.
- Ku ahluia na ku kuma muphakeri loyi a nga humelela na ku nyika kontiraka.
- Ku tumbuluxiwa ka ndhawu hi n'watikontiraka na ku sunguriwa ka mitirho - Vukamberi bya n'hweti na n'hweti.
- Vukamberi lebji yaka emahlweni hi PMC, BCF, TCF na BPLM.

NOMBORO YA PHUROJEKE 16: SWITCHI SWA TIOPOMPO TA NKULULO

VUNDZHAKU BYA PHUROJEKE NA VUANAMI BYA NTIRHO

Switirthisiwakulu swa nkululo ePhalaborwa, Namakgale na le Lulekani swi dinga mpfuxo lowu faneleke na ku va wa ximanguvawala tanihleswi swivekeriwa swi nga swa khale naswona vunyngi bya tipompo a ti na swiphere emakete naswona mpfuxo wa tona a wu nga nyiki xitshunxo xa nkarti wo leha.

Vuanami bya nthamuselelhawulekiso ya phurojeke:
Phurojeke leyi yi khumba, laha swi endlekaka, mpfuxo wa tipompo ta kahle kumbe ku siviwa na ku pfuxiwa ka miako ya switchi swa tipompo na tiphanele ta vulawuri.

SWIKOMBO SWA MATIRHELO

- Tiyisisa leswaku switchi swa tipompo ti tirha kahle naswona ti tirha hi ndieia ya mpimohenhla.

MITLAWA LEYI PAKANISIWAKA (Vavuyeriwa):

Vaakandhawu va Phalaborwa na Namakgale

NDHAWUXIDZI

Vaakandhawu va Ba-Phalaborwa

SWIVANDLANENE SWA KU THORIWA

6 Nkarhinyana hi nkarti wo vekela.

MINGIRIKO

Nxaxameto wa Mikarhi / Lembe

RIMBA RA MIKARHI – MPIMANYETO NA TINDZIMAKULU

2023 – 2024

YI PIMANYETIWA KU VA R 14 614 432.02

- Ku thoripa ka tlinjhiniyara to tsundzuxa ku endlela ku hetiswa ka vuanami ka mitirho na ku hakerisa mitsengo.
- Ku bumabumeta ku thoripa ka n'watkontiraka loyi a nga humelela loyi wa vuswikkoti.
- Vuvekathlo na nkambelo wa phurojeke kufikaloko yi hetiwa naswona endzhakukaswona yi nyikiwa BPLM.
- Ku tiyisisa leswaku muphakeri wa vukorhokeri loyi a thoripa u na vun'wini bya 100% leswi fambisanaka na qhinga ra hina ra havexerisamatimba ku tlhele ku antsvisiwa matirhisele ya timali ya maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri.

- Tiyisisa leswaku a ku na rithyakiso wa mbangu hikwalaho ka ku khulukela emilabyeni ya le migangeni.
- Ku antswisa eka vuswikkoti ku khumba vanhu hi risema ro nuhwa eka migangeni ya le ndhawini leyi.
- Ku seketela minongolo ko ya switirthisiwakulu hi ku fambisana na Kungu ra Nhluvukiso wa Rixaka

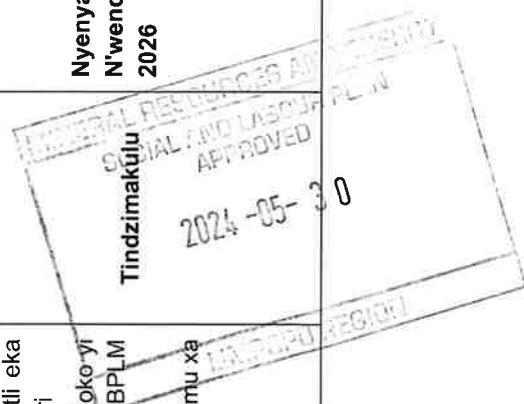
SWIKONGOMELO / NKHUMBO WA PHUROJEKE	SWIVANDLANENE SWA KU THORIWA
<p>VUNDZHAKU BYA PHUROJEKE NA VUANAMI BYA NTIRHO</p> <p>Switirthisiwakulu swa nkululo ePhalaborwa, Namakgale na le Lulekani swi dinga mpfuxo lowu faneleke na ku va wa ximanguvawala tanihleswi swivekeriwa swi nga swa khale naswona vunyngi bya tipompo a ti na swiphere emakete naswona mpfuxo wa tona a wu nga nyiki xitshunxo xa nkarti wo leha.</p> <p>Vuanami bya nthamuselelhawulekiso ya phurojeke: Phurojeke leyi yi khumba, laha swi endlekaka, mpfuxo wa tipompo ta kahle kumbe ku siviwa na ku pfuxiwa ka miako ya switchi swa tipompo na tiphanele ta vulawuri.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tiyisisa leswaku a ku na rithyakiso wa mbangu hikwalaho ka ku khulukela emilabyeni ya le migangeni. Ku antswisa eka vuswikkoti ku khumba vanhu hi risema ro nuhwa eka migangeni ya le ndhawini leyi. Ku seketela minongolo ko ya switirthisiwakulu hi ku fambisana na Kungu ra Nhluvukiso wa Rixaka

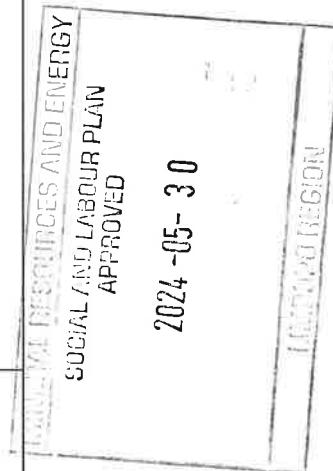
MITLAWA LEYI PAKANISIWAKA (Vavuyeriwa):	NDHAWUXIDZI	SWIVANDLANENE SWA KU THORIWA
<p>Vaakandhawu va Phalaborwa na Namakgale</p>	<p>Vaakandhawu va Ba-Phalaborwa</p>	<p>6 Nkarhinyana hi nkarti wo vekela.</p>

<p>RIMBA RA MIKARHI – MPIMANYETO NA TINDZIMAKULU</p>	<p>YI PIMANYETIWA KU VA R 14 614 432.02</p>
<p>2023 – 2024</p>	<p>2023 – 2024</p>

<p>TINDZIMAKULU</p>	<p>2023 – 2024</p>
<p>L10001</p>	<p>L10001</p>

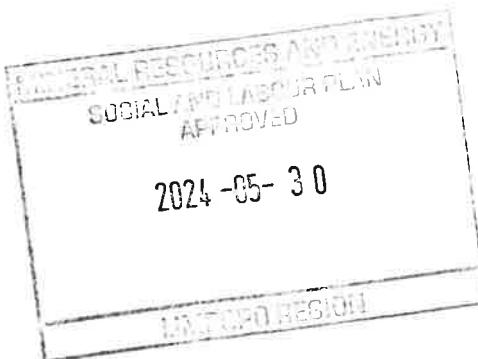
NOMBORO YA PHUROJEKE 17: KU PFUXIWA KA GONDZO RA XIKONTIRI RA 1 KM ENAMAKGALE – XITARATA XA DESMOND TUTU					
VUNDZHAKU BYA PHUROJEKE NA VUANAMI BYA NTIRHO			SWIKOMBO SWA MATIRHELO		
<p>Lokxi ra Lulekani ri tshamile kwalomu ka 15km ekule na le CBD ya Ba-Phalaborwa. Ku na gondzo ra xikontiri eka Xitarata xa Chris Hani ri hkararie hi magojigoji yo tala hikwalafo ka risima ra le hansi naswona ri veka vaakandhawu ekhombyeni.</p> <p>Vuanami bya nhlamuselonhlawulekiso ya phurojeke: Vulehi bya gondzo leri i 1km. Hi ku ya hi mpimo wa Road Agency Limpopo (RAL), laha vuanami bya mitirho byi khumbaka ku khurihiwa na ku cheriwa ka vuhenhla ka 150mm ta riandaloo ra le tshakwini, ku vekerija ka tshaku, ku ringaniseriwa ka 30mm ta asifalit yo hisa, na ku fungha gondzo.</p>			<p>SWIKONGOMELO / NKHUMBO WA PHUROJEKE</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku pfuneta vaakandhawu ku ku kuma mfikelelo wa tindlela ta miganga hinkwato ta vutleketli na magondzo ya swijimo swa kahie. Hikwalafo ka phurojeke ley, hi ta pfuneta eka nhluvukiso wa ikonomi eka BPLM. Ku seketela minongoloko ya swimakiwakulu hi ku fambisana na Kungu ra Nhluvukiso wa Rixaka 		
<p>SWIKOMBO SWA MATIRHELO</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku pfuxiwa ka gondzo ka 1km ya Xitarata xa Desmond Tutu 			<p>MITLAWA PAKANISIWAKA (Vavuyeriwa): Muganga wa BPLM, Lokixi ra Namakgale</p> <p>LEYI</p> <p>NDHAWUXIDZI</p> <p>RIMBA RA MIKARIHI – MPIMANYETO NA TINDZIMAKULU</p> <p>2026</p>		
MIGINGIRIKO	Nxaxamelo wa mikarhi / Lembe	Mpimanyeto			KU kumbeteriwa R 4 000 000
<p>Ku hoxa xandla hi timali eka ku pfuxiwa ka gondzo.</p> <p>Ku katsa Ndzwaulo ya Magondzo na Vutleketli eka phurosesse ya ku pfuxiwa ka Gondzo ra Xikontiri</p> <p>Vuvekatihlo na nkambelo wa phurojeke kufikaloko yi hetiwa naswona endzhakkaswona yi nyikiwa BPLM na Ndzwaulo ya Magondzo na Vutleketli.</p> <p>Ku katsa van'watikontiraka va HDSSA eka xiphemu xa ku aka xa phurojeke.</p>			<ul style="list-style-type: none"> Ku tivisa Ndzwaulo ya Magondzo na vutleketli, Huvo ya Mfumoxivongo, BCF na Masipala ku katsa na vakhomaxiavankulu vanwana. Ku nhluvukisa vuamami bya xithekiniki bya phurojeke ley na ku navetisa thendara ley. Ku ahlu na ku kuma muphakeri loyi a nga humelela na ku nyika kontiraka. Vukamberi bya n'hweiti na n'hweiti. Vukamberi lebyi yaka emahlweni hi PMC, BCF, TCF na BPLM. 		

NOMBORO YA PHUROJEKE 18: KU NYIKA KA XIGOLONYANA XA MPFALAGONDZO LEXI FAMBAAFAMBAKA LEXI NGA NA SWITIRHISIWA HI VUTALO				
VUNDZHAKU BYA PHUROJEKE NA VUANAMI BYA NTIRHO		SWIKONGOMEO / NKHUMBO WA PHUROJEKE		
<p>Tinghozi eka magondzokulu endzeni ka Ba-Phalaborwa ti vikiwile hikwalaho ka mimovha leyi nga ulamela ngiki gondzo, machayelelo lama nga landzeleriki milawu, vusopfa na ku chayela u pyopyiwile. Tiofixiyali la vulawuri wa nkhuuluko wa swipandzamananga ta Ba-Phalaborwa ti endla mpfala gondzo wa n'hweti na n'hweti lowukulu ku pfuneta vaakandhawu.</p> <p>Eka nkarkhi wa sweswi va lo sala na xigolonyana xa mpfala gondzo lexi nga na switirhisiwa xin'twe lexi xi nga amukelaka gondzo ra R40 kumbe ra R71.</p>		<ul style="list-style-type: none"> Ku pfuneta vaakandhawu ku kuma mfikelelo wa magondzo yo pfumala tinghozi lama hilayisekeke. Hikwalaho ka phurojeke leyi, hi ta pfuneta eka nhluvukiso wa ikhonomi eka BPLM. Ku seketela minongolo ko ya swimakiwakulu hi ku fambisana na Kungu ra Nhluvukiso wa Rixaka 		
<p>Vuanami bya nhlamuselonhawulekiso ya phurojeke:</p> <p>Xigolonyana lexi xi ta va xitsunxo lexi fambafambaka, xo haka xi famba. Switirhisiwa hinkwaswo leswi dingiwaaka ku endla mpfala gondzo lowu tirthaka kahle swi ta kumeka endzeni ka xona. Xi na sisiteme ya mafunghelo ya 3-eka-1, Tikhoni ta Vulawuri bya Nkhuluko wa Swipandzamananga, Tivheze to Vangama, Jeneretara, Tintambhu to engetela na vhiwa ro prima.</p>		<p>SWIKOMBO SWA MATIRHELO</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku nyikiwa ka xigolonyana xa mpfala gondzo xa xitsunxo xo haka u famba lexi nga na switirhisiwa hi vutalo. 		
MIGINGIRIKO	MITLAWA LEYI PAKANISIWAKA (Vavuyeriwa): Muganga wa BPLM, Vaakandhawu va Ba-Phalaborwa	NDHAWUXIDZI Vaakandhawu va Ba-Phalaborwa	SWIVANDLANENE SWA KU THORIWA RIMBA RA MIKARHI – MPIMANYETO NA TINDZIMAKULU	2024
	Nxaxameto wa Mikarhi / Lembe	Mpimanyeto	Wu kumbeteriwa eka R 700 000	

NOMBOR YA PHUROJEKE 18: KU NYIKA KA XIGOLONYANA XA MPFALAGONDZO LEXI FAMBAFAMBAKA LEXI NGA NA SWITIRHISIWA HI VUTALO

<ul style="list-style-type: none"> Ku hoxa xandla hi swa timali eka ku xaviwa ka xigolonyana xa mpfalagondzo lexi nga na swinghenisiwa hi vutalo. Vuvekathio na nkambelo wa phurojeke kufikalo yi hetiwa naswona endzhakukaswona yi nyika BPLM. Ku tiyisisa leswaku maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri ya switirhisiwa leswi ma endlawa hi ktirhisva van'watikontiraka va HDSC eka feysisi ya vuaki bya phurojeke leyi ku antswisa ntirhisamali eka maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri. 	<p>Khotavuxika 2024</p> <p>Tindzimakulu</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku tivisa Masiplala na maxavelo ya hira ya tinhundzu na vukorhokeri. Ku nluvukisa vuuanami bya xithekiniki bya phurojeke leyi na ku navetisa ku xava tinhundzu na vukorhokeri. Ku ahula na ku kuma muphakeri loyi a nga humelela na ku nyika kontiraka. Ku nyiketa Masiplala.
--	--

3.4.1 Ku tumbuluxiwa ka Mabindzu Lamatsongo, ya le Xikarhi na Lamatsongotsongo

Xiengetelwa xa 3.2 Pholisi ya Nhluvukiso wa Mabindzu na Vaphakeri

Swimakiwakulu swa nseketelo leswi laviwaka hi tikhamphani eka Minongoloko ya Nhluvukiso wa Mabindzu (ED) na ya Nhluvukiso wa Vaphakeri (SD) yi tekiwa ku va yi fana. Ku hambana lokukulu exikarhi ka mabindzu lama ku fambelana ntsena na lava va endlaka bindzu na vona - na mabindzu ya SD lama ma nga wona ya nyikiwaka tikontiraka ku phakela PC na mavandla ya ED ku nga ri ngopfungopfu lama endlaka bindzu na PC, hambileswi ma nga vaka ma phakela PC na yona.

Ku tshembia leswaku ku kula ka ikhonomi i swa nkoka swonghasi eka ku ololoxa ku pfumaleka ka mitirho, ndzingano wa rimbewu, rihanyo na timhaka leti fambelanaka na vusweti byin'wana emisaveni hinkwayo. Eka swiyimo swo tala, ndlela leyikulu ya ku tiyisisa ku engetela ku kula ka ikhonomi i ngopfungopfu hikwalaho ka Nhluvukiso wa Mabindzu na Vaphakeri, laha eka wona vuyisekamahlweni hl., ku tumbuluxiwa ka mitirho na havexerisamatimba swi humelerisiwaka.

Hi mayelana na nawumbisi lowu hundzuluxiweke eka Nawu wa Havexerisomatimba wa Ikhonomi ya Vantima wo Angarhela (B-BBEE), tanihilaha wu pasisiweke hakona hi Khabinete, Nhluvukiso wa Mabindzu na Vaphakeri (ESD) hi xin'wana xa 5 wa swiphemu leswi nga endzeni ka khadi ra swikoro ra B-BBEE. Swi endla 40 wa mikutlunywa eka khadi ra swikoro naswona swi na vuxaka byo tiya na maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri (Maxavelo ya Tinhundzu na Vukorhokeri ya endla 25 wa mikutlunya, Nhluvukiso wa Vaphakeri 10 ra mikutlunywa, kasi Nhluvukiso wa mabindzu wu na 5 wa mikutlunywa).

Rendzo ra SD ra PC ri sungule hi 2011 loko hi endla Nongoloko wa 30TEN+5 ED. Hi dyondze tidyondzo ta nkoka tin'wana eka Nongoloko wolowo. KPMG yi nyikiwile kontiraka ya ku kambisia Nongoloko lowu naswona va thumbe tidyondzo leti landzelaka hi mayelana na leswi swi endla Nhluvukiso wa Mabindzu na Vaphakeri lowu humelelaka:

- **Vuswikoti bya ku Thoriwa:** Bindzu ri fanele ku kombisa vuswikoti bya ku thoriwa bya le henhla.
- **Swidingo swa Makete:** Phurojeke yi fanele ku fikelela swidingo swa makete swo karhi.
- **Swihlawulekisi swa Bindzu:** Vini va bindzu va va boheka ku va na swihlawulekisi swa bindzu leswi nga na ndzinganano lowu lavekaka wa hiseko, vuthari bya xibindzu na swikili, na mfikelelo wa makete.
- **Ku aka vuswikoti:** Nseketelo wa xithekiniki wu tiyisisiwile eka dizayini eka ndzhendzeleko wa vutomi bya phurojeke hinkwawo ku ri hava vutshemberi eka nhlangano wa nseketelo
- **Vutumbuluxiwa bya nkoka wa swa vanhu:** Tin'wana na tiphurojeke ti vile na vuswikoti bya vutumbuluxi bya nkoka wa swa vanhu bya le henhla tanihileswi mabindzu lama ma ololoxeke xidingo xa swa vanhu xo tanihi mpimo wa ku pfumaleka ka mitirho exikarhi ka vantshwa.

Kusukela hi 2018, PC yi nghenisile 15 wa vavuyeriwa va nongoloko wa nhluvukiso wa mabindzu na 17 wa vavuyeriwa va nongoloko wa nhluvukiso wa vaphakeri lava hi humeseke hi 2020 kutani endzhakukaswona hi 2021 hi nghenisile 45 wa mabindzu hi ku tirhisa nongoloko wa nhluvukiso wa mabindzu wa Palaborwa Link na 30 mabindzu na nongoloko wa nhluvukiso wa vaphakeri va

2024-05-30

LAMPO REGION

Palaborwa Link. Nongoloko lowu wa ED wu ta famba ku ringana nkarhi wa malembe mambirhi na malembe manharhu eka SD.

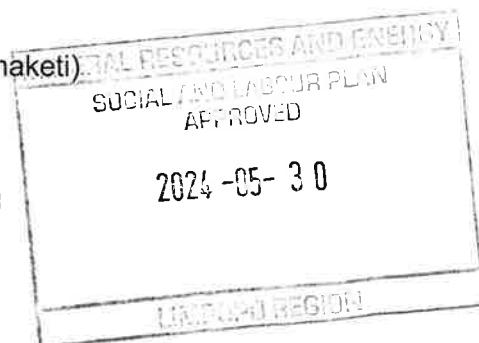
Kheyisi ya Bindzu eka ED na SD swo Seketela

- Ku fikelela swinawanawana swa B-BBEE na ku antswisa mpimo wa B-BBEE naswona ekuheteleleni ku antswisa nghingiriko wa hina wa bindzu laha eka wona mpimo wa hina wa B-BBEE wu nga ta hloholotela nghingiriko wa hina wa bindzu;
 - Ku tirhisa switirho swa SD na ED tanihi switirho swo hundzuluxa ku ololoxa swilaviwa swa vaakandhawu eka swivandlanene swa ku thoriwa na swa mabindzu;
 - Ku hlanganisa SD na ED ku hluvukisa na ku kurisa pfhumba ro antswisa, nhlanganiso wun'wana eka ku tiyisisa leswaku miganga ya ka hina ya le kusuhi ya vuyeriwa kusuka eka vukona bya hina
 - Ku tikatsa eka qhinga ra mfumo eka vutumbuluxi bya tiindhasitiri tin'wana, ngopfungopfu van'watiindhasitiri va vantima;
 - Ku khumba mpimo wa ku pfumaleka ka mitirho eka Ba-Phalaborwa endzhaku ka ku twisia leswaku PC yi ri yoxe a yi nge swi koti ku nyika mitirho eka valavi va mitirho hinkwavo lava nga eka ndhawu ya le kusuhi;
 - Ku tirhisana na vatlangaxiave van'wana eku ku lava mifikelelo ya swikombelo leswi nga laha henhla hinkwaswo
-

Swiphemu swa Nseketelo swa ESD

Nseketelo wo hambanahambana eka tikhamphani ta ED na SD ti ta nyikiwa ku antswisa mabindzu ya tona. Swinyikiwa leswi swi ta katsa kambe swi nga heleli ntsena eka:

- Nseketelo wa swimakiwakulu na switirhisiwa leswi fambelanaka na bindzu;
- Vuleteri lebyi kongomanaka na indhasitiri kusuka eka vaphakeri va vukorhokeri lava nga swi tokotela;
- Mfukamelo wa bindzu lowu wu tiyisisaka matirhelo ya kahle ya xithekiniki, ya bindzu na vulandzelelanawu hi ku tirhisa vudyondzisantirho;
- Ku humelerisiwa ka mpasiso wa SABS;
- Nhluvukiso wa kungu ra bindzu (leri katsaka makungu ya vumaketi)
- Nhluvukiso wa Sisiteme ya Malawulelo
- Nhluvukiso wa Pholisi na Sisiteme ya Swipfuno swa Ximunhu
- Mikumbetelo ya swa timali;

- Nhluvukiso wa makete; sw.sw.

3.5. Kungu ra ntlakuso wa maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri

Palabora Copper ("Pty) Ltd ("PC") i muakatiko wa khamphanikulu wa kahle loyi a landzelelaka milawu ya Afrika-Dzonga tanihilaha yi tivisiwaka hakona nkarhi na nkarhi. PC yi landzelela hi ku hetiseka Nawu wa Havexerisomatimba wa Ikhonomi ya Vantima wo Angarhela ("BBBEE") tanihi xitirho xa ku kotisa khamphani leyi nga ehansi ka vun'wini bya Vatima eka ikhonomi ya ntolovel / nkhulukelano wa tinhundzu na vukorhokeri hi ku tirhisa maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri ya ntsakelo. Xiengetelwa xa 3.4 xi nyika Pholisi ya Maxavelo ya Tinhundzu na Vukorhokeri ya Palabora.

Endlelo

Pholisi ya maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri ya ntsakelo yi pasisiwile hi 2014 leyi yi vulaka hi ndlela leyi nga erivaleni vutiboheleri bya Koporo ya Palabora eka B-BBEE. Hi ku fambisana na swilaveko swa Chatara swa Vucelamigodi, pholisi yi kongoma swinenenene eka maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri kusuka eka vaphakeri va B-BBEE na ku kondletela swivandlanene swa vutekaxiave swo tivikana hi tikhamphani ta B-BBEE eka ntirhiso wa mali wa maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri ya Koporo ya Palabora.

Pholisi leyi yi endla ndzulamiselo wa endlelo leri landzelaka:

- Palabora yi navela ku lawula ncinco hi ku tirhisa migingiriko ya maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri leyi yi yi endlaka masiku hinkwawo. Leswi swi endliwa hi ku tirhisa nhlawulo wa xiqhingga wa vaphakeri vantshwa na ku khutaziwa ka vaphakeri lava nga kona ku nyika vumbhoni bya ndzima yo ncinka hi ku tirhisa ku tisiwa ka Xitifikheti xa B-BBEE lexi nyikiweke mpfumelelo.
- Maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri ya fanele ku xopaxopa kungu ra ku laviwa ra 2018 – 2022 na ku kuma switirhisiwa na vukorhokeri laha vaphakeri lava nga ehansi ka vun'wini bya vantima va le migangeni va nga ta khutaziwa ku teka xiave eka swona.
- Maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri ya fanele ku navetisa tithendara eka phephahungu ra le migangeni laha tikhamphani leti nga ehansi ka vun'wini bya vantima va le migangeni va khutaziwaka ku teka xiave.
- Mipakaniso yi fanele ku vekiwa eka mutirhi wun'wana na wun'wana endzeni ka ndzawulo ya maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri tanihi xikombokulu xa matirhelo (KPI).
- Ku humelerisa mfikelelo wa xikombelo xa vaphakelavukorhokeri ku nghena lokuntshwa ka B-BBEE ka migingiriko ya maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri ya Palabora.

- Ku hoxa xandla eka nhluvukiso na ku kula ka Vaphakeri va B-BBEE hi ku tiyisisa leswaku nkoka wa mpakaniso wa ntirho wa timali eka tinhundzu, switirhisiwa swa nkarhinyana na vukorhokeri swi xaviwa eka mabindzu walawo tanihilaha swi bohiwaka hakona hi mipakaniso ya Chatara ya Vucelamigodi (DMR).
- Ku tumbuluxa, ku veka tihlo na ku vika ndzima hi ku yelanisa na mipakaniso ya lembe na lembe leyi vekiweke hi DMR.
- Ku khutaza Vaphakeri lava nga riki va B-BBEE ku tumbuluxa na ku simeka mapfhumba ya B-BBEE.
- Ndzawulo ya maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri ya ntsakelo yi ta laveka ku simeka na ku lawula Minongoloko ya Maxavelo ya Tinhundzu na Vukorhokeri ya Ntsakelo leyi yi nga ta tiyisisa leswaku Palabora yi fikelela swikombelo swa yona swa ncincos.
- Xilavekokulu xa Palabora i ku kuma na ku vulavurisana na vaphakeri vo tshembeka lava va nga na vuswikoti bya ku phakela. Laha Muphakeri wa B-BBEE a voniwaka a pfumala risima na vuswikoti bya ku phakela a nga ha pfunetiwa hi ku tirhisa Nongoloko wa Nhluvukiso wa Vaphakeri wa Palabora.

Ku vulavurisana na Foramu ya Miganga ya Ba-Phalaborwa (BCF) hi mayelana na swivandlanene swa mabindzu ya le migangeni leswi nga endzeni ka PC hi endlelo ra n'hweti na n'hweti.

- Palabora yi simeke magoza ku kondletela, ku tiyisisa, ku tsakela ba ku antswisa maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri eka vanhu lava va endleriweke xihlawuhlawu xo ka xi nga ri lexinene eka nkarhi lowu nga hundza.
- Vaphakeri hinkwavo va ta laveka ku paluxa vuxokoxoko hi mayelan na vun'wini/vulawuri bya vona na minongoloko ya B-BBEE ya le ndzeni,
- Palabora yi ta endla magoza ya va kona ku veka tihlo na ku tiyisisa xiyimo xa nkarhi wa sweswi xa vaphakeri vo hambarahambana, na ku tiyisisa leswaku vuxokoxoko byolebyo bya tshembeka.

APPROVED

2024-05-30

Xiyimo xa andlalelo

DTI yi thole SANAS ku tiyisisa xikombelo lexi tirhisiwaka xa Tikhodi ta B-BBEE xi le ku tirhisiweni eka phuroseya oditi ya B-BBEE. SANAS yi endla leswi hi ku nyika mpfumelelo eka Tiejensi to Tiyisisa tanihi vatirhisi lava nga na tilayisense lava pfumeleriweke ku endla mitiyisiso ya mipimo eka tikhamphani leti ti tivulaka ku va na xiyimo xa B-BBEE. Palabora yi hlawula ku amukela

Switifikheti swa B-BBEE leswi nyikiwaka hi tiejensi to tiyisisa leti nyikiweke mpfumelelo wa SANAS naswona swoleswo a swi lavi vahirhi va Palabora ku endla tioditi eka vaphakeri ku tumbuluxa xiyimo xa vona xa B-BBEE.

Hambiswiritano, Palabora yi hlayisa mfanelo ya ku kambisia leswi vuriwaka swa B-BBEE swa vaphakeri loko yi tshuka yi vona kumbe ku kuma swiviko swa mgingiriko ya ku rhangisa emahlweni kumbe ya ku tivula ka vunwa yihi kumbe yihi leyfambelanaka na swikoxo swa muphakeri wihi kumbe wihi. Nxaxamelo wa Tiejensi to Tiyisisa ta BBBEE leti nyikiweke mpfumelelo ti nga kumeka eka webusayiti leyfambelanaka; www.sanas.co.za

Hi xikongomelo xo kambisia loko Ejensi yo Tiyisisa yi nyikiwile mpfumelelo hlawula:

- Switirhisiwa leswi Nyikiweke Mpumelelo
- Nxaxamelo wa Switirhisiwa leswi Nyikiweke Mpumelelo
- Tiejensi to Tiyisisa ta B-BBEE
- Hlawula Tiejensi to Tiyisisa
- Kambisia loko Xedulu yi ri na linki leyfambelanaka
- Loko linki yi nga tirhi Ejensi yo Tiyisisa yi vile na mpfumelelo lowu nyikiweke lowu yimisiweke nkarhinyana.

Palabora yi navela ku tiyisisa leswaku mivulavurisano ya vaphakeri hinkwayo yi na nkoka na leswaku ku na ncinco wa ntiyiso lowu tumbulukaka kusuka eka mgingiriko ya Maxavelo ya Tinhundzu na Vukorhokeri ya Ntsakelo hinkwayo. Vun'wini bya Vantima byi nga kumisiwa kusuka eka nhlayo hi tiphesente ya Timfanelo to Vhota na Ntswalo wa Ikhonomi leti vantima va nga na tonna eka bindzu. I swa nkoka ku tekela enhlokweni Nkoka wa Nsalo lowu fikeleriwaka hi vakhomaxiave va vantima/swirho.

Nkoka wa Nsalo i hambano exikarhi ka rifuwo ra mikavelo na swikweleti leswi fambelanaka leswi swi nga ha vaka kona hi xivumbeko xa loni. Nkoka wa Nsalo i nkoka wa xiviri lowu vini va vantima eka bindzu rihi kumbe rihi va nga ta wu vona loko a vo xavisa mikavelo ya vona na ku hakela hi ku hetiseka tiloni leti fambelanaka.

Tafula ra 41: Ntirhiso wa Timali wa Palaborwa wa Xumakulu, Switirhisiwa swa Nkarhinyana na Vukorhokeri eka nkarhi wa 2017 na 2022

Ntirhiso wa Timali wa Nkhetekanyo	Ntirhiso wa Timali Hinkwawo 2017 (ZAR)	Ntirhiso wa Timali wa BEE wa Lembe na Lembe	% ya Ntirhiso wa Timali wa BBBEE	Ntirhiso wa Timali Hinkwawo 2018 (ZAR)	Ntirhiso wa Timali wa BEE wa Lembe na Lembe	% ya Ntirhiso wa Timali wa BBBEE

2024-05-30

			wa Ntsengo Hinkwaw o			wa Ntsengo Hinkwa wo
Xumakulu	1,728,504,843.00	980,283,096.00	56.71	1,399,485,251.00	918,011,139.00	65.60
Switirhisiwa swa nkarhinyana	839,436,126.50	406,665,608.50	48.45	1,569,320,591.00	254,992,288.50	16.25
Vukorhokeri	5,395,169,972.00	620,107,249.90	11.49	5,859,499,582.00	790,589,001.40	13.49
Ntsengo Hinkwawo	7,963,110,942.00	2,007,055,954.00	25.20	8,828,305,424.00	1,963,592,429.00	22.24

Ntirhiso wa Timali wa NkheteKanyo	Ntirhiso wa Timali Hinkwawo 2019 (ZAR)	Ntirhiso wa Timali wa BEE wa Lembe na Lembe	% ya Ntirhiso wa Timali wa BBBEE wa Ntsengo Hinkwaw o	Ntirhiso wa Timali Hinkwawo 2020 (ZAR)	Ntirhiso wa Timali wa BEE wa Lembe na Lembe	% ya Ntirhiso wa Timali wa BBBEE wa Ntsengo Hinkwa wo
Xumakulu	1,705,556,988.00	1,153,262,706.00	67.62	1,259,755,210.00	813,654,061.20	64.59
Switirhisiwa swa nkarhinyana	1,068,594,162.00	631,865,741.70	59.13	1,116,081,333.00	820,575,439.10	73.52
Vukorhokeri	6,862,335,555.00	4,151,381,183.00	60.50	6,823,453,964.00	4,037,438,436.00	59.17
Ntsengo Hinkwawo	9,636,486,705.00	5,936,509,630.00	61.60	9,199,290,507.00	5,671,667,936.30	61.65

Ntirhiso wa Timali wa NkheteKanyo	Ntirhiso wa Timali Hinkwawo 2021 (ZAR)	Ntirhiso wa Timali wa BEE wa Lembe na Lembe	% ya Ntirhiso wa Timali wa BBBEE wa Ntsengo	Ntirhiso wa Timali Hinkwawo Sunguti kufika Ndzati 2022 (ZAR)	Ntirhiso wa Timali wa BEE	% ya Ntirhiso wa Timali wa BBBEE wa Ntsengo

			Hinkwawo			Hinkwawo
Xumakulu	1,484,290,087.00	1,118,590,160.00	75.36	3,964,507,128.00	1,894,378,336.00	47.78
Switirhisiwa swa nkarhinyana	719,071,100.30	321,512,153.10	44.71	984,776,223.00	531,517,130.10	53.97
Vukorhokeri	10,141,155,571.00	7,165,108,442.00	70.65	4,218,549,080.00	1,327,553,097.00	31.47
Ntsengo Hinkwawo	12,344,516,758.30	8,605,210,755.00	69.71	9,167,832,431.00	3,753,448,563.00	40.94

Tafula ra 42: Ntirhiso wa timali wa Maxavelo ya Tinhundzu na Vukorhokeri eka Muganga wa Ba-Phalaborwa hi 2018 na 2022

Nkhetekeyo	2018 (ZAR)	2019 (ZAR)	2020 (ZAR)	2021 (ZAR)	2022 (ZAR)
Nhluvukiso wa Vaphakeri (SD)	0	0	0	0	0
Ntirhiso wa Timali wa Ba-Phalaborwa	1,482,066,439.00	1,769,804,179.00	1,551,792,241.00	1,371,289,010.00	2,255,657,254.00
Ntsengo Hinkwawo	1,482,066,439.00	1,769,804,179.00	1,551,792,241.00	1,371,289,010.00	2,255,657,254.00

Palabora yi kunguhata ku engetela ntirhiso wa timali lowu nga laha henhla hi 5% lembe hi lembe kufikela 2027.

Tafula ra 44: laha hasi ri hlamusela mipakaniso yo kongoma leyi yi rhumeriweke hi Palabora hi xikongomelo xa ku engetela vutekaxiave bya tikhamphani ta vaphakeri ta B-BBEE. Ku ya emahlweni Palabora yi ta vika lembe na lembe eka DMRE na le ka vakhomaxiave va le migangeni hi mayelana na matirhelo ya BBBEE.

Tafula ra 43: Mipakaniso eka ku engetela ntirhiso wa timali eka tikhamphani ta B-BBEE

Ntirhiso wa Timali wa Nkhetekeyo (%)	2023	2024	2025	2026	2027
Tinhundzu ta Xumakulu	45%	46%	47%	48%	49%
Switirhisiwa swa nkarhinyana	75%	76%	77%	78%	79%
Vukorhokeri	55%	56%	57%	58%	59%

Ntirhiso wa Timali wa NkheteKanyo (%)	2023	2024	2025	2026	2027
Vaphakeri va le migangeni lava nga eka Masipala wa Ba-Phalaborwa	31%	32%	33%	34%	35%

Tafula ra 44: laha hansi ri nyika ntlhantlho wa ntirhiso wa timali wa Palabora hi 15 wa vaphakelavukorhokeri va le henhla eka Ba-Phalaborwa.

Vaphakelavukorhokeri va 2018

Vaphakelavukorhokeri va 2018	Ntirhiso wa timali wa lembe na lembe	Levhele ya B-BBEE
	(ZAR)	
L A CRUSHERS (PTY) LTD	126,704,283.02	3
BARLOWORLD EQUIPMENT (MINING)	72,430,863.36	1
WALTZUZ PROJECTS CC	38,342,927.00	1
VEXOVAX (PTY) LTD	27,942,000.88	1
GEARS TECHNOLOGIES (PTY) LTD	22,262,822.20	3
THABA NCHU MINING AND CONSTRUCTION	20,926,007.57	2
BEARING MAN GROUP (PTY) LTD	20,772,025.44	3
LUCID SCAFFOLDING (PTY) LTD	17,080,539.26	1
NANDZU TRADE AND GENERAL PROJECTS C	16,879,113.80	1
MJM MAINTENANCE INSTALLATIONS CC	16,692,080.40	1
BRIAN PIENAAR NORTH (PTY) LTD	16,432,960.94	4
MACSTEEL TRADING PHALABORWA	15,411,617.15	4
KLEVAN DEVELOPMENT CC	14,945,509.40	1
RICHLINE CONSTRUCTION (PTY) LTD	14,243,887.72	3
C MILLS INSULATORS CC	12,120,497.81	2

Vaphakelavukorhokeri va 2019

Vaphakelavukorhokeri va 2019	Ntirhiso wa timali wa lembe na lembe	Levhele ya B-BBEE
	(ZAR)	
L A CRUSHERS (PTY) LTD	157,053,002.74	3
VEXOVAX (PTY) LTD	84,971,515.17	1
WALTZUZ PROJECTS CC	49,472,818.89	1
BEARING MAN GROUP (PTY) LTD	30,850,851.22	2
BORA MINING SERVICES (PTY) LTD	26,992,762.42	1
MACSTEEL TRADING PHALABORWA	21,052,814.86	4
MJM MAINTENANCE INSTALLATIONS CC	18,366,660.38	1
GEARS TECHNOLOGIES (PTY) LTD	18,056,417.48	3
BRIAN PIENAAR NORTH (PTY) LTD	17,778,557.80	4
LUCID SCAFFOLDING (PTY) LTD	17,104,021.93	1
NANDZU TRADE AND GENERAL PROJECTS C	17,048,513.93	1
SPRINGBOK MINING AND SUPPLIERS (PTY)	14,153,223.15	1
PHALABORWA AUTO SPARES AND ACCESSOR	12,193,459.91	2
RICHLINE CONSTRUCTION (PTY) LTD	11,639,390.34	3
MODUPI MINING SUPPLIERS (PTY) LTD	11,507,017.37	1

Vaphakelavukorhokeri va 2020

Vaphakelavukorhokeri va 2020	Ntirhiso wa timali wa tembe na tembe	Levhele ya B-BBEE
	(ZAR)	
L A CRUSHERS (PTY) LTD	152,405,770.81	3
VEXOVAX (PTY) LTD	53,817,859.50	1
WALTZUZ PROJECTS CC	49,484,295.72	1
BORA MINING SERVICES (PTY) LTD	29,621,279.50	1
	26,387,995.14	8
MACLEAN ENG & MARKETING CO. LTD	24,411,448.48	1
MABELE NKL HOLDINGS INVESTMENTS	20,736,992.03	1
NANDZU TRADE AND GENERAL PROJECTS C	16,476,321.11	4
BRIAN PIENAAR NORTH (PTY) LTD	16,010,101.76	1
KHONGO INVESTMENTS (PTY) LTD	14,071,107.09	4
MACSTEEL TRADING PHALABORWA	13,589,984.85	1
MJM MAINTENANCE INSTALLATIONS CC	13,490,895.70	2
BEARING MAN GROUP (PTY) LTD	13,426,390.98	6
SULLWALD PROJECTS (PTY) LTD	12,007,710.23	1
LEOLO COMMUNITY TRUST	10,898,292.00	1

Vaphakelavukorhokeri va 2021

Vaphakelavukorhokeri va 2021	Ntirhiso wa timali wa tembe na tembe	Levhele ya B-BBEE
	(ZAR)	
VEXOVAX (PTY) LTD	481,297,835.96	1
L A CRUSHERS (PTY) LTD	157,475,221.87	3
KHONGO INVESTMENTS (PTY) LTD	56,763,839.29	1
MABELE NKL HOLDINGS INVESTMENTS	52,730,743.50	1
WALTZUZ PROJECTS CC	42,800,329.19	1
BORA MINING SERVICES (PTY) LTD	35,689,115.88	1
NANDZU TRADE AND GENERAL PROJECTS C	29,264,812.05	1
MACSTEEL TRADING PHALABORWA	21,079,022.11	4
MACLEAN ENG & MARKETING CO. LTD	18,802,606.14	8
GEARS TECHNOLOGIES (PTY) LTD	18,428,188.56	3
VAKANAYENA ENTERPRISE (PTY) LTD	18,160,572.15	1
MJM MAINTENANCE INSTALLATIONS CC	17,749,065.18	1
PHALABORWA AUTO SPARES AND ACCESSOR	15,864,859.38	2
ASISEBENZENI MAINTENANCE SERVICES A	14,646,156.72	1
BRIAN PIENAAR NORTH (PTY) LTD	14,504,628.76	4

Vaphakelavukorhokeri va 2022

Vaphakelavukorhokeri va 2022	Ntirhiso wa timali Sunguti kufika Ndzati (ZAR)	Levhele ya BBBEE
KHONGO	65 341 505.44	1
MABELE NKL	52 804 410.97	1
BORA MINING	38 005 344.85	1
MOTHO KWENA	37 073 560.70	1
L A C CHRUSHERS	26 545 747.43	3
HUDACO	24 755 915.90	
NANDZU	23 595 878.45	1
MJM ELECTRICAL	19 436 156.06	1
LAELO	17 232 248.63	1
ASISEBENZENI	17 076 256.60	1

Vaphakelavukorhokeri va 2022	Ntirhiso wa timali Sunguti kufika Ndzati (ZAR)	Levhele ya BBBEE
MACSTEEL	16 313 984.36	4
MNTK PROJECTS	10 121 686.86	1
HLARIHANI HOLDINGS	9 133 012.50	1
FIBRICON	9 007 288.95	
KGL ENGINEERING	8 838 472.13	1

Tafula ra 45: ri na kungu ra matirhelo ro koma ra ku simeka kungu ra maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri ra Palaborwa na magoza lama kumekaka eka xiyenge lexi.

Tafula ra 46: Kungu ra matirhelo ra maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri hi ku ya hi ntsakelo

XIENDLO	SWIPHAKERIWA	SIKU RA MPAKANISO
Swilemukisi swa nkarhi hinkwawo eka vaphakelavukorhokeri lava nga landzeleriki milawu leswaku va yi landzelela.	Nkambelo wa Vaphakeri na vaphakelavukorhokeri ku pima matirhelo ya vona eka B-BBEE	Swi ya emahlweni
Palabora yi faneli ku nyika tithendara ta le henbla eka R 100 000.00 eka tikhamphani leti yi nga 51% ehansi ka vun'wini bya vantima naswona ti nga na levhele ya B-BBEE ya 1 - 6 ku sindzisa vulandzelanawu eka vaphakelavukorhokeri.	Xitifikheti xa B-BBEE xa nkarhi wa sweswi lexi kumekeke eka vaphakelavukorhokeri hi nkarhi wa xiteji xa ku thendara.	Swi ya emahlweni
PC yi fanele ku pfula fayilikulu ya vaphakelavukorhokeri / databesi ya vaphakeri ya vaphakeri va B-BBEE laha ntsakelo wu nga ta nyikiwa tikhamphani leti nga ehansi ka vavasati va vantima.	Vuhlanganisi na makete hi ku tirhisa phephahungu ra le mugangeni na swihangalasamhangu swin'wana.	Swi ya emahlweni
Khutaza nhluvukiso wa vaphakeri / nhluvukiso wa mabindzu, vantshwa na vanhu lava nga na vutsoniwa ku teka xiave eka swivandlanene swa mabindzu leswi navetisiwaka hi PC eka phephahungu ra le mugangeni na tipulatifomo ta swihangalasamhangu tin'wana.	Swiviko swa kotara na kotara eka maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri ya ntsakelo lama kombaka hi ndlela leyi nga erivaleni ndzima leyi khatsiwaka eka mikhetekanyo leyi.	Swi ya emahlweni

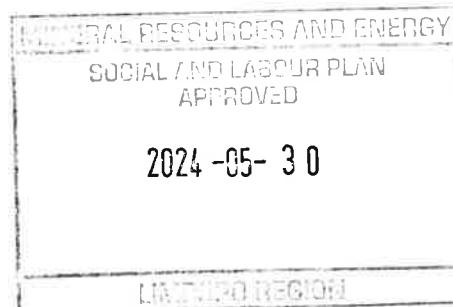
2024 -05- 30

XIENDLO	SWIPHAKERIWA	SIKU RA MPAKANISO
 <p>Phurojeke ya ARIBA ya SAP (Dabesesi ya Maxavelo ya Tinhundzu na Vukorhokeri ya PC)</p>	<p>PC ya tsaka ku tivisa Pfhumba ra Hina ra Hundzuluxo wa Xidijitali ieri ri nga na xikongomelo xa ku Tiysisana na ku Lawula Matirhiselo ya Timali hinkwawo kusuka eka Xihlovo kufika eka ku Hakela. Pfhumba na Qhinga swa hina Hundzuluxo wa Xidijitali i ku tisa matirhelo yo hatlisa na ku va ya kahle ya tiphurose se ta bindzu.</p> <p>Hi SAP ARIBA Solution, hi le ku endleni ka xidijitali na ku olovisa tiphurose se ta bindzu hinkwato kusuka emakumu kufika emakumu, eka pulatifomo leyi pfanganisiweke yin'we eka xitshunxo xa le ka inthanete lexi sirheleriweke.</p> <p>Ndzhendzelekavutomi wa Vaphakeri na Matirhelo: SAP Ariba Supplier Management i photifoliyo leyi rhangelaka indhasitiri, ya switshunxo swa kusuka emakumu kufika emakumu leyi yi hi kotisaka ku lawula vuxokoxoko bya vaphakeri, ndzhendzelekavutomi, matirhelo, na nxungeto hinkwawo wu ri endhawini yin'we.</p> <p>Makumelo ya Xiqhingga: Makumelo ya hina hinkwawo, manyinkeloyatikontiraka, na matirhiselo ya timali hinkwaswo swi ta endlawa endhawini yin'we. Hi SAP ARIBA, u nga kota ku kuma na ku lawula timatheriyali to kongoma na to ka ti nga kongomi eka pulatifomo yin'we.</p> <p>Malawulelo ya Ndzhendzelekavutomi wa Tikontiraka: Ku lawuriwa endhawini yin'we ka uhlayselo bya tikontiraka, ku tiyisa vulandzelelanawu, na ku endla</p>	<p>Swi ya emahlweni</p>

XIENDLO	SWIPHAKERIWA	SIKU RA MPAKANISO
	vutilawuri bya vutumbuluxi, ku humelerisiwa, na malawulelo ya muxaka wihi kumbe wihi ya ntwanano wa xikontirka.	

Kungu ra Maxavelo ya Tinhundzu na Vukorhokeri ri ta simekiwa hi ku tirhisa magoza lama landzelaka:

- Ku tirhisa kungu lera maxavelo ya tinhundzu na vukorhokeri eka vaphakeri lava tsarisiweke va PC hinkwavo.
- Eka ntsakelo wa nkambelo wa tithendara wu fanele ku nyika tikhamphani leti landzelelaka milawu ya B-BBEE na ku va leti nga ehansi ka vun'wini bya vantima.
- Ku landzelela mipimo na maendlelo hi ku landza B-BBEE na ku vika hi ku landza khadi a swikoro ra B-BBEE ,
- PC yi fanele ku nyika vukorhokeri na swicelwambisi leswi tekiwaka kusuka eka kungu ra yona ra swilaviwa ra lembe na lembe eka vaphakelavukorhokeri lava landzelelaka milawu ya B-BBEE.
- Ku vulavurisana na Ndzwawulo ya Swipfuno swa Swicelwa (DMR) ku kuma tikhamphani ta B-BBEE leti nga na vuswikoti leswi faneleke leti navelaka ku tirha eka indhasitiri ya vucelamigodi.
- Ku tiyisisa leswaku swilaveko swa tithendara ta B-BBEE ti tivisiwa hi ku angarhela eka vaphakelavukorhokeri,
- Ku pfuneta tikhamphani ta B-BBEE leti nga na ku navela hi mayelana na mavekelo ya mixavo ya thendara na nhlengeleto wa xiringanyeto.
- Ku pfuneta vaphakeri va B-BBEE hi swilaveko swa vuleteri na ku va veka eka xiyimo xo antswa ku kota ku phikizana eka swintirhwana leswikulu na ku va swo pfilungana.
- Tibodo ta switiviso t ta endliya ti va kona eka Ba-Phalaborwa na le tindhawini ta le kusuhi laha swivandlanene swa tithendara ePalabora Copper na le madorobeni ya migodi man'wana ti nga ta navetisiwa ku vuyerisa tikhamphani leti nga ehansi ka vun'wini bya vantima ta le mugangeni.

XIYENGE XA 4

TIPHUROSESE LETI FAMBELANAKA NA KU
LAWURIWA KA KU HERISIWA KA MITIRHO NA KU
HUNGUTIWA KA VATIRHI

Xinawana xa 46 (d)

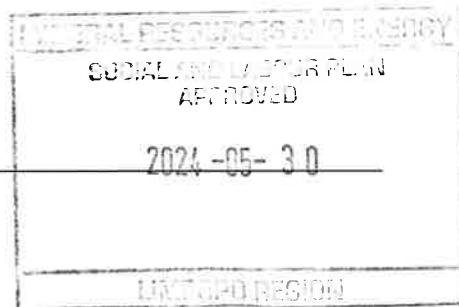
4. NONGOLOKO WA KU LAWURIWA KA KU HERISIWA KA MITIRHO NA KU HUNGUTIWA KA VATIRHI

Xinawana xa 46 (d)

4.1. Ku tumbuluxiwa ka Foramu ya Vumundzuku (FF)

Xinawana xa 46 (d) (i)

Xiengetelwa xa 4.2: Dokumente ya Vutomi bya Mugodi

Endlelo

Xiengetelwa xa 4.2: Dokumente ya Vutomi bya Mugodi

Ku tumbuluxiwa ka Foramu ya Vumundzuku sa laveka ehansi ka Xinawana xa 46 (d) (i) xa MPRDA. FF i huvo ya malawulelo ya vatirhi va le ka ndhawu yo karhi leyi yi nga ta kongomisa eka nsrmeko na vuvekatihlo bya SLP. Xikongomelo i ku nyika ndlela ya ximfumo laha mavandla hinkwawo lama khumbekaka ya nga kotaka ku tihlanganisa ya kanelia mitlhontlho na switshunxo leswi nga kotekaka swa swiphiqo leswi nga langutana na mugodi leswi swi nga vaka na vuswikoti bya ku vanga ku hungutiwa ka va tirha loku nga tshukaka ku va kona eka nkarhi lowu taka.

Palabora yi tumbuluxile Foramu ya Nkanerisano wa Hundzuluxo lowu hlanganaka kotara na kotara ku kanelia ndzima hi mayelana na nsimeko wa SLP. Foramu leyi yi vumba vayimeri kusuka ePalabora, vatirhi va yona na tiyuniyonu leti tekeriwaka enhlokweni tinharhu, Foramu leyi yi tirha ku kondletela nkanerisano lowu yaka emahlweni exikarhi ka mugodi na vatirhi. Leswi landzelaka i swikongomelokulu swa Foramu ya Nkanerisano wo Cinca:

- Ku hoxa xandla na ku veka tihlo eka nsimeko wa SLP ya Palabora,
- Ku kanelia nkarhi na nkarhi ndzima na timhaka leti fambelanaka na nsimeko wa SLP, na ku ringanyeta switshunxo swintshwa na minongoloko ya SLP,
- Ku kondletela mikanerisano exikarhi ka mugodi na vatirhi/van'watikontiraka, kumbe vayimeri na mavandla lama faneleke man'wana, na yelaniso eka swiphiqo swihi kumbe swihi na mitlhontlho leyi ku hlanganiwaka na yona ku nga va hi mavandla hi mayelana na, ku leyi fambelanaka na, ku hungutiwa ka vatirhi loku nga tshukaka ku va kona kumbe milahleko ya mitirho hi vatirhi,
- Ku jekajekisana hi ku hlanganelia ka switshunxo leswi nga tshukaka swi va kona swa milahleko ya mitirho na ku hungutiwa ka vatirhi hi ku tekeriwaka enhlokweni ka ku tirheka na swilaveko swa matirhelo swa mugodi tanihilaha swi lavekaka hakona hi ku landza xiyenge xa 189 xa Nawu wa Vuxaka bya Vatirhi, No ya 66 wa 1995 tanihilaha wu cinciwekenyana hakona,
- Ku vulavurisana hi ku hlanganelia eka nkunguhato wa xiqhinga ku papalata kumbe ku hunguta ku hungutiwa ka vatirhi na milahkeko ya mitirho, na ku kondletela vuyisekamahlweni bya bindzu na ku kula, hikwalaho ka sweswo ku siveriwa na yimisiwa ka ku hungutiwa ka vatirhi ka nkarhi lowu taka na milahleko ya mitirho,

- Ku sungula ncinclo na/kumbe ku vekiwa ka vatirhi eka swiyimo swo karhi kumbe maqhinga lama faneleke, ku sivela milahleko ya mitirho loko ku ri karhi ku kondleteriwa vuphikizani bya mabindzu na ku tirheka,
- Ku endla xivumbeko hi ku hlanganelo na ku simeka switshunxo ku sivela milahleko ya mitirho na ku hungutiwa ka vatirhi, na
- Ku tirhana na timhaka tihi kumbe tihi, leti ti nga xiwelo na ku va ti fanerile eka ku fikeleriwa ka swikongomelo swo rhanga leswi yaka emahlweni.

Palabora yi xaxametiwile Swipimelo swa Yelaniso swa Foramu ya Nkanerisano wo Cinca, leswi nga na Xiengetelwa xa 4, ku fuma na ku letela ntirho wa foramu leyi.

Endlelo

Xiengetelwa xa 4.2: Dokumente ya Vutomi bya Mugodi

Swiyenge leswi landzelaka leswi nga na mingiriko ya xiqhinga leyi tirhaka eka vatirhi, leyi vumbaka masungulo ya Kungu ra ku Cinciwa ka Mitirho na ku Hungutiwa ka Vatirhi ra Palabora.

Maqhingakulu lama landzelaka ya tumbuluxiwile naswona ya kongomisiwile eka swiyenge leswi nga eku endlekeni:

- Tindlela ta ku ponisa mitirho na ku papalata ku herisiwa ka mitirho na ku hungutiwa ka vatirhi,
- Magoza hi nkarhi wa ku herisiwa ka mitirho na ku hungutiwa ka vatirhi,
- Swivandlanene swa vutihanyisi swin'wana na mpfanganiso wa IDP, na
- Mpfangano wa N'watikontirakaxidzi

Vutomi lebyi languteriwaka bya ximfumo bya mugodi i 15 wa malembe (kusukela 2018) eka koporo, 13 wa malembe eka vhemikhulayiti, na 30 wa malembe eka maginethayiti, hi ku ya hi xikalo xa nkarhi wa sweswi xa mitirho, mipimo ya vuhumesi, tihakelo na mixavo ya swikumiwa.

Nkomiso wa mingirikokulu leyi fambelanaka na Kungu ra ku Herisiwa ka Mitirho na ku Hungutiwa ka Vatirhi ra Palabora ri nyikiwile eka **Tafula ra 40**.

Tafula 46: Kungu ra matirhelo ra ku herisiwa ka mitirho na ku hungutiwa ka vatirhi

NGHINGIRIKO	XIPHAKERIWA	SIKU RA MPAKANISO
Kambisia, odita kutani u pfuxeta pholisi/ntwanano, endlelo, na kungu ra ku ntwanano wa ku herisiwa ka mitirho na ku hungutiwa ka vatirhi, hi ku fambisana na SLP. Nkanerisano na tiyuniyon hi mayelana na mpfuxeto wa makungu lama, Ku tiyisisa leswaku ku landzeleriwa ka milawu leyi faneleke, xk., Nawu wa Vuxaka bya Vatirhi, MPRDA, Chatara ya	Pholisi, endlelo na kungu swa ku herisiwa ka mitirho na ku hungutiwa ka vatirhi leswi pfuxetiweke hi leswi swi nga eku humeleleni eka milawu	N'wendzamhala 2022

NGHINGIRIKO	XIPHAKERIWA	SIKU RA MPAKANISO
Vucelamigodi, Nawu wa Rihanyo na Vuhlayiseki bya Migodi, sw.sw.	ya vatirhi, maendlelo lamanene ma indhasitiri na ntivonawu.	
Ku vumbiwa ka magoza na ku nyikiwa ka timali eka ku tirhana na ku herisiwa ka mitirho loku nga languteriwangiki, ku hungutiwa ka vatirhi ka xikalo lexikulu, na ku pfariwa. Simeka leswi eka ku tirhana na mitokoto ya nkarhi lowu nga hundza wa muxaka lowu emasungulweni ya 200, leyi yi nga langutana na Palabora. Nkanerisano na tiyuniyon hi mayelana na ku vumbiwa ka magoza lama.	Kungu ra ku herisiwa ka mitirho na ku hungutiwa ka vatirhi loku nga kunguhateriwangiki	Swi ya emahlweni

Palabora yi ta landzelela maendlelo ya ku herisiwa ka mitirho na ku hungutiwa ka vatirhi tanihi swi hlamsiweke hakona hi DoL, DMR, Ntwanano wa ku Hungutiwa ka Vatirhi na Nawu wa Vuxaka bya Vatirhi (LRA) loko ku tshuka ku va na ku herisiwa ka mitirho kumbe ku hungutiwa ka vatirhi lokukulu lowu ku nga kunguhateriwangiki.

4.2. Tindlela ta ku ponisa mitirho na ku papalata milahleko ya mitirho na ku ya ehansi ka ku thoriwa

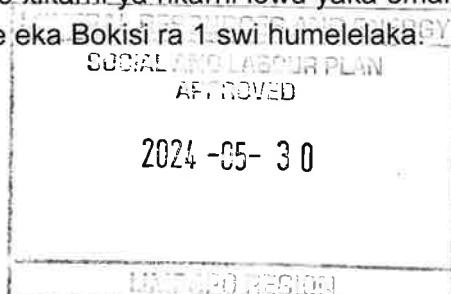
Xinawana xa 46 (d) (ii) na (iii)

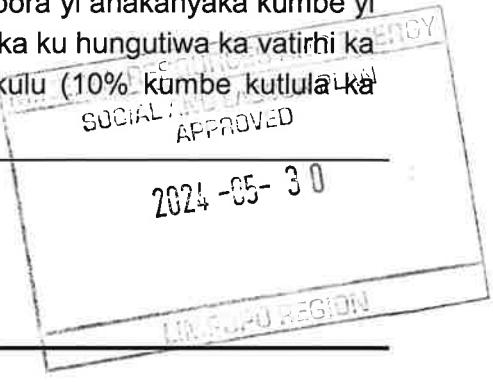
Xiengetelwa xa 4.2: Dokumente ya Vutomi bya Mugodi

"Mihlangano yi boheka ku hunguta vatirhi nkarhi na nkarhi eka swivangelo swa ikhonomi na swo tirha na ku tshama yi ri karhi yi phikizana emisaveni hinkwayo. Lexi hi xin'wana xa swilo swo biha kutlula mpimo leswi swi nga humelelaka eka mutirhi na ku khumba vutomi bya yena hinkwabyo. Hikokwalaho, i swa nkoka leswaku vathori va fanele va rhanga va tiyisia leswaku a ku na swihlawuriwa swo tirheka swin'wana ku fikelela swilaveko swo tirha va nga si tekela enhlokweni ku herisiwa ka mitirho ya vatirhi" - Swiletelo swa SLP swa tiindhasitiri ta vucelamigodi na vuhumesi.

Palabora yi ta tumbuluxa maqhinga ya ku sungula ku tirhisa magoza lama nga ta kota ku papalata, ku hunguta, kumbe ku sivela ndzahleko wa mitirho loko ku tshuka ku va na swiyimo leswi xungetaka ku thoriwa loku nga tiyisisiwa. Tipurose to karhi ti ta landzeleriwa loko swiyimo swa ikhonomi leswi nga kona swi vanga mpimoxiave wa mpindzulo-eka-malinhlengeleto wa Palabora ku ehlaka kuya ehansi ka 6% hi nhlayso xikarhi ya nkarhi lowu yaka emahlweni wa 12 wa tin'hweti, kumbe laha swiyimo swi kombiweke eka Bokisi ra 1 swi humelelaka.

Bokisi ra 1: Phurose yo Tivisa

Ku tivisiwa hi ku landza Ntwanano wa ku Hungutiwa ka Vatirhi	Ku tivisiwa ka yuniyoni / mutirhi
Ku tivisiwa ka Mutshamaxitulu wa Bodo ya Nhluvukiso wa Swicelwa na Vucelamigodi	Ku tivisiwa ka Holobye wa Vatirhi
Laha Palabora yi vona nkarhi wu nga si fika ku hela ka xiviri ka xicelwa lexi nga ku ceriweni na/kumbe swi va eka majini laha mugodi wu nga endliko mpindzulo.	Laha Palabora yi anakanyaka kumbe yi kunguhataka ku hungutiwa ka vatirhi ka xikalo lexikulu (10% kumbe kutlula ka vatirhi)
Laha Palabora yi anakanyaka kumbe yi kunguhataka ku hungutiwa ka vatirhi ka xikalo lexikulu (10% kumbe kutlula ka vatirhi) eka nkarhi wa lembe rin'we (1)	

Loko swi va na vumbhoni leswaku ntirho wu ta nghena eka xiphemu xa ku herisiwa ka mitirho kumbe xa ku pfariwa, tindlela tin'wana ta ku ponisa mitirho na ku papalata ku herisiwa ka mitirho / ku pfariwa ti ta kaneriwa eka FF, 18 wa tin'hweti ku nga si va na mhangu ley. Eka xiyimo xa mitlhentliho leyi nga tshukaka yi va kona ley Palabora yi nga ha langutanaka na yona naswona swi ga ha vangaka ku herisiwa ka mitirho kumbe ku hungutiwa ka vatirhi, Palabora yi ta tumbuluxa na ku simeka maqhinga ya ku cinca na tindlela ta ku ponisa mitirho, ku sivela ku pfumaleka ka mitirho.

Palabora yi ta vumba kungu leri nga na magoza na ku nyikiwa ka timali swa ku tirhana na ku herisiwa ka mitirho loku nga kunguhateriwangiki, ku hungutiwa ka vatirhi ka xikalo lexikulu na ku pfariwa.

4.3. Tindlela ta ku nyika switshunxo swin'wana na maendlelo ya ku tumbuluxa nhlayiseko wa mitirho laha milahleko ya mitirho yi nga kotiki ku papalatiwa

Xinawana xa 46 (d) (iii)

Xiengetelwa xa 4.2: Dokumente ya Vutomi bya Mugodi

Loko swi va na vumbhoni, na le ndzhaku ka ku tekela enhlokweni tindlela tin'wana hinkwato ta ku lehisa vutomi bya mugodi, leswaku ku herisiwa ka mitirho na ku hungutiwa ka vatirhi a swi siveleki, milulamiselo leyi faneleke ya Ntwanano wa ku Hungutiwa ka vatirhi yi ta tirhisiwa. Hi ndlela yin'wana, xiringanyeto xa ku hungutiwa ka vatirhi lexi faneleke xi ta vumbiwa hi ku kanerisana na mavandla lama faneleke na ku hetisisiwa mune (4) wa tin'hweti ku nga si va na mhangu ley, laha swi faneleke. Handlekaloko, swiyimo leswi nga kunguhateriwangiki swi tumbuluka hi nkarhi wa xiendleko lexi. Hi nkarhi wa xiphemu lexi, Palabora yi ta vulavurisana

nkarhi na nkarhi na FF ku lawula phurose se ya ku hungutiwa ka vatirhi na ku nyika switsundzuxo swa mitirho, nkhongotelo, na nseketelo eka vatirhi.

Mphalalo wo kongoma na ku va lowu faneleke swinene wa Palabora ku ta va ku pfuneta vatirhi, lava nga ta hungutiwa, eka ku kuma ntirho wun'wana. Mphalalo wo kongoma wa vumbirhi ku hlayisa nhlayseko wa mitirho hi vatirhi lava va nga ta langutana na ku hungutiwa ka vatirhi wu hi ku tirhisa **Nongoloko wa ku Yisa eka Swiyimo swa Mitirho Swin'wana** wa Palabora, leswi hlamuseriweke eka dokhumente leyi.

Mavito ya vatirhi lava swiyimo swa vona swi nga lavekiki ("vatirhi lava khumbekeke") hi ku sukela eka siku ra ku nga ha laveki, ma ta vekiwa eka nxaxamelo wo yisa eka swiyimo swa mitirho swin'wana wa Swipfuno swa Ximunhu. Xikongomelokulu xa ku tumbuluxiwa ka nxaxamelo wo yisa eka swiyimo swa mitirho swin'wana na ku vekiwa ka vatirhi lava khumbekaka eka nxaxamelo wolowo i ku papalata ku hlongoriwa tanihilaha swi langutisisiwaka hakona eka xiyenge xa 189 xa Nawu wa Vuxaka bya Vatirhi, No ya 66 wa 1995 tanihilaha wu cinciwekenyana hakona. Loko swi te tano, Khamphani yi ta lava ku yisa vatirhi lava khumbekaka eka swiyimo swa nkarhi hinkwawo loko nkoteko wolowo wu va kona hi ku fambisana na leswi swi hlamuseriweke laha hansi.

Leswi landzelaka swi ta tirha hi mayelana na vatirhi lava khumbekaka lava vekiweke eka nxaxamelo wo yisa eka swiyimo swa mitirho swin'wana:

2024-05-30

- vatirhi lava khumbekaka va ta rhwariwa ku lwisana na matimba ya ndzawulo ya Swipfuno swa Vanhu kufikela nkarhi wolowo loko swivandla swa mitirho ya nkarhi hinkwawo leswi ringaneleke swi kota ku kumeriwa vona, kumbe loko xidinge xa ku hungutiwa ka vatirhi xi tumbuluka;
- loko va ha ri eka nxaxamelo wo yisa eka swiyimo swa mitirho swin'wana, vatirhi lava khumbekaka va ta hlayisa giredi ya vona ya Paterson na muholo lowu kumekeke ku nga si va na ku vekiwa eka nxaxamelo wo yisa eka swiyimo swa mitirho swin'wana;
- khamphani yi ta ringeta ku veka vatirhi lava khumbekaka eka swivandla swa mitirho swa nkarhi hinkwawo swin'wana tanihiloko na hi nkarhi lowu swoleswo swi vaka kona. Ku vekiwa ka entirhweni ka vatirhi lava khumbekaka lava fikelela swikoxometo swa ntirho swi ta landzelela vulehi bya ku va entirhweni;
- loko mutirhi loyi a khumbekaka a tshuka a kumbe a ringanerile eka xivandla xa ntirho xolexo, u ta fananiseriwa hundziselo eka xivandla lex a ntirho. Loko mutirhi loyi a amukela mfananiselo lowu wa hundziselo, u ta thoriwa eka ntirho lowu pfulekeke lowu vuriweke hi swipimelo swa ku thoriwa leswi tirhaka eka ntirho wolowo. Loko ku tshuka ku va na xivandla xa ntirho lexi nga eka giredi ya le hansi kutlula xiyimo xa mutirhi loyi xa loko a nga si hundziseriwa, a vekiwa eka nxaxamelo wo yisa eka swiyimo swa mitirho swin'wana, mutirhi loyi u ta va na mfanelo ya ku kuma muholo wo fana lowu mutirhi loyi a wu kuma a nga si vekiwa eka nxaxamelo wo yisa eka swiyimo swa mitirho swin'wana. Mutirhi yaloye u ta tshama a ri eka salari ya yena ya nkarhi lowu nga hundza kufikelaloko salari ya yena yi wela eka xikalo xa salari xa xiyimo xa yena lexintshwa;
- loko mutirhi loyi a ha ri eka nxaxamelo wo yisa eka swiyimo swa mitirho swin'wana, na kufikela nkarhi wolowo loko xivandla xa ntirho xa nkarhi hinkwawo xin'wana xi kumeka xa

mutirhi yaloye, Khamphani yi ta fanela ku tirhisa vukorhokeri bya mutirhi loyi a khumbekaka eka mitirho ya nkarhinya endzeni ka Khamphani hinkwayo tanihiloko na hi nkarhi lowu xidingo xi nga ta tumbuluka. Eka ku veka vatirhi lava khumbekaka eka mitirho ya nkarhinya, ku ta tekeriwa enhlokweni malembe hi vukhale, swiyimo swa vutshunguri, rihanyo, vuhlayiseki, swilaveko swa swikili na swa vuleteri. Vatirhi va ta kamberiwa hi Muofisiri wa Vutshuguri wa khamphani hi xikongomelo xo kumisia vuringeli bya vona bya swa vutshunguri eka swiyimo leswi nga kona kumbe leswi nga kotaka ku va kona endzeni ka khamphani Vatirhi lava khumbekaka lava va tivisiweke ku va va nga ringaneli hi ndlela ya vutshunguri ku fikela swikoxometo swa ntirho swa swiyimo leswi vuriweke laha henhla va ta khomiwa hi ku landza Ntwanano wa Vuhambanisi bya Vutshunguri hi nkarhi wa kona na Pholisi ya Vuhambanisi bya Khamphani;

- laha swi tirhekaka, Khamphani yi nga ha lava vatirhi lava khumbekaka lava nga eka nxaxamelo wo yisa eka swiyimo swa mitirho swin'wana ku ya endla vuleteri ku antswisa swikili hi ku angarhela kumbe leswi fambelanaka na swiyimo leswi kumekeke swo kongoma laha ku yisa eka swiyimo swa mitirho swin'wana swi nga ha kotekaka eka nkarhi lowu taka wa le kusuhi. Khamphani na Tiyunyoni swi ta tihlanganisa tanihiloko na hi nkarhi lowu Khamphani yi kumeke mikoteko ya vuleteri byolebyo. Endzhaku ka nkanerisano wolowo, Khamphani yi ta hlawula vatirhi lava khumbekaka lava hi ku vona ka yona va fikelelaka vuleteri byolebyo;
- loko va tshuka va ala ku amukela xiyimo lexi nga pfuleka kumbe ku yisa eka swiyimo swa mitirho swin'wana ka nkarhinya eka ntirho wun'wana, Khamphani yi ta rhamba vulavisisi bya ximfumo ku lavisisa loko ku ala koloko ku ri na xivangelo xa kahle kumbe ku ri hava. Loko swi tshuka swi kumiwa hi Khamphani leswaku ku ala loko a ku ri hava xivangelo xa kahle, mutirhi yaloye a nga he kumi timfanelo to yisa emahlweni tanihi mutirhi loyi a khumbekaka na swona vukorhokeri bya yena byi ta herisiwa. Mutirhi yaloye u ta tlhela a nga ha vi na mfanelo ya ku kuma mivuyelo yihi kumbe yihi leyi hlengeletanaka eka vatirhi lava khumbekaka lava hungutiweke entirhweni hilaha swi faneleke hakona hi ku fambisana na milulamiselo ya ntwanano lowu;
- loko mutirhi yaloye a eholeketelela leswaku u karhatiwa hi xiyimo xa swa vutshunguri lexi xi n'wi sivelaka ku ku tirha eka ntirho wa nkarhinya kumbe wa nkarhi hinkwawo lowu nyikiwaka kumbe wu averiwaka, endzhakukaswona Muofisiri wa swa Vutshunguri wa Khamphani u ta kumisia loko mutirhi yaloye a ringaneli hi swa vutshunguri ku tirha ntirho wa nkarhinya kumbe wa nkarhi hinkwawo wolowo wu nyikiwaka kumbe wu averiwaka yena; na
- loko va ha ri eka nxaxamelo wo hi eka swiyimo swa mitirho swin'wana, vatirhi va ta ya emahlweni va ri karhi va landzelela milawu na swinawana swa khamphani hinkwaswo.

Hambiloko magoza yo yisa emahlweni ku papalata ku hungutiwa ka vatirhi ya ta tekeriwa enhlokweni tanihi ndlela leyi kotekaka ya ku papalata ku hungutiwa ka vatirhi, swa amukeriwa leswaku swi nga ha va swi nga koteki ku kuma swivandla swa mitirho swo ringaneli swa vatirhi lava khumbekaka hikwavo na leswaku ku hungutiwa ka vatirhi swi nga ha endleka.

Eka xiyimo lexa Khamphani, hi ku vona ka yona yi ri yoxe na hi nkarhi wihi kumbe wihi endzhaku ka ku vekiwa ka mutirhi eka nxaxamelo wo yisa eka swiyimo swa mitirho swin'wana, yi fika eka

mahetelelo ya leswaku a ku na xivandlanene xo yisa eka swiyimo swa mitirho swin'wana leswi nga ringanelo swi nga kona, Yuniyoni yi ta nyikiwa xitiviso hi nkarhi lowu faneleke xa ntiyiso lowu naswona mikanerisano yi ta va kona hi ku fambisana na milulamiselo ya ntwanano lowu.

Endzhaku ka xiboho lexi, vatirhi lava khumbekaka va nga endla xikombelo xa ku hungutiwa ka vatirhi ko swi tshunxekela.

Hi ku ya hi ku vona ka Khamphani yi ri yoxe vatirhi lava khumbekaka lava nga ehenhla ka 60 wa malembe hi vukhale (yi nga ha boheka ku cinca leswi kuya eka 55, hi kombela u kamba na Tiphenceni) va nga ha nyikiwa ku huma phenceni nkarhi wu nga si fika ku ri na mivuyelo leyi kombiweke kufika eka malembe hi vukhale ku huma phenceni ka ntolovel, hl. 63 wa malembe (yi nga boheka ku cinca leswi kuya eka 60, nakambe hi kombela u tiyisisa na Tiphenceni. Hambiswiritano, Khamphani yi hlayisa mfanelo ya ku nga pfumeli ku huma phenceni nkarhi wu nga si fika hi swipimelo swoleswo, exikarhi ka swin'wana laha swikili na vukorhokeri bya mutirhi swa ha lavekaka.

Hi xikongomelo xa ku antswisa nkoteko wa swivandla swa vatirhi lava khumbekaka, magoza lama landzelaka ma nga ha tekiwa hi Khamphani:

- ku thoriwa ka vatirhi vantshwa eka tiposo leti nga pfuleka swi ta endleka ntsena xikan'wekan'we loko Khamphani yi tekile magoza yo tivikana hi ku ringeta ku pfala xiyimo xa xivandla xa ntirho hi ku yisa vatirhi lava khumbekaka eka swiyimo swa mitirho swin'wana, lava, hi ku vona ka Khamphani, va fikelela hi ku ringanelo ku pfala swiyimo swoleswo;
- Khamphani yi nga ha herisa kumbe ku nga pfuxeti tikontiraka ta mutirhi wa nkarhinyana eka nkarhi lowu nga cincacinciki, na ku lava mutirhi loyi a khumbekaka ku tirha mitirho yaleyo tanihi mutirhi wa nkarhi hinkwawo, ku ri karhi landzeleriwa leswaku mutirhi loyi a khumbekaka wa fikelela hi ku ringanelo naswona Khamphani yi ri na mfanelo ya ku herisa kontiraka ya nkarhi lowu nga cincacinciki kumbe ku nga yi pfuxeti;
- hi ku vona ka vatirhi va Khamphani va ri vox, handle ka vatirhi lava khumbekaka, lava nga ehenhla ka 55 wa malembe hi vukhale va nga ha nyikiwa xivandlanene xa ku endla xikombelo xa ku huma phenceni nkarhi wu nga si fika ku ri na mivuyelo leyi kombiweke eka malembe hi vukhale ya ku huma phenceni ka ntolovel. Hambiswiritano, Khamphani yi hlayisa mfanelo ya ku nga pfumeli ku huma phenceni nkarhi wu nga si fika hi swipimelo swoleswo, exikarhi ka swin'wana laha swikili na vukorhokeri bya mutirhi swa ha lavekaka, kumbe laha ku huma phenceni nkarhi wu nga si fika, ka mutirhi yaloye swi nga ta ka swi nga vangi ku tumbuluxiwa ka xivandla xa ntirho.
- vatirhi lava nga eka mikhetekanyo yaleyo tanihilaha swi endliweke hakona hi Khamphani va nga ha pfumeleriwa ku endla xikombelo xa ku hungutiwa ka vatirhi ko swi tshunxekela. Hambiswiritano, Khamphani yi hlayisa mfanelo ya ku nga hunguti mutirhi kumbe vatirhi lava nga endzeni ka mikhetekanyo yaleyo kumbe swiyimo swoleswo loko leswi swi voniwa swi vuyerisa Khamphani. Exikarhi ka swin'wana, leswi swi ta va tano-laha mutirhi a fikelelaka ku huma phenceni nkarhi wu nga si fika kumbe laha ku nga na xidingo xa ku hlayisa swikili na ntokoto wa mutirhi loyi a khumbekaka.

2024-05-30

4.4. Tindlela ta ku hunguta nkhumbo wa vanhu na ikhonomi eka munhu hi un'weun'we, swifundza na tiikhonomi laha ku hungutiwa ka vatirhi kumbe ku pfariwa ka Mugodi swi nga tiya.

Xinawana xa 46 (d) (iv)

Xiengetelwa xa 4.2: Dokumente ya Vutomi bya Mugodi

Kungu ra ku Pfariwa ka swa Vanhu ri ta vumbiwa tsevu (6) wa malembe ku nga si va na ku pfariwa loku kunguhatiweke naswona ri ta kongomisa eka leswi landzelaka:

- Ku vhumba hi nkhumbo wa swa Vanhu na Ikhonomi lowu nga tshukaka wu va kona eka miti ya vatirhi, miganga na xifundza,
- Ku kumiwa ka timhaka ta nkoka swonghasi leti khumbaka vuyisekamahlweni lebyi yaka emahlweni bya vatirhi na miganga hi nkarhi wa ku pfariwa, hi ndlela ya phurosesé ya nkanerisano leyi koxometiweke,
- Ku kumiwa ka vutihanyisi byin'wana na swivandlanene na tiphurojeke ta nhluxukiso wa Vanhu na Ikhonomi, leswi swi nga yisekaka emahlweni eka nkarhi wo leha *35*,
- Ku hunguta na ku lawula mikhumbo yo biha ya ku pfariwa,
- Ku nyika swihlawuriwa vutihanyisi swin'wana, na
- Ku simeka tiphurojeke ta nhluvukiso wa vanhu na ikhonomi eka miganga ya le kusuhi na leyi khumbekaka hi ku tirhisa Fawundexini ya Palabora, leyi yi ngata ya emahlweni na mgingiriko, endzhaku ka ku pfariwa ka Mugodi.

Palabora yi ta teka magoza lama faneleke ku hunguta nkhumbo wa vanhu na ikhonomi eka munhu hi un'weun'we, swifundza na tiikhonomi laha ku hungutiwa ka vatirhi kumbe ku pfariwa ka Mugodi swi nga tiya.

Loko ku herisiwa ka mitirho na ku hungutiwa ka vatirhi swi tshuka swi va kona, Palabora yi ta pfuneta vatirhi lava khumbekaka eka ku kuma swivandlanene swa ku thoriwa kumbe swa vutihanyisi swin'wana. Leswi swi ta endliwa laha vatirhi va nga kotiki ku pfanganisiwa kumbe ku yisiwa eka swiyimo swin'wana swa ntirho eka wihi kumbe wihi wa mitirho ya vucelamigodi yin'wana na laha va nga riki eka malembe ya ku huma phenceni hi vukhale.

Mugodi lowu, hi ku tirhisana na Ndzwulo ya Mfumo wa Ntirhisano, Vutshamo bya Vanhu na Timhaka Ndhavuko (CoGHSTA), wu ta fambisa hi nhlanganelo phurosesé yih kumbe yih yah muxaka lowu. Ku pfanganisiwa ka vatirhi eka tiphurojeke ta LED to hambaranahambana, loko swi laveka, swi ta endliwa hi ku tirhisana na timasipala ta swifundzatsongo na ta miganga, vakhomaxiave van'wana lava tirhaka eka Foramu ya LED. Laha vatirhi va nga kotiki ku tswongiwa eka mapfhumba ya LED, va ta nyikiwa swivandlanene swa vuleteri bya swikili leswi swi nga va kotisa ku kuma mitirho yin'wana endzhaku ka ku humesiwa ekontirakeni na kumbe ku hungutiwa entirhwani. Mapfhumba man'wana ya ta kongomisa eka vukorhokeri bya makambelelo na nkhongotelo eka vanhu lava khumbekaka.

Hi xikongomelo xa ku pfuneta vatirhi lava hungutiweke entirhweni ku kuma ntirho wun'wana, Khamphani yi ta pfumela ku hakela hakelo ya minongoloko ya vuleteri bya mitirho ya mavoko leyi pfumeleriweke leyi nyikiwaka hi Fawundexini ya Palabora ePhalaborwa swi ri karhi swi landzelela swipimelo leswi nga laha hansi:

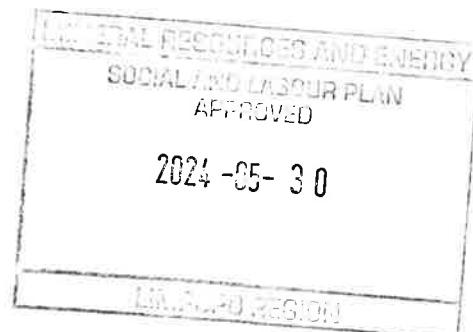
Tikhoso leti ti boheka ku nyikiwa hi Khamphani.

- Khoso leyi yi boheka ku va ya nkarhivulehi wa mpimohenhla wa 5 wa tin'hweti.
- Vatirhi va boheka ku endla xikombelo eka Khamphani xa vuleteri byolebyo ku nga si hela 4 (mune) wa mavhiki ya ku hungutiwa entirhweni.
- Khamphani yi fanele ku hakela ntsena timali ta vuleteri, ku katsa na tihakelo ta tibuku leti lawuleriweke, naswona kungari tihakelo to engetela leti fambelanaka na swiphemu swo tanihi vurhurhelo na switirhisiwa sw.sw.
- vatirhi va ta fikelela khoso yin'we ntsena hi hakelo ya Khamphani.
- Nhlayo ya vatirhi lava hungutiweke entirhweni leyi pfumeleriwaka eka nkarhi wihi kumbe wihi yi lawuriwa hi vutiboheleri bya Fawundexini.
- Khamphani ya pfumela ku tekela enhlokweni tisenthara ta vuleteri tin'wana leti nga nyikaka vuleteri byo fana/lebyi khumbekaka.

Minongoloko leyi hinkwayo yi nyika xichudeni vuswikoti bya ku tirha hi ku tiyimela.

Tikhoso leti ti ta heta 13 wa maviki naswona ti ta sungula hi Sunguti, Mudyaxihi na Mhawuri. Khoso yin'wana na yin'wana yi ta amukela 10 – 12 wa swichudeni na mpimohenhla wa tikhoso timbirhi hi tikotara tinharu, swi karhi swi lawuriwa hi vukona bya valeteri, miletelovutivi na swilaveko swa titlilasi tin'wana.

Hi ku ya hi BSETS leyi yi endliweke eka nkarhi lowu nga hundza, vunyingi bya vatirhi bya wu tiva ntiyiso wa leswaku mugodi wu ta pfala eka nkarhi wun'wana, naswona vo tala va vona va kombisile leswaku va na makungu lama nga kona lama ma nga ta hlayisa eka vutihanyisi vona. Hambiswiritano, nhlayo leyitsingo ya vatirhi (5) va lava ku sungula mabindzu ya vona vini, ngopfungopfu hi ku vona mpfumaleko wa swivandlanene swa mitirho eka ndhawu ya le migangeni. Nhlayo leyitsongo ya vatirhi lava va nga ta tsakela ku sungula mabindzu ya vona yi komba leswaku vatirhi vo tala va pfumala ntshembo eka ku endla bindzu rolero. Yi komba vutshemberi bya vatirhi eka malinghena kusuka emugodini ku tihanyisa Hikokwalaho, Palabora yi dinga ku khutaza vatirhi ku cinca maehleketelelo ya vona kusuka eka ntolovelwa vutshemberi kuya eka ku va van'wamabindzu, hi xikongomelo xa ku tumbuluxa mitirho ya vona vini na swirho swin'wana swa miganga ya le kusuhi. Palabora yi ta ndlandlamukisa migingiriko ya Senthara ya Nhluvukiso wa Mabindzu ku katsa na dyondzi ntirho eka vatirhi lava va komba vusunguri na vuswikoti bya ku sungula tiphurojeke ta vona vini.

XIYENGE XA 5

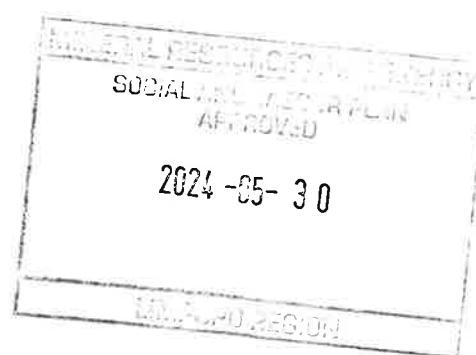
NDLELA YO SIMEKA

5. Ndlela yo Simeka

Palabora yi ta simeka SLP hi ku kanerisana na vatekaxiave eka tiforamu to kanerisana na tikomiti tanihilaha swi hlamuseriweke hakona laha hansi. Palabora yi ta tumbuluxa na ku simeka tiforamu leti landzelaka:

- *Xipano xa HR. Ndlelakulu yo simeka ya HRDP ya SLP ya Palabora SLP HRDP ku ta va xipano xa HR ya Palabora. Xipano lexi xi ta vika eka Mufambisinkulu wa Swipfuno swa Vanhu*
- *Palabora Copper Pty Ltd yi ta va ndlela yo simeka Palabora LEDP. Xipano xa vufambisi xi ta vika eka Mufambisinkulu wa Swipfuno swa Vanhu,*
- *Foramu ya Vumundzuku (TCF). Palabora swi vula Foramu ya Vumundzuku tanihu Foramu yo kanerisana yo Cinca leyi yi nyikaka xivandlanene eka vufambisi na vayimeri va vatirhi lava hlawuriweke ku hlangana va kanela timhaka leti fambelanaka na SLP. Foramu leyi yi hlangana kotara na kotara ku kanela ndima, na*
- *Foramu ya LED. Vayimeri kusuka ePalabora va ta vulavurisana hi mayelana na Foramu ya LED ya BPLM. Xikongomelo xa Foramu ley i ku pfanganisa tiSLP ku va IDP na ku kondletela ku fikeleriwa ka nhluvukiso wa swikongomelo swa xifundza. Yi ta tlhela y ringeta ku hambanisa ikhonomi ya xifundza hi mukhuva lowu yi nga ta tiyimela eka vucelamigodi.*

Muofisirinkulu wa Vurhangerikulu wa Palabora u ta endliwa a tihlamulela eka DMREeka matirhiselo ya Palabora SLP.

XIYENGE XA 6

KU NYIKIWA KA TIMALI TA KU SIMEKA KUNGU RA VANHU NA VATIRHI

Xinawana xa 46 (e)

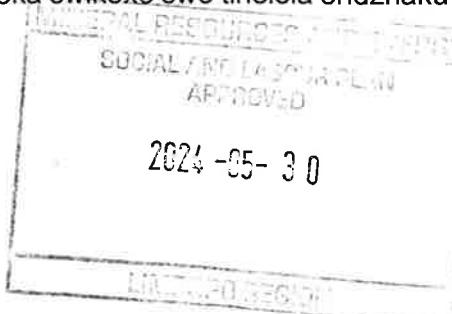
6. Ku Nyikiwa ka Timali ta ku Simeka SLP

Palabora yi ta nyika timali to ringanelo ta nsimeko wa minongoloko na tiphurojeke ta yona ta SLP Palabora yi ta kongomisa mitsengo leyi hlamsueriweke eka **Mvhumbo wa Nkhuluko wa Timali eka Tafula ra 47** ku hakelela HRDP ya yona na LEDP eka nkarhi wa ntlhanu (5) wa malembe. Timali ta ku Herisiwa ka Mitirho na ku Hungutiwa ka Vatirhi ti katsiwile eka hakelo ya ntirho ha mugodi, leyi yi welaka ehansi ka milulamiselo ya timali na tipholisi ta Palabora. Nkumbetelo wa mpimanyeto hinkwawo wa R 1 018 876 556 wu ta tirhisiwa eka ku hakelela SLP ya Palabora Copper kusuka 1 Sunguti 2023 – 31 N'wendzamhala 2022.

Vuehleketereli lebyi landzelaka bya tirha eka ndlela ya swa timali:

- Ku hela ka lembeximali i N'wendzamhala, naswona loko swi te tano Xedulu ya Tihakelo ta SLP yi vumbiwile kusuka hi 1 Sunguti (n'hweti leyi sungulaka endzhaku ka ku hela ka lembeximali) kufikela 31 N'wendzamhala lembe rin'wana na rin'wana, leswi swi nga ta sunguriwa kusuka 1 Sunguti,
- Ntsengo wa SLP wu ta engeteriwa lembeximali rin'wana na rin'wana ku kombisa miengetelo eka inifulexini xikan'we na ku kula eka sayizi ya mugodi na vuyisekamahlweni bya ikhonomi, hl. timali ta SLP ti tlakusiwile hi nhlayoxikarhi wa 8 - 10% hi lembe, ti ri karhi ti hambana eka tiphurojeke to hambanahambana.
- Timali ta SLP tifi kumbe tifi leti nga tirhisiwangiki hi nkarhi wa lembeximali ti ta engeteriwa eka mpimanyeto wa SLP wa lembe leri nga eku endlekeni, hl. timali leti nga tirhisiwangiki ti ta hlengeletiwa,
- Timali leti koxiwa ku tlhelela endzhaku eka MQA hi ku landza Swikoxiwa swo Tlhelela Endzhaku swa Xibalo xa Nhluvukiso wa Swikili, ti ta engeteriwa eka ndlela ya timali ta SLP ya Palabora na ku tirhisiwa eka nsimeko wa HRDP,
- Hikwalaho ka ntumbuluko wa vuvekisi bya xumakulu wa ku tumbuluxa tiphurojeke ta LEDP na tihakelo leti khumbekaka eka narhi wa tona wa vuyisekamahlweni, Palabora yi nga ha hlawula ku tirhisa timali leti pimanyeteriweke mikarhi ya lembe na lembe endzeni ka mikarhi ya lembe na lembe ya le masungulweni, kumbe endzhakunyana ka yona, xk. timali ta SLP leyi ti nga ha averiwa eka nkarhi wa 2019 wa mugodi ti nga ha dinga ku tirhisiwa eka nkarhi wa 2018 wa mugodi,
- Palabora yi hlayisa mfanelo ya ku tirhisa vuendlaswiboho hi ku hetiseka na matimba yo ya hi mavonelo eka ntirhiso wa mali wa SLP kumbe hundzuluxo, tanihilaha swi langutisisiweke hakona eka SLP leyi hi ku ya hi ku tirheka ka swa timali ka migingiriko ya yona, na
- Emakumu ka nkarhi lowu vhumbiweke wa ntlhanu (5) malembe (31 N'wendzamhala 2027), ndzulamiselo wa timali wa SLP yintshwa wu ta khakhuletiwa.

Timali ta HRDP ti simekiwile eka 3 - 4% ta nxaxamelo wa mihlolo wa lembe na lembe na ku engeteriwa eka timali tifi kumbe tifi leti kumekeke eka swikoxo swo tlhelela endzhaku swa xibalo xa nhluvukiso wa swikili.

Tafula ra 47: Ntihantliho wa ndzulamiselo wa ku nyikiwa ka timali ka SLP kusuka 1 Sunguti 2023 - 31 N'wendzamhala 2027

COMPONENT OF THE SLP	TIMEFRAMES				TOTAL
	1 Jan 2023 - 31 Dec 2023	1 Jan 2024 - 31 Dec 2024	1 Jan 2025 - 31 Dec 2025	1 Jan 2026 - 31 Dec 2026	
Human Resource Development Programme	R0.00	R887,892.00	R897,092.00	R897,092.00	R3,579,168.00
Adult Education (AET, FLC and ASC)	R15,640,000.00	R14,480,000.00	R17,600,000.00	R17,600,000.00	R82,920,000.00
Bursary programmes	R0.00	R3,632,749.05	R7,531,560.93	R7,531,560.93	R22,328,619.96
Learnerships & Skills program	R0.00	R10,000,000.00	R5,507,324.00	R5,507,324.00	R35,260,965.10
Career Progression programmes (Including Mentorship Programs)	R8,738,993.10	R6,382,677.20	R8,932,741.20	R9,199,647.20	R32,531,155.20
Internship, GDP, and In-Service Training	R1,366,506.40	R6,649,583.20	R200,000.00	R200,000.00	R800,000.00
Portable Skills	R0.00	R200,000.00	R200,000.00	R200,000.00	R800,000.00
Sub-total	R25,745,499.50	R35,850,224.25	R34,219,842.25	R40,668,718.13	R177,419,908.26
Local Economic Development Programme					
<i>Infrastructure and LED Projects from the Community</i>	R42,152,075.00	R42,152,075.00	R42,152,075.00	R42,152,075.00	R210,760,375.00
<i>Infrastructure and LED Projects from the IDP</i>	R7,292,886.00	R7,292,886.00	R7,292,886.00	R7,292,886.00	R36,464,430.00
<i>Housing & living conditions, health care, nutrition, and procurement programmes</i>	R4,338,016.00	R4,641,677.00	R4,966,595.00	R5,314,256.00	R24,946,798.00
Sub-total	R53,782,977.00	R54,086,638.00	R54,411,556.00	R54,759,217.00	R272,171,603.00
*** Provision for unforeseen management of downscaling and retrenchment (D&R)	R131,400,000.00	R131,400,000.00	R131,400,000.00	R131,400,000.00	R657,000,000.00
Procurement - % of local Procurement spend from total Procurement					
Capital Goods	45%	45%	45%	45%	45%
Services	55%	55%	55%	55%	55%
Consumables	75%	75%	75%	75%	75%
ANNUAL TOTAL SLP	R210,928,476.50	R221,336,862.25	R220,031,398.25	R226,827,935.13	R1,106,591,511.26

NB: Mpimanyeto lowu ku tibohiweke wonaehansi ka HRD a wu simekiwile eka ndhurho hinkwawo wa vanghenisiwa lavantshwa eka nkarhivunavi hinkwawo wa nongoloko lowu.

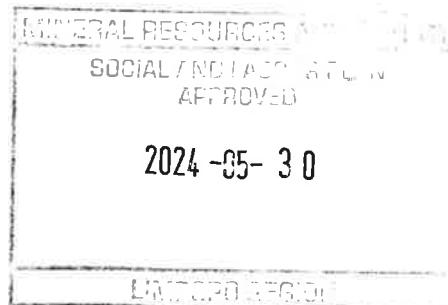
2022-05-30

RECEIVED AND ENDORSED
APPROVED AND ENDORSED
2022-05-30

XIYENGE XA 7

NTWANANOXINAWU

Xinawana xa 46 (f)

7. Ntwananoxinawu

Xinawana xa 46 (f)

Leswi swi yimela ntwananoxinawu hi mukhomawa mfanelo ya mugodi ku tiyisisa ku vulandzelelanawu hi SLP na ku endla swi tiveka eka vatisihi.

Mina, **Dennis Modise** (Mufambisinkulu: Swipfuno swa Vanhu) loyi a sayineke laha hansi naswona a pfumeleleke hilaha swi faneleke hakona eka tsalwa leri hi

Palabora Copper (Pty) Ltd ndza tiboha ku landzelela vuxokoxoko, swilaveko, vutiboheleri, na swipimelo tanihilaha swi hlamuseriweke hakona eka SLP ya Palabora.

Yi sayiniwile e dorobeni ra Phalaborwa hi siku ra 28 ra Nyenyankulu 2024.

Nsayino wa munhu loyi a nga na vutihlamuleri

**Ttn. Dennis Modise
Xiyimo xa Ntirho: Mufambisinkulu: Swipfuno swa Vanhu**

